

(Tau) ³¹ (Tak teda) dožičte jej z ovocia jej rúk
a nech jej skutky zvestujú v bránach jej chválu!

KNIHA KAZATEĽ

Kaz1

I. ¹ Úvahy Dávidovho syna Kazateľa, kráľa nad Jeruzalemom.

Vedúca myšlienka spisu

² Márnosť, len márnosť - hovorí Kazateľ.
Márnosť, len márnosť, všetko je iba márnosť.

Príroda vo svojom behu neustáva

³ Aký osoh má človek zo všetkej svojej námahy,
ktorou sa ustáva, (kým je) pod slnkom?

⁴ (Jedno) pokolenie prichádza,
(iné) pokolenie odchádza.
Zem však stojí naveky.

⁵ Slnko vychádza a slnko zapadá
a ženie sa späť na miesto, kde (zasa) vyjde.

⁶ Veje na juh a obráti sa na sever,
v ustavičnom krúžení duje vietor
a vietor sa vo svojom kolobehu opätovne vracia.

⁷ Všetky rieky tečú do mora,
a more sa nepreplňuje.
Kde vyvreli, k tomu miestu tečú rieky späť,
aby sa odtiaľ vydali na novú cestu.

⁸ Všetky bytosti sú podrobené ustávaniu -
vyrozprávať to nevládze nik.

Oko sa nenasycuje videním,
ucho sa nenaplnia počúvaním.

⁹ Čo bolo, je to, čo aj zasa bude.
A čo sa už stalo, to sa opäť stane.

Nič nie je nové pod slnkom.

10 Ak je niečo, o čom by človek povedal:
„Pozri toto je niečo nové!“,
už to bolo v časoch,
ktoré boli pred nami.

11 Však na minulosť už niet spomienky
a s budúcnosťou to bude tiež len tak.
Nebude po nich spomienky u tých,
čo budú nasledovať za nimi.

Nemá mnoho významu usilovať sa o múdrosť

12 Ja, Kazateľ, bol som kráľom nad Izraelom v Jeruzaleme.

13 A svojou myslou som sa dal na to,
že múdro preskúmam a vystopujem všetko,
čo sa deje pod nebom.

To trápne zamestnanie uložil Boh Adamovým synom,
aby sa ním umárali.

14 Videl som všetko, čo sa deje pod slnkom, -
ale to všetko je márnosť a honba za vetrom!

15 Krivé sa nedá urobiť rovným
a čoho niet, to nemožno počítat'.

16 Povedal som si v srdci:
„Hľa, vzrástol som a zbohatol v múdrosti,
moja myseľ videla mnoho múdrosti a vedomosti.“

17 Preto som sa v srdci rozhodol poznávať múdrosť
a tiež poznávať, (čo je) bláznovstvo a pochabosť.
Ale zistil som, že aj to je iba honba za vetrom.

18 Lebo čím viac je múdrosti, tým väčšmi pribúda aj mrzutosti;
a ako si niekto zväčšuje vedomosti, tak si zväčšuje aj bolesť.

Kaz2

Márny je zhon po pôžitkoch

II. ¹ Povedal som si v srdci:
„Hore sa! Mal by som okúsiť slasť a zažiť blaženosť.“

Lenže aj to je iba márnosť.

2 O smiechu som (musel) povedať: „Bláznovstvo;“
a o slasti: „Čo mi pomôže táto (vec)?“

- 3 Vo svojej mysli som premýšľal (ďalej),
či by som si nemal vínom telo potúžiť.
- Ale moja myseľ ma viedla múdro,
i keď som sa chopil pochabosti,
aby som uvidel,
čo je dobré pre Adamových synov,
aby tak prežívali
počet dní života pod nebom.
- 4 Uskutočnil som veľké dielo:
postavil som si (skvelé) domy
a vysadil som si vinice;
- 5 zriadil som si záhrady a (ozdobné) sady
a vysadil som ich všelijakými ovocnými stromami;
- 6 vytvoril som jazerá pri vodách,
aby som z nich zvlažoval háje, porastené stromovým.
- 7 Nadobudol som si otrokov a otrokyne,
aj domácej čeláde som mal (prehojne).
- Aj stád rožného dobytky a oviec som mal viac
ako všetci moji predchodcovia v Jeruzaleme.
- 8 Nahromadil som si striebra a zlata,
(vzácne) poklady, aké (dodávajú) králi a mestá.
- Zadovážil som si spevákov a speváčky,
doprial som si všemožné pôžitky ľudských synov;
množstvo žien.
- 9 Stal som sa takým mocným, že som prevýšil všetkých,
čo boli kedy pred mnou v Jeruzaleme,
(najmä) však tým, že pri mne stále zotrvala múdrosť.
- 10 Čokoľvek si zažiadali moje oči,
neodoprel som im ničoho.
Srdce som si neodtiahol od nijakej slasti,
doprial som slasti svojej mysli pri všetkých námahách,
veď mi to bolo odmenou za všetky moje námahy.
- 11 Potom som obrátil pozornosť na všetky svoje činy,
aké (kedy) prevádzali moje ruky,
a tiež na všetky námahy,
ktoré som vynaložil pri ich prevádzaní.
- A hľa, všetko to bola márnosť a honba za vetrom,
lebo z toho nebolo osohu pod slnkom.

Múdry a pochabý podľahnú rovnakému osudu

- 12 Potom som si všímal múdrosť, bláznovstvo a pochabosť,
aby som videl, (aký majú význam).
- Čože si počne ten, kto nastupuje po kráľovi?
Zaiste to, čo už kedysi (pred ním) robili.
- 13 A videl som, že múdrosť je o toľko užitočnejšia oproti pochabosti,
o koľko užitočnejšie je svetlo oproti tme.
- 14 Múdry nosí svoje oči na hlave,
kým pochabý sa poneviera potme.
- Ale dozvedel som sa aj to,
že rovnaký osud postihne všetkých.
- 15 A tak som si v srdci pomyslel:
„Ak aj mňa postihne osud pochabého,
potom načo som sa tak usiloval byť múdrejší?“
- A vo svojom srdci som usúdil:
„Aj to je len márnosť!“
- 16 Ani po múdrom neostáva trvalá spomienka,
ako jej nebude ani po človekovi pochabom.
Lebo keď raz nadídu budúce dni,
na všetko sa zabudne.
- Ako rovnako zomierajú múdry i pochabý!
- 17 Preto som až znenávidel svoj život:
lebo (ako) nejaké zlo dolieha na mňa všetko,
čo mám robiť pod slnkom:
veď to všetko je iba márnosť a honba za vetrom!
- Výsledok svojej námahy zanechá inému, azda nehodnému dedičovi***
- 18 A tak som znenávidel aj všetky svoje námahy,
ktorými som sa ustával pod slnkom.
„Zanechám ich inému človekovi,
čo nastúpi po mne.“
- 19 Ktovie, či bude (mojím dedičom) múdry alebo pochabý muž,
ktorý sa stane pánom všetkých mojich námah,
pre ktoré som sa ustával
a múdro si počíнал pod slnkom.
- Aj v tom je márnosť.

20 A tak som dospel až k tomu,
že som nechal svoje srdce zúfať
pre všetky svoje námahy,
ktorými som sa ustával pod slnkom.

21 Múdrost', vedomosť a úspech (sprevádzali)
námahy (istého) človeka,
ale on mal za, podiel určené
odovzdať všetko (inému) človekovi,
ktorý sa o to nemusel ani namáhať.

Aj v tom je márnosť a preveľká krivda.

22 Lebo čože má človek zo všetkej svojej námahy
a zo všetkého úsilia svojej mysle,
ktorým sa ustával pod slnkom?

23 Ved' všetky jeho dni sú (plné) súženia
a každé zamestnanie ho dráždi k hnevливosti,
že jeho myseľ nemôže ani v noci spočinúť!

Aj to je márnosť - taký (človek).

Praktický úsudok

24 Niet (inej) dobroty pre človeka,
ako že sa môže najesť a napiť
a dopriať si blaženosti za námahy.

Lebo som zistil, že aj to je z Božích rúk.

25 Ved' ktože si smie pojedat' a oddávať sa pôžitku bez neho?

26 Lebo koho on uzná za dobrého,
nadelí mu múdrosti, vedomosti a slasti;
ale hriešnikovi dá za úlohu
zhromažďovať a hromadiť,
aby to podľa Božieho úsudku odovzdal niekomu dobrému.

Aj to je márnosť a honba za vetrom.

Boh má svoj nezmeniteľný úmysel so svetom

Kaz3

Všetko má svoj stanovený čas

III. ¹ Všetko má svoj čas
a svoju chvíľu každé úsilie pod nebom.

- 2 Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť,
svoj čas má vysádzať, svoj čas má sadenice vytrhať.
- 3 Svoj čas má zabíjať, svoj čas má liečiť.
Svoj čas má váľať, svoj čas má stavať.
- 4 Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa.
Svoj čas má zarmucovať sa, svoj čas má tancovať.
- 5 Svoj čas má rozhadzovať kamene, svoj čas má zbierať kamene.
Svoj čas má objímať sa, svoj čas má zdržovať sa objatia.
- 6 Svoj čas má hľadať (niečo), svoj čas má niečo stratiť.
Svoj čas má (niečo) si uschovať, svoj čas má niečo odhodiť.
- 7 Svoj čas má trhať, svoj čas má zašívajúť.
Svoj čas má odmlčať sa, svoj čas má prehovoriť.
- 8 Svoj čas má milovať, svoj čas má nenávidieť.
Svoj čas má vojna, svoj čas má pokoj.
- 9 Akýže má ošoh, kto je (stále) činný,
z toho (všetkého), o čo sa namáhal?

Človek nevládze zmeniť beh sveta a života

- 10 Všímal som si zamestnanie,
ktoré Boh uložil Adamovým synom,
aby sa ním umárali.
- 11 Všetko urobil vhodne na svoj čas:
do srdca im vložil (tušenie) večnosti,
ale nik nemôže vystihnúť dielo,
ktoré Boh sám koná od počiatku až do konca.
- 12 Poznal som, že pre nich niet lepšieho,
ako radovať sa a dopriať si blaženosti
vo svojom živote.
- 13 Aj to, že všetci ľudia môžu jesť a piť
a dopriať si blaženosti za všetku svoju námahu,
je dar od Boha.
- 14 Poznal som, že všetko, čo robí Boh,
má večnú platnosť;
k tomu nemožno už nič pridať,
ako ani nie je možné nič odobrať.

Boh to tak urobil,
aby (ľudia) mali bázeň pred jeho zjavom.

15 Čo je, už dávno bolo,
a čo má byť, bolo už (tiež).

Boh sa vie vypomstiť za prenasledovaného.

Aj človek sa raz pomínie

16 Ďalej som videl pod slnkom:
Kde má miesto právo, tam (vládla) nepravosť
a na mieste spravodlivosti (zavládla) nespravodlivosť.

17 Vtedy som si v srdci pomyslel:
„Spravodlivého a nespravodlivého posúdi Boh.“

Lebo on určil čas
pre každú vec a pre každý skutok.

18 Vo svojom srdci som rozmýšľal (ďalej):
„Čo sa týka Adamových synov, Boh ich (tak) skúša,
aby bolo vidno, že sami osebe sú, (tvormi) ako zvieratá.“

19 Lebo (hračkou) osudu sú Adamovi synovia,
(hračkou) osudu sú (aj) zvieratá -
veď ich osud je rovnaký.

Ako zomiera on, tak zomierajú aj ony,
rovnaký dych života má všetko -
človek ničím nevyniká nad zvieratá.

Všetko je márnosť

20 Všetko odchádza na spoločné miesto;
ako bolo všetko vzaté z prachu,
tak sa všetko do prachu navracia.

21 Kto vie, či sa dych života Adamových synov
vznáša k výsostiam
a dych života zvierat
zostupuje zasa dolu k zemi?

22 A tak som videl, že pre človeka niet lepšieho,
ako radovať sa zo svojich diel,
lebo to je jeho podiel.

Veď kto by ho mohol zaviesť tam,
kde by videl,
čo sa v budúcnosti stane?

Poriadok sveta a ľudský život: nenarodiť sa je lepšie ako žiť

IV. ¹ (Keď) som sa obrátil, videl som všemožné utláčania,
ktoré sa dejú pod slnkom.

A hľa, všade (znel) nárek utláčaných,
ktorí nemajú nikoho, kto by ich tešil.

Z ruky ich utláčateľov (vychádzala) presila,
(utláčaní) nemali nikoho, kto by ich mohol potešiť.

² Za blaženejších som pokladal mŕtvych, čo už pomreli -
než živých, ktorí ešte zostávajú nažive.

³ Ale za šťastnejšieho - ako ich obidvoch - mal som toho,
kto doteraz ani nebol na svete:
kto (totiž) nevidel dielo zloby,
aké sa deje pod slnkom.

⁴ Všimol som si, ako všetka námaha
a všetok zdar podnikania
slúži iba na žiarlivosť
jedného proti druhému.

A tak aj tu je márnosť a honba za vetrom.

⁵ Pochabý si skladá ruky krížom
a chce zožierať svoje vlastné telo.

⁶ „Lepšia je plná dlaň odpočinku
ako plné päste námahy a honba za vetrom.“

Len pre seba chciť pracovať je nemúdra vec

⁷ Keď som sa obrátil (iným smerom),
aj tam som videl márnosť pod slnkom.

⁸ Tu žije niekto sám
kto nemá pri sebe nikoho:
ani syna, ani brata.
A predsa si nevie stanoviť hranice námahe,
ani sa mu oči nevedia nasýtiť majetkom.

„Pre kohože sa namáham (takto),
že svojej duši odopieram každý pôžitok?“

Aj to je márnosť a biedne umáranie.

⁹ Dvaja sú na tom lepšie ako sám človek:

za svoju námahu môžu dostať väčšiu odmenu,

10 a keď padnú, jeden zdvihne druhého.
Beda však samému, keď padne!
Nemá pri sebe druha, čo by ho zodvihol.

11 Aj sa (lepšie) zahrejú, ak dvaja ležia spolu,
ale sám - akože sa môže zahriať sám?

12 Ved' dvaja vedia premôcť samého,
dvaja sa (skôr) postavia na odpor.

Trojmo usúkaný povrazec
sa nepretrhne tak chytro.

Láska ľuď je vrtkavá

13 Lepšie je na tom chudobný,
ale pritom múdry mladík,
ako starší a nemúdry kráľ,
ktorý sa už nedá nikomu poučiť.
14 Lebo keby tamten prichádzal aj z väzenia
ujasť sa svojho kráľovstva
tento by bol aj pri kráľovskej (hodnosti) taký,
ako kto sa v chudobe narodil.

15 Všímal som si všetkých žijúcich,
čo kráčajú pod slnkom,
ale už s iným mladíkom
čo nastúpil namiesto tamtoho.

16 Nebolo konca všetkému ľudu
všetkým, ktorým stál na čele,
ale už pokolenie, čo príde po ňom,
nebude sa z neho radovať.

Aj to je márnosť a honba za vetrom.

Ako treba uctiť Boha

17 Daj si pozor na svoje kroky,
keď ideš do domu Božieho.
Pristúp čím bližšie, aby si počul -
ved' to je (cennejšia) obeta
ako dar pochabých,
lebo takí ani nevedia,
že si počínajú zle.

V⁵.¹ Nehovor ústami bez uváženia!
Ani myseľ nech sa ti neprenáhli
predniesť slovo pred Bohom!

Lebo Boh je (vysoko) na nebi
a ty si zasa na zemi.
Preto nech nie je tvojich slov veľa.

² Lebo (ako) spánok prichádza po mnohej námahe,
tak má hlas pochabého zas mnoho rečí.

³ Ak sľubuješ Bohu sľub,
nemeškaj s jeho vyplnením,
lebo nemôže mať záľubu v pochabých;
čokoľvek si teda sľúbil, to aj splň!

⁴ Lepšie sľub (vôbec) nerobiť,
ako keby si sľúbil, a (sľub) nesplnil.

⁵ Nedovoľ svojim ústam, aby ti priviedli telo do hriechu,
ani nehovor pred (Božím) poslom,
že sa to a to stalo nevedomky.

Prečo by sa mal Boh rozhnevať pre tvoje slovo?
Navnivoč privedie dielo tvojich rúk!

⁶ Lebo kde je veľa snov,
tam je aj mnoho márnivých slov -
ty však maj bázeň pred Bohom!

Utláčanie a bezprávie

⁷ Ak vídiš, že chudobný trpí útlak
a ozbýjanie (vládne) namiesto práva
a spravodlivosti v meste -
nečuduj sa nijako takej veci!

Lebo vyšší dohliada na vysokopostaveného
a zasa nad nimi sú ustanovení vyšší (páni).

⁸ A z toho všetkého má krajina túto výhodu:
na službu na istom území ustanovia si kráľa.

Ani bohatstvo nezaist'uje nikomu blaženost'

⁹ Kto miluje peniaze, nikdy nemá peňazí dostatok.
Kto má rád nahromadený (majetok), nemá (dost') zisku.

(Ale) aj to je márnosť.

¹⁰ Ako sa (totiž) množí majetok,

tak sa množia aj tí, čo z neho jedia.
Akýže osoh má z neho jeho majiteľ?
Iba toľko, že jeho oči hľadajú naň.

11 Kto pracuje, má sladký spánok,
či sa naje menej a či viac.
Nasýtenosť však nedopraje boháčovi spať.

12 Je tu (aj iná) zlá choroba,
ktorú som videl pod slnkom.

(Je to) bohatstvo, ktoré sa majiteľovi
zachová na jeho nešťastie.

13 Bohatstvo môže zahynúť,
(ak s ním) narábajú zle;
a ak sa mu narodí syn,
nemá vo svojich rukách ničoho.

14 Ako nahý vyšiel zo života svojej matky,
tak musí aj odísť, aký prišiel;
neodnesie si nič zo svojej námahy,
(ani toľko), čo by v hrsti uniesol.

15 Aj toto je zlá choroba:
celkom tak, ako prišiel, musí odísť;
a čo za osoh má taký,
kto sa namáhavo hnal za vetrom?
16 Po všetky svoje dni vo tme jedával,
v premnohej mrzutosti, chorobe a podráždenosti.

17 Ale hľa, čo som uznal za dobré
a čo je (v živote ozaj) pekné:

Ak si môže človek zajedať a popíjať
a dopriať si blaženosti
za všetku svoju námahu,
ktorou sa trápil pod slnkom
podľa počtu dní svojho života,
ktorý mu udelil Boh
lebo je to jeho podiel.

18 Aj to, ak niekomu z ľudí Boh udelil
bohatstva, majetku (prehojne),
a doprial mu možnosť užívať z neho
a prevziať si tento svoj podiel,
aby sa mohol radovať za všetky námahy;
to je zaiste Boží dar - takáto (vec).

- 19 Človek totiž nemyslí príliš
na dni svojho života,
lebo Boh radosťou zamestnáva jeho srdce.

Kaz6

Ďalšie dôsledky bohatstva

- VI. ¹ Je tu (ešte iné) zlo,
ktoré som videl pod slnkom
a ktoré ťažko (dolieha) na človeka.
- ² Je to človek, ktorému Boh dal
bohatstvo, majetok a slávu,
takže jeho duša nemá v ničom nedostatku,
nech by si zažiadal čokoľvek,

ale Boh mu už nedopraje možnosť,
aby z toho mohol aj požívať,
a niekto cudzí to požíje.

Hľa, toto je márnosť,
toto je ozaj zlostná choroba!
- ³ Keby niekto splodil aj sto synov
a sám by sa tiež dožil mnoho rokov,
- dni jeho rokov by boli početné -

duša by sa mu však nenasýtila bohatstvom,
ba ani pohrebu by sa mu nedostalo:

tak si (o ňom) myslím,
že je na tom lepšie nedochôdča ako on.
- ⁴ Lebo ono (síce) v márnosti prišlo (na svet)
a zasa za tmy odchádza preč:
jeho meno zakrýva temno.
- ⁵ Ani slnko neuzrelo, ani ho nepoznalo,
ono však má (viac) pokoja ako tamten.
- ⁶ Keby bol žil tisíc rokov alebo aj dvetisíc,
ale keby nebol nič dobré zažil ...,
či nepôjde všetko na jedno a to isté miesto?
- Túžby človeka sú márne*
- ⁷ Všetka námaha človeka slúži jeho ústam -
ale tým sa jeho duša nemôže ukojiť.

8 Akúže výhodu má múdry oproti pochabému?
A čo bedár, ktorý vie kráčať pred živými?

9 Lepšie je očami hľadiť (na dobro),
ako by sa duša mala (túžbou) pominúť.
Aj to je (len) márnosť a honba za vetrom.

Životná múdrosť

Všetko je vopred stanovené

10 Čo je to, čoho meno už dávno odznelo?
Je známe, že nik sa nemôže pustiť do súdu
s niekým silnejším od seba.

11 Ved' je veľmi mnoho rečí,
ktoré len zväčšujú márnosť -
čo to môže osožiť človekovi?

12 Lebo kto vie,
čo je v živote dobré pre človeka.
Je to azda (väčší) počet dní jeho márneho života,
ktoré prežíva tieňu podobne?

Ktože vie oznámiť človekovi,
čo nastane po ňom pod slnkom?

Kaz7

Životné pravidlá

VII. ¹ Lepšia je dobrá povest' než (voňavý) olej.
Lepší je deň smrti ako deň narodenia.

2 Lepšie je ísť do smútočného domu
ako do domu, kde hodujú.
Lebo v tom (prvom) je koniec pre každého človeka
a každý, kým žije, pripustí si to k srdcu.

3 Lepšia je mrzutosť na tvári než smiech:
lebo aj pri nevlúdnej tvári
srdce môže byť blažené.

4 Srdce múdrych ide radšej do smútočného domu,
kým srdce pochabých tiahne do domu veselosti.

5 Lepšie je vypočuť pokarhanie od múdreho,
ako by mal niekto počúvať chválospevy od pochabých.

- 6 Lebo ako práska trnie pod kotlom,
tak vyznieva aj smiech pochábl'a.
- Aj to je len márnosť.
- 7 Lebo útlak môže ohlúpiť aj múdreho,
ako úplatok nakazí srdce (sudcu).
- 8 Lepšie je končiť niečo ako začínať,
lepšia je trpezlivá ako povýšenecká myseľ.
- 9 Neprenáhli sa svojím duchom, aby si sa zlostil,
lebo mrzutosť prebýva v hrudi pochabých.
- 10 Nepýtaj sa: „Ako to, že predošlé dni
boli lepšie ako terajšie?“
Lebo to by si sa nepýtal z múdrosti.
- 11 Lepšia je múdrosť spolu s dedičstvom,
to je výhoda pre tých, čo vidia slnko.
- 12 Lebo byť v tieni múdrosti je byť aj v tieni peňazí.
Osoh z poznania múdrosti je taký,
že zachováva jej majiteľa pri živote.
- 13 Všímaj si Božie dielo!
Ktože by mohol urobiť rovným,
čo on raz skrivil?
- 14 V deň blaženosti buď blažený,
v deň nešťastia si všimni:
tak prvý, ako aj druhý (deň) urobil Boh,
aby človek nemohol objaviť
ani najmenšie zo svojej budúcnosti.
- Zlatá stredná cesta**
- 15 Všetko toto som pozoroval v dňoch svojej márnosti:
- stáva sa, že spravodlivý hynie
aj pri (všetkej) svojej spravodlivosti;
- a stáva sa, že hriešnik dlho žije
aj popri svojej hriešnosti.
- 16 Nerob sa nadmieru spravodlivým,
ani si nepočínaj, akoby si bol veľmi múdry.
Veď prečo by si sa mal dožiť sklamaní?
- 17 Nepočínaj si príliš zlostne,
ani sa nezachovaj až veľmi pochabo!

Ved' prečo by si mal zomrieť nie na svoj čas?

18 Dobre je, keď sa budeš pevne držať prvého,
ale ani od druhého neodťahuj ruku!
Lebo kto sa bojí Boha,
má úspech vo všetkom.

19 Múdrost' dáva múdremu väčšiu silu,
než akú majú desiati vladári v meste.

20 Lebo niet na svete človeka,
ktorý by bol taký spravodlivý,
že by konal iba dobré
a nedopustil by sa hriechu.

21 Nepripúšťaj si k srdcu všetky reči,
ktoré sa hovoria,
aby si nemusel počuť svojho sluhu,
ako ťa potupuje.

22 Lebo v mnohých prípadoch si aj tvoje srdce uvedomuje,
že si aj ty potupne hovoril o iných.

23 Toto všetko som skúmal v múdrosti.

Povedal som si: „Rád by som bol múdry!“ -
a ona sa odo mňa vzdialila.

24 Ďaleké je všetko, čo už bolo,
a také hlboké, až prehlboké je to ...,
kto to odhalí?

Maj sa na pozore pred pochabou ženou

25 Všetko som v duchu prezrel,
aby som spoznával, skúmal a hľadal
múdrost' a zmysel (všetkého) -
aby som poznal,
že bezbožnosť je pochabosť
a nerozumnosť bláznovstvo.

26 A tu som našiel od smrti trpkjšiu vec:
ženu, ktorá je ako sieť,
jej srdce ako osídlo
a jej ruky sú ako putá.

Iba ten, kto je milý Bohu, vie pred ňou uniknúť,
ale hriešnik padne (celkom) do jej zajatia.

- 27 Hľa, toto som objavil,
povedal Kazateľ,
jedno i druhé,
aby som našiel zmysel,
- 28 ktorý ešte vždy hľadá moja duša,
a nenašiel som ho:
- Našiel som jedného človeka z tisícich,
ale ženu som z nich zo všetkých nenašiel!
- 29 Hľa, iba toto som objavil:
- Že Boh stvoril človeka priameho,
ale oni vyhľadávajú premnohé úlisnosti.

Kaz8

Podďaj sa Božiemu zákonu!

- VIII.** ¹ Ktože sa vyrovná múdremu?
Kto vie dať vysvetlenie na záhadu?
Múdrost' zasvieti človeku na tvári
a tvrdosť jeho tváre sa zmení.
- 2 Pozoruj ústa kráľa
a pre Božiu prísahu
3 sa neponáhľaj odísť
spred jeho tváre,
ani sa nezastavuj pri zlej veci,
lebo (kráľ) ti môže urobiť všetko,
čo sa mu len zachce.
- 4 Čo raz kráľ povie, to má svoju platnosť;
veď kto by mu aj povedal: „Čo to robíš?“
- 5 Kto zachováva príkaz,
neokúsi nijaké zlo.
Múdre srdce pozná
čas a správny spôsob.
- 6 Lebo každá záležitosť
má svoj čas a správny spôsob:
lenže nehoda ťažko zaľahne
na človeka.
- 7 Nevie totiž, čo bude.
Lebo kto mu zvestuje, ako bude?

8 Nik nemá moc nad dychom života,
aby mohol zadržať dych života.

Ani nik nemá vládu nad dňom smrti.
Veď niet priepustky, kým trvá boj.
Nijaká ničomnosť nevie vyslobodiť tých,
čo ju páchajú.

Človek nemôže vystopovať cesty Božej spravodlivosti

9 To všetko som si všímal
a (pozorne) som si ukladal do srdca,
ako je určený čas pre každý čin,
ktorý sa deje pod slnkom -
človek však chce vládnuť nad iným človekom
na svoje vlastné zlo.

10 Pritom som videl, že násilníci boli pochovaní,
kým tí, čo si počínali správne,
museli utiecť zo svätého miesta
a upadli v meste do zabudnutia.

Aj v tom je márnosť,

11 že nevykonajú hneď rozsudok
nad zločinom ničomníka, -
a preto sa srdce Adamových synov
odváži konať zlo;

12 že hriešnik, ktorý si hanebne počína,
žije aj sto rokov, ba ešte aj viac, -
hoci aj to mi je známe,
že bohabojní sa budú mať dobre:
takí, čo majú bázeň pred (Božou) tvárou;

13 a zasa, že bezbožnému dobre nebude,
ani si nemôže predĺžiť svoje dni, podobné tieňu,
pretože sa nebojí Božej tváre.

14 Je aj iná márnosť,
ktorá sa deje na zemi,

že sú spravodlivci, ktorých stíha (osud),
aký zodpovie činom bezbožných, -
a že sú bezbožníci, ktorí dosiahnu,
čo by zodpovedalo skutkom spravodlivých.

A pomyslel som si: „Aj to je márnosť!“

15 A preto som schvaľoval radosť;

že niet pre človeka inej dobroty pod slnkom
okrem toho, že si zaje, vypije a teší sa.

Nech ho to sprevádza
pri každej námahe
v dňoch jeho života,
ktorý mu udelí Boh pod slnkom.

Neistota ľudského osudu

16 Keď som sa v srdci rozhodol,
že budem poznávať múdrosť
a všímať si zamestnanie,
ktorým sú takí zaujatí na zemi,
že nikomu nevidno sen na očiach
ani vo dne, ani v noci,

17 tak som videl, čo všetko spôsobuje Boh
a že človek nie je schopný vystihnúť dianie,
ktoré sa odohráva pod slnkom;
čo ako by sa človek namáhal v hľadaní,
nijako ho nevie vystihnúť.

A keby si aj múdry povedal,
že on ho (už) pozná,
ani on to nevládze vystihnúť.

Kaz9

Všetci ľudia sú smrteľní, preto užívaj život!

IX. ¹ Keď som na to všetko upriamil svoje srdce
a chcel som to všetko vyskúmať, (zistil som),
že spravodliví a múdri ľudia
aj ich diela sú v Božích rukách,
takisto aj láska a nenávisť -
a niet človeka, čo by to mohol poznať.
Veď všetko je (ešte) pred nimi!

² A všetko má rovnaký osud:

spravodlivý i bezbožný,
dobrý i zlý, čistý i nečistý,
kto prináša obeť i kto ju neprináša,
bohumilý človek i hriešnik,
kto prisahá aj ten, kto sa bojí prísahy.

³ To je zlo, ktoré lipne na všetkom,
čo sa deje pod slnkom;
že všetko má rovnaký osud

a aj srdcia Adamových synov sú plné zla,
v ich srdciach (prebýva) nerozumnosť,
pokým žijú.
A čo bude potom? „(Pôjdu) k mŕtvym!“

4 Lebo kto môže mať nádej?
(Iba) ten, kto je pripojený ku všetkým, čo žijú.

Ved' živý pes je na tom lepšie
ako lev, čo už dokonal.

5 Lebo živí aspoň vedia, že zomrú,
kým mŕtvi už o ničom nevedia.
6 Ani odmeny sa im už nedostane,
lebo ich pamiatka upadla do zabudnutia.

Aj ich láska a ich nenávisť,
aj ich žiarlivosť patrí minulosti
a už nikdy nemajú podiel na ničom,
čo sa deje pod slnkom.

7 Nuž, hore sa! S radosťou požívaj chlieb
a popíjaj víno pri dobrej nálade,
lebo Boh mal už dávno radosť z tvojich diel.

8 Nech sú tvoje rúcha biele v každom čase
a olej nech ti nechybujú na hlave!
9 Užívaj život so ženou, ktorú miluješ,
po všetky dni svojho nestáleho života,
ktorý ti dal (Boh) pod slnkom,
po všetky dni svojej márnosti.
Lebo to je tvoj podiel zo života
a zo všetkých tvojich námah,
ktorými sa ustávaš pod slnkom.

10 Všetko, čo vykonať je schopná tvoja ruka,
konaj svojou silou!
Lebo ti nebude možné konať a počítat',
poznávať a múdro si počínať v podsvetí,
kam sa máš odobrať.

11 *Múdre počínanie naráža časom na prekážky*
Opäť som videl pod slnkom:

že nie rýchli (vyhrávajú) beh,
ani udatní boj,
ani múdri (nezískavajú) vždy chlieb,
ani rozvážni bohatstvo,
ani rozumní priazeň.

12 Lebo všetkých môže zastihnúť (neprajný) čas a nehoda.

Okrem toho človek nepozná svoj čas;
ale ako ryby chytajú do zhubnej siete
a ako vtáky uviaznu v osídle,
tak môže aj Adamových synov
zasiahnúť osídlo v nešťastnom čase,
keď na nich takmer nečakane dopadne.

13 Ale pozoroval som aj (iný) prípad múdrosti pod slnkom
a zdá sa mi veľmi významný:

14 (Bolo) malé mesto,
v ktorom bývalo iba málo mužov.
Tu pritiahol proti nemu mocný kráľ,
obklúčil ho
a postavil proti nemu mocné dobývacie diela.

15 No našiel sa v ňom chudobný,
ale múdry muž,
ktorý svojou múdrosťou mesto vyslobodil;
nikto však už nepamätá na chudobného muža.

16 Tu som si povedal:
„Lepšia je múdrosť ako udatnosť,“
ale múdrosťou chudobného opovrhli
a jeho slová ostali nevypočuté.

17 Tiché náuky múdrych počuť (lepšie)
ako krik vladára nad pochabými.

18 Múdrosť je lepšia ako útočné zbrane,
no jediný hriešnik vie pokaziť mnoho dobrého,

Kaz10

X. ¹ (ako keď zahynie mucha,
zapácha a kysne od nej aj olej mastičkárov.

Trochu nemúdrosti má väčší účinok
ako múdrosť a dôstojnosť.

² Srdce múdreho je na pravej strane,
srdce pochabého však na ľavej.

³ Aj na ceste, ktorou nemúdry kráča,
trpí jeho srdce nedostatkom

a všetkým pripomína: „Tu je sprosták!“

4 Ak sa dvíha proti tebe aj nevôľa vladára,
neopúšťaj svoje miesto!
Lebo krotkosť utišuje aj veľké hriechy.

5 Je aj iné zlo, ktoré som videl pod slnkom:
(je to) nerozvážne slovo,
ktoré vyjde z vladárových úst,

6 ak nemúdreho ustanovia na vysoké miesta,
kým vznešení ostávajú sedieť v nízkosti.

7 Videl som otrokov (velebiť sa) na koňoch,
kým kniežatá šli po zemi ako otroci.

8 Kto kope jamu, padne do nej
a kto borí múr, uštipne ho had.

9 Kto kreše kamene, poraní sa nimi,
kto rúbe drevo, (ľahko) príde pri tom do nešťastia.

10 Kto si nenabrúsi ostrie, ak sa mu stupí železo,
musí napnúť sily.

Tak dopomáha múdrosť k osožnému úspechu.

11 Ak uštipne had pred zaklínaním,
nemá zisk zaklínač.

Nemúdre je aj mnoho hovoriť

12 Slová z úst múdreho sú prívetivé,
(čo) však (odznieva) z perí nemúdreho, pohlcuje ho.

13 Počiatkové slová jeho úst sú pochabosťou,
koniec slov na jeho ústach je zlé šialenstvo.

14 Pochabý potára až mnoho rečí;
človek nemôže vedieť, čo sa stane,
a (ešte menej vie), čo bude potom.
Ktože mu to oznámil?

15 Práca unavuje pochabého,
ktorý nevie zájsť ani do mesta.

Ľahkomyselnosť je vždy nebezpečná

16 Beda ti, krajina, ak je tvoj kráľ primladý,
ak tvoji predáci už za rána hodujú!

- 17 Blažená si, krajina, ak je tvoj kráľ muž ušľachtilý,
ak tvoje kniežatá jedia na (svoj) čas,
(jedia) pre posilnenie, a nie z hýrivosti.
- 18 Pri veľkej nedbalosti rúti sa krov,
pri nečinnosti rúk premoká do domu.
- 19 Na pobavenie usporadúvajú hostinu,
víno rozveseľuje život
a peniaze dopomáhajú k všetkému.
- 20 Ani v myšlienke nepreklínaj kráľa,
ani v úkryte spálne nezloreč boháčovi,
lebo aj nebeské vtáky by mohli zaniest' tvoj hlas
a čo len krídla má, môže mu takú reč oznámiť.

Kaz11

Ži bezstarostne dnešku!

- XI. ¹ Púšťaj svoj chlieb po vode
a po mnohých dňoch ho (zasa) nájdeš.
- 2 Podel' svoj majetok na sedem, ba na osem častí,
lebo nevieš, aké nešťastie sa, strhne nad krajinou.
- 3 Ak sú mraky plné,
vylejú na zem dážď.
- Ak strom padne južne alebo severne,
ostane ležať na mieste, kam padol.
- 4 Kto pozoruje na vietor, nebude chcieť siať
a kto sa obzerá po mrakoch, nepustí sa do žatvy.
- 5 Ako nevieš, ktorou cestou (potiahne) vietor,
(ako nevieš), ako sa tvoria kosti v živote ženy ťarchavej,
celkom tak nevieš, čo urobí Boh,
ktorý všetko pôsobí.
- 6 Za rána rozsievaj svoje semeno
a do večera nedaj svojej ruke spočinúť,
lebo nemôžeš vedieť,
či sa ti toto alebo iné podarí,
alebo či ti bude obidvoje dobré rovnako.
- 7 Svetlo je sladké
a očiam lahodí vidieť slnko.

- 8 Preto ak človek žil už veľa rokov,
nech sa zo všetkých raduje,
ale nech pamätá, že dni temravy
sú početnejšie.
- Ved' všetko, čo (má) prísť, je márnosť.
- 9 Mladík, raduj sa zo svojej mladosti!
Nech sa ti srdce rozveseľuje v mladých dňoch!
Kráčaj si cestami svojho srdca
a kam ťa tvoje oči povedú.
- Uvedomuj si však (pritom),
že za všetko si ťa Boh na súd predvolá.
- 10 Odstráň (akúkoľvek) mrzutosť zo svojho srdca
a odháňaj (každé) zlo od svojho tela,
ale tak vek mladosti,
ako aj úsvit života je iba - márnosť.

Kaz12

- XII.** ¹ V dňoch svojej mladosti
pamätaj na svojho Stvoriteľa,
kým ti neprídu dni nešťastia
a kým ťa nezastihnú roky,
o ktorých povieš: „Nefúbia sa mi!“
- ² Kým sa ti nezatemní slnko a svetlo,
mesiac i hviezdy
a nevrátia sa ti mrákavy po daždi.
- Alegória Pudskej staroby*
- ³ V deň, keď sa ti počnú strázcovia domu chvieť
a zhrbia sa (kedysi) mocní muži,ovia,
ustanú mlečky (v práci), keďže aj zredli,
a zaľahne tma na tie, čo dostávajú videnie oknami.
- ⁴ Uzavrú sa ti obidvoje dvere od námestia,
poklesne ti aj vrzgot žarnova,
a keď sa vstáva na (každý) hlások vtáčka,
poutichujú všetky zvuky spevavé.
- ⁵ Vyvýšeného miesta sa obávajú (nohy),
veď na ceste vidia (pre seba) postrachy.
Mandloňový strom už zakvitol (na bielo).
Kobylky spôsobujú ťažobu,
dráždidlo (na jedlo) minie sa účinkom,

lebo človek je už na ceste do domu svojej večnosti
a z okolitých ulíc už tiahnú oplakávači.

6 (Stane sa tak), až sa pretrhne strieborný povrazec
a rozbije sa zlatá čaša,
i rozbije sa džbán pri prameni,
a doláme sa koleso na studni.

7 A navráti sa prach do zeme, čím bol aj (predtým);
a duch sa vráti k Bohu, ktorý ho dal.

8 Márnosť, len márnosť - hovorí Kazateľ,
všetko je iba márnosť.

Doslov

Okrem toho, že Kazateľ bol učencom, patrí (o ňom) dodať:

9 učil ľud poznaniu;
všetko, si dôkladne uvážil a premyslel,
a tak skladal svoje mnohé múdre výroky.

10 Kazateľ sa usiloval nájsť lahodné slová,
takže je spísané doslovné znenie (jeho) nauky.

11 Slová učencov sú ako (zaostrené) ostne a klince,
vhlobené do listov knižnej zbierky -,
ktoré potom odovzdal jeden pastier.

12 Okrem (uvedeného) treba dodať:
Maj sa na pozore, syn môj!
Písaniu kníh nieto konca-kraja,
ale mnohé premýšľanie,
vyčerpáva telo až priveľmi.

13 Slovo na záver všetkého, čo si počul:

Boha sa boj
a jeho prikázania zachovávaj,
lebo to je (povinnosť) každého človeka.

14 Boh si zavolá pred svoj súd všetky činy
aj všetko, čo je skryté,
či už to bolo dobré a či zlé.

I. ¹ Veľpieseň od Šalamúna.

Snúbenica túži za snúbencom

Snúbenica:

² Zľúbaj ma bozkami svojich úst,
bo láska tvoja lepšia je nad víno.

³ Dobrá je vôňa tvojich olejkov;
jak olej rozliaty je tvoje meno.
Zato ťa dievčence majú tak rady.

⁴ Tiahni ma za sebou!
Pobežme!
Zaved' ma, kráľ, do svojej komnaty!
Tam jasať budeme a z teba tešiť sa
a ľúbosť tvoju vynášať viac ako víno.
Ozaj, právom ťa milujú.

Pohľad na dni rozlúčenia

Snúbenica:

⁵ Ja čierna som, no pekná jednako,
dcéry jeruzalemské,
jak stany kedarské,
jak plachty šiatrov šalmaských.

⁶ Nehľad'te na mňa, že som čierna,
že ma tak opálilo slnko!
Synovia mojej matky zanevreli na mňa,
postavili ma strážiť (svoje) vinice,
nuž o vinicu svoju dbať som nemohla.

Rozhovory so snúbencom

Snúbenica:

⁷ Povedz mi ty, ktorého z tej duše milujem,
kde pásavaš,
kde odpočívaš cez poludnie,
aby som sa nemusela potíkať
od stáda ku stádu druhov tvojich.

Ženích:

⁸ Nevieš to, ty, zo žien najkrajšia?
Nuž choď len čriedam po stopách
a kozliatka svoje
pri pastierskych kolibách popásaj!

⁹ K paripám v kočoch faraónových
ťa môžem prirovnať, priateľka moja.

¹⁰ Ako len svedčia lícam tvojim ozdobné retiazky
a šiji tvojej náhrdelníky koralové!

¹¹ Dáme ti vytepať zlatých retiazok
so striebornými zvončekmi.

Snúbenica:

¹² Pokiaľ kráľ hovie na svojom ležadle,
vydáva môj nard svoju vôňu.

¹³ Vrecúškom myrhy je mi môj milý;
odpočíva mi na prsiach.

¹⁴ Môj milý je mi strapcom cyprovým
vo vinohradoch Engadi.

Ženích:

¹⁵ Aká si krásna, priateľka moja,
aká spanilá!
Tvoje oči sú sťa holubice!

Snúbenica:

¹⁶ Aký si krásny, milý môj,
aký pôvabný!
Postieľka naša samá zeleň!

Ženích:

¹⁷ Cédre sú trámami nášho paláca,
doskami našich stien sú cyprusy.

Pies2

Obapolná chvála

Snúbenica:

II. ¹ Som lúčny kvietok na saronských rovinách,
ľalia v údoliach.

Ženích:

² Jak ľalia medzi trnám
je moja priateľka medzi dievčencami.

Snúbenica:

³ Sťa jabloň medzi plánkami
je milý môj medzi mládencami.
V jeho tóni sedím,
ako sa mi žiadalo,
a jeho ovocie je sladké môjmu podnebiu.

Úchvat lásky

Snúbenica:

⁴ Vovádza ma do vínnej pivnice

a jeho zástava nado mnou je láska.

⁵ Posilnite ma hrozienským koláčom
občerstvite ma jablkami,
lebo som chorá od lásky!

⁶ Pod mojou hlavou jeho ľavica
a jeho pravica ma ľúbo privíňa.

Ženích:

⁷ Zaprisahám vás, dcéry jeruzalemské,
na srny a lane na poli:
Nezobúdzajte ani nerušte lásku,
kým sa jej samej nezachce.

Ženích na návšteve snúbenice

Snúbenica:

⁸ Hlas môjho milého!
Hľa, on prichádza!
Po horách skáče,
po vrškoch hupká.
⁹ Milý môj je sťa srna,
je ako jeleniča.

Hľa, veď už stojí
pred naším múrom!
Okiencom hľadí,
cez mriežku sa díva.

¹⁰ Môj milý začal
a povedal mi:

Ženích volá snúbenicu do rozvitej jari

Ženích:

Hor' sa, priateľka moja,
krásava moja, a pod'!

¹¹ Lebo, hľa, už je po zime,
dážď prestal, pominul!

¹² Kviet' a sa kľúje po kraji,
nadišiel spevu čas.

Hrdličky hrkútanie
po našom kraji znie.

¹³ Na fige bronie už rané ovocie,
roznáša vôňu vinič v rozkvete.

Nuž, hor' sa, priateľka moja,
krásava moja, a pod'!

¹⁴ Holubica moja v rozsadlinách skál,
v úkryte na bralách,
daj zrieť mi svoju tvár,

daj počuť mi svoj hlas,
veď sladký je tvoj hlas
a prekrásna je tvoja tvár.

V krásnom opojení

Snúbenica:

¹⁵ Polapajte nám líšky,
maličké líštičky,
čo škodu robia po viniciach.
A naša vinica je práve v rozkvetu.

¹⁶ Môj milý je môj a ja som jeho,
on, ktorý pasie medzi ľaliami.

¹⁷ Až ochladí sa deň
a nachýlia sa tône,
príd', milý môj,
buď srne podobný
alebo jeleničaťu
na horách voňavých!

Pies3

Snúbenica:

III. ¹ Na svojom lôžku po nociach
hľadala som toho,
ktorého moja duša miluje.
Hľadala som ho, ale nenašla.

² Nuž vstanem, mesto pochodím;
po námestiach a uliciach
budem hľadať toho, ktorého z tej duše milujem.
Hľadala som ho, ale nenašla.

³ Stretli ma strážcovia,
čo boli v meste na obchôdzke.
„Nevideli ste toho,
ktorého z tej duše milujem?“

⁴ Sotva som trocha od nich poodišla,
našla som, koho moja duša miluje.
Chytila som ho
a nepustila viac,
kým som ho neprivedla
do domu svojej matky
a do komôrky svojej rodičky.

⁵ Zaprisahám vás, dcéry jeruzalemské,

na srny a lane na poli:
Nezobúdzajte ani nerušte lásku,
kým sa jej samej nezachce!

Sprievod snúbenice stretáva sa so sprievodom snúbencovým

Chór Pudu:

⁶ Čože je to, čo stúpa zo stepi
sťa mrákavy dymu - v záplave vône myrhy a kadidla
a všakových práškov voňavých?

⁷ Hej, to je Šalamúnovo lôžko!
Šesťdesiat bohatierov vôkol neho,
hrdinov izraelských.

⁸ Všetci sú v zbroji,
skúsení v boji.
Každý má paloš pri boku
pre nočné postrachy.

⁹ Kráľ Šalamún si dal spraviť
trón z libanonských drieb.

¹⁰ Stĺpiky jeho ukovať dal zo striebra.
Operadlo zo zlata,
sedadlo z purpuru,
vnútri bol vyložený ebenovým drevom.

¹¹ Jeruzalemské dcéry, poďte sem,
podívajte sa, dcéry sionské,
na kráľa Šalamúna s korunou,
ktorou ho korunovala jeho matka
v deň jeho sobáša,
v deň, keď mu srdce napĺňala radosť.

Pies4

Ženích ospevuje svoju snúbenicu

Ženích:

IV. ¹ Aká si krásna, priateľka moja,
aká spanilá!
Tvoje oči sú sťa holubice
za tvojím závojom.
Tvoje vlasy ako stádo kôz,
čo dol' sa valí z galaádskych hôr.
² Tvoje zuby ako stádo strižných oviec,
čo vystupujú z kúpeľa.
Každá z nich po dvoje má jahniatok
a ani jedna nie je jalová.
³ Tvoje pery sťa purpurový pásik
a tvoje ústa plné pôvabu.

Tvoje líca s' a by krížalky
granátového jablka
za tvojím závojom.
⁴ Tvoj krk je s' a veža Dávidova
vybudovaná s obrannými múrikmi.
Na tisíc štítov visí z nej,
veľké to štíty junákov.
⁵ Tvoje prsia sú ako dve srňatá,
srnie dvojčiatka,
ktoré sa pasú medzi ľaliami.

⁶ Až ochladí sa deň
a nachýlia sa tône,
vyjdem si na vrch myrhový
a na kadidlový pahorček.

⁷ Celá si krásna, priateľka moja,
a škvrnny na tebe niet.

Snúbenec zve k dôvernému spoločenstvu

Ženích:

⁸ Pod' z Libanonu, nevesta moja,
z Libanonu zostúp!
Opusť končiar Amana,
vrcholce Senira a Hermona,
peleše levov, vrchy leopardov.

⁹ Očarila si moje srdce,
sestrička moja, nevesta,
očarila si moje srdce
jediným pohľadom svojich očí,
jediným ohnivkom svojho náhrdelníka.

¹⁰ Aká je sladká tvoja láska,
sestrička moja, nevesta!
Príjemnejšia je tvoja láska nad víno.
A vôňa tvojich mastičiek
je nado všetky voňavky.

¹¹ Med z plásta tečúci sú tvoje pery, nevesta,
pod tvojím jazykom sa skrýva med a mlieko
a vôňa tvojich šiat
je s' a vôňa Libanonu.

Hĺbka obapolnej lásky

¹² Si zatvorenou záhradou,
sestrička moja, nevesta,
si zatvorenou záhradou,
zapečatenou studienkou.

¹³ Tvoje výhonky -

to rajský sad granátovníkov
s utešeným ovocím,
s cyprusmi a nardami.
¹⁴ To nard a šafran, puškvorec a škorica,
so všelijakou kadidlovou krovinou;
myrha a aloa,
s rozličnými prevzácnymi balzamy.
¹⁵ Studienka v záhrade,
žriedlo živých vôd,
čo z Libanonu žblnkocú.

Šťastie zo svätého manželského zväzku

Snúbenica:

¹⁶ Vstaň, vetrík severný!
Zdvihni sa, vánok od juhu!
Prevejte moju záhradu!
Nech sa jej vôňa roznáša ...!

Ó, keby prišiel milý môj
do svojej záhrady
a keby požíval
jej znamenité ovocie!

Pies5

Ženich:

V⁵. ¹ Prišiel som, sestra moja, nevesta,
do svojej záhrady.
Pozbieram svoju myrhu
so svojou voňavou drevinou,
svoj plást jem a svoj med,
popíjam svoje víno a svoje mlieko.
Jedzte a pite, priatelia,
a napite sa, najmilší!

Návrat po bolestnom odlúčení Nedostatok lásky

Snúbenica:

² Zaspala som, ale moje srdce bdelo.
Tu počut' čosi. Môj milý klope:

Ženich:

Otvor mi, sestra moja, priateľka moja,
holubička moja, moja čistá.
Namoklo rosou moje temeno,
nočnými kropajami moje kučery.

Snúbenica:

³ Vyzliekla som si už odev,
budem si ho znova obliekať?
Už som si nohy umyla,
mám si ich zas vari zamazať?

⁴ Môj milý siahol rukou cez otvor.
Rozbúchalo sa moje srdce preň ...

⁵ Vstala som otvoriť svojmu milému.
Kvapkala myrha z mojich rúk
a z prstov mi čistá myrha stekala
na rúčku závery.

Žiaľ a trýzeň:

⁶ Otvorila som svojmu milému -
lenže môj milý bol už preč,
už ho tam nebolo.
Zatajoval sa vo mne dych,
kým trval jeho príhovor.
Hľadala som ho, ale nenašla,
volala som ho, ale sa mi neozval.

⁷ Stretli ma strážcovia,
čo boli v meste na obchôdzke.
Zbili ma, aj poranili -
plášť mi zorvali
strážcovia mestských hradieb.

⁸ Zaprisahám vás, dcéry jeruzalemské,
ak by ste našli môjho milého,
povedzte mu,
že som ochorela od lásky!

Jeruzalemčanky:

⁹ Čím sa tvoj milý odlišuje od iných,
ty, spomedzi žien najkrajšia?
Čím sa tvoj milý odlišuje od iných,
že nás tak zaprisahávaš?

Snúbenica ospevuje snúbencovu krásu

Snúbenica:

¹⁰ Môj milý je bielunký a rumenný,
vyniká medzi desaťtisícami.

¹¹ Jeho hlava je zlato, rýdze zlato,
jeho kučery sťa riasy na datli,
čierne jak havrany.

¹² Jeho oči sú sťa holúbätá
nad bystrinami vôd,
v mlieku sa kúpavajú
a na brehu sedia.

¹³ Jeho líca s'á hriadky balzamu,
na ktorých pučia vonné byliny.
Jeho pery s'á ľalie,
z ktorých prvá myrha steká.
¹⁴ Jeho ruky s'á války zo zlata,
posiate drahokamami z Taršiša.
Jeho hrud', to výtvar zo slonovej kosti,
povykladany zafírmi.
¹⁵ Jeho nohy s'á mramorové stĺpy,
čo stoja na podnožiach zo zlata.
Postavou je s'á Libanon,
nádherný ako cédre.
¹⁶ Jeho ústa sú presladké
a všetko na ňom je pôvabné.
Taký je môj milý, taký je priateľ môj,
dcéry jeruzalemské!

Pies6

Snúbenec a snúbenica znova svoji

Jeruzalemčanky:

VI. ¹ Kam odišiel tvoj milý,
ty, zo žien najkrajšia?
Kade sa tvoj milý pobral,
aby sme ti ho pomohli hľadať?

Snúbenica:

² Do svojej záhrady odišiel môj milý,
k záhonom balzamu,
kochať sa v krásnej záhrade
a trhať ľalie.
³ Môj milý je môj
a ja som jeho,
on, ktorý pasie medzi ľaliami.

Snúbenec zas ospevuje pôvab snúbenice

Ženích:

⁴ Krásna si, priateľka moja, ako Tirza,
s'á Jeruzalem spanilá,
strašná jak šíky pod zástavami.
⁵ Odvráť svoje oči odo mňa,
lebo ma zraňujú.
Tvoje vlasy sú ako stádo kôz,
čo dol' sa valí z galaádskeho hôr.
⁶ Tvoje zuby ako stádo jahniac,
čo vystupujú z kúpeľa.
Každá z nich po dvoje má jahniatok
a ani jedna nie je jalová.

⁷ Tvoje líca sťaby krížalky
granátového jablka
za tvojím závojom.

⁸ Kráľovien jesto šest'desiat
a osemdesiat bočných žien
a mladíc bez počtu!

⁹ Ale iba jediná je holubička moja, moja čistá,
jediná dcéra matky,
miláčik svojej rodičky.
Zazreli ju dievčence a blahorečia jej,
kráľovné s vedľajšími ženami,
a jasajú jej v ústrety.

Chór žien:

¹⁰ Ktože je tá, čo vychádza sťa zornica,
krásna ako mesiac, jasná ako slnko,
strašná jak šíky pod zástavami?

Tanec snúbenice

Snúbenica:

¹¹ Zišla som do orechového sadu
kochať sa na rozzelenanom údolí,
pozrieť, či vinič je v rozpuku,
či kvitnú granátové jablone.

¹² Tu zrazu znevrady -
prestalo srdce vo mne biť -
hľa, vozy kniežacieho sprievodu!

Pies7

Chór dvoranov:

VII. ¹ Postojže, postoj, Sulamit!
Postojže, postoj, nech ťa vidíme!

Snúbenica:

Čože chcete vidieť na Sulamitke?
Či tanec vojenský?

Čaro snúbenice

Chór dvoranov:

² Aké sú ladné tvoje kroky
v črieviciach, dcéra kniežacia!
Priehyby tvojich bokov - skvost,
dielo rúk majstrových.

³ Tvoje lono je miska preskvostná,
nech vína s korením jej nikdy nechýba!
Tvoj život je stoh pšenice,

vrúbený ľaliami navôkol.

⁴ Tvoje prsia sú ako dve sŕňatá,
srnie dvojčiatka.

⁵ Tvoj krk je sťa veža zo slonovej kosti

...

Tvoje oči sú ako plesá hesbonské
pri bráne Bat-Rabbim.

Tvoj nos jak libanonský výbežok,
čo hľadá proti Damašku.

⁶ Sťa Karmel tvoja hlava na tebe
a vlasy, čo ti z hlavy splývajú,
sú sťa purpur;
kráľ je spútaný do vrkočov.

Ženích:

⁷ Aká si krásna, aká spanilá,
najmilšia, so svojimi slasťami!

⁸ Tvoj vzrast sa palme podobá
a hroznám tvoje prsníky.

⁹ Zhútal som: Vydriapem sa na palmu
a siahnem po jej ovocí.

Nuž, nechže sú mi tvoje prsníky
viničovými strapcami
a vôňa tvojho dychu sťa vôňa jabĺčok

¹⁰ a tvoje ústa ako víno najlepšie
ktoré mi zvlažuje podnebie
a lahodne sa kľže cez pery a cez zuby.

Roztúženosť lásky

Snúbenica:

¹¹ Ja patrím svojmu milému
a jeho túžba za mnou nesie sa.

¹² Pod', milý môj,
zájdime na vidiek,
nocujme v dedinkách!

¹³ Včasráno pôjdeme do viníc
pozrieť sa na vinič,
či sa už rozvíja,
či sa kvet otvára,
či kvitnú granátovníky.

Tam ti dám svoju lásku.

¹⁴ Už roznáša sa vôňa mandragor
a nad našimi dvercami
všakové znamenité ovocie,
čerstvé i sušené,
ja pre teba som odložila, milý môj.

Snúbenica:

VIII. ¹ Ó, keby si bol mojím bratom,
 čo prsia matky mojej sal,
 vybozkávala by som ťa,
 keby som ťa vonku postretla
 a nik by za to neopovrhol mnou.

² Pojala by som ťa a zaviedla
 do domu svojej matky, čo ma vychovávala.
 Opájala by som ťa vínom voňavým
 a muštom z mojich granátových jablčok.

³ Pod mojou hlavou jeho ľavica
 a jeho pravica ma ľúbo privíňa.

Ženích:

⁴ Dcéry jeruzalemské,
 zaprisahávam vás:
 Nezobúdzajte ani nerušte lásku,
 kým sa jej samej nezachce.

Dodatky
Moc a sláva lásky

Chór ľudu:

⁵ Ktože je tá, čo vystupuje zo stepi,
 opretá o svojho milého?

Ženích:

Ja pod jabloňou som ťa roznietil,
 tam, kde ťa porodila tvoja matka,
 kde vajatala tvoja rodička.

Snúbenica:

⁶ Na srdce si ma pritlač jak prsteň,
 sťa pečat' na svoje rameno!

Ženích:

Lebo láska je mocná ako smrť
 a vášeň lásky tvrdá ako podsvetie.
 Jej páľa - to ohňa plápoly,
 jej plamene, to Jahveho je žiar.
 Ani veľké vody lásku neuhasia,
 ani rieky ju neodplavia.
 A keby človek za lásku chcel dať
 všetky bohatstvá svojho domu,
 len by sa opovrhlo ním.

Snúbenica - pevnosť

Bratia:

⁸ Sestričku máme maličkú,
čo nemá ešte prsníky.
Čo urobíme pre sestru
v deň, keď ju prídu pýtať za ženu?

⁹ Ak hradba je,
zbudujme na nej baštu striebornú.
Ak brána je,
obložme ju cédrovými doskami!

Snúbenica:

¹⁰ Ja hradba som
a moje prsníky sú ako turne.
Lež preňho som ja tá,
čo sa už dávno oddala.

Nad vinicou Šalamúnovou

Bratia:

¹¹ Šalamún mal v Bál-Hamone vinicu.
Vinicu zveril opatrovníkom.
Každý bol povinný mu za jej výnos vyrovnať
po tisíc strieborných.

Ženích:

¹² Moja vinica je moja!
Nechaj si tisíc, Šalamún,
a dvesto tí, čo strážili jej ovocie.

Snúbenica, kde si?

¹³ Ty, ktorá bývaš v záhradách
- priatelia načúvajú -,
daj počuť mi svoj hlas!

Ponáhľaj sa, ženích!

Snúbenica:

¹⁴ Utekaj, milý môj,
buď srne podobný
alebo jeleničaťu
na horách voňavých!

KNIHA MÚDROSTÍ

**I. Múdrost', prameň šťastia hl. 1 - 5
Múdrost' dosiahne, kto vyhýba hriechu 1,1-15**

Múdrost' neznesie hriech

- I. ¹ Milujte spravodlivosť, panovníci zeme!
 Premýšľajte o Pánovi s dobromyseľnosťou,
 hľadajte ho v úprimnosti srdca!
² Lebo on sa dáva nájsť tým, čo ho nepokúšajú,
 a tým zjavuje sa, ktorí voči nemu nie sú nedôverčiví.
³ Lebo prevrátené rozmýšľanie oddeľuje od Boha
 a pokúšaná Moc odvrhne pochabých.
⁴ Do zlovoľnej duše múdrost' totiž nevkročí,
 ani v tele, podrobenom hriechu, bývať nebude.
⁵ Lebo pred pretvárkou uteká svätý duch výchovy,
 vzdáľuje sa od pochabých myšlienok,
 zaháňa ho približujúca sa nepravosť.

Rúhač neunikne trestu

- ⁶ Ved' múdrost' je ľudomilný duch,
 rúhača však nenechá pre jeho pery bez trestu,
 pretože je svedkom jeho myšlienok,
 naozajstným pozorovateľom jeho srdca
 a je poslucháčom jeho jazyka.
⁷ Ved' Pánov duch naplňuje zemekruh,
 ten, čo obopína všetko, pozná (každý) hlas.
⁸ Preto neostane skrytý ten, kto vraví nepravosť,
 neminie ho trestajúca spravodlivosť.
⁹ Zistia sa myšlienky bezbožníka
 a zvesť o jeho rečiach dostáva sa k Pánovi,
 aby boli potrestané jeho priestupky.
¹⁰ Lebo ucho Žiarlivosti všetko počuje,
 neujde mu ani šepotavé mrmlanie.
¹¹ Chráňteže sa neužitočného reptania,
 uchráňte si jazyk od ohovárok,
 lebo ani tajná reč neuniká trestu:
 ústa, ktoré klamú, zabíjajú dušu.

Boh chce, aby človek žil

- ¹² Nehorlite za smrť na bludisku svojho života,
 nepriťahujte si skazu činmi svojich rúk,
¹³ pretože Boh nestvoril smrť,
 neteší sa zo záhuby žijúcich.
¹⁴ Ved' on stvoril všetko pre bytie:
 tvory sveta sú tu pre spásu
 a ničo v nich nijakého jedu záhuby,
 podsvetie tiež nepanuje na zemi.
¹⁵ Lebo spravodlivosť neokúsi smrť.

Zločinci zasluhujú smrť 1,16 - 2,24

Reči nevercov

16 Lenže hriešnici ju privolávajú rukami i rečami;
mysliac, že je priateľ, rozplývajú sa,
ba zmluvu s ňou uzatvárajú:
zasluhujú si stať sa jej korisťou.

Múd2

II. ¹ Hovoria si, uvažujúc nesprávne:
„Krátky je a trdný život náš,
nieto lieku pre človeka na konci,
o nejakom záchrancovi z podsvetia tiež nikdy slýchať nebolo.
2 Ved' len náhodou sme povstali
a neskôr budeme, akoby sme nikdy neboli bývali.
Ved' dych v našom nose je len dym,
myšlienka je iskrou pri tlkote nášho srdca;
3 keď tá zhasne, telo bude popolom
a duch rozplynie sa ako riedky vzduch.
4 Časom sa i naše meno zabudne
a naše diela si nepripomenie nik,
naš život sa stratí ako stopa oblaku,
tak sa rozplynie ako hmla,
ktorú lúče slnka porozháňajú,
a stlačí ju jeho teplota.
5 Ved' náš život iba prelet tône je.
Nieto návratu, keď nadíde náš skon;
spečatený je a nik sa nevráti.

Pôžitkárstvo hriešnikov

6 Hor' sa teda!
Požívajme dobrá skutočné!
Užime si sveta rýchle, ako za mladi!
7 Zasyťme sa drahocenným vínom a myrhou rovnako,
nech nám neunikne ani jeden jarný kvet!
8 Ovenčme sa pukmi ruží prv, než odkvitnú!
9 Nikto z nás nech nie je bez účasti našej samopašnosti!
Zanecháme všade známky rozkoše.
Ved' to je náš údel a to je náš lós!

Nenávisť zlosynov

10 Znásilnime spravodlivca biedneho,
nešetrime vdovu,
neostýchajme sa šedín starca vysokého veku!
11 Sila nech je mierou našej spravodlivosti,
lebo slabé preukazuje sa neužitočným.
12 Striehnime na spravodlivého, lebo je nám na ťarchu,
protiví sa našim výčinom,

vyčíta nám prestúpenia zákona,
vytýka nám chyby proti výchove.
13 Honosí sa, že má znalosť o Bohu,
nazýva sa synom Pánovým.
14 Žalobou je proti nášmu zmýšľaniu,
už aj pohľad naňho je nám na ťarchu,
15 Veď je život jeho nepodobný ostatným,
odlišné sú jeho chodníky.
16 Pokladá nás za spotvorených,
bočí od ciest našich ako od nečistoty,
blahoslaví koniec spravodlivých,
chválieva sa, že Boh je mu otcom.
17 Pozrimeže, či sú jeho reči pravdivé,
viďme, ako sa mu povodí.
18 Ak je totiž spravodlivý v skutku Božím synom, zastane sa ho
a vytrhne ho z rúk odporcov.
19 Skúšajme ho potupou a mukami
aby sme poznali jeho pokojnosť
a vyskúšali jeho pevnosť.
20 Odsúdme ho na smrť najpotupnejšiu,
veď vraví, že sa mu dostane záchrany!“

Úvaha

21 Takto uvažujú, lenže blúdia,
lebo ich zaslepila ich nepravosť.
22 Nepoznajú Božie tajomstvá;
nemajú nádej na odplatu za spravodlivosť,
ani cenu čistých duší neuznávajú.
23 Lebo Boh stvoril človeka pre neporušiteľnosť,
urobil ho obrazom svojej podoby,
24 závišťou diabla však prišla na svet smrť:
skúsia ho tí, čo sú jeho korisťou.

Osudy dobrých a zlých 3,1 - 5,23

Múd3

Nádej a beznádejnosť

III. ¹ Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
muka sa ich nedotkne.
2 Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod,
3 za skazu ich poberanie od nás. -
Oni sú však na pokoji.
4 Lebo keď aj, podľa mienky ľudí, pretrpeli muky,
jednako ich nádej bola plná nesmrteľnosti.
5 Po nedlhom treste prijímú veľké dobrodenie,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.

6 Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
7 Skviet' sa budú v čase svojho navštívenia,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
8 súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude večne vládnuť nad nimi.
9 Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní, v láske zotrývajú pri ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.
10 Ale bezbožníci utržia trest podľa toho, ako zmýšľali,
oni, čo pohrdli spravodlivým a odpadli od Pána.
11 Veď je nešťastný, kto pohŕda múdrosťou a ukáznenosťou,
prázdna je ich nádej, neplodná ich námaha
a ich diela neužitočné.
12 Nerozumné sú ich manželky
a ich deti hanobné,
zlorečené je ich plemeno.

Radost' z detí nie je všetko

13 Šťastná bezdetná, keď žije nepoškvrnene,
a čo nepoznala hriešne obcovanie.
Bude mať plod pri prehliadke duší.
14 (Šťastný je) i bezdetný, čo nerobí nič oškľivé
a nič zlé nezamýšľá proti Pánovi!
Za vernosť dá sa mu skvelá odmena,
utešený údel v chráme Pánovom.
15 Lebo dobré snahy prinášajú krásne ovocie,
neodumrie nikdy koreň múdrosti.
16 Deti cudzoložníkov však nie sú vydarené
a plod hriešnej lásky hynie.
17 I keď dlho žijú, nemajú ich za nič,
bez cti bude nakoniec ich staroba.
18 Ak však zomrú včasne, nebudú mať nádeje
ani útechy v deň súdu,
19 lebo zlý je koniec nečestného rodu.

Múd4

Bezdetnosť spravodlivca a mnohodetnosť hriešnika

IV. ¹ Lepšia (je) bezdetnosť s čnosťou,
nesmrteľnosť je v jej spomienke;
lebo ju uznáva Boh i ľudia.
2 Ak prítomná je napodobňujú ju,
ak je naďaleko, tak mrú túžbou po nej.
Vo večnosti vykračuje, vencom zdobená, jak víťaz,
lebo v zápolení čistých bojov vyhrala.
3 Veľký kŕdeľ detí nie je necudníkom na osoh,
z výhonkov, čo nie sú pravé, nepúšťajú koreň hlboko,

4 nechytajú sa pevnej postate.
Ak aj načas vyhánajú do ratolestí,
to, čo nie je pevné, vykyvoce vietor,
prudkosť víchrov to vyvalí z koreňa.
5 Slabé vetvy budú olámané,
ich plod bez úžitku, nezrelý na jedlo,
a vôbec na nič sa nehodí.
6 Lebo deti, narodené zo snov protizákonných,
pri svojom súde dosvedčujú planosť svojich rodičov.

Včasná smrť - dlhý život

7 Spravodlivý, i keď mrie predčasne, bude na pokoji.
8 Ved' nie dlhé roky robia starobu hodnou cti,
ani sa ona nemeria počtom liet.
9 Šediny sú človekovi múdrosťou,
starým vekom život nepoškrvený.
10 Pretože sa ľúbil Bohu, stal sa jeho miláčikom,
pretože žil medzi hriešnikmi, bol prenesený.
11 Bol vzatý, aby zloba nezmenila jeho zmýšľanie,
alebo klam aby jeho dušu nezviedol.
12 Lebo šaľba hriechu zacláňa to, čo je šľachetné,
závrat zo zlej túžby myseľ nevinnú.
13 Hoc bol skoro dokonalý, prežil časy dlhé.
14 Lúbila sa jeho duša Bohu,
preto sa ponáhlal sprostred hriechu preč.
Ludia to videli, lenže nechápali,
ani si to k srdcu nepripúšťali,
15 že on svojich vyvolených obdarúva milosťou a milosrdenstvom
a že navštevuje svojich nábožných.
16 Mŕtvy spravodlivec odsudzuje živých hriešnikov,
mladosť skoro dokonalá mnohoročnú starobu hriešnika.
17 Vidia síce koniec múdreho,
a predsa nechápu, čo s ním Boh zamýšľal,
ani prečo ho Pán do bezpečia postavil.
18 Vidia, ale súdia opovržlivo,
lenže im sa bude Pán posmievať.
19 Potom budú mŕtvolami bez úcty,
na posmech medzi umrlcami večnými,
lebo ich strmhlav pozráža, že ani nehlesnú,
vykýve ich z pevnej postate
a až do posledného ich strašne odsúdi.
Budú trpieť muky
a vyhasne aj ich pamiatka.
20 S bážňou prídu vtedy, keď budú sa vypočítavať ich hriechy,
a ich neprávosti ich usvedčia z očí do očí.

V⁵.¹ Vtedy sa spravodlivý postaví s veľkou dôverou
pred tvárou tých, čo ho sužovali (kedysi)
a čo znevažovali jeho námahy.

2 Keď to uzrú, zmocní sa ich strašná hrôza,
zmeravejú z nečakanej spásy.

3 Navzájom si budú vraviť s ľútosťou,
zo sklúčenej duše horekovať budú:
„To tento bol, ktorého sme vysmievali kedysi,
zasypávali ho posmechom, my blázni!

4 Nazdávali sme sa, že jeho život je šialenstvom
a že jeho koniec je potupný.

5 A hľa, veď ho medzi Božích synov pripočítali
a má údel medzi svätými!

6 A tak teda my sme zišli z cesty pravdy
nám nesvietilo svetlo spravodlivosti -
a nám slnko nevychádzalo.

7 Pechorili sme sa na chodníkoch neresti a záhuby,
poprechádzali sme púšte neschodné,
ale cestu Pána sme nepoznali.

8 Čo nám pomohla namyslenosť?
Čo nám osožilo imanie s vystatovaním?

9 Toto pominulo všetko ako tieň,
tak ako letmá zvesť.

10 Ako loď, čo brázdi rozvlnené more,
keď prešla, stopy po nej nenájdeš
ani znaku na vlnách po jej kormidle,

11 alebo ako keď vtáča vzduchom preletí,
nemožno nájsť nijaký znak, kade letelo:
iba šumom krídel udiera ľahký vzduch
a rozráža ho silou pískania,
máva krídlami a razí si cestu pred sebou,
ale potom niet znaku po jeho prelete;

12 alebo ako keď sa šíp vystrelí do cieľa,
preťatý vzduch sa hneď zleje dovedna
takže jeho dráhu nepoznať;

13 Tak sme aj my - (sotva) narodení - zomreli;
nemohli sme ani náznak čnosti ukázať,
lež vo svojej zlobe boli sme schvátení.“

14(15) Áno, nádej hriešnika je ako pleva, ktorú vietor odnáša,
ako tenká pena, rozohnaná víchricou,
sť a dym, ktorý vietor odveje,
mizne ako rozpomienka na hosť a jednodenného.

Odmena a trest

15(16) Spravodliví žijú naveky.
V Pánovi je ich odmena
a starosť o nich má Najvyšší.

16(17) Preto prijímú skvostné kráľovstvo,
z Pánovej ruky krásnu korunu,

lebo svojou pravickou ich bude kryť,
 svojím ramenom ich bude chrániť.
 17(18) Za výzbroj si vezme svoju horlivosť,
 tvorstvo použije za zbraň na potrestanie nepriateľov.
 18(19) Oblečie si ako pancier spravodlivosť,
 ako šišak si nasadí pravdivý, súd,
 19(20) svätosť vezme za nepremožiteľný štít,
 20(21) za britký meč naostrí si hnev:
 Celý svet s ním pôjde proti bláznom do boja.
 21(22) Blesky dobre cielené biť budú,
 páliť budú z mrakov k cieľu ako z kuše dobre napätej,
 22(23) z praku budú frkať krúpy plné jedovatosti,
 rozzúri sa morská voda proti nim,
 rozbesnené rieky ich zaplavia.
 23(24) Postaví sa proti nim dych Všemohúceho,
 rozpráši ich ako víchrica.
 Tak hriech obráti v púšť celý svet.
 Takto zločin povyvracia panovnícke tróny.

II. Oslava múdrosti hl. 6 - 9

Výzva ku kráľom 6,1-21

Múd6

Na nemúdrych kráľov čaká súd

VI. ¹⁽²⁾ Čujte teda, králi, a vezmite si k srdcu,
 učte sa, panovníci končín zemských,
 2(3) počúvajte pozorne vy, čo spravujete ľud,
 čo ste pyšní na zástupy národov!
 3(4) Ved' Pán vám dal moc
 a vládu Najvyšší.
 On je ten, čo bude skúmať vaše skutky
 a prezerat' vaše úmysly.
 4(5) Lebo hoc ste služobníci jeho Kráľovstva,
 nevládli ste správne,
 nezachovávali zákon,
 ani nekráčali podľa Božej vôle.
 5(6) Príde na vás každú chvíľu a hrozne,
 lebo bude proti vládcom prísny súd.
 6(7) Ved' drobný človek si zasluhuje odpustenie z poľutovania,
 ale mocní budú mocne trestaní.
 7(8) Lebo Vládca všetkých nebojí sa nijakej osoby,
 ani veľikáša nijakého sa nezľakne;
 ved' on stvoril malého i veľkého,
 rovnako sa stará o všetkých.
 8(9) Na mocných však čaká tvrdý súd.
 9(10) K vám sa teda, panovníci, nesú moje reči,
 aby ste sa naučili múdrosti a neklesli.
 10(11) Lebo tí, čo sväté zachovávajú sväto, budú svätými,

a tí, čo sú poučení o tom, nájdú ospravedlnenie.
11(12) Buďte teda žiadostiví mojich slov,
túžte (po nich), poučujte sa!

Múdrost' ľahko možno získať

12(13) Skvúca je a nevädnuca múdrost'
ľahko ju uzrú tí, čo ju milujú,
nájdú ju tí, čo ju hľadajú.
13(14) Predbieha a dáva sa poznať tým, čo po nej dychtia.
14(15) Tomu, kto zrána hľadá ju, netreba sa namáhať,
bo nájde ju sedieť pri svojich dverách.
15(16) V myšlienkach sa zapodievať ňou je vrchol rozumnosti,
kto však pre ňu bdie, je skoro bez starostí.
16(17) Lebo ona sama obchádza a hľadá tých, čo sú jej hodni,
blahosklonne im kráča v ústrety na cestách,
pri každej myšlienke sa s nimi stretáva.
17(18) Jej začiatok je túžba úprimná dať sa poučiť,
18(19) snaha o poučenie je zasa láska (k nej),
láska (k nej) značí však zachovávanie jej zákonov,
zachovávanie jej zákonov je potom zaistenie nesmrteľnosti
19(20) a nesmrteľnosť vedie do blízkosti Boha.
20(21) Takto teda túžba po múdrosti vedie nahor, k vladárstvu.
21(22) Preto ak sa trónom tešíte a berlám, panovníci národov,
ctite múdrost', by ste panovali naveky.

Šalamún ako učiteľ múdrosti 6,22 - 9,18

Kráľ chce opísať múdrost'

22(23) Čo je teda múdrost' a ako vznikla, rozpoviem,
neukryjem pred vami jej tajomstvá,
ale stopovať ju budem od začiatku stvorenia,
otvorene vyrozprávam, čo sa o nej vie,
neobídem pravdu.
23(24) Nechcem kráčať s nivočiacou závist'ou,
lebo ona nie je spoločníkom múdrosti.
24(25) Množstvo mudrcov je šťastím pre svet,
múdry kráľ je požehnaním pre národ.
25(26) Dajteže sa preto rečou mojou poučiť!
Bude vám to na osoh!

Múd⁷

Šalamún si len vymodlil múdrost'

VII. ¹ I ja som smrteľný človek ako všetci,
rodom z prvostvoreného pozemšťana.
Bol som ako človek utvorený v lone matkinom
² za desať mesiacov v krvi zhustol som

3 z mužského semena, keď sa k spánku pridružila rozkoš.
I ja som po narodení vdychoval vzduch spoločný.
Tak som padol na zem, ako všetci iní,
prvý hlas som plačom vydal rovnako jak všetci.
4 V plienkach som bol vychovaný a so starosťami.
5 Ani jeden kráľ ver' nemal iný bytia počiatok.
6 Všetci majú rovnaký vstup do života a ten istý odchod.

7 Preto som sa modlil: Bol mi daný rozum.
Prosil som a vošiel duch múdrosti do mňa.
8 Cenil som ju nad žezlá a tróny,
bohatstvo za nič pokladal som v porovnaní s ňou.
9 Ani drahokam som nestaval jej na roveň
lebo všetko zlato vedľa nej je iba trocha piesku,
striebro sa popri nej len za blato pokladá.
10 Väčšmi som ju miloval než zdravie a než krásu
a dal som jej prednosť pred svetlom, len aby som ju mal,
lebo nikdy nevyháša svetlo, ktoré vyžaruje ona.
11 Súčasne s ňou dostal som aj iné dobrá,
skrz jej ruky nesčíselné bohatstvo.
12 Všetkým (týmto veciam) som sa tešil,
lebo múdrosť je ich vodkyňou;
ale nevedel som ešte, že je aj ich matkou.
13 Nezištne som sa ju učil, bez závidy podávam ju ďalej,
nezatajujem jej bohatstvo.
14 Ona je pre ľudí nevyčerpatelným pokladom.
Kto ho používa, nadobúda Božie priateľstvo
odporúčaný darmi, ktoré vyvierajú z ukáznenosti.

Múdrost' Božia matkou ľudskej múdrosti

15 Nech mi Boh dá hovoriť tak, ako si to želám,
a tak myslieť, by to hodné bolo toho, čo som dostal do daru,
lebo on je nielen vodcom múdrosti,
ale aj upravovateľom mudrcov.
16 Ved' sme v jeho ruke my i naše reči,
všetko hĺbanie i každá zručnosť v práci.
17 On mi totiž dal neklamnú znalosť vecí,
takže poznám stavbu vesmíru i silu živlov,
18 začiatok i koniec, i stred čias,
zmenu slnovratov i striedanie ročných období,
19 kolobeh rokov i zoskupenie hviezd,
20 povahu živočíchov a pudy divých zvierat,
silu duchov a myšlienky ľudí,
rozmanitosť rastlínstva a (liečivú) moc korenkov.
21 Čo je schované i viditeľné, všetko som ja poznal,
ved' ma o tom poučila múdrosť, tvorkyňa všetkých vecí.
22 Ved' v nej je duch chápvý,
svätý, jedinečný, mnohonásobný,
jemný, rezký, prenikavý,

bez poškvorny, jasný, neurážajúci,
 milujúci dobro, ostrý,
 23 nezastaviteľný, dobročinný, ľudomilný,
 pevný, nepremenniteľný, bezstarostný, všemohúci, vševidiaci;
 prenikajúci všetkých duchov,
 obdarených umom, čistých, najjemnejších.
 24 Lebo múdrosť je pohyblivejšia než hocijaký pohyb.
 Pre svoju čírosť prechádza a preniká všetko.
 25 Veď je výdych Božej moci
 a je čistý výron slávy Vševládneho.
 Preto sa jej nič nečisté nikdy dotknúť nemôže.
 26 Veď je odblesk svetla večného,
 je zrkadlo Božej účinnosti bez poškvorny
 a je obraz jeho láskavosti.
 27 Hoci je len jedna, predsa vládze všetko,
 obnovuje všetko, hoci v sebe ostáva tá istá,
 v každom pokolení prenáša sa v duše svätých
 a robí z nich Božích priateľov a prorokov.
 28 Veď Boh miluje len toho, kto má dôverný styk s múdrosťou.
 29 Nádhernejšia je nad slnko,
 prevyšuje celý hviezdny svet.
 V prirovnaní k svetlu prislúcha jej prednosť,
 30 lebo za ním nasleduje noc,
 ale proti múdrosti zloba nič nezmôže.

Múd8

VIII. ¹ Siahla mocne od jedného konca k druhému,
 a všetko riadi najlepšie.

Prečo sa Šalamún usiloval o múdrosť

2 Ju miloval som a po nej túžil od mladi,
 túžobne som si prial priviesť si ju domov ako nevestu
 a jej krásu som vrúcne miloval.
 3 Svoju urodzenosť hlása svojím spolužitím s Bohom,
 takže i Pán všetkého ju miluje.
 4 Veď je zasvätená do Božej znalosti
 a je veliteľkou jeho skutkov.
 5 Keď už bohatstvo je v živote tým dobrom, po ktorom sa baží,
 čo je bohatšie než múdrosť, ktorá koná všetko?
 6 Keď už rozumnosť vie niečo tvoriť,
 kto je v celom svete väčším umelcom než ona?
 7 A keď niekto spravodlivosť miluje:
 Ona spôsobuje čnosti,
 lebo ona vyučuje miernosti a opatrnosti,
 spravodlivosti a pevnej odvahe,
 od ktorých nič užitočnejšieho nieto v ľudskom živote.
 8 Keď chce niekto zasa veľa vedieť:

Ona pozná minulosť a odhaľuje budúcnosť,
pozná slovné zvraty prísloví a rozlúštenie hádaniek,
dopredu vie znamenia a zázraky,
priebeh dôb a časov.

9 Preto som si zaumienil priviesť si ju domov, aby som s ňou žil.
Vedel som, že radkyňou mi bude v šťastí,
tešiteľkou v starostiach a zármutku.
10 Pre ňu nadobudnem vážnosť u ľudí
a česť u starších, hoc mladý som (ešte).
11 Zistí sa, že dôvtipný som pri súde,
v očiach panovníkov obdiv budiť budem.
12 Akže budem mlčať, budú čakať na mňa,
ak budem hovoriť, budú ma počúvať,
a keď budem rečniť dlhšie, ruku si položia na ústa.
13 (A čo viac), ja nesmrteľnosť nadobudnem pre ňu
a tým, ktorí po mne prídu, nechám večnú pamiatku.
14 Budem kmene spravovať a národy mi budú poddané.
15 Hrozní panovníci báť sa budú, keď počujú o mne.
Ukážem sa dobrým k ľudu, ale mužným vo vojne.
16 Keď sa vrátim domov, chcem pri nej pookriať;
lebo styk s ňou nemá trpkosť,
ani nudu spolužitie s ňou,
iba veselosť a radosť.
17 Keď som o tom uvažoval v sebe,
premietal to v svojom srdci,
že (totiž) nesmrteľnosť je v spojení s múdrosťou,
18 ušľachtilé obveselenie v jej priateľstve,
v práci jej rúk nevyčerpatel'né bohatstvo,
znalosť v ustavičnej dôvernosti s ňou,
sláva účastniť sa na jej rozhovoroch,
obchádzal som teda a hľadal som, ako by som si ju vedel získať.

Múdrost' si možno len vyprosiť. Úvod

19 Bol som mladík pekne vyvinutý
a mal som i dobré srdce;
20 alebo skôr, keďže som bol dobrý,
prišiel som do nepoškvrneneho tela.
21 Ale keď som videl, že sa jej nedomôžem inak (nijako),
len keď (mi ju) dá Boh,
i to už bol dôkaz pochopenia,
že som poznal, čím darom je ona -
pristúpil som k Pánovi a jeho som prosil,
z celého srdca som prehovoril:

Šalamúnova modlitba

- IX. ¹ Bože otcov, Pane milosrdenstva,
ktorý si všetko svojím slovom urobil,
² človeka si stvoril svojou múdrosťou,
aby vládol nad stvorenstvom, ktoré si ty povolal k jestvoti,
³ aby spravoval svet v svätosti a spravodlivosti,
aby vládol v úprimnosti srdca,
⁴ daj mi múdrosť, prísediacu tvojho trónu,
a mňa nevylučuj z počtu svojich detí.
⁵ Lebo ja som tvoj služobník a syn tvojej služobnice,
človek mdlý a kratučkého žitia,
ktorý málo chápe, čo je právo a čo je zákon.
⁶ Lebo aj keby bol niekto z ľudí dokonalý,
a chýbala by mu tvoja múdrosť, nebol by ničím.
- ⁷ Tys' ma zvolil kráľom svojho ľudu,
za vladára tvojich synov a tvojich dcér.
⁸ Ty si mi dal rozkaz
postaviť chrám na tvojom svätom vrchu,
oltár v meste tvojho príbytku:
Obraz svätostánku,
ktorý si ty od počiatku pripravil.
⁹ U teba je múdrosť, ktorá pozná tvoje diela,
ktorá bola prítomná, keď si tvoril zemský okruh.
Ona vie, čo tvojim očiam lahodí
a čo je správne podľa tvojich príkazov.
¹⁰ Vyšliže ju zo svätého neba
a zošli ju z trónu tvojej velebnosti,
aby so mnou bola pri mojom konaní
a aby som vedel, čo je milé tebe.
¹¹ Lebo ona všetko vie a všetko chápe,
povedie ma rozvažito pri mojich robotách,
ochráni ma svojou velebnosťou.
¹² Takto budú moje diela príjemné,
spravodlivo budem vládnuť tvojmu ľudu,
hoden budem trónu svojho otca.
- ¹³ Lebo ktorý človek môže poznať Božiu vôľu?
Alebo kto sa dokáže domyslieť, čo chce Pán?
¹⁴ Myšlienky smrteľníkov sú bojzlivé,
naše úvahy sú neisté.
¹⁵ Lebo dušu zaťažuje pomínutelné telo
a pozemský stánok stláča myseľ, ktorá veľa húta.
¹⁶ Ledva poznávame to, čo je na zemi,
a len namáhavo chápeme to, čo je pred našimi očami;
ktože teda vládze vyskúmať to, čo je na nebi? -
¹⁷ Ktože poznal tvoju vôľu, ak si mu ty nedal múdrosť
a keď si z výšav nezoslal svojho ducha svätého?
¹⁸ (Len) tak boli vyrovnané chodníky pozemšťanov;

ľudia, poučení o tom, čo ľúbi sa tebe,
boli zachránení múdrosťou.

III. Múdrost' v dejinách hl. 10 - 19 Múdrost' chráni dobrých, tresce zlých 10,1 - 12,27

Múd10

Pôsobenie múdrosti v dobe patriarchov

- X. ¹ Ona prvostvoreného otca sveta chránila,
kým bol ešte stvorený len sám,
vytrhla ho z jeho poklesku;
² dala mu tiež silu vládnuť nad všetkým.
³ Nespravodlivý však v svojom hneve od nej odpadol;
zhynul zášťou bratovražednou.
⁴ Keď preň prišla na zem potopa,
zas to bola múdrost', ktorá prinášala záchranu,
keďže na slabučkom dreve spravodlivého previedla.
⁵ Keď sa pre všeobecnú zločinnosť porozdeľovali národy,
ona našla spravodlivého, uchovala ho bez úhony pred Bohom
a zachovala ho silným napriek jeho útrpnosti so synom.
⁶ Pri záhube bezbožníkov ona zachránila spravodlivého,
keď on utekal pred ohňom, čo padal na Päťmestie.
⁷ Po nich, na svedectvo zločinu,
púšť dosiaľ ostala, z ktorej sa vše dymí,
stromy, čo v nevhodný čas nesú ovocie,
a pomník neveriacej duše, vyčnievavý soľný stĺp.
⁸ Keďže obchádzali múdrost',
nielenže si škodili tým, že nepoznali, čo je šľachetné,
lež aj živým zanechali pomník svojej pochabosti,
aby to, čo popáchali, neostalo ukryté.
⁹ Múdrost' naopak zachránila od lopôt tých, ktorí jej slúžili.
¹⁰ Ona spravodlivého vodila po rovných cestách,
keď pred bratovým hnevom utekal,
dala mu zrieť Božie kráľovstvo,
udelila mu znalosť svätých vecí,
cez námahy ho priviedla k zámožnosti,
rozmnožila plody jeho roboty.
¹¹ Bývala mu na pomoci proti hrabivosti utláčateľov
a dopomohla mu k bohatstvu.
¹² Ochraňovala ho od nepriateľov,
pred prenasledovateľmi mu poskytovala bezpečnosť,
v ťažkom boji mu dopomáhala k víťazstvu,
aby poznal, že bohabojnosť je mocnejšia ako všetko (ostatné).
¹³ Ona predaného spravodlivca neopustila,
ale ochraňovala ho pred hriechom.
¹⁴ Zostúpila s ním do žalára,
neopustila ho v okovách,
kým mu nepriniesla žezlo kráľovské

a moc nad jeho utláčateľmi.
Usvedčila zo lži jeho ohováračov,
a udelila mu večnú slávu.

Izraeliti pod vedením Mojžiša

15 Ona vymanila od národa utláčateľov
ľud svätý a rod bezúhonný.
16 Vošla do duše Božieho sluhu,
takže zázrakmi a znameniami hrozným kráľom odolal.
17 Svätým za ich práce dala mzdu
a viedla ich cestou zázračnou.
18 Vo dne bola pre nich prístreším,
v noci svetlom hviezd.
19 Previedla ich morom Červeným,
odprevadila ich cez náramnú vodu.
Ich nepriateľov však potopila vo vlnách
a zas ich vyvrhla z morských priehlbín.
20 A tak spravodliví olúpili bezbožných.
Tvoje sväté meno, Pane, ospevovali,
velebili svorne tvoju ruku víťaznú.
21 Lebo múdrosť otvorila ústa nemých,
výrečnými urobila jazyky nemluvniat.

Múd11

XI. ¹ Ich podujatia završovala úspechom
pod vedením svätého proroka.
2 Prešli púšťou neobývanou,
na neschodných miestach stavali si stany.
3 Nepriateľom vzdorovali, odporcov odrážali.
4 Keď ich trápil smäd, nuž vzývali teba
a dostali vodu zo strmého skaliska,
uhasenie smädu zo žulového kameňa.

Smäd Egypt'anov a Izraelitov

5 Čím boli ich nepriatelia trestaní,
(6) toho sa im dostalo sťa dobrodenia v potrebe.
6(7) Miesto rieky ustavične tečúcej,
zamútenej krvou nečistou
7(8) ako trest za rozkaz vraždiť deti,
dal si im hojnosť vody nečakane
8(9) a predošlým smädom si im ukázal,
ako prísne si potrestal ich nepriateľov.
9(10) Keď ich skúšal, hoc len milosrdne boli trestaní,
poznali, aké veľké muky bolo treba pretrpieť pohanom,
v hneve trestaným.
10(11) Ich si skúšal ako otec napomínaním,
tamtych si však odsúdil a trestal ako prísny kráľ.

11(12) Ďaleko či blízko, rovnako boli trápení,
stihol ich totiž dvojaký zármutok
a ston, keď sa rozpomätali na minulosť
13(14) Lebo keď počuli, že ich trestmi
sa tamtým pomáha, pocítili Pána.
14(15) Lebo toho, koho vyhodili kedysi a zamietli s posmechom,
museli obdivovať, keď bol udalostiam koniec,
keďže celkom ináč trpeli smäd ako spravodliví.

Rana zvierat

15(16) Za ich nezmyselné, bohaprázdne rozumy,
ktorými sa dali zviest', že uctievali nemé plazy a hmyz ničomný,
poslal si na nich za trest množstvo nemých zvieratiek,
16(17) aby poznali, že čím kto hreší, tým aj potrestaný býva.
17(18) Ved' nebolo nemožné tvojej všemohúcej ruke,
čo vytvorila svet z beztvárnej hmoty,
poslať na nich množstvo medveďov a levov ukrutných,
18(19) či novostvorenú zver, ľútu, neznámu,
ktorá vydychuje paru ohňom sršiacu,
alebo vypúšťa dym smradľavý,
alebo vystreľuje z očí iskry desivé,
19(20) takže nielen útok jej ich mohol zničiť,
ale i jej hrozný pohľad ich mohol usmrtiť.
20(21) Ba aj okrem toho - jedinému dychu mohli podľahnúť
pomstou tvojou stíhaní,
dychom tvojej moci odviati.
Lenže ty si mierou, počtom, váhou usporiadal všetko.

Boh tresce mierne

21(22) Lebo ty vždy môžeš uplatňovať svoju veľkú moc.
Ktože môže odolávať sile tvojho ramena?
22(23) Lebo celý svet pred tebou je sťa prášok na vážke
a sťa kvapka rosy, ktorá pred svitaním na zem dopadá.
23(24) Ty sa zmilúvaš nad všetkými, pretože si všemocný,
zhovievavý bývaš s hriechmi ľudí, aby sa kajali.
24(25) Lebo všetko, čo je, miluješ
a nič nemáš v nenávisti z toho, čo si urobil;
lebo keby si bol nenávidel niečo, nebol by si to utvoril.
25(26) Akože by mohlo obstáť niečo, keby si to nechcel ty?
Ako by sa bolo zachovalo niečo, keby si to nebol ty k jestvotě povolal?
26(27) Lež ty šetriš všetko, lebo je to tvoje, Pane, priateľ života,

Múd12

XII. ¹ ved' tvoj neporušiteľný duch je vo všetkom.
² Preto mierne karháš tých, čo poblúdia,
napomínaš ich tým, keď im pripomínaš to, čím zhrešili,
aby zanechali hriech a verili v teba, Pane.

Záhuba Kanaánčanov

3 Lebo si nenávidel tých, čo dávno obývali tvoju svätú zem,
4 pretože sa dopúšťali ohavného čarodejníctva,
bezbožného modlárstva,
5 taktiež boli nemilosrdnými vrahmi dietok,
črevožrútmí na obetnorní hodokvase, (kde sa jedlo) ľudské mäso a krv,
6 pretože sa dali zasväcovať uprostred šialencov,
tiež preto, že boli rodičmi, čo vlastnoručne zabíjali bezmocné deti,
7 a rukou našich otcov chcel si ich vyhubiť,
aby v Božích dietkach mala osadníkov, akých zasluhuje
8 krajina, ktorá ti je zo všetkých najdrahšia.
Lež aj ich si šetril, že to boli ľudia,
9 nuž poslal si osy s'aby svojho vojska predchodcov,
aby ich postupne ničili.
10 Hoci si mohol modlárov podrobiť spravodlivým v boji
alebo hroznou zverou, či prísnyim slovom naraz znivočiť,
11 trestal si ich však postupne a dal si im čas na pokánie,
hoc si vedel, že ich pôvod je zlý
a ich zloba vrodená,
že ich zmýšľanie sa nikdy nezmení,
od počiatku boli totiž zlorečeným semenom.

Božia dobrota nie je slabosť

Ani nie z obavy pred niekým
nechal si bez trestu to, čo spáchali.
12 A kto ti smie povedať: „Čo si to urobil?“,
alebo kto sa môže tvojmu súdu sprotiviť?
Kto ťa bude obviňovať, že si zničil národy, ktoré si ty stvoril?
Alebo kto proti tebe vystúpi a bude obhajovať ľudí nespravodlivých?
13 Lebo okrem teba ničo Boha, ktorý by sa staral o všetko,
žeby si prv dokazovať musel, že si nespravodlivo nesúdil.
14 Ani kráľ a ani uchvatiteľ moci nemôže ti vyčítať
pre tých, ktorých si potrestal.
15 Pretože však ty si spravodlivý, spravodlivo všetko usporadúvaš;
odsúdiť však toho, kto trest nezasluhuje,
ty pokladáš za vec s tvojou mocou nezrovnateľnú.
16 Tvoja moc je totiž základ spravodlivosti;
a že vládneš nad všetkými, pôsobíš, že si voči všetkým plný ohľadu.
17 Lebo ty len vtedy ukazuješ svoju silu,
keď ľudia neveria v dokonalosť tvojej moci,
a tých, čo ju poznajú, tresceš za odbojnosť.
18 Ty však, hoci si mocný panovník, súdiš láskavo
a spravuješ nás s veľkou zhovievavosťou,
lebo kedy len chceš, máš moc poruke.
19 Takým počínaním si poučil svoj ľud,
že ten, kto je spravodlivý, má byť ľudomilný.
Svojim synom dal si nádej radostnú,
že im dávaš príležitosť na pokánie, keď zhrešia.

20 Lebo ak si nepriateľov svojich detí,
ktorí boli hodni smrti,
s toľkým ohľadom, ba s prosbou trestával,
že si im dal čas i príležitosť odvrátiť sa od zlého,
21 S koľkou zhovievavosťou si potom súdil svojich synov,
ktorých otcom si dal pod prísahou zmluvy plné krásnych prísľubov!
22 Kým nás teda karháš, šľaháš našich nepriateľov desaťtisíc ráz,
by sme mali na pamäti tvoju dobrotivosť, keď my súdime,
a keď zasa budeme my trestaní, aby sme tiež zľutovanie čakali.
23 Preto si nespravodlivých, tých, čo prežili svoj život pochabo,
trestával ich vlastnými ohavnosťami.
24 Ved' až prid'aleko zablúdili na chodníkoch omylu:
Pokladali za bohov,
čo medzi zvieratami je najodpornejšie a najopovrhovanejšie
a s'ťa nerozumné deti dávali sa zavádzať.
25 Preto si tiež na nich, ako na deti, čo rozum nemajú,
poslal smiešny trest.
26 Tí však, ktorí takým smiešnym trestom nedajú sa napraviť,
tí musia okúsiť súd hoden Boha.
27 Lebo keď sa na nich, na domnelých bohov,
skrže ktorých boli trestaní,
sami vo svojom utrpení zlostili,
videli, že pravý Boh je ten,
ktorého prv poznať odopierali.
Preto ich stihol tiež najkrajnejší trest.

Nerozumnosť modlárstva hl. 13 - 15

Múd13

Uctievanie prírodných javov

XIII. ¹ Hlúpi boli totiž všetci ľudia od rodu,
ktorým chybovala znalosť Boha,
ktorí z viditeľných dobier nevládali poznať toho, ktorý je,
a čo nepoznali tvorcu pri pohľade na diela,
2 ale oheň, vietor, či letmý vzduch,
hviezdny okruh, či vodu náramnú,
alebo svetlá nebies pokladali za bohov, čo riadia svet.
3 Keď už, zvedení ich krásou, pokladali ich za bohov,
nuž bolo im treba vedieť, o čo nádhernejší je ich Pán;
ved' ich stvoril prapôvodca krásy.
4 A keď už ich moc a pôsobivosť budila v nich úžas,
mali poznať, o koľko mocnejší je ich Tvorca.
5 Lebo z veľkosti a krásy stvorení
sa úsudkom poznáva ich Stvoriteľ.
6 Ale títo zasluhujú jednako len menšiu výčitku,
ved' oni blúdžia hádam iba preto,
lebo hľadajú a chcú nájsť Boha.
7 Keď sa zapodievať jeho dielami, skúmajú ich

8 a dávajú sa zviest' pohľadu, lebo to, čo vidia, také pekné je.
9 Lenže ani im nemožno odpustiť.
10 Lebo keď schopní boli toľkých znalostí,
že mohli svet preskúmať,
akože ešte prv nenašli tých vecí Vladára?

Uctievanie diel ľudských rúk

10 Nešťastní sú však a v mŕtve veci nádej skladajú
tí, čo bohmi nazývajú diela ľudských rúk:
Zlato, striebro, umelecké výtvyry a podoby zvierat
abo kameň márnny, spracovaný rukou pradávnu.
11 Taký drevorubač, napríklad, spílil riadny strom,
zručne z neho všetku kôru olúpал,
spracoval ho a obratne
spravil z neho užitočný nástroj pre domácu potrebu;
12 to, čo pri robote odpadlo,
upotrebil na prípravu pokrmu;
13 akýsi odpadok však, ktorý sa už nedá na nič použiť,
krivé drevo prerastené hrčami,
vzal a vyrezával ledabolo pre kratochvíľu,
sformoval ho zo zábavy bez prílišnej starostlivosti,
dal mu ľudskú podobu,
14 alebo ho pripodobnil hocakému zvieraťu,
zamazal ho hlinkou, líčidlom mu namaľoval do ružova plet',
pozatieral na ňom každú poškvŕnu.
15 Potom mu zhotovil vhodný príbytok,
postavil ho k stene a pripevnil železom.
16 Stará sa oň, aby nespadlo,
veď vie, že si samo pomôcť nemôže,
lebo je to soška, utisnutá na pomoc.
17 Jednako sa modlí k nemu za imanie, za ženu i za deti
nehanbí sa osloviť to, čo bezduché je;
vzýva za zdravie to, čo je bezmocné,
18 za život sa modlí k mŕtvemu,
prosí o pomoc to, čo je bezvládne,
za šťastlivú cestu to, čo ani nehne nohami,
19 pre zárobok, práce zdar a úspech svojej roboty
žiada silu od toho, čo sám má ruky nevládne.

Múd14

XIV. ¹ Iný zasa, čo sa hodlá plaviť po mori,
čo sa chystá precestovať divé vlniská,
vzýva drevo krehkejšie než loď, čo nesie ho.
2 Lebo túto vymyslela túžba po zisku,
zhotovil ju umelecký dômysel.
3 Tvoja prozreteľnosť, Otče, vedie ju,
lebo ty si aj po mori cestu dal,

spoľahlivý chodník medzi vlnami.
4 Ukázať si chcel, že môžeš z čohokoľvek zachrániť,
toho, čo nastúpi na loď, i keď nie je vycvičený námorník.
5 Ty chceš, aby ladom neležali diela tvojej múdrosti.
Preto ľudia zverujú svoj život drevu nepatrnému,
prejdú cez prúd na plti a nič sa im nestane.
6 Tak aj v praveku, keď pyšní obri hynuli,
nádej sveta vyhľadala útočisko na plti,
a tak rukou tvojou riadená
zanechala svetu pre nový rod semeno.
7 Požehnané drevo, ktoré slúži spravodlivosti.
8 Prekliata je (modla) urobená rukou aj s tým, čo ju robil.
On preto, že ju spravil,
ona preto, že je nazývaná bohom, hoc je vecou pomínuteľnou.
9 Boh rovnako totiž nenávidí modlára aj jeho dielo pohanské.
10 Veď výtvor i s výrobcom spolu stihne trest.
11 Preto príde súd i na pohanských bôžikov,
nakolko sa stali ohavami v Božom stvorenstve
ľudským dušiam na pohoršenie,
tiež kosílkou nohám nemúdrych.

Pôvod modlárstva

12 Vymyslenie modiel je začiatkom modlárstva
a ich vynález je skazou života.
13 Lebo od počiatku neboli,
ani večne nebudú.
14 Dostali sa na svet pre márnomyseľné ľudské blúznenie;
preto im je náhly koniec súdený.
15 Ktorýsi otec, príliš utrápený predčasným zármutkom,
dal si spraviť obraz svojho priskoro zomrelého dieťaťa
a pomaly začal ako boha uctievať toho, čo predtým zomrel,
a tým, ktorí mu boli podriadení, ustanovil tajný kult a svätenie.
16 Potom, po nejakom čase,
sa tento bezbožný zvyk rozmáhal stále viac,
napokon bol zachovaný ako zákon:
klaňali sa modlám, lebo tak rozkázali mocnári.
17 Pretože ich ľudia nemohli ctíť zblízka, lebo bývali príliš ďaleko,
z diaľky si urobili o ich podobe predstavu
a zhotovili veľkolepý obraz svojho kráľa cteného,
aby mohli neprítomnému tak vrúcne pochlebovať,
akoby bol prítomný.
18 Ku zvýšeniu úcty poháňala umelcova ctibažnosť
aj tých, ktorí tohto kráľa ani nepoznali.
19 On sa totiž chcel vladárovi rýchlo zapáčiť
a vynaložil všetko svoje umenie, len aby obraz bol čo najkrajší.
20 Potom zástup, uchvátený krásou výtvoru,
toho, ktorého ešte prednedávnom ctíl ako človeka,
pokladal za bytosť hodnu bohocťy.

21 Toto teda bolo živým na skazu,
že ľudia, čo podrobovali sa buď nešťastiu, buď moci kniežacej,
prenášali neprenosné meno na kameň a na drevo.
22 Nebolo im dosť, že mali mylný názor o Bohu,
ale žijúc v mravnom rozvrate, čo prýštil z ich nevedomosti,
nazývajú šťastím také veľké zlá.
23 Ani pri deťovražedných obetách, či pri pokútnych tajných obradoch,
ani pri divých hostinách s výstrednými obyčajami
24 nedbajú ani na čistotu života, ani manželstva,
ale zákernícky zabíja druh druhu,
alebo ho zarmucuje cudzoložstvom.
25 Všetko bez rozdielu drží krviprelievanie, vražda, krádež, podvod,
podplácanie, vierolomnosť, vzburá, krivá prísaha,
26 prenasledovanie dobrých, zabúdanie na dobrodenia,
sprzňovanie duší, smilstvo proti prírode,
rozvrat manželského zväzku, cudzoložstvo, samopaš.
27 Lebo uctievanie modiel bezmenných
je počiatok i príčina, i koniec všetkého zla.
28 Lebo buďto zúria na svojich zábavách, alebo prorokujú lož,
alebo sa oddávajú nerestiam,
alebo ľahkovážne prisahajú krivo.
29 Pretože sa spoliehajú na bezduchých bôžikov,
nečakajú trest, keď prisahajú falošne.
30 Ale za oboje ich neminie spravodlivý trest
preto, že si zle predstavovali Boha, keď sa pridžžali bôžikov,
i že krivo prisahali v lesti, opovrhujúc svätosťou.
31 Ved' nie moc tých, na ktorých sa prisahá,
ale trest, čo prináleží hriešnikom,
stíha vždycky prestúpenia zločincov.

Múd15

Náboženstvo Izraelitov

XV. ¹ Ty však, Bože náš, si dobrý a si verný,
si zhovievavý a všetko riadiš s milosrdenstvom.
2 I keď hrešíme, sme tvoji, známe tvoju moc;
ale nezhrešíme, lebo vieme, že patríme tebe.
3 Lebo teba poznať, to je zvrchovaná spravodlivosť
a uvedomiť si tvoju moc je koreň nesmrteľnosti.
4 Ved' nás nezviedol zlý ľudský výmysel
ani márna práca maliarov:
Keď blázon pozrie na sochu pestro natretú farbami,
vzbudzuje v ňom dychtivosť,
takže túži po bezduchej kráse neživého obrazu.
6 Milovníci zla a hodni takých nádejí
sú tí, čo ich robia, aj tí, ktorí po nich túžia a ctia ich.

Nerozumnosť modlárstva

7 Hrnčiar namáhavo miesi mäkkú hlinu
a robí z nej rozmanité predmety pre naše potreby;
a z tej istej hlíny robí nádoby,
ktoré slúžia na slušné účely,
lež i na opačné, všetky rovnako;
hrnčiar rozhoduje o veci,
na ktorý z tých dvoch cieľov treba použiť tú či onú nádobu.
8 A tak robí s námahou zle vynaloženou
z tej istej hlíny ničotného bôžika:
On, čo sám len pred nedávnom povstal zo zeme
a zas onedlho musí vrátiť sa ta, odkiaľ vzatý bol,
keď sa bude požadovať od neho späť duša, čo mu bola vypožičaná.
9 Ale nestará sa o to, že mu treba zomrieť čoskoro
ani o to, že má krátky život pred sebou,
ale preteká sa so zlatníkmi, so strieborníkmi,
kovolejcov napodobňuje
a pokladá si za slávu, že robí napodobeniny.
10 Jeho srdce je popol a jeho nádej ničotnejšia ako zem,
jeho život je bezcennejší ako hlina,
11 lebo nepoznáva toho, kto ho utvoril,
kto mu dušu vdýchol, ktorá pracuje,
kto vložil do neho životodarný dych,
12 lež nazdáva sa, že náš život je detská hra
a žitie je len trhovisko výnosné,
lebo, vraví, treba na hocičom, hoc i na zlom zarábať.
13 Takýto vie lepšie než kto iný, že dopúšťa sa zlého,
keď (z tej istej) hmoty zeme tvorí krehké nádoby i bôžikov.

Pohania sa klaňajú aj cudzím bohom

14 Oni sú však všetci spochabení načisto a biednejší než nemluvňa,
nepriatelia tvojho ľudu, ktorí ho zapriahli do jarma,
15 lebo všetky modly pohanov i oni pokladajú za bohov,
ktorí ani oči nemajú, aby videli,
ani nozdry, aby vdychovali vzduch,
ani uši, aby počuli,
ani prsty na rukách, aby hmatali,
čo i nohy majú chôdze neschopné.
16 Ved' ich utvoril človek,
urobil ich taký, čo, i sám ma dušu vypožičanú.
Lebo ani jeden človek nevie spraviť boha, čo by mu bol podobný.
17 Smrteľný však dokáže len čosi mŕtve spraviť modláorskými rukami.
Ved' on lepší je než tí, ktorých uctieva,
pretože on žije, ale oni nie.

Úcta zvierat

18 Dokonca ctia najhnusnejšie zvieratá,
lebo súdiac dl'a ich nerozumu, tie horšie sú ako ostatné.
19 Ani pekné nie sú, žeby bolo možné mať v nich záľubu,
ako sa to môže pri pohľade na zvieratá prihodiť.

Takto stratili i chválu Boha, i jeho požehnanie.

Osud Izraelitov a Egypt'anov hl. 16 - 19

Múd16

Žaby a jarabice

- XVI.** ¹ Preto boli zaslúžene potrestaní podobnými (tvormi)
a mučilo ich množstvo hávede.
² Namiesto trestu urobil si dobre svojmu ľudu.
Na ich vrúcnu žiadosť dal si im pokrm nevšedný -
jarabice za jedlo,
³ aby tamtí, žiadostiví pokrmu,
pre hnusobu (zvierat) na nich poslaných
stratili aj prirodzenú chuť,
títo však po chvíľkovom strádaní
okúsili pokrm nevšedný.
⁴ Bolo totiž treba, aby tamtých stihol
neodvratný nedostatok, lebo utlačovali,
týmto bolo treba ukázať len, ako veľmi boli ich nepriatelia trápení.

Kobylky a medený had

- ⁵ Bo i keď sa vyrútili na nich zúrivé a divé zvieratá
a keď boli kynození pohryzením skrútenými hadmi,
predsa tvoj hnev až do konca netrval.
⁶ Iba pre výstrahu postrašení boli na chvíľu,
ale dostali znak spásy ako upomienku na príkazy tvojho zákona.
⁷ Lebo kto sa (k nemu) obrátil, zachránený bol, nie skrz to, čo videl,
ale skrze teba, spasiteľa všetkých.
⁸ Nuž i týmto si našich nepriateľov presvedčil,
že ty si ten, ktorý môžeš z každej biedy vytrhnúť.
⁹ Veď ich zabíjalo uhryznutie kobyliek a múch,
a nedal sa nájsť liek na záchranu ich života,
pretože si túto trýzeň zasluhovali.
¹⁰ Tvojich synov však neprevládli ani zuby jedovatých hadov,
lebo tvoja milosrdnosť proti tomu povstala a priniesla im vyzdravenie.
¹¹ Boli totiž uhryznutí (iba) preto, aby pamätali tvoje slová,
skoro však boli zas uzdravovaní,
aby nezabudli celkom na tvoje ustanovenia,
a tak neprišli o tvoje dobrodenia.
¹² Lebo ani zelina, ani náplast' ich nevylicili,
ale tvoje slovo, Pane, ktoré lieči všetko.
¹³ Veď ty máš moc nad smrťou i nad životom,
zvádzaš k bránam podsvetia a zasa vyvádzaš.
¹⁴ Človek v svojej zlobe môže síce zabiť niekoho,
ale dych (života), čo vyšiel, nemôže už priviesť späť
ani vyslobodiť dušu, ktorá bola odňatá.
¹⁵ Tvojej ruke však uniknúť je nemožné.

Ľadovec a manna

- 16 Na bezbožných, ktorí odopreli poznať ťa,
doľahlo tvoje mocné rameno.
Stíhali ich nezvyčajné lejaky, ľadovec, hrozné nečasy
a bil do nich blesk.
- 17 A čo bolo najčudnejšie, vo vode, čo ináč všetko zaháša,
zúril oheň ešte mocnejšie,
lebo svet je bojovníkom za spravodlivých.
- 18 Občas totiž poľavil bes plameňov,
aby nespálili zvieratá, čo boli poslané proti modlárom,
ale aby sami navidomoči presvedčili sa,
že ich stíha Boží súd.
- 19 Inokedy zasa vzplanuli i prostred vody silnejšie,
než vzbĺka ináč oheň,
aby znivočili plody modlárskej krajiny.
- 20 Miesto toho si ty živil svoj ľud chlebom anjelským,
dával si im z neba hotový chlieb bez práce,
ktorý poskytoval akýkoľvek pôžitok
a splňal akúkoľvek chuť.
- 21 Lebo (tento) tvoj dar prejavoval
tvoju nežnú lásku k tvojim deťom.
Prispôsoboval sa chuti toho, čo ho požíval,
premenil sa na to, čo kto chcel.
- 22 Sneh a ľad však odolali ohňu a neroztopili sa,
aby zvedeli, že ten samý oheň,
ktorý v krupobití plápolal
a čo v lejakoch blýskal sa,
zničil nepriateľom úrodu;
- 23 lenže (oheň) zabudol i na svoju vlastnú moc,
aby sa len spravodliví mohli nasýtiť.
- 24 Lebo tvorstvo podriadené tebe, Tvorcovi,
stupňuje svoju moc na trestanie nespravodlivých
a (zasa) ju zoslabuje, aby dobre činila tým, čo dúfajú v teba.
- 25 Tak aj vtedy slúžilo tvojmu daru, sýtiacemu všetkých,
tým, že sa premieňalo vo všetko
podľa želania tých, čo ho potrebovali.
- 26 Lebo tvojim deťom, ktoré miluješ, ó Pane, bolo treba skúsiť,
že nie rozmanité plody živia človeka,
ale tvoje slovo zachováva tých, čo v teba dúfajú.
- 27 Lebo to, čo neznivočil oheň,
topilo sa priam, len čo ho zohrial letmý slnka lúč,
- 28 aby bolo známe, že tebe treba dobrorečiť ešte pred východom slnka
a už na úsvite zjavovať sa pred tebou.
- 29 Lebo nádej nevďačníka roztopí sa ako zimný srieň
a jak nepotrebná voda odtečie.

Rana tmy a ohnivý stĺp

- XVII. ¹ Lebo veľké sú a nevyspytateľné tvoje súdy.
Preto poblúdili duše neukáznené.
- ² Pohanom totiž, čo sa domnievali, že svätý ľud môžu držať v porobe,
bolo treba ležať obklopeným tmou a poviazaným dlhou nocou,
uväzneným pod svojimi strechami
a vylúčeným z večnej prozreteľnosti.
- ³ Kým sa totiž nazdávali, že sú so svojimi skrytými hriechmi schovaní
pod tmavým závojom zabudnutia,
boli rozohnaní, predesení hrozne,
príšerami strašení.
- ⁴ Ani najtajnejší kútik, v ktorom boli skrytí,
neochraňoval ich od strachu,
lebo ich obkľučovali zvuky desivé.
Aj temné postavy zjavovali sa im so zachmúrenými tvármi.
- ⁵ Nijaká moc ohňa im nemohla dať svetlo,
ani bleskotné hviezd plamene
nevedeli osvetliť tú hroznú noc.
- ⁶ Svietil im len oheň, horiaci sám od seba a plný postrachu.
Keď tento zjav zmizol,
v hrôze pokladali to, čo videli,
ešte za horšie, než bolo.
- ⁷ Hókusy ich čarodejníckeho umenia tu boli bezmocné,
hanebne sa osvedčila skúška pre ich chvastanie sa vedou.
- ⁸ Lebo tí, čo sľúbili, že z chorej duše vypudia i strach, i zmätok,
na smiešny strach ochoreli sami.
- ⁹ I keď ich nestrašilo nič také hrozné,
boli takí poplašení prebehnutím hávede a hadím sipotom,
že sa temer zachádzali od hrôzy.
- ¹⁰ Neodvážili sa ani hľadiať do vzduchu,
ktorému sa predsa nedá vyhnúť nijako.
- ¹¹⁽¹⁰⁾ Zloba sama o sebe je zbabelá. Dokazuje to tým, že sama sa odsúdi.
Vždy si domýšľa to najhoršie,
pod nátlakom zlého svedomia.
- ¹²⁽¹¹⁾ Báť sa totiž nie je iné,
ako vzdať sa prostriedkov, čo poskytuje zdravá úvaha.
- ¹³⁽¹²⁾ Čím menšia je vnútri nádej na pomoc,
tým väčšie trápenie vidí strach pre neznalosť príčiny.
- ¹⁴⁽¹³⁾ Tí však, ktorí onej noci, ozaj bezmocnej,
ktorá prišla z hĺbok bezmocného podsvetia,
spali spánkom rovnakým,
- ¹⁵⁽¹⁴⁾ boli jednak prenasledovaní strašnými príznakmi,
jednak boli ochromení malomyselnosťou,
lebo ich náhle a nečakane strach zachvátil.
- ¹⁶⁽¹⁵⁾ Takto teda každý klesol tam, kde bol,
zavretý bol ako väzeň do žalára bez závor.
- ¹⁷⁽¹⁶⁾ Či už to bol roľník a či pastier,
alebo v samote zamestnaný robotník,

musel sa podrobiť nevyhnutnej nutnosti, prekvapený temnotou.
18(17) Všetci boli jednou reťazou tmy spútaní.
Či to bol šelestiaci van vetra,
či ladný spev vtáčať v húšti konárov,
či huk prudko valiacej sa vody
19(18) a či hrozný hrmot rútiacich sa skál,
abo neviditeľný beh skákajúcej zveri,
či ryk šeliem, revúcich,
a či z horských dutín ozývajúca sa ozvena -
všetko naplňovalo ich ľakom ochromujúcim.
20(19) Lebo celý svet bol ožiarený jasným svetlom
a nehatene mohol venovať sa prácam;
21(20) iba nad nimi sa prestierala ťažká noc,
obraz temnôt, ktoré ich raz mali pohltiť.
Sami si však boli väčšmi na ťarchu než táto tma.

Múd18

XVIII. ¹ Lenže tvoji svätí prebývali v najjasnejšom svetle.
Tamtí síce počuli ich hlas, no nevideli postavy
a blahoslavili ich, hoci predtým trpeli i oni.
2 Vďační boli za to, že sa nepomstili na nich,
hoci predtým nakladali s nimi zle
a odprosovali ich za svoje nepriateľstvo.
3 Miesto toho dal si im stĺp ohňom blčiaci
ako vodcu na neznámej ceste,
za neškodné slnko na povestnej púti.
4 Lebo tamtí zaslúžili veru, aby boli olúpení o svetlo a vo tme držaní,
pretože držali v zajatí tvojich synov,
skrže ktorých svet mal dostať neporušiteľné svetlo zákona.

Egyptskí prvorodení

5 Pretože si umienili pozabíjať nemluvňatá svätých
a že bolo vyložené jedno dieťa, ale zachránené,
za trest si im odňal veľa detí
a vo veľkej vode zhubil si ich všetky napospol.
6 Tá noc bola našim otcom oznámená vopred,
aby boli dobrej mysle,
keď jasne videli, akým uverili prísahám.
7 Tvoj ľud teda očakával
oslobodenie spravodlivých a zánik nepriateľov.
8 Lebo čím si protivníkov trestal,
tým si práve oslávil nás, keď si nás povolal.
9 Lebo sväté deti dobrých prinášali skryte obeť,
jednomyseľne sa zaviazali pred Božím zákonom,
že ten istý údel, dobrý i zlý, rovnako znášať budú,
a už zaspievali sväté piesne otcov dopredu.
10 Na odvetu zaznel neladný krik nepriateľov

a sem-tam sa niesol nárek za oplakávanými dieťkami.
11 Trest rovnako stihol otroka i pána,
poddaný to isté trpel ako kráľ.
12 Všetci bez výnimky mali mŕtvych
na rovnaký spôsob smrti bez počtu.
Živí nestačili pochovávať mŕtvych,
keďže jedným razom bol zničený najvzácnejší diel ich potomstva.
13 Lebo tí, čo nechceli nič veriť pre čarodejstvá,
museli teraz pri záhube prvorodených
uznať, že (ten) ľud je synom Božím.

14 Ved' kým všetko objímalo hlboké ticho
a noc v rýchlom behu došla do polovice,
15 zoskočilo tvoje všemohúce slovo z neba, z kráľovského trónu,
ako tvrdý bojovník
doprostriedka zeme, odsúdenej na záhubu.
16 Nieslo ostrý meč: tvoj rozkaz nezvratný;
vykročilo a smrť nieslo všade.
Dotýkalo sa neba, i keď kráčalo po zemi.
17 Vtedy ich naskutku naľakali v snách hrozné vidiny
a pojal ich nečakaný strach.
18 Jeden polomŕtvý klesol tu a iný tam
a dal jasne vedieť svojej smrti príčinu.
19 Lebo strašidelné sny im toto zvestovali popredku,
aby nezahynuli, pokým nezvedia,
prečo im také zlo treba pretrpieť.

20 Skúška smrti, pravda, dotkla sa aj spravodlivých;
veľké množstvo zahynulo na púšti,
ale hnev pridlho netrval.
21 Lebo ihneď vstúpil bezúhonný muž za nich na bojisko
zbrojou svojho úradu,
modlitbou a zmiernym tymianom;
postavil sa hnevu na odpor a tej biede koniec urobil.
Ukázal tým, že je tvojím sluhom.
22 Zdolal hnev nie silou tela ani mocou zbroje,
ale slovom podmanil si toho, ktorý trestal,
tým, že mu pripomenul zmluvy dané otcom, potvrdené prísahou.
23 Lebo keď už mŕtvi krížom-krážom na hromade ležali,
postavil sa doprostred a preťal hnev,
a tak zamedzil mu cestu, ktorá viedla k živým.
24 Celý svet bol totiž na splývacom rúchu (jeho),
slávne (mená) otcov na štvorrade vytesaných kameňov.
Na korune jeho hlavy bola tvoja veleba.
25 Tomu vyhol, toho sa bál kárateľ,
lebo už aj skúška hnevu sama stačila.

Červené more

- XIX.** ¹ Na bezbožných však neľútostný hnev dopadal až dokonca,
bo predvídal budúce ich skutky,
² totiž, že hoc sami nástojili na ich odchode
a rýchle ich posielali preč,
zmenia svoje zmýšľanie a prenasledovať ich budú.
³ Ešte boli zamestnaní smútočnými obradmi,
ešte nariekali nad hrobmi zomrelých,
keď sa ináč, nerozumne, rozhodli;
a tých, ktorých úpenlivo posielali preč,
prenasledovali ako utečencov.
⁴ Zaslúžený osud totiž poháňal ich k tomu koncu
a dal im zabudnúť na to, čo sa prihodilo,
aby doplnili trest, čo chyboval ich súženiam,
⁵ aby tvoj ľud prekonal (svoj) nevídaný prechod,
tamti však by našli neslýchanú smrť.
⁶ Lebo všetko tvorstvo sa pretváralo znova vo svojej podstate,
aby poslúchalo celkom osobitné príkazy,
aby tvoje deti boli zachované neporušene.
⁷ Bolo vidieť oblak, ktorý zatieňoval tábor,
a tam, kde prv voda bola, vynoriť sa suchú zem,
nehatenú cestu z Červeného mora,
zeleňajúcu sa pažiť z prúdu dravého;
⁸ a keď cez ňu prešli, celý národ rukou tvojou chránený,
uvideli neslýchané zázraky.
⁹ Ved' sa pásli ako paripy,
poskakovali jak baránky
a teba vebili, Pane, ako svojho záchrancu.
¹⁰ Ved' sa ešte pamätali na to, čo sa stalo, pokiaľ boli v cudzine,
ako muchy neliahli sa zo zvierat, lež zo zeme
a jak miesto vodných zvierat vychrlila rieka množstvo žiab.
¹¹ Neskôr videli i nový spôsob vzniku vtákov,
keď ich zmohla žiadostivosť bažiť po lahôdkach,
¹² pretože k ich ukojeniu jarabice vystúpili z mora.

¹³ Ale tresty na hriešnikov neprišli
bez predchádzajúcich výstrah strašným blýskaním.
¹⁴⁽¹³⁾ Spravodlivo veru znášali trest za svoju zločinnosť,
lebo veľmi rozhorčenou nenávisťou správali sa voči cudzincom.
Tamti totiž iba odopreli prijať neznámych, čo prišli k nim,
títo si podrobovali za otrokov hostí, ktorí im dobro preukázali.
¹⁵⁽¹⁴⁾ A to nie je všetko! Lebo
- za čo dozaista s ohľadom potrestaní budú -
tamti prijali hneď od začiatku cudzích nepriateľsky,
¹⁶⁽¹⁵⁾ títo však ich prijímali s oslavou,
a keď im už zaistili práva občianske,
utlačovali ich preukrutnými robotami.
¹⁷⁽¹⁶⁾ Teraz boli bití slepotou takisto

ako tamtí pri dverách spravodlivého,
keď boli zahalení nepreniknuteľnou tmou
a keď každý hľadal prístup k svojim dverám.

Doslov

- 18(17) Ved' sa živly pretvárajú samy v sebe,
ako tóny na citare menia druh nápevu,
ale ich zvuk ostáva vždy rovnaký.
Pozorovaním sa toto môže nepochybne porozumieť z toho, čo sa stalo.
- 19(18) Lebo živočíchy suchozemské premieňali sa na vodné živočíchy
a čo prv plávali, vychádzali na zem.
- 20(19) Oheň prevyšoval svoju vlastnú silu vo vode,
a voda zabúdala na svoju hasivosť.
- 21(20) Plamene zas nestravovali
krehké telá zvierat,
ktoré sa do nich dostali,
ani sa neroztápal tak ľahko roztopiteľný nebeský pokrm,
ľadu podobný.
- 22 Lebo vo všetkom si, Pane, povýšil a oslávil svoj ľud,
neopustil si ho, ale vždy a všade si mu pomáhal.

KNIHA SIRACHOVCOVA

Úvod

Pôvod a hodnota múdrosti

Sir1

Vznešenosť múdrosti

- I. ¹ Všetka múdrosť je od Pána, Boha,
vždy bola u neho (a je pred vekmi).
- ² Morský piesok, kvapky dažďa,
dni odveké - ktože vie spočítať?
Výšku neba a šírku zeme
a hlbokú priepasť - ktože vie zmerať?
- ³ Božiu múdrosť, čo predchádza všetko -
ktože vie prebádať?
- ⁴ Prv, ako (to) všetko, bola stvorená múdrosť
a múdra rozvaha je odveká.
- ⁵ Prameňom múdrosti je slovo nebeského Boha,
a jej cesty sú večné zákony.
- ⁶ Komuže bol odkrytý koreň múdrosti -
a kto poznal jej dôvtip?
- ⁷ Komuže bola zjavená a oznámená znalosť múdrosti -
a jej mnohonásobné cesty kto pochopil?
- ⁸ Jeden je najvyšší Stvoriteľ všemohúci

- mocný a veľmi obávaný Kráľ -
ktorý sedí na svojom tróne a vládne - je to Boh.
9 On ju stvoril (Duchom Svätým) -
on ju videl, spočítal a zmeral.
10 Vylial ju na všetky svoje diela
a na všetkých ľuďí podľa svojho daru,
lebo ju udeľuje tým, ktorí ho milujú.

Cesta k múdrosti a bohobojnosti

11 Bázeň pred Pánom slúži na slávu a chválu,
na veselosť a je korunou radosti.
12 Bázeň pred Pánom plní srdce slasťou,
dáva veselosť a radosť a dlhý život.
13 Bohobojnému sa dobre povedie na konci,
v deň svojej smrti dôjde požehnanie.
14 Najkrajšia múdrosť je milovať Boha.
15 Všetci, ktorým sa dá vidieť,
milujú ju už pri pohľade na ňu,
keď poznávajú jej velebné činy.
16 Počiatok múdrosti je bázeň pred Pánom,
pred veriacich bola stvorená spolu s nimi už v materskom lone;
spolu chodí s vyvolenými ženami
a možno ju poznať pri verných a spravodlivých.
17 Bázeň pred Pánom je nábožná veda.
18 Zbožnosť ochraňuje a robí srdce spravodlivým,
udeľuje slasť a radosť.
19 Dobre sa povedie bohobojnému,
v deň, keď sa pomínie dôjde požehnanie.
20 Plnosť múdrosti je báť sa Boha
a plnosť (nastáva) z jej plodov.
21 Všetok dom mu naplní plodmi
a sklady (naplní) svojimi vzácnosťami.
22 Koruna múdrosti je bázeň pred Pánom,
dáva plný pokoj a výkvet zdravia.
23 A videl ju i spočítal:
no obidvoje sú Božím darom.
24 Múdrosť udeľuje vedu a múdry dôvtip
a vyvyšuje slávu tých, ktorí sa jej držia.
25 Koreň múdrosti je báť sa Pána
a jej konáre sú dlhý život.

Múdrosť nenávidí hriech

26 V pokladnici múdrosti je dôvtip a nábožná veda,
preto hriešnikom je múdrosť ohavnosťou.
27 Bázeň pred Pánom zaženie hriech,
28 lebo kto je bez bázne, neostáva spravodlivý,
jeho náruživá hnevlivosť mu skazu privedie.
29 Trpezlivý vytrvá do príhodného času,
potom (dostane) blaženú odplatu.

30 Dobre vzdelaný skrýva na čas svoje slová,
ale pery mnohých budú hovoriť o jeho vzdelanosti.
31 Medzi pokladmi múdrosti je návod na vzdelanosť,
32 ale hriešnikovi je každá nábožnosť odporná.
33 Synu, ak túžiš po múdrosti, zachovaj si spravodlivosť
a Boh ti ju dá.
34 Lebo múdrosť a vzdelanosť je báť sa Pána;
jemu sa ľúbi,
35 ak je niekto verný a tichý,
aby ho zahrnul jej pokladmi.
36 Nebuď neposlušný bázni Pána,
ani sa nepribližuj k nemu s dvojakým srdcom.
37 Nepretvaruj sa pred ľuďmi,
ani sa nedopusť poklesku svojimi perami!
38 Daj si pozor na ne, aby si neklesol,
aby si nemal z toho zahanbenie;
39 aby neodkryl Boh to, čo v sebe skrývaš,
a nezrazil ťa pred celou verejnosťou:
40 za to, že si sa neúprimne blížil k Pánovi
a srdce si mal plné podvodu a falošnosti.

Zbierka múdrych výrokov o pravej životnej múdrosti

Sir2

Buď dokonale oddaný Bohu!

II. ¹ Synu, ak ideš slúžiť Bohu,
stoj (pevne) v spravodlivosti a bázni
a priprav sa na skúšku!
2 Uponíž si srdce a vytrvaj,
nakloň svoj sluch a prijmi rozumné slovo
a neznepokojuj sa, keď ti príde čas pohromy.
3 Znášaj, čo ti znášať ukladá Boh;
pevne sa pridaj k Bohu a vytrvaj,
aby si vzrástol životom, keď príde koniec.
4 Prijímaj všetko, čo ťa zastihne, vytrvaj v bolesti,
maj trpezlivosť, ak ťa niečo sužuje.
5 Lebo zlato a striebro čistia ohňom
a bohumilých ľudí v peci utrpenia.

Dôvera v Boha

6 Dôveruj v Boha a on ťa vyslobodí,
urob priamou svoju cestu a dúfaj v neho!
Zachovaj si bázeň pred ním a vydrž v nej do staroby!
7 Ktorí sa bojíte Pána, čakajte až sa zmiluje,
neodkloňte sa od neho, aby ste neklesli.
8 Ktorí sa bojíte, majte k nemu dôveru,
a vaša odmena vás neminie,
9 Ktorí sa bojíte Pána, dúfajte v neho,

a na vaše oblaženie príde jeho zľutovanie.
10 Ktorí sa bojíte Pána, milujte ho,
a vaše srdcia sa dožijú jasnosti.
11 Synovia, pozrite na dávne pokolenia a vedzte,
že nikoho nestihlo zahanbenie, kto dúfal v Pána.
12 Ktože bol opustený, ak vytrval pri jeho prikázaniach?
Kýmže opovrhol, ak ho niekto vzýval (o pomoc)?
13 Lebo Boh je dobrotivý a milosrdný
a odpúšťa viny, keď nastane súženie,
ochráni všetkých, ktorí ho úprimne hľadajú.

Osud zúfalcov a bohumilých

14 No beda tým, čo majú srdce dvojaké
a hriešne ústa i zločinné ruky,
ako i hriešnikovi, ktorý chodí svetom dvojakou cestou!
15 Beda takým, ktorí majú ochabnuté srdce a nedôverujú v Boha,
a preto ich neberie do svojej ochrany.
16 Beda takým, ktorí stratili trpezlivosť
a ktorí opustili priame cesty
a uchýlili sa na cesty neprávosti.
17 Lebo čo urobia, až Pán začne konať prehliadku?
18 Ktorí sa boja Pána, nebudú neposlušní jeho slovu,
ktorí ho milujú, zachovávajú jeho cestu.
19 Ktorí sa boja Pána, hľadajú, čo je mu milé,
a ktorí ho milujú, budú plní jeho zákona.
20 Ktorí sa boja Pána, majú pripravené srdcia
a budú si pred ním sväto počínať.
21 Ktorí sa boja Pána, zachovávajú jeho príkazy
a zachovávajú si trpezlivosť, až na nich zhliadne;
22 i povedia si: „Ak nebudeme robiť pokánie, (strestaj nás, Bože!),
nech upadneme do rúk Pána, a nie do rúk ľudí!“
Lebo aká je jeho velebnosť,
také je aj jeho milosrdenstvo.

Sir3

Povinnosti voči rodičom

III. ¹ Múdri synovia - to je spoločnosť spravodlivých,
ich počínanie - je poslušnosť a milovanie.
2 Synovia, vypočujte, aké je otcovo právo,
a tak aj robte, aby ste boli spasení.
3 Boh priznal úctu otcovi na synoch,
a keď vymedzoval právo matky, ustanovil ho oproti synom.
4 Kto miluje Boha, uzmieruje ho za svoje hriechy,
zdržuje sa ich a nájde vyslyšanie pri dennej modlitbe.
5 Kto si ctí matku, (počína) si tak,
ako keby si zhromažďoval poklady.
6 Kto si ctí otca, nájde radosť na synoch

7 a bude vždy vyslyšaný, keď sa bude modliť.
Kto si ctí otca, bude dlho žiť,
kto poslúcha otca, občerstvuje matku.
8 Kto sa bojí Pána, ctí si rodičov
a bude slúžiť svojim rodičom ako svojim pánom.
9 Skutkom i slovom a so všetkou trpezlivosťou
si cti svojho otca,
10 aby zostúpilo na teba požehnanie od neho
a aby ti jeho požehnanie ostalo naveky.
11 Požehnanie otcovo je oporou pre domy synov,
no kliatba matkina ich vyvracia od základov.
12 Nehľadaj svoju česť, ak tým potupíš svojho otca,
z jeho potupy ti nevzniká sláva.
13 Lebo česť vzíde každému z toho, ak je otec uctený,
ale je hanbou syna, ak je jeho otec bez cti.
14 Synu, zastaň sa v starobe svojho otca
a nezarmucuj ho, kým žije,
15 ak slabne na rozume, maj strpenie
a nepohrdaj ním, kým si pri sile;
lebo milosrdenstvo s otcom nebude zabudnuté.
16 Za ťažkosti s matkou dostane sa ti dobrej náhrady.
17 Za tvoje spravodlivé (počínanie) vybuduje sa ti dom
a pamätať sa bude na teba v deň súženia
a ako za jasného slnka ľad, tak sa rozplynú tvoje hriechy.
18 Akú zlú povest' má taký, čo si opúšťa otca
a kto trápi svoju matku, je od Boha prekliaty.

Bud' skromný!

19 Synu, v pokore konaj svoje práce,
a milovať ťa budú viac ako najslávnejších ľudí.
20 O koľko si väčší, o toľko sa uponižuj vo všetkom,
a budeš milý Bohu.
21 Lebo veľká je moc Božia,
pokorní mu vzdávajú chválu.
22 Nevypytuj sa na veci vyššie od seba,
ani neskúmaj mocnejšie veci od seba!
Ale myslí vždy na to, čo ti prikázal Boh,
a nebuď všetečný pri všetkom jeho počínaní.
23 Nie je ti potrebné, aby si na svoje oči uvidel,
čo je raz ukryté.
24 Na zbytočné veci sa nevypytuj mnohonásobne,
ani nebuď všetečný pri všetkom jeho počínaní.
25 Ved' mnoho vecí ti bolo ukázaných,
ktoré presahujú ľudský rozum.
26 Mnohých oklamala ich vlastná namyslenosť
a ich rozvahu zaujala márnomyseľnosť.
27 Vzdorné srdce skúsi na konci zlo,
lebo kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom.
28 Srdce, ktoré kráča po dvoch cestách, nedosiahne úspech

a človek zlého srdca príde po nich k pádu.
29 Tvrde srdce sa zaťažuje bolesťou,
no hriešnik (predsa) hromadí hriech na hriech.
30 Niet lieku pre spoločnosť pyšných,
lebo si nevedomujú, že hriech v nich ako peň zapustil korene.
31 Srdce múdreho poznajú podľa múdrosti
a dobré ucho s veľkou túžbou počúva múdrosť.
32 Múdre a rozumné srdce sa stráni hriechu
a v spravodlivom počínaní má svoj úspech.
33 Horiaci oheň zadúša voda,
tak sa dobrý čin protiví hriechu.
34 Sám Boh hľadá na toho, kto koná dobro,
pamätá na neho v budúcnosti -
a nájde oporu, až nadíde jeho úpadok.

Sir4

Ako sa treba zachovať k chudobným?

IV. ¹ Synu, chudobným neukracuj živobytie,
ani neodvracaj oči od chudobného!
2 Neopovrhuj nikým, kto hladuje,
ani nedráždi chudobného v jeho biede!
3 Srdce biedneho nesužuj
a neodkladaj s darom núdznemu!
4 Prosbu usúženého neodmietaj,
ani neodvracaj tvár od bedára!
5 Od bedára neodvracaj svoje oči mrzuto,
ani nedovoľ, aby ťa prosebníci preklínali za chrbtom.
6 Vyslyšaná býva kliatba toho, kto ti v trpkosti duše zlorečí,
lebo vyslyší ho ten, čo ho stvoril.
7 Správaj sa prívetivo k zhromaždeným chudobným,
pred starším sa uponíž a pred veľmožom si skloň hlavu!
8 Bez nevoľe si nakloň ucho k chudobnému a vráť mu svoju podľžnosť,
a v tichosti mu odpovedaj na pozdrav.
9 Z rúk násilníka vyslobod' toho, kto trpí krivdu,
a nech ti nie je v duši mdlo, keď treba niekoho ochrániť.
10 Maj milosrdenstvo pre siroty ako otec
a nahradzuj manžela ich matke!
11 Tak budeš poslušným synom Najvyššieho,
preto sa väčšmi nad tebou zmiluje ako (tvoja) matka.

Ovocie múdrosti

12 Múdrosť vdychuje život svojim synom,
prijíma tých, ktorí ju hľadajú,
a ide pred nimi na spravodlivej ceste.
13 Kto ju miluje, miluje život:
ktorí k nej prichádzajú za rána, získajú jej obľubu.
14 Ktorí sa jej pevne držia, obsiahnu život,

15 kam len vkročí (jeden z nich), požehná ho Boh.
Ktorí jej slúžia, slúžia svätyni,
a aj Boh miluje takých, čo ju milujú.
16 Kto ju počúva, bude súdiť národy,
a kto ju pozorne sleduje, bude bezpečne prebývať.
17 Kto má k nej dôveru, dostane ju:
a pevne si ju udržia aj jeho potomci.
18 Lebo aj za skúšky kráča vedľa neho
a medzi prvými si ho vyberá.
19 Bázeň a strach zosiela na neho na skúšku,
sužovať ho bude trápením svojej náuky,
až vyskúša jeho zmyšľanie, či sa môže zveriť jeho duši.
20 Potom znova pôjde k nemu po pevnej a rovnej ceste
a obveselí ho.
21 Odhalí mu svoje tajomstvá
a zahrnie ho vedou a poznaním spravodlivosti.
22 Ale keby zblúdil (z cesty), zanechá ho
a vydá ho do rúk jeho nepriateľa.

Chráň sa nemiestnej hanblivosti

23 Synu, dbaj na čas a vyhýbaj zlu!
24 Pre svoju dušu nehanbi sa vyznať pravdu!
25 Je hanblivosť, ktorá privádza hriech,
a je zasa hanblivosť, ktorá privádza slávu a česť.
26 Nenadržaj nikomu proti vlastnému záujmu,
ani si nepočínaj falošne na svoju škodu!
27 Nehanbi sa za svojho blížneho v jeho úpadku,
28 ani nič nezameškaj, ak môžeš niečo zachrániť;
neskrývaj sa so svojou múdrosťou pre jej krásu,
29 lebo múdrosť poznajú podľa reči
a rozum, vedu a učenosť vzdelanca zasa podľa slova;
30 pevné trvanie (spočíva) na spravodlivých činoch.
Spravodlivej veci nijako neprotireč,
31 hanbi sa však za nespravodlivé počínanie svojej nevychovanosti.
Nehanbi sa vyznať zo svojich hriechov,
32 no ak ide o hriech, nepoddávaj sa nikomu.
Mocnému sa nestavaj na odpor,
33 ani sa nenamáhaj plávať proti prúdu rieky!
Za pravdu bojuj, akoby ti išlo o život,
až do smrti máš zápasiť za spravodlivosť
a Boh porazí tvojich protivníkov za teba.
34 Neprenáhľuj sa svojím jazykom,
ani si nepočínaj nedbalo a lenivo pri práci!
35 Nepočínaj si vo svojom dome ako lev, nerozháňaj domácich
a neutláčaj svojich podriadených.
36 Keď máš dostať, nevystieraj ruku,
a zasa keď máš dať, neodťahuj ju!

Nespoliehaj sa na nestále veci!

V⁵.¹ Nespoliehaj sa na klamlivý majetok,
ani si nehovor: „Mám dostatok živobytia!“
Lebo ti to nepomôže nič, až príde pomsta a súženie.
2 Kým si pri sile, nechod' za tým, po čom srdce túži,
3 ani si nehovor: „Aký som mocný“ -
alebo: „Ktože si ma podrobí za to, čo som urobil?“
Lebo Boh požiadá istú odplatu za všetko.
4 Ani nehovor: „Zhrešil som a čo nepríjemné sa mi stalo?“
Najvyšší sa totiž neponáhl'a s odplatou.
5 I keď si uzmieril hriech, nebuď zato bez obavy,
aby si (znova) hromadil hriech na hriech.
6 Ani si nehovor: „Pánovo zľutovanie je veľké,
zmiluje sa nad množstvom mojich hriechov.“
7 Lebo zľutovanie i hnev chytró vychádzajú od neho
a sleduje hriešnikov jeho hnev.
8 Neodkladaj so svojím obrátením sa k Pánovi,
ani to neodsunuj zo dňa na deň.
9 Lebo jeho hnev príde nečakane
a rozmetá ťa, až príde jeho pomsta.
10 Nebuď ustarostený o klamlivé bohatstvo,
nepomôže ti ničím, až príde súženie a pomsta.
11 Nevej pri každom vetre,
ani nechod' každou cestou;
podľa dvojakého jazyka usvedčujú hriešnika.
12 Pevne sa drž Pánovej cesty,
podľa svojho správneho rozumu a svedomia,
tak nech ťa sprevádza slovo pokoja a pravdy!

Ako treba používať jazyk

13 V tichosti vypočuj slovo, aby si mu rozumel,
a s rozvahou prednes správnu odpoveď!
14 Ak sa rozumieš veci, povedz o tom blížnemu!
Ak však nie, polož si ruku na ústa,
aby ťa nepristihli pri nerozumnom slove a nezahanbili ťa.
15 Rozumný človek získa si rečou česť a chválu,
ale jazyk nemúdreho mu privedie záhubu.
16 Nedopusť, aby ťa nazvali klebetárom,
a nech ťa nepodchytiť v reči a nezahanbia ťa!
17 Zlodejovi hrozí zahanbenie a trest,
však najpotupnejšie je označiť niekoho
za (človeka) dvojakého jazyka;
ale aj na klebetára padá nenávisť, odpor a potupa.
18 Spravodlivo si počínaj! Rovnako v malom i vo veľkom!

VI. ¹ Svojmu blížnemu sa nestávajú z priateľ'a nepriateľ'om!
 Opopvrhnutia a potupenia sa dostane zlému,
 ale aj každému, kto je závistlivý hriešnik a má dvojaký jazyk.
² Nevypínaj sa mysl'ou svojej duše ako býk,
 aby ti tvoja nerozumnosť azda neporazila silu,
³ nezožrala lístie a nezničila plody
 a bol by si ako suchý strom na púšti.
⁴ Lebo zlá povaha zničí toho, kto je taký,
 vydá ho na posmech jeho nepriateľ'om
 a privedie na neho osud hriešnikov.

O priateľ'stve

⁵ Milé slovo získava mnohých priateľ'ov a krotí nepriateľ'ov
 láskavá reč dobrého človeka rozmnožuje (dobro).
⁶ Môžeš mať mnoho takých, čo s tebou nežijú v pokoji,
 ale za poradcu maj jediného z tisícich!
⁷ Ak si chceš získať priateľa, získaj si ho pri skúške
 a nezdôveruj sa mu ľahko!
⁸ Lebo niekto je priateľ'om za (vhodného) času,
 ale neostane ním, keď príde súženie.
⁹ Iný priateľ' sa zvrhne v nepriateľa
 a zasa iný je takým priateľ'om, čo odhaľuje nenávisť, zradu a pohanu.
¹⁰ Niektorý priateľ' je ti až účastníkom stola,
 a predsa nevytrvá pri tebe, keď príde núdza.
¹¹ Len priateľ', čo verne vytrvá pri tebe, nech ti je rovný
 a nech sa slobodne stýka s tvojimi domácimi;
¹² ak sa upokorí pred tebou
 a pred tvou tvárou sa ukryje,
 budeš mať svorné a dobré priateľ'stvo.
¹³ Od svojich nepriateľ'ov sa oddel'
 a daj si pozor aj na priateľ'ov!
¹⁴ Verný priateľ' je ako mocná pevnosť,
 kto takého nájde, nájde si poklad.
¹⁵ Verného priateľa nemožno kúpiť
 a hodnota jeho vernosti sa nedá vyvážiť zlatom a striebrom.
¹⁶ Verný priateľ' je akoby liek nesmrteľného života
 a tí, ktorí sa boja Pána, nájdu ho.
¹⁷ Kto sa bojí Boha, bude mať ozaj pravé priateľ'stvo,
 lebo kto aký je, takého bude mať aj priateľa.

Ako možno nadobudnúť múdrosť

¹⁸ Synu, od svojej mladosti prijímaj poučenie
 a až do svojich šedín budeš mať múdrosť u seba.
¹⁹ Približuj sa k nej, ako to robí oráč a rozsieváč
 a trpezlivo čakaj na jej vzácne plody!
²⁰ Lebo pri jej obrábaní sa budeš len málo namáhať
 a čoskoro budeš jesť z jej plodov.

21 Aká náramne neprístupná je múdrosť neučiteľným ľuďom
 a nerozvážny človek nevie pri nej vytrvať.
 22 Zaľahne na nich skúška ako ťažký kameň
 a bez meškania ju budú chcieť od seba odraziť.
 23 Lebo učená múdrosť je ako aj jej meno,
 nie je mnohým známa;
 ale komu sa stala známou,
 pri takých vytrvá, až uvidia Boha.

24 Synu, počúvaj ma a prijmi rozumnú radu;
 mojou radou neopovrhuj!
 25 Vlož svoje nohy do jej pút
 a svoju šiju do jej ohlávky;
 26 podlož svoje rameno a znášaj ju
 a jej putá nezunuj!
 27 Priblíž sa k nej s celou svojou dušou
 a celou svojou silou sa drž jej ciest!
 28 Pust' sa po jej stopách a ukáže sa ti,
 a keď ju raz uchopíš, nespúšťaj sa jej!
 29 Nakoniec nájdeš u nej spočinutie
 a premení sa ti v rozkoš.
 30 Jej putá ti budú mocným hradom a silnými základmi
 a jej nákrčník ti bude skvelým odevom.
 31 Lebo slúži za ozdobu životu
 a jej záväzky sú nite spásy.
 32 Ako skvelé rúcho si ju oblečieš
 a ako slávny veniec si ju nasadiš.
 33 Synu, ak budeš na mňa dávať pozor, poučíš sa,
 a keď sa mi mysl'ou venuješ, staneš sa múdrom.
 34 Ak nakloníš svoj sluch, dostane sa ti poučenia,
 a keď budeš rád počúvať, zmúdrieš.
 35 Do zástupu skúsených starcov postav sa
 a s (celým) srdcom sa oddaj ich múdrosti,
 aby si mohol vypočuť každý rozhovor o Bohu
 a aby ani jediná chvályhodná múdra reč neušla tvojej pozornosti.
 36 Ak uzrieš rozumného muža, už za rána choď k nemu:
 a tvoja noha nech otiera schody, ktoré vedú k jeho dverám.
 37 Tvoja myseľ nech sa nesie k Božím prikázaniam
 a najmä pri jeho ustanoveniach zotrývajú neprestajne;
 on ti dá (múdre) srdce
 a udelí ti aj z múdrosti, po ktorej túžiš.

Sir7

Chráň sa hriechu!

- VII.** ¹ Nerob zle a nezastihne ťa (zlo).
² Odstúp od neprávosti a minie ťa nešťastie.
³ Synu, nerozsievaj zlo do brázd neprávosti,

aby si ho nežal sedemnásobne.
4 Nežiadaj si vladársku moc od Pána
ani nečestné postavenie od kráľa!
5 Nepokladaj seba za spravodlivého pred Bohom,
lebo on sám pozná srdcia:
ani za múdreho sa nevydávaj pred kráľom!
6 Nežiadaj si stať sa sudcom,
ak svojou silou nevládzeš zamedziť nepravosť;
aby si sa azda nepoľakal pred mocnejším
a neprivedol k pádu svoju poctivosť.
7 Nedopusť sa viny proti množstvu (ľudí) v meste,
8 ani sa nemiešaj medzi zástup;
ani sa neplet' do hriechu na dve strany,
lebo ani za jediný nebudeš bez viny.
9 Nebuď malomyseľný na duchu!
10 Nezanedbaj modliť sa a dávať almužnu!
11 Nehovor: „Boh zhladne na množstvo mojich darov
a prijme dary, keď ich obetujem najvyššiemu Bohu.“
12 Nesmej sa nikomu, keď má roztrpčenú myseľ,
lebo vševidiaci Boh je ten, ktorý ponížuje i povyšuje.
13 Nerozsievaj nepravdivé (správy) proti svojmu bratovi,
ale ani priateľovi nerob niečo podobného!
14 Nevymýšľaj si nič, čo je nepravdivé,
lebo v tom zotrvať neslúži na dobré.
15 V zhromaždení starších si nedovoľuj mnoho rečí,
ani nezdvajuj slová, keď sa modlíš!
16 Nemaj v nenávisti namáhavé práce,
aj roľnícke práce ustanovil Najvyšší.
17 Nedovoľ, aby ťa pripočítali k ľuďom bez vzdelania!
18 Pamätaj, že (Boží) hnev nebude dlho meškať.
19 Úplne pokoruj svojho ducha,
lebo telo hriešnika sa trestá ohňom a červom.

Ako sa zachovať k ľuďom, ktorí si zasluhujú úctu a lásku

20 Nehromždi na priateľa, ak odkladá (vrátiť ti) peniaze,
ani neopovrhuj svojím vzácnym bratom pre zlato!
21 Nerozchádzaj sa s múdrou a dobrou ženou,
ktorú si dostal pre bázeň pred Pánom:
lebo pôvab jej cudnosti je nad zlato.
22 Neurážaj otroka za jeho poctivú prácu:
ani nádenníka, ak ti je dušou oddaný.
23 Rozumného otroka maj v láske ako vlastnú dušu:
neukracuj ho na slobode, ani ho neopúšťaj v núdzi!
24 Ak máš dobytok, maj oň starosť:
ak máš z neho osoh, podrž si ho u seba!
25 Ak máš synov, vzdelávaj ich
ohýbaj ich od ich mladosti!
26 Ak máš dcéry, ochraňuj ich telo
a neukazuj im veselú tvár!

27 Vyďaj svoju dcéru a vykonáš veľké dielo,
ak ju dáš rozumnému mužovi.
28 Ak máš ženu podľa svojej ľúbosti, nezaháňaj ju,
ale takej, ktorá ti je odporná, sa nezdôveruj.
29 Z celého srdca si cti otca
a na vzdychy svojej matky nezabúďaj!
30 Pamätaj, že bez nich nebol by si sa narodil;
oddaj (sa) im ako aj oni tebe.
31 Z celej svojej duše sa boj Pána
a jeho kňazov maj za posvätné (osoby)!
32 Z celej svojej sily miluj toho, ktorý ťa stvoril,
a jeho služobníkov nenechaj opustených!
33 Cti si Boha z celej svojej duše a maj v úcte kňazov,
hľad' sa očistiť obetnými stehnami!
34 Daj im obetný podiel, ako máš prikázané
(dávať) z prvotín a zmiernych obetí,
a za svoje nedbalosti sa očisťuj menšími darmi!
35 (Nech majú) dar z obetných stehien
a prinášaj Pánovi zasvätenú obeť a posvätné prvotiny!
36 A podaj svoju ruku aj chudobnému,
aby tvoje požehnanie a uzmierenie bolo dokonalé.
37 Úprimnosť tvojho daru nech je (známa) každému, kto žije,
ale ani mŕtvemu neodpierať svoju láskavosť!
38 Nevyhýbaj sa, keď treba potešiť plačúcich,
a choď spolu s tými, ktorí smútia!
39 Nech sa ti neťaží navštíviť chorého:
pre také (počínanie) budú ťa väčšmi milovať.
40 Pri všetkých svojich činoch maj na mysli svoj koniec
a nikdy nezhrešíš.

Sir8

Ako sa treba zachovať oproti jednotlivým skupinám ľudí

VIII. ¹ S mocným mužom nepúšťaj sa do hádky,
aby si mu azda neupadol do rúk.
2 Nepúšťaj sa do sporu s boháčom,
aby azda nepostavil proti tebe (iný) spor:
3 lebo mnohých nakazilo zlato a striebro,
až k srdcu kráľov sa tak možno dostať a prikloniť (si ich).
4 Nehádaj sa s takým, čo má mnoho rečí,
a neprikladaj drevo na jeho oheň!
5 Nestýkaj sa s takým, kto nemá učnosti,
aby sa nevyslovil potupne o tvojich predkoch!
6 Neopovrhuj nikým, kto sa odvrátil od hriechu -
ani mu už nerob výčitky -
pamätaj, že všetci si zasluhujeme pokarhanie.
7 Nepohŕďaj nikým pre jeho starobu:
lebo aj my ideme, do staroby.

8 Neraduj sa z toho, že tvoj nepriateľ je mŕtvy,
máš vedieť, že všetci umrieme a nežiadame si byť iným na radosť.
9 Nepohŕdaj tým, čo rozprávajú múdri starci,
ale máš sa zapodievať ich múdrymi výrokmi;
10 lebo od nich sa naučíš múdrosti a rozumnej vede,
ako bezúhonne sa máš správať voči váženým.
11 Nedaj si ujst', čo hovoria starší,
lebo oni sa tomu priúčali od svojich rodičov,
12 od nich sa totiž naučíš rozumnosti,
ako máš (správne) odpovedať, keď ti to bude treba.
13 Nerozpaľuj uhlíky hriešnikov - ak by si ich karhal -
aby si nezhorel plameňom ohňa ich hriechov.
14 Nestavaj sa proti posmeškárovi,
aby ti nevysedával pred ústami ako vyzvedač.
15 Nepožičaj nikomu, kto by bol mocnejší od teba;
ak si požičal, maj to za stratenú vec!
16 Nezaručuj sa na viac, ako stačíš silou;
ak si sa zaručil, myslí na to, že máš splatiť.
17 Proti sudcovi sa do súdu nepúšťaj,
lebo súdi tak, ako je spravodlivé.
18 S odvážlivcom sa nevydávaj na cestu,
aby azda nevalil na teba svoje zlo;
lebo on pôjde, ako sa mu zachce,
a pre jeho nemúdrost' zahynieš spolu s ním.
19 S prchlivcom si nezačínaj hádku,
ani s odvážlivcom nechod' na púšť,
lebo krv je u neho akoby nič
a zamorduje ťa tam, kde nemáš pomocníka.
20 U nemúdrych nehľadaj radu,
veď nemôžu mať v láske nič,
iba čo im je milé.
21 Pred cudzincom sa nerad',
veď nevieš, čo sa zrodí v ňom.
22 Neotváraj svoje srdce pred kýmkoľvek
aby sa ti azda nezalieval predstieranou láskou a nepošpinil ťa.

Sir9

Ako sa správať voči ženám

IX. ¹ Nežiarli na svoju milovanú manželku,
aby ti nedokázala, ako veľmi škodí zlá náuka.
2 Nedávaj svojej manželke moc nad sebou
aby neprevýšila tvoju moc a mal by si hanbu.
3 Nevšímaj si chlivej ženy,
aby si azda neupadol do jej osídel.
4 S tanečnicou nemaj časté styky, ani nepočúvaj (jej spev),
aby si sa azda nezničil pre jej umenie.
5 Na pannu neupieraj svoj zrak,

6 aby si neprišiel k pádu pre jej krásu.
Svoju dušu nijako neoddávaj smilniciam,
7 aby si nezničil seba a svoje dedičstvo.
Neobzeraj sa po uliciach mesta,
ani sa netúlaj po jeho námestiach!
8 Odvráť svoje oko od úhl'adnej ženy
a nezahľad' sa do cudzej krásy!
9 Pre ženskú krásu už mnohí vyšli navnivoč
a hriešna túžba zahorí pritom ako oheň.
10 Každú takú ženu, ktorá smilní,
pošliapu ako výkal na ceste.
11 Mnohí, čo obdivovali krásu cudzej ženy, dostali sa do opovrhnutia,
lebo rozhovor s ňou rozpaľuje ako oheň.
12 S cudzou ženou si nikdy spolu nesadaj,
ani nestoluj s ňou, (ležiac) na pohovke;
13 ani ju nedráždi pri víne,
aby sa ti azda nepriklonilo k nej srdce,
aby si potom svojou krvou neklesol do záhuby.

Ako máme zaobchádzať s priateľom

14 Dávneho priateľa neopúšťaj,
lebo nový nebude mu podobný.
15 Ako nové víno je nový priateľ;
až zostarne, budeš ho piť s pôžitkom.
16 Nezávid' hriešnikovi slávu a bohatstvo,
lebo nevieš, ako príde na neho pohroma.
17 Nemaj záľubu v neprávostiach násilníkov:
máš vedieť, že násilník ani po hrob nenájde obľubu.
18 Vzd'ala'uj sa od toho, kto má moc zabiť,
a nech ti ani na myseľ nepríde báť sa smrti;
19 ak sa však k nemu priblížiš,
nedopuť sa ničoho, aby ti azda neodňal život.
20 Uvedomuj si, že si blízky smrti,
lebo chodíš akoby medzi osídlami
a kráčaš nad zbraňami, ktoré spôsobujú žalosť.
21 Ako len vládzeš, (skúmaj) blížneho, (ináč) sa ho stráň,
dohovor sa s takými, ktorí sú múdri a skúsení.
22 Spravodlivých mužov si posad' k hostine,
tvoja chvála nech je v bázni pred Bohom!
23 Svojou mysl'ou premýšľaj o Bohu
a všetka tvoja reč nech sa riadi Božími príkazmi!

Vedúci mužovia nech sa chránia nerozvážnosťou!

24 Pre (zručnú) umelcovu ruku dostane sa dielu pochvala,
tak sa dostáva aj vladárovi ľudu pre jeho múdru reč
a tiež slovu starcov pre jeho zmysel.
25 Táravý človek je postrachom mesta,
lebo vzbudí proti sebe nenávisť, kto je nerozvážny v slove.

X.¹ Múdry vládár (správne) spravuje svoj ľud
 a vláda rozumného muža je pevná.
² Aký je panovník ľudu, takí sú aj jeho úradníci,
 a aký je správca mesta, takí sú aj tí, ktorí v ňom bývajú.
³ Nemúdry kráľ privedie do záhuby svoj ľud:
 a mestá vzrastajú rozumnosťou mocnárov.
⁴ Vláda nad zemou je v rukách Pána;
 on jej na svoj čas ustanoví schopného vládata.
⁵ V Pánových rukách spočíva aj blahobyť ľudí,
 ale na správcovu osobu prenáša svoju česť.
⁶ Krivdu od blížneho nenos v pamäti,
 ani nemaj nič spoločné so skutkami neprávosti!
⁷ Pýcha vzbudzuje odpor u Boha aj u ľudí
 a oškliví sa mu všetka hriešnosť pohanov.
⁸ Vláda prechádza z národa na národ
 pre nespravodlivosti a neprávosti,
 pre hanebné činy a rozličné podvody.
⁹ Nad lakomca niet väčšieho podliaka.
 Prečo si pyšne počína prach a popol?
¹⁰ Niet väčšej neprávosti nad lásku k peniazom,
 lebo taký má aj svoju dušu na predaj
 a zažíva vyvrhne svoje vnútornosti.
¹¹ Každé vládarstvo má krátke bytie.
 Zdlhavesší neduh robí lekárovi starosti.
¹² Kratší neduh vie lekár zamedziť.
 Tak sa má vec aj s kráľom: dnes ešte je, a zajtra umiera.
¹³ Keď totiž človek zomrie,
 dedičmi sú mu plazy, divá zver a červy.
¹⁴ Počiatkom ľudskej pýchy býva odpad od Boha,
¹⁵ lebo sa jeho srdce odvráti od Stvoriteľa,
 keďže počiatkom každého hriechu je pýcha,
 kto sa jej pridŕža, je plný zlorečených činov:
 ona ho navždy rozvráti.
¹⁶ Preto Pán zbavil spoločnosť zlých všetkej cti
 a zničil ich naveky.
¹⁷ Boh rozrúcal prestol pyšných vládatrov
 a na ich miesto posadil pokorných.
¹⁸ Korene pyšných národov Boh suchom vypálil
 a miesto nich zasadil pokorných z týchto národov.
¹⁹ Pán vyvracia krajiny národov
 a ničí ich až po základy.
²⁰ (Niektoré krajiny) z nich stíha suchotou,
 (ich obyvateľov) rozhádže
 a zruší z (povrchu) zeme aj pamiatku po nich.
²¹ Boh zničil pamiatku po pyšných,
 ale ponechal pamiatku na tých, čo pokorne zmyšľajú.

22 Človek nie je stvorený na to, aby sa pýšil,
ani človek zrodený zo ženy (nie je na to), aby zúril hnevom

Komu patrí česť

23 To pokolenie ľudské dôjde cti, ktoré sa bojí Boha;
ale pokolenie, ktoré prestupuje Božie príkazy,
bude cti zbavené.
24 Uprostred bratov požíva úctu ich náčelník:
a ktorí sa boja Pána, budú (vzácní) jeho očiam.
25 Pre boháčov, oslávencov a chudobných
je bázeň pred Bohom rovnakou slávou.
26 Neopovrhuj spravodlivým mužom, i keď je chudobný,
ako zasa nemáš zvelebovať hriešnika, ak je boháčom.
27 Veľmož, vládár a mocnár požívajú úctu;
ale niet väčšieho nad toho, kto sa bojí Boha.
28 Rozvážnemu otrokovi sa podriadia (aj) slobodní
a múdry a vzdelaný muž nereptá pri karhaní;
no muž, ktorý nemá nijaké vedomosti, je bez cti.
29 Nevypínaj sa, keď máš konať svoju prácu;
a keď nastáva úzkosť, nepočínaj si pohodlne!
30 Lepšie je na tom ten, kto pracuje a má vo všetkom hojnosť,
ako ten, kto sa len vychvaľuje, no nemá ani chleba dosť.
31 Synu, v pokore si uchovaj svoju dušu
a preukáž jej tým úctu, akú si zasluguje.
32 Kto bude pokladať za spravodlivého toho, kto hreší proti svojej duši?
A ktože má ctiť toho, kto sám sa zbavuje cti?
33 Chudobný dosiahne pochvalu pre svoju vzdelanosť a bohabojnosť
a je aj taký, koho uctia iba pre jeho majetok.
34 Koho však už v chudobe chvália,
o koľko viac (ho budú chváliť), až zbohatne?
No koho chvália iba pre bohatstvo, ten má obavu pred chudobou.

Sir 11

XI.¹ Múdrost' dvíha poníženému hlavu
a posadí ho do kruhu veľmožov.
2 Nikoho nechváľ pre jeho krásu,
ako zasa nikým neopovrhuj pre (jeho vzhľad)!
3 Včela je malá medzi lietavým (hmyzom),
ale zo sladkostí je prvý jej plod.
4 Nikdy sa nevychvaľuj svojím odevom,
ani sa nevypínaj, ak sa ti dostane cti:
lebo jedine skutky Najvyššieho sú obdivuhodné,
jeho diela sú slávne, skryté a neviditeľné.
5 Mnohí vládári si zasadli na prestol,
ale veniec nosil aj ten, o kom sa ani nenazdali.
6 Mnohí mocnári boli až veľmi porazení;
a (ktorí boli) v sláve, vydaní boli do rúk iných.

V ničom sa neprenáhliť!

7 Nekarhaj nikoho, dokiaľ si nevyšetril vec,
až (vec) vyšetríš, karhaj podľa spravodlivosti!
8 Neodpovedaj ani slovom, dokiaľ si nevypočul,
a nezačínaj hovoriť znova, dokiaľ iní majú slovo.
9 Nehádaj sa o vec, ktorá ťa netrápi,
a nemiešaj sa do sporu hriešnych ľudí!

Prameň bohatstva

10 Synu, nezamestnávaj sa mnohými vecami,
lebo ak (takto) chceš zbohatnúť, nebudeš bez viny.
Keď aj sleduješ (bohatstvo), nedosiahneš ho
a čo sa dáš aj do behu, neunikneš (sklamaniu).
11 Nieкто sa namáha, ponáhľa a sužuje -
ale ak je hriešny, o toľko má viac nedostatku.
12 A zasa iný je skleslý, potrebný pomoci,
až veľmi mu chýbuje sila a má hojnosť biedy:
13 ale Božie oko si ho dobrotivo všíma,
dvíha ho z jeho uponíženia a pozdvihuje mu hlavu.
Mnohí sú nad ním udivení a zvelebujú preto Boha.
14 Dobré a zlé, život a smrť, chudoba a zámožnosť sú od Boha.
15 Múdrost' a vzdelanosť, ako aj znalosť zákona je od Boha.
Láska a správna cesta je (rovnako) od neho.
16 Blúdenie (vo) tme je vrodené hriešnikom;
tí však, čo jasajú pri zlých činoch, zostarnú v zlom.
17 Boží dar zostáva so spravodlivými,
takže čo podnikne, vždy sa stretne so zdarom.
18 Iný prišiel k zámožnosti tým, že si šetrne počínal,
a je to čiastka jeho mzdy;
19 ak by si niekto povedal: „Našiel som si spočinitie -
a teraz budem sám hodovať zo svojho bohatstva,“
20 taký si ani neuvedomuje, ako plynie jeho čas
a približuje sa aj k nemu smrť, keď všetko zanechá iným a zomrie.

Nemáme sa spoliehať na vrtkavé bohatstvo

21 Stoj pri svojej zmluve a rozprávaj o nej
a konaj až do svojej staroby čo ti je prikázané.
22 Nezostávaj pri tom, čo robia hriešnici:
maj dôveru v Boha a vytrvaj na svojom mieste!
23 Ak Boh chce, ľahko sa stane,
že chytrý obohatí aj biedneho.
24 Božie požehnanie môže rýchlo odmeniť spravodlivého
a jeho podnikanie v krátkom čase prinesie ovocie.
25 Nehovor: „Čo ešte potrebujem
a čo dobrého budem z toho mať?“
26 Nehovor: „Mám (všetkého) dosť,
a čo zlé mi z tohto hrozí?“
27 V dňoch šťastia nezabúdaj na nešťastie,

ako ani v deň nešťastia nezabúdaj na šťastie:
28 lebo Boh ľahko vie v deň skonania
odplatiť každému podľa toho, kto ako žil.
29 Keď príde zlo, zabúdame (aj) na veľké slasti,
až príde koniec, objavia sa skutky každého.
30 Pred smrťou nevychvaľuj nikoho,
lebo podľa dietok možno poznať, kto aký bol.

Nemaj priateľstvo so zlými!

31 Neuvádzaj kohokoľvek do svojho domu:
lebo úlisník skrýva v sebe mnoho úkladov.
32 Lebo ako sa šíri zápach z útrov
a ako jarabicu vábia do kletky a srnu do osídla,
také je aj srdce pyšných;
je ako vyzvedač, čo hľadá zničiť blížneho.
33 Lebo úkladne obráti dobro na zlo
a chce nájsť škvrnu aj na najlepších.
34 Od jedinej iskry vzniká veľký oheň,
jediný ničomník vylieva mnoho krvi:
lebo hriešnik lačnie iba po krvi.
35 Chráň sa pred ničomníkom, lebo kuje zlo;
aby ťa azda nevyviedol na večný posmech.
36 Ak si uvedieš cudzinca (do domu), rozvráti ho ako búrka
a odcudzí ťa tvojim najbližším.

Sir12

Dobre si uváž, ku komu máš byť dobrý!

XII. ¹ Ak niekomu dobre robíš, vedz, komu to robíš,
aby ti bol za tvoje dobro veľmi vďačný.
2 Rob dobre spravodlivému a dostaneš veľkú odplatu:
ak aj nie od neho, určite od Pána.
3 Nepovedie sa dobre tomu, kto ustavične zmýšľa zlo
a nedáva almužnu.
Lebo Najvyšší nenávidí hriešnych,
ale má ľútosť nad kajúcnikmi.
4 Dávaj nábožnému, ale o hriešnika nestoj,
bezbožných a hriešnych stihne pomstou,
lebo ich uchováva na deň pomsty.
5 Dávaj iba dobrým, ale hriešnika sa neujmi!
6 Dobre rob pokornému, ale nič nedaj spupnému:
zadrž mu dar chleba, aby ti za to nerobil násilie;
lebo za všetko tvoje dobro, čo si mu urobil,
dvojnásobným zlom sa ti odplatí.
Preto má Najvyšší hriešnika v nenávisti
a bezbožným dá pocítiť pomstu.

Chráň sa neúprimného priateľa!

8 Nie v šťastí poznáš, kto je tvoj priateľ,
ako sa nevie zasa nepriateľ utajiť v tvojom nešťastí.
9 Ak je niekto v šťastí, nepriatelia sú v žiali;
až v jeho nešťastí sa ukáže, kto mu je priateľom.
10 Nikdy nemaj dôveru v tom, kto ti je nepriateľom,
lebo ako hrdzavie meč, tak aj jeho zlosť;
11 a čo by sa aj uponížil a chodil by zhrbený,
zvyš svoju ostrážitosť a chráň sa ho!
12 Nepostav si ho vedľa seba, nech ti nesedí po pravici,
aby sa azda nebral na tvoje miesto
a nezaujal tvoju stolicu;
nakoniec by si uznal moje slovo,
len aby ťa netrápila moja reč!
13 Ktože ľutuje zaklínača, ak ho štipol had,
a vôbec tých, ktorí majú do činenia s divými zvermi.
Tak (pochodí aj ten), čo ide s hriešnikom
a zaplieta sa do jeho hriechov.
14 Vytrvá s tebou na chvíľu;
ale ak padneš, už nevydrží pri tebe.
15 Nepriateľ vie byť sladký v slove,
no srdcom túži zvrhnúť ťa do jamy.
16 Nepriateľ roní slzy očami:
ale nenasýti sa krvi, ak príde na to čas.
17 Ak ťa stihne zlo, jeho tam nájdeš prvého.
18 Nepriateľ roní slzy očami,
ba predstiera pomoc, ale podráža ti nohy.
19 Pokyvuje hlavou, tleska rukami,
šušká sem a tam a zmení sa mu tvár.

Sir13

Ako sa zachovať oproti hodnostárom a boháčom

XIII. ¹ Kto sa dotkne smoly, zašpiní sa:
kto sa stýka s posmeškárom, aj sám spyšnie.
2 Berie si bremeno, kto sa stýka s hodnostárom:
nehľadá priateľstvo s bohatším, ako si sám.
3 Čo majú spoločné (hlinený) hrniec a kotol?
Ak narazia na seba, ten sa rozbije.
4 Boháč pácha nepravosť a zúri pritom,
kým bedár aj ukrivdený musí mlčať.
5 Ak mu môžeš hojne dať, hľadá si ťa získať,
ak nemáš nič, nechá ťa tak.
6 Ak niečo máš, bude sa s tebou chcieť hostiť,
ak ťa olúpi, ani ťa nepoľutuje.
7 Keď ťa bude potrebovať, zalieča sa ti,
s úsmevom ti robí nádej,
pekne ti hovorí a pýta sa: „Čo ti je treba?“
8 Zahanbí ťa svojimi hostinami,

ale keď ťa vyjedol dvoj - až trojnásobne,
naposledy sa ti vysmeje:
keď ťa aj zazrie potom, nevšímne si ťa,
iba hlavou nad tebou potrasie.
9 Pokor sa Bohu a čakaj na jeho pomocnú ruku!
10 Chráň sa uponíženia, kam by ťa zaviedla hlúposť!
11 Pre svoju múdrosť sa nemusíš pokorovať,
aby ťa pokorenosť nevedla až k nemúdrosti.

Ako sa správať pred veľmožom

12 Ak ťa mocnejší zve k sebe, zdráhaj sa (ísť),
tým väčšmi ťa bude privolávať.
13 Ani sa nevtieraj, aby si nebol nevítaný;
ani sa nevzdŕaľuj, aby na teba nezabudli.
14 Nehovor s ním ako so seberovným
ale ani veľmi nedôveruj jeho slovám;
lebo dlhou rečou ťa len skúša
a s úsmevom vyláka z teba tajomstvá.
15 Jeho krutá myseľ si uschová tvoje slová
a neupustí ani od zloby, ani od pút.
16 Buď opatrný a pozoruj, čo počuješ,
lebo kráčaš (v sprievode) svojej záhuby.
17 Ak počuješ o niečom, akoby to bolo vo sne,
otvor oči a prebuď sa!
18 Celou dušou miluj Boha
a pros ho o záchranu!
19 Zviera sa priateľ s tvorom seberovným,
tak aj človek s tým, kto mu je blízky.
20 Každý tvor prisadá k seberovnému,
tak aj človek sa priateľ so seberovným.
21 Čo má vlk do činenia s baránkom? -
Taký je (pomer) hriešnika k spravodlivému.
22 Čo majú spoločného svätec a pes? -
Akýže je pomer boháča k chudobnému?
23 Úlovkom pre leva je divý osol púšte -
tak sú chudobní pastvou pre boháča.
24 Ako je pyšnému ohavná pokora,
tak je boháčovi chudobný prekliaty.
25 Boháča podporujú priatelia, ak ho stihne otras,
ak padne bedár, poženú ho aj jeho známi.
26 Ak oklamú boháča, sú mnohí, ktorí mu to nahradia,
ak pyšne hovorí, mnohí sa ho zastanú;
27 ak bedára oklamú, ešte ho za to karhajú,
ak aj hovorí rozvážne, neuznajú mu (to).
28 Ak sa ozve boháč, všetci umlknú
a vyvyšujú jeho slovo pod oblaky.
29 Ak sa ozve chudobný, hneď sa pýtajú: „Ktože je to?“ -
a nech by pochybil, zničia ho.

Majetok treba správne používať!

30 Majetok je dobrý, ak na ňom niet vedomej viny:
a zasa chudoba je zlá vec iba podľa mienky bezbožníka.
31 Úmysel človeka mení tvár buď na dobrú alebo na zlú.
32 Znakom dobrého srdca je veselá tvár -
no ťažko a len s námahou ho nájdeš.

Sir14

XIV. ¹ Blahoslavený, kto sa nepotkol slovom svojich úst
a netrápi ho zármutok nad hriechom.
2 Šťastlivý, koho duša nepocítila zármutok
a kto nestratil nádej úplne.
3 Pre lakomca a skupáňa nemá zmyslu majetok
a načo potrebuje zlato závistník?
4 Kto ani sebe nepraje, keď zhromažďuje, ten zhromažďuje iným
a z jeho majetku budú iní žiť rozkošne.
5 Kto nepraje sám sebe, ku komuže bude lepší? -
Nemá nijakej radosti zo svojho majetku.
6 Niet horšieho od toho, kto sám sebe závidí,
aj takú odplatu bude mať za svoje zlo.
7 Ak aj robí dobre, robí tak nevedomky a s nevôľou,
nakoniec vždy ukáže, aký je zlý.
8 Veľmi zlý je, kto má závistlivé oko:
odvracia si tvár a opovrhuje (inými).
9 Závistlivé oko sa nevie nasýtiť svojím hriešnym podielom,
nenasycuje sa, ani čo by strávil svoju usužovanú dušu.
10 Zlostné oko myslí na zlo, nenasýti sa chlebom,
trpí nedostatkom a zármutkom pri vlastnom stole.
11 Synu, ak máš z čoho, dopraj si
a Bohu prinášaj obeť, ako sa sluší.
12 Pamätaj, že smrť nebude meškať
a zákon podsvetia nie je ti zjavený,
zákonom každého na svete je: smrťou zomrieť.
13 Rob dobre priateľovi, kým neumrieš,
koľko môžeš, podaj a daruj chudobnému!
14 Nepripusť, aby ti unikol radostný deň;
a nech ťa neminie dobrá čiastka, ktorú dostaneš.
15 Či nezanecháš iným (ovocie) svojich námah,
aby si lósom podelili, čo si (získal) mnohou prácou?
16 Dávaj a ber, buď však spravodlivý voči sebe!
17 Prv ako skonáš, rob dobre, správne,
lebo v podsvetí už nenájdeš pokrm.
18 Každý človek - ako tráva - ostarie,
bude ako list na zelenom plodonosnom strome.
19 Jedny listy rašia, iné odpadávajú,
tak sa vedie aj pokoleniu z tela a krvi:
jedna časť odumiera, iná sa rodí.

20 Každé pominuteľné dielo vezme nakoniec skazu
a s ním pôjde aj jeho tvorca.
21 Každý výborný čin dôjde spravodlivej odmeny
a slávu bude mať z neho aj ten, kto ho koná.

Treba sa usilovať o užitočnú múdrosť

22 Blahoslavený, kto sa venuje múdrosti,
každý, kto rozjíma o jej záslužnosti
a svojím rozumom premýšľa o Božej prozreteľnosti,
23 kto uvažuje svojím srdcom o jej cestách,
kto vtipom preniká do jej tajomstiev,
kto ide po nej, akoby ju stopoval,
a stavia sa na jej cesty,
24 hľadá jej do okien
a načúva pri jej dverách;
25 kto spočinie vedľa jej domu
a na jej stenách si upevňuje stánkový kôl;
kto si svoj stánok upevňuje na dosah ruky od nej,
aby v tom domku navždy spočinul jeho majetok,
26 ten stavia svojich synov pod jej záštitu
a sám spočinie pod jej ratolesťami,
27 v jej úkryte nájde ochranu pred úpalom
a spočinie v jej sláve.

Sir15

Spravodlivý dosiahne múdrosť

XV. ¹ Kto sa bojí Boha, bude konať, čo je dobré,
a kto sa drží spravodlivosti, dosiahne ju.
2 Vyjde mu v ústrety ako počestná matka
a privínie ho k sebe ako manželka panenského veku.
3 Nakrmi ho životodarným chlebom rozumnosti
a vodou spasiteľnej múdrosti ho napojí.
4 A spevnie v ňom, takže sa nezohne,
pevne sa ho bude držať, takže nevyjde na posmech.
5 Povýši ho v kruhu jeho blížnych,
uprostred zhromaždenia mu otvorí ústa,
naplní ho duchom múdrosti a rozumnosti
a slávnym rúchom ho odeje.
6 Zahrne ho veselosťou a radosťou
a udelí mu večne slávne meno za dedičstvo.
7 Však nerozumní ju nedostanú,
iba rozvážni ľudia ju postretnú:
nerozumní ju ani neuzrú,
lebo sa ďaleko stráni pýchy a podvodu.
8 Nepríde na myseľ takým, čo hovoria ľživo,
ale pravdovravných vyhľadáva sama,
aby im zaistila zdar z Božej priazne.

9 Hriešnikovým ústam nepristane chvála,
10 lebo múdrosť pochádza od Boha:
chvála sluší tomu, komu dal Boh múdrosť,
v ústach verného muža je ona hojná
a Vladár ju dá iba takému.

Zodpovednosť za hriechy

11 Nehovor: „Božou (vinou) jej nemám,“ -
ale nerob to, čo má v nenávisti.
12 Nehovor: „On ma zvedol do bludu!“ -
Lebo on nepotrebuje bezbožných.
13 Pán nenávidí každú ohavnosť,
ani tí ju neobľubujú, ktorí sa ho boja.
14 Na počiatku stvoril Boh človeka
a ponechal mu možnosť rozhodnúť sa.
15 Dal mu svoje príkazy a ustanovenia.
16 Ak chceš zachovávať príkazy, zachovajú ťa,
a máš mu večne preukazovať žiadanú vernosť.
17 Položil pred teba vodu a oheň:
čiahni rukou po tom, čo si vyvolíš.
18 Pred človekom leží život a smrť, dobro a zlo:
dostane to, čo sa mu ľúbi.
19 Božia múdrosť je preveľká,
on je silný mocou a neprestajne sleduje všetko.
20 Jeho oči hľadajú na tých, ktorí sa ho boja.
On poznáva všetko, čo robia ľudia.
21 Bezbožne konať nekáže nikomu,
ani nedáva súhlas k nijakému hriechu;
22 nepraje si množstvo takých synov,
ktorí nemajú viery a zdatnosti.

Sir16

Odplata za hriechy

XVI. ¹ Neteš sa z početných synov, ak sú bezbožní,
ani radosti z nich nemaj, ak im chýba bázeň pred Bohom.
2 Neskladaj svoju dôveru na ich život,
ani nehľad' (s úľubou) na ich námahy.
3 Lebo je lepší jediný bohabojný syn
ako tisíc (iných) bezbožných.
4 Ba lepšie je zomrieť bez detí,
ako zanechať po sebe zlosynov.
5 Jediný rozumný muž upevní obyvateľov vlasti,
(ale) pokolenie bezbožníkov spustne.
6 Mnoho takých (prípadov) som videl na vlastné oči,
no moje ucho počulo aj silnejšie prípady.
7 Oheň vzplanie v kruhu tých, čo pášu hriech,
a v národe, ktorý neverí, rozplamení sa (Boží) hnev.

8 Pradávní obri nemohli (ho) uprosiť za svoje hriechy,
vyšli navnivoč, ktorí sa spoliehali na svoju udatnosť.
9 Neušetřil ani tých, ktorí dali príbytok Lotovi,
zošklivil si ich pre ich pyšnú reč.
10 Nezľutoval sa nad nimi, ale zahubil celý rod,
lebo sa vystatoval svojimi hriechmi.
11 A tak (strestal) aj šest'stotisíc pešieho ľudu,
ktorý mal rovnako zatvrdnuté srdce:
keby bol býval len jediný z nich nepoddajný,
bol by to div, keby bol ostal bez trestu.
12 Lebo milosrdenstvo a hnev je u neho.
Mocne však pôsobí odprosenie, aj keď uplatňuje svoj hnev:
13 ako vie byť milosrdný, tak vie aj trestať,
každému nasúdi podľa zásluhy.
14 Hriešnika nenechá uniknúť s jeho korist'ou,
ani nemešká, ak spravodlivý utrpenie znáša.
15 Každý dobrý čin pripraví miesto
každému jednému podľa záslužnosti jeho skutkov
(a podľa toho, kto ako chápal svoju životnú púť).
16 Nehovor si: „Ukryjem sa pred Bohom,
veď ktože pamätá na mňa na nebi?
17 Vo veľkom zástupe ma nikto nerozozná:
veď čože som ja v takom nezmernom stvorení?“
18 Hľa, nebo, to najvyššie nebo
prehlboké (more), celá zem a všetko, čo tam žije,
chveje sa (strachom) pred ním,
19 či sú to vrchy, kopce alebo aj samy základy zeme:
rovnako sa trasú hrôzou, keď Boh na ne zhliadne.
20 Srdce ostáva nechápavé uprostred toho všetkého:
no on pozná všetky srdcia.
21 Veď ktože rozumie jeho cestám? -
Kto (chápe) víchricu, ktorú ľudské oko ani nevidí?
22 Lebo väčšina jeho diel je nám skrytá:
alebo kto môže vyrozprávať jeho spravodlivé činy?
Ktože na ne čaká?
Mnohí stoja ďaleko od toho, čo ustanovil,
ale až príde dokončenie, všetci pôjdu na skúšku.
23 Kto má srdce zakrpatené, myslí na pomínutelné veci:
každý, kto je nemúdry a zblúdený, myslí pochabo.

Rady pre každého, kto chce patriť Bohu

24 Synu, počuj ma a priučaj sa múdrej náuke
a (celým) svojím srdcom pozoruj moje slová!
25 Budem ti vykladať dobre uváženu nauku
a pokúsím sa rozpovedať ti, v čom je múdrosť.
A tak pozoruj svojím srdcom moje slová,
správne ti rozpoviem, aké sú sily ducha,
ktoré Boh na počiatku vložil do svojich diel,
a verne ti vyrozprávam, čo treba o ňom vedieť.

26 Na Boží rozkaz povstali jeho diela od počiatku
a od ich stvorenia im vyhradil rozličné sídlo,
ako aj ich vznik (určil) podľa ich rodu.
27 Naveky skvele ustanovil ich činnosť:
nevedia o hlade ani o únave,
ani neprestanú konať svoju úlohu.
28 Ani jediné dielo nebude nikdy na prekážku inému dielu.
29 Nebuď neposlušný jeho rozkazom!
30 Potom zhlíadal Boh na zem
a naplnil ju svojimi darmi.
31 Pokryl jej povrch všemožnými živočíchmi,
ktoré sa majú zasa vrátiť do (zeme).

Sir17

Boh so zvláštnou starostlivosťou stvoril človeka

XVII. ¹ Boh stvoril človeka zo zeme
a stvoril ho podľa svojho obrazu.
2 A zasa ho prinavráti do nej,
ale - ako je sám mocný - vyzbrojil ho silou.
3 Udelil mu (obmedzený) počet dní a veku,
ale dal mu zasa moc nad všetkým, čo je na zemi.
4 Každému stvoreniu vložil strach pred ním,
aby bol pánom nad zverou a vtáctvom.
5 Z neho stvoril pomocnicu jemu podobnú:
dal im (slobodnú) vôľu, reč, oči a uši,
ako aj srdce na myslenie;
tak ich naplnil múdrou rozumnosťou.
6 Stvoril v nich rozumného ducha,
rozumom im naplnil srdce,
naznačil im, čo je dobré a čo zlé.
7 Svoje oko im vložil do srdca,
aby im ukázal veľkosť svojich diel.
8 Aby chválili (jeho) posvätné meno:
aby sa honosili jeho podivnými činmi
a zvestovali veľkoleposť jeho diel.
9 Okrem toho im dal náuku
a zákon života im dal do dedičstva.
10 Uzavrel s nimi večnú zmluvu
a oznámil im svoje spravodlivé ustanovenia.
11 Ich oči videli jeho veľkolepú slávu,
ich uši počuli jeho velebný hlas,
keď im prikazoval: „Varujte sa neprávosti!“
12 A dal všetkým prikázania o blížnom.
13 Ich cesty sú mu vždy známe,
nie sú ukryté pred jeho očami.
14 V každom národe ustanovil správcov:
15 no Izrael sa stal očividne Božím podielom.

16 Všetky ich činy sú Bohu (zjavné) ako slnko:
jeho oči bez prestania dozerajú na ich počínanie.
17 Nie sú mu skryté ustanovenia (zákona) pri ich neprávosti,
lebo o všetkých neprávostiach má Boh vedomosť.
18 Almužna každého ostáva akoby pečať u neho,
ako zrenicu chráni zásluhu každého.
19 Keď potom povstane (na súd), odplácať bude odplatou
každému jednému osobitne na jeho hlavu
a (niektorých) navráti do najhlbších častí zeme.
20 Kajúcnikom však umožní cestu k spravodlivosti,
klesajúcich posilňuje k vytrvalosti
a určuje im spravodlivý podiel.

Pokánie je potrebné

21 Obráť sa k Pánovi a zanechaj svoje hriechy:
22 modli sa pred tvárou Pána a menej klesaj.
23 Vráť sa k Pánovi a odvráť sa od svojej neprávosti
a maj vo veľkej nenávisti, čo je ohavné;
24 poznávaj Božie spravodlivé ustanovenia,
vytrvaj v úlohe, ktorá ti je určená,
a (buď stály) v modlitbe k najvyššiemu Bohu!
25 Počínaj si tak, ako žije sväté pokolenie,
riad sa podľa tých, ktorí zaživa zvelebujú Boha.
26 Nezostávaj v blude bezbožníkov, pred smrťou zvelebuj (Boha)!
Kto zomrel - je akoby nič - nie je schopný zvelebovať ho.
27 Kým žiješ, môžeš zvelebovať (Boha),
kým si živý a zdravý, zvelebuj ho!
Vtedy máš chváliť Boha a honosiť sa jeho milosrdenstvom.
28 Ó, aké veľké je milosrdenstvo Pána
a jeho zľutovanie nad tými, ktorí sa obrátia k nemu!
29 Lebo všetko nevystane od ľudí,
keďže syn človeka nie je ani nesmrteľný
a mávajú svoje zaľúbenie v márnej zlosti.
30 Či je niečo jasnejšie nad slnko? - Časom sa aj ono zatmie.
A tak, či je niečo ničomnejšie nad to, čo si vymyslí telo a krv?
Ale stihne ho za to trest!
31 On sleduje vojsko vysokého neba:
no všetci ľudia sú iba zem a popol.

Sir18

Treba sa obrátiť k veľkému a milosrdnému Bohu!

XVIII. ¹ Všetko spolu stvoril ten, ktorý večne žije.
Boh jediný je spravodlivý a nepremožiteľný vládár.
2 Kto by stačil vypočítať jeho diela?
3 Kto preskúma jeho veľkolepé činy?
4 Ktože by vedel vyjadriť silu jeho mohutnosti?
Alebo kto sa podujme vyzozprávať jeho milosrdenstvá?

5 Nič z toho nemôže ubrať ani pridať,
ani len vyskúmať Božie veľkolepé diela.
6 Keby už človek končil, vtedy vlastne začína,
a keby prestal, zmätie sa.
7 Načo je človek, aký je z neho osoh,
čo má na sebe dobré a čo zasa zlé?
8 Počet ľudských dní je najvyšš sto rokov,
oproti vodám mora treba ich pokladať za kvapku:
a ako zrnko piesku - také malé sú jeho roky oproti dňu večnosti.
9 Preto je Boh trpezlivý s nimi
a zosiela na nich svoje hojné zľutovanie.
10 Vidí, že je zlé, čo si zaumienili v srdci,
a pozná, aké biedne je ich úplné zničenie.
11 Preto im prejavuje svoje plné zľutovanie
a ukazuje im cestu k spravodlivosti.
12 Človek sa vie zľutovať nad svojím blíznym:
no Božie milosrdenstvo je pre všetkých ľudí.
13 Ten, ktorý má také milosrdenstvo, poučuje
a vodí ako pastier svoje stádo.
14 Zľutoval sa nad tými, čo prijímajú náuku o Zľutovníkovi
a horlivo sa riadia jeho ustanoveniami.

Rady, ako si treba počínať pri styku s ľudmi

15 Synu, k dobrému skutku nepridávaj výčitku
a ani k jedinému daru nepridávaj zlé slovo, čo sužuje.
16 Či rosa neulavuje horúčosť?
Tak aj vľúdne slovo je časom lepšie ako dar.
17 Hľa, či nie je slovo lepšie ako sám dar?
Ale koho majú za dobrotivého, nech má obidvoje!
18 Pochabý ostro nadáva:
a dary nevľúdneho zožierajú oči.
19 Prv, ako by ťa súdili, rob si zásluhu,
a tak sa uč prv, ako by si mal hovoriť.
20 Užívaj liek pred chorobou,
skúmaj sa pred svojím súdom
a pred Bohom nájdeš zľutovanie.
21 Predtým, ako by si ochorel, sa upokor,
a keď si slabý, ukáž, že si sa obrátil.
22 Nestrp, aby ti niečo prekážalo v stálej modlitbe,
ani sa nehanbi opravovať seba až do smrti!
23 Pred modlitbou si priprav ducha,
nepočínaj si tak, ako kto pokúša Boha.
24 Pamätaj na (Boží) hnev v deň pominutia
a na čas odvety, keď sa od teba odvráti (Božia) tvár.
25 Pamätaj na chudobu, ak máš hojnosť,
a na nedostatky chudoby, ak oplývaš bohatstvom.
26 Čas sa môže zmeniť od rána do večera
a pred Božími očami to všetko chytro beží.
27 Múdry je opatrný pri všetkom počínaní,

ak zavládne hriešnosť, varuje sa nečinnosti.
28 Kto je prehnaný, pozná múdrosť
a zvelebuje každého, kto ju nájde.
29 Kto je rozvážny v reči, múdro si počína:
takí poznajú, čo je pravda a spravodlivosť,
a chrlia zo seba napomenutia a spravodlivé (rady).

Treba sa vzopriet' náruživostiam!

30 Nežeň sa za náruživosťou,
ale odvráť sa od svojej (hriešnej) vôle.
31 Ak vyhovieš svojim náruživostiam,
bude to na radosť tvojim nepriateľom.
32 Nehľadaj zábavu v hlučnej spoločnosti pri svojej chudobe,
lebo takí ich ustavične až opreteký usporadúvajú.
33 Neožobračuj sa, ak by si sa im chcel rovnať za požičaný peniaz,
ak vo svojom vrecku nemáš ničoho:
lebo tak by si bol nenávideniahodným (nepriateľom) svojho života.

Sir19

XIX. ¹ Kto robí a opíja sa, nezbohatne:
kto si neváži málo, pomaly upadne.
2 Víno a ženy vedú k úpadku aj múdrych,
trest uvádzajú aj na rozvážnych.
3 Kto sa viaže k smilniciam, bude sám ničomník:
jeho dedičmi budú hniloba a červy.
Postavia ho za výstražný príklad,
lebo jeho duša vyhynie z počtu (živých).

Nehovor bez rozvahy!

4 Kto prenáhlene dôveruje, je ľahkoverný a príde do škody:
a kto tak škodí sebe, za nič ho budú mať.
5 Kto sa raduje z neprávosti, dostane sa mu potupy,
kto nenávidí pokarhanie, ukracuje si život:
ale kto nenávidí táravosť udúša zlo.
6 Kto sa prehrešuje proti sebe, bude to ľutovať,
kto má záľubu v zlosti, dostane sa mu potupy.
7 Neopakuj ničomné a tvrdé slovo,
tak ani teba neuponížia.
8 O priateľovi a nepriateľovi nehovor, čo si myslíš:
ak niečo pokladáš za hriešne, neodkrývaj to!
9 Lebo ťa vypočuje, ale bude sa ťa strániť
a takmer brániť bude hriech a teba nenávidieť,
a tak sa bude vždy k tebe približovať.
10 Ak si počul nepravé slovo proti blížnemu, nech umrie v tebe!
Ver mi, neroztrhne ťa.
11 Pochabý dostane aj od slova bolesti,
ako postenáva (rodička) pri pôrode dieťaťa.

12 Ako šíp zapichnutý do mäsitého stehna
je slovo v srdci pochabého.

I priateľa treba pokarhať!

13 Napomeň priateľa - azda o ničom nevie a povie ti: „Neurobil som to!“
Ak však urobil, (dosiahneš), aby to znovu nerobil.

14 Napomeň blížneho - azda to ani nepovedal:
ak však povedal, aby to neopakoval.

15 Napomeň priateľa: často sa vyskytne aj ohovárka.
16 Preto never každému slovu!

Mnohí sa previnia jazykom, ale nie úmyselne.

17 Ktože sa ešte neprevinil jazykom?!

Napomeň blížneho prv, ako by si sa mu vyhráždil.

18 Dovoľ, aby sa uplatnil zákon Najvyššieho,
lebo všetka múdrosť je bázeň pred Bohom
a bázeň pred Bohom je v nej

a pri všetkej múdrosti je: zachovávať Zákon.

19 Nie je múdrosťou správať sa ničomne:

ako nie je rozumnosťou zmýšľať hriešne.

20 To je ničomnosť a je ohavná;

nemúdry je ten, komu sa dostalo málo múdrosti.

21 Lepší je menej múdry, komu chybuje vtip, ale nie bázeň,

ako ten, kto vtipom oplýva, ale narušuje zákon Najvyššieho.

22 Zdatnosť môže byť aj dôkladná, a predsa hriešna.

23 Je aj taký, ktorý hovorí dôležité reči a rozpovie, čo je pravda,

ale je zas iný, ktorý sa nemiestne uponižuje,

pritom má útroby plné podvodu.

24 Iný sa príliš ukláňa v mnohej poníženosti:

no niekto skláňa iba tvár

a pretvára sa, že nevidel, o čom sa nevie;

25 a keď mu nedostatok sily nedovoľuje robiť zlé,

predsa páše zlo, keď nadíde čas, že môže robiť zle.

26 Podľa vzhľadu možno poznať človeka,

z výrazu tváre poznáš rozvážneho.

27 Oblek na tele a úsmev na perách

a chôdza - ukazujú o každom, aký je.

Rozdiel medzi múdrym a nemúdrym

28 Pomýlené je napomenutie od toho, kto potupuje v hneve:

je aj také posúdenie, ktoré nemožno uznať za dobré:

ale kto vie mlčať, stáva sa múdrym.

Sir20

XX. ¹ O koľko lepšie je napomínať, ako hnevať sa:

neprerušuj odprosovanie toho, čo priznáva sa (k vine).

² (Ako môže) chlipnosť eunucha zbaviť devu panenstva,

³ tak (robí) aj ten, kto koná násilne nespravodlivý súd.

4 O koľko lepšie je, ak napomenutý javí ľútosť!
Tak unikneš dobrovoľnému hriechu.
5 Nieкто mlčí, a predsa ho majú za múdreho:
no nenávidia toho, kto premnoho hovorí.
6 Nieкто mlčí, lebo nevie nič múdreho povedať,
iný zasa mlčí, lebo vie, kedy je príhodný čas.
7 Múdry človek mlčí až do (príhodného) času:
ale chvastúň a pochabý nestoja o (príhodný) čas.
8 Kto má mnoho rečí, škodí sebe samému:
kto si neoprávnene prisvojuje moc, je nenávidený.
9 Nemúdremu slúži úspech za nešťastie,
ak niečo nájde, je mu to na škodu.
10 Môže byť taký dar, ktorý nič neosoží:
a je aj taký dar, ktorý treba dvojnásobne splácať.
11 Uponíženie je na slávu:
iný zasa z uponíženia dvíha hlavu.
12 Nieкто vie mnoho nakúpiť za malý peniaz,
ale zaplatí to sedemnásobne.
13 Múdry sa pre svoju reč stáva obľúbeným:
no láskavosti pochabých sú ako vyliata voda.
14 Z daru od nemúdreho ti nekynie ošoh:
lebo jeho oči sú sedemnásobné.
15 Málo dáva, ale mnoho ti napočíta:
ak otvorí ústa, vrhá oheň.
16 Nieкто ti dnes požičia, ale zajtra už pýta späť:
odporný je každý taký človek.
17 Pochabý nemá priateľa,
ani niet radosti z jeho bohatstva.
18 Ktorí požívajú jeho chlieb, sú falošného jazyka;
ako často a ako veľmi sa mu smejú!
19 Lebo neudeľuje s úprimnou mysl'ou, čo každému patrí:
ako potom to, čo ani nenáleží.
20 Keď sa potkne jazyk falošný, ako keby nieкто padol na podlahe:
tak rýchlo príde aj pád hriešnikov.
21 Nevľúdny človek je ako prázdna povedačka:
pochabí ju majú ustavične na ústach.
22 Aj múdru náuku zamietajú, ak vychádza z úst pochabého:
lebo ju neprednesie v príhodný čas.
23 Niekomu nedostatok nedovolí zhrešiť,
ale dráždi ho to, aj keď je pokojný.
24 Nieкто zmárni seba od hanby,
ale zmárni sa pre ohľad na nemúdra osobu:
teda zmárni sa z ľudského ohľadu.
25 Nieкто urobí sľub priateľovi zo studu
a bez potreby má v ňom nepriateľa.
26 Ničomná potupa pre každého je luháť,
a v ústach neukázaných je to ustavičný (zjav).
27 Radšej zlodeja ako človeka, čo ustavične luhá:
i keď oboch čaká večná záhuba.

28 Mravy takých, čo luhajú, nezažijú cti,
ich hanba ostane s nimi bez prestania.

Aký úžitok prináša múdrosť

29 Múdry slovom priťahuje na seba (pozornosť)
a rozumný nájde obľubu u veľmožov.
30 Kto obrába svoju roľu, do výšky kladie stoh z jej plodín;
kto si počína spravodlivo, povyšuje seba samého:
kto sa však chce ľúbiť veľmožom, vyhýba nepravosti.
31 Odmeny a dary zaslepia oči sudcom,
sú ako nemota v ústach, ktorá im zabraňuje karhať.
32 Skrytá múdrosť a neviditeľný poklad:
akýže je úžitok z obidvoch?
33 Lepšie je na tom, kto skrýva svoju nemúdrosť,
ako ten, kto ukryje svoju múdrosť.

Sir21

Ako treba vyhýbať hriechu

XXI. ¹ Synu, zhrešil si? - nerob to viac! -
ale odpros aj za predošlé viny, aby ti ich odpustili.
2 Ako pred jedovatým hadom, tak utekaj pred hriechom,
lebo ak sa k nemu priblížiš, privinie ťa k sebe.
3 Jeho zuby sú ako zuby levov:
ktoré zabíjajú duše ľudí.
4 Každá nepravosť (ničí) ako dvojsečný meč:
no na jeho ranu lieku niet.
5 Násilie a nepravosti ničia majetok:
i dom, čo by bol aj veľmi bohatý, zničí pýcha:
tak aj bohatstvo pyšného úplne spustne.
6 Prosba z úst biedneho prenikne k Božím ušiam
a rozsudok mu rýchlo príde na pomoc.
7 Kto neprijíma rád pokarhanie, tam je stopa hriešnika,
ale kto sa bojí Boha, srdcom sa obráti.
8 Už zďaleka možno poznať hrdinu smelého jazyka:
rozumný vie, že by mu mohol zaviniť pád.
9 Kto si buduje dom na cudzí náklad,
podobá sa tomu, kto si zbiera kameň na zimu.
10 Množstvo hriešnikov je ako nahromadená kúdeľ,
ich koniec bude ohnivý plameň.
11 Cesta hriešnikov je vydláždená kameňom:
no na konci na nich čakajú: podsvetie, tmy a tresty.

Jedine o spravodlivosť treba dbať, hriešnikov nenasledovať!

12 Kto chce zachovávať zákon, vniká do jeho zmyslu.
13 Vrcholným plodom bázne pred Bohom je múdrosť a rozumnosť.
14 Nemožno vzdelávať toho, kto nechce byť múdry v dobrom.
15 Je aj múdrosť, ktorá má v sebe hojne zla:

16 niet však rozumnosti tam, kde je trpké (násilie).
 Vedomosti múdreho sa šíria ako povodeň
 a jeho rada je stále ako živý prameň.
 17 Srdce pochabého je ako rozbitá nádoba,
 nijakú múdrosť neudrží v sebe.
 18 Akékoľvek rozumné slovo počuje vzdelanec,
 pochváli ho a ďalšie pridá k nemu;
 ak ho počuje spustlý človek, neľúbi sa mu
 a odhodí ho za svoj chrbát.
 19 Rozhovor s pochabým - to je ako bremeno pre pocestného,
 na ústach rozumného možno nájsť pôvab.
 20 V zhromaždení žiadajú si (počuť) ústa múdreho
 a o jeho slovách budú uvažovať v srdci.
 21 Múdrosť je pre pochabého ako zbúraný dom:
 a čo vie nerozumný, je reč bez zmyslu.
 22 Čím sú putá pre nohy tým je náuka pre pochabého,
 pôsobí ako ručné okovy, vložené na jeho pravú ruku.
 23 Pochabý pri smiechu zosilňuje hlas;
 ale múdry sa sotva potichu usmieva.
 24 Náuka je múdremu zlatou ozdobou,
 akoby bola náramkom na pravej ruke.
 25 Noha pochabého ľahko (vkročí) do domu blížneho:
 ale skúsený človek príde do rozpakov pred mocným vladárom.
 26 Pochabý oknom nazerá do domu,
 no kto je dobre vychovaný, ostáva stáť vonku.
 27 Pochabosť je načúvať pri dverách,
 lebo múdreho trápi, ak niekoho hania.
 28 Pery nemúdrych hovoria o pochabostiach,
 kým múdri kladú svoje slová na vážky.
 29 Pochabí nosia srdce na ústach,
 no múdri majú v srdci svoje ústa.
 30 Keď bezbožný zlorečí satanovi,
 akoby zlorečil sebe samému.
 31 Klebetár poškvŕňuje seba samého,
 preto ho každý nenávidí;
 nenávidený je aj ten, kto s ním spolu drží:
 len mlčanlivý a múdry muž si získa úctu.

Sir22

Podarené a nepodarené dietky

XXII. ¹ Zamazaným kameňom hádžu po leňochovi,
 všetci hovoria o tom, že je hoden opovrzenia.
 2 Hnojom od volov hádžu po leňochovi,
 kto sa ho dotkne, každý si otrasie ruku.
 3 Zahanbenie sa dostane otcovi pre nevychovaného syna,
 (taká) dcéra mu však škodu prinesie.
 4 Múdra dcéra je dedičstvom pre svojho muža,

5 ale hanebnica je pohanou pre rodiča.
6 Bezočivá (dcéra) prináša potupu otcovi i mužovi,
u obidvoch bude v nevážnosti.
7 Hudba je nevhodný prejav v čase zármutku,
ale trestné údery a poučenie sú vždy múdrosťou.
8 Kto sa ujíma poučiť pochabého,
akoby zliepal črepiny.
9 Kto rozpráva inému, kto ho nepočúva,
ako keby spáča zobúdza z hlbokého sna.
10 So spáčom vedie rozhovor, kto pochabému hovorí o múdrosti;
lebo na konci rozhovoru sa pýta: „Ktože je tento?“
11 Mŕtveho oplakávajú, lebo mu vyhaslo svetlo:
aj pochabého opláč, lebo mu chýba chápanie.
12 Málo oplakávajú mŕtveho, keď už spočinul.
Ničomný život ničomníka
13 je totiž niečo horšie, ako smrť pochabého.
Smútok nad mŕtvym (trvá) sedem dní:
u pochabého a bezbožníka (sú smútkom) všetky dni ich žitia.

Pochabému vyhýbaj!

14 S pochabým nemaj mnoho rečí
a s nemúdrym sa nepúšťaj na cestu!
15 Chráň sa ho, aby si nemal súženie
a aby si ho nepoškvnil jeho hriechom.
16 Vyhni mu a nájdeš pokoj
a nebudeš mať ťažkosti z jeho nerozumnosti.
17 Čo je ťažšie od slova?
Čím iným ho možno menovať, ak nie pochabým?
18 Ľahšie unesieš piesok, soľ a kus železa,
ako znášať nemúdreho, pochabého a zlomyseľného človeka.
19 Drevený obklad, upevnený až v základoch stavby, nepustí;
tak (nepovolí) ani srdce, ak je upevnené premyslenou rozvahou.
20 Úmysly rozumného (sú pevné) po všetok čas, strach ich nezruší.
21 Ako kolová (stavba) na výšine
a kamenný múr bez omietky vystavený vetrom neobstojí:
22 tak ani srdce pochabého neodolá náporu strachu,
lebo sa vždy ľaká, ak má (o niečom) uvažovať.
23 Ako (odvážne) srdce - ktoré sa u pochabého bojí, uvažovať -
nikdy nepozná obavy:
tak (si bude počínať), kto vždy zotrva v Božích príkazoch.

Ako si môžeš zachovať priateľstvo

24 Kto poraní oko, vyženie (z neho) slzy,
kto poraní srdce, vyvolá (bolestný) pocit.
25 Kto hodí kameňom po vtákoch, odplaší ich:
tak aj kto nadáva priateľovi ruší priateľstvo.
26 Keby si na priateľa aj meč vytasil, nezúfaj:
lebo k priateľovi je možný návrat.
27 Ak si otvoril ústa proti priateľovi a zarmútil si ho,

neboj sa, je tu možnosť zmieriť sa:
ibaže by si ho bol hanobil a tupil,
(urazil ho) pýchou, zradou tajomstva a zákernou ranou:
pre toto uniká každý priateľ.
28 Získaj si dôveru priateľa, kým je v núdzi,
aby si mal radosť aj za jeho blahobytu.
29 Kým trvá čas jeho súženia, zostaň mu verný,
aby si bol spoludedičom jeho dedičstva.
30 Prv, ako (sa zjaví) oheň v peci, vystupuje do výšky para a dym z ohňa:
tak pred (vyliatím) krvi (odznievajú) kliatby, tupenia a hrozby.
31 Nebudem sa hanbiť zachrániť si priateľa,
ani sa pred ním neschovám:
a keby mi vznikli nepríjemnosti pre neho,
budem ich znášať.
32 Každý, kto sa o tom dopočuje, bude sa ho chrániť.

Modlitba k Bohu za zdržanlivosť v rečiach

33 Kto mi postaví stráž pred ústa
a na pery mi (vtlačí) pevnú pečať,
aby som neprišiel pre ne k pádu,
aby ma jazyk nepriviedol do záhuby?

Sir23

XXIII. ¹ Pane, Otče a Vladár môjho života,
neprenechaj ma im napospas,
nedopuť, aby som nimi klesol.
2 Ktože ustanoví mojej mysli biče
a môjmu srdcu (dá) múdru náuku,
aby ma nešetřili pre ich viny,
aby nebolo viditeľné, keď sa prehrešia,
3 aby sa nerozmohli moje viny,
nerozmnožili sa moje priestupky
a nerozhojnili moje hriechy,
aby som neklesol pred svojimi nepriateľmi
a neradoval sa zo mňa môj protivník.
4 Pane, Otče a Bože môjho života,
neponechaj ma im napospas!
5 Nedaj nadutosti mojim očiam
a vzdial' odo mňa všetku žiadostivosť;
6 odstráň odo mňa žiadosti brucha,
aby ma nepochytili necudné túžby,
a nevydávaj ma nehanebnému a bláznivému zmýšľaniu!

Ako sa varovať pred hriechmi jazyka

7 Synovia, vypočujte si poučenie o ústach:
kto ho zachová, nezahynie pre pery,
ani nepríde k pádu pre najhoršie činy.

8 Hriešnika prichytia pri márnivej (reči),
pyšní a zlorečiaci tak prichádzajú k pádu.
9 Tvoje ústa nech neprivykajú prísaha,
lebo z nej vzišlo mnoho nešťastia.
10 Božie meno nemaj ustavične v ústach
a menovanie najsvätejších vecí nezaplietaj (do reči),
lebo neobstojíš pre ne bez viny.
11 Ako totiž dlho nevyšetrovaného otroka neminie sinka,
tak ani kto sa ustavične prisahá a uvádza sväté mená,
nie je bez hriechu.
12 Kto sa mnoho prisahá, je plný nepravosti,
a tak neodstúpi od jeho domu trestajúci úder.
13 Ak zruší (prísahu), jeho previnenie zaľahne na neho:
ak by si jej nevšímal, prehrešuje sa dvojnásobne.
14 Kto krivo prisahá, toho nemožno ospravedlniť:
lebo jeho dom bude za to plný odvety.
15 Je aj iná reč, ktorá vedie v ústrety smrti,
nech sa nenájde v Jakubovom dedičstve!
16 Lebo od nábožných ľudí to má byť všetko vzdialené,
aby sa neváľali v bahne hriechov.
17 Na bezuzdné reči si nenavykaj ústa,
lebo pri takých (často) padne hriešne slovo.
18 Pamätaj na svojho otca i matku,
ak sedíš v spoločnosti veľmožov;
19 aby azda ani Boh nezabudol na teba, dokiaľ si s nimi,
takže by si si mohol podľa zvyku nemúdro počínať
a utrpel by si hanbu
a prial by si si, aby si nebol prišiel na svet,
a preklial by si aj deň svojho narodenia.
20 Kto si zvykol slovom zlorečiť,
ten sa vo svojom živote nedá poučiť.

Chráň sa smilstva!

21 Dvojaký druh (ľudí) je zamorený hriechom
a tretí druh privádza na seba iba hnev a záhubu.
22 Rozpálená duša, ktorá horí ako oheň
a neuhasne, kým niečo nezhltnie.
23 Potom taký, čo smilní údom svojho tela,
neustáva, dokiaľ nedohorí oheň.
24 Smilníkovi je každý pokrm sladký,
nepozná únavu, čo aj dôjde na koniec (života).
25 Ktokoľvek sa neuspokojí so svojím lôžkom,
opovrhne svojou dušou, keď si povie: „Ktože ma vidí?
26 Ved' ma obkľúčujú tmy a ukrývajú múry -
takže ma nemôže nik vidieť.
Koho sa mám obávať? O moje hriechy nedbá Najvyšší.“
27 Taký nechápe, že jeho oko vidí všetko,
lebo bázeň tohto človeka nepozná bázeň pred Bohom,
iba oči ľudí mu naháňajú strach.

28 Ani na to nemyslí, že Pánove oči
svietia omnoho jasnejšie ako samo slnko,
sledujú všetky cesty ľudí, aj hlbokú priepasť mora (preniknú)
a vnikajú do ľudských srdc, až do ich najskrytejších častí.
29 Pán Boh všetko poznal prv, ako stvoril veci:
a tak si aj po stvorení všíma všetkého.
30 Niekoho postihne pomsta na uliciach mesta,
a keby sa dal na útek ako konské žriebä,
dolapia ho, kde sa ani nenazdá.
31 Bude na potupu všetkým,
pretože nemal zmysel pre bázeň pred Bohom.
32 A tak (sa stane) aj každej žene, ktorá opustí muža
a z cudzoložstva podvrhne dediča;
33 lebo sa spreneverí predovšetkým zákonu Najvyššieho,
po druhé sa previní proti svojmu manželovi,
po tretie smilní cudzoložne
a od cudzieho muža nadobúda synov.
34 Pred zástup ľudu predvedú takú ženu,
ale i na jej dietky príde navštívenie (Božie).
35 Jej dietky nezapustia korene do hĺbky
a jej haluze nebudú prinášať ovocie.
36 Zanechá po sebe prekliatu pamiatku,
lebo jej hanbu nikdy zotrieť nemožno.
37 Všetci po nej pozostalí poznávajú,
že nič lepšieho niet nad bázeň pred Bohom
a nič sladšieho, ako si všímať Pánove príkazy.
38 Veľká sláva je z toho: ísť za Pánom;
lebo možno za to nadobudnúť dlhý vek.

Sir24

Chvála múdrosti

XXIV. ¹ Múdrost' sama sa vychvaľuje,
aj u Boha je v úcte
a má chválu aj u svojho ľudu.
2 Uprostred zástupov Najvyššieho otvára ústa,
pred jeho mocou dostáva sa jej slávy.
3 Chváli ju aj jej ľud,
obdivuje ju zhromaždenie svätých.
4 Množstvo vyvolených jej vzdá chválu,
obsiahne väčšie požehnanie ako (všetci) požehnaní. Povie:
5 Ja som vyšla z úst Najvyššieho
ako prvorodená pred všetkým tvorstvom.
6 Ja som rozvietila na nebi neuhasiteľné svetlo,
ako hmla som pokryla zem.
7 Svoj príbytok mám na výsostiach,
prestol mám na stĺpe mrakov.
8 Okruh neba som pochodila a sama,

prenikla som do morských hlbín,
po vlnách mora som kráčala;
9 na každom mieste zeme som sa zastavila:
10 u každého ľudu, v každom národe som vládla.
11 Mocne som pošliapala srdcia všetkých,
ktorí vynikali, alebo boli postavení nízko:
U týchto všetkých som hľadala, kde spočinúť
a zdržovať sa v dedičnom (národe) Pána.
12 Stvoriteľ vesmíru mi rozkázal a ustanovil -
13 lebo môj Stvoriteľ spočinul v mojom stánku -
a riekol mi: „V Jakubovom (rode) prebývaj,
v Izraeli maj podiel dedičný
14 a medzi mojimi vyvolenými zapuť korene!“
Od počiatku a pred vekmi stvoril ma (Boh),
takže naveky už nikdy nepominiem.
15 V (Božom) svätostánku som konala bohoslužbu.
Tak som sa trvale usadila na Sione
a na posvätnom mieste mám svoje spočinutie,
16 lebo v Jeruzaleme mám vládnuť.
V slávnom národe som zapustila korene,
v podiele môjho Boha, ktorý jemu patrí dedične,
17 a medzi zástupom svätých mám príbytok.
Ako céder na Libanone som vyrástla do výšky,
ako cyprus na vrchu Sion.
18 Vyrástla som ako palma v Engadi,
(som) ako ružový sad v Jerichu;
19 ako utešená oliva na rovinách; tak sa vznášam
ako platan pri vodách (na námestiach).
20 Rozvoniavam ako škorica a vonný balzam:
ako vzácna voňavá masť vydávam zo seba vôňu ľúbeznú.
21 Akoby som si (plodmi) storaxu, galbanu, ónyxu a staktu
a tiež samotokým kadidlom okurovala príbytok.
22 Ja ako terebinta rozkladám svoje haluze
a moje haluze sú nádherné a utešené.
23 Ako vinič prinášam ľubovonné (plody)
a z mojich kvetov vzíde skvelé a prevzácne ovocie.
24 Ja som matka krásneho milovania,
(matka) bázne, uznanlivosti a svätej nádeje.
25 U mňa je všetka milosť spravodlivej cesty životnej,
u mňa je všetka nádej silného života.
26 Pristúpte ku mne všetci, ktorí po mne túžite,
a nasýťte sa z mojich plodov!
27 Lebo môj duch je sladší ako med
a mať mňa je (sladšie) ako plást medu.
28 Spomienka na mňa pretrvá večné pokolenia.
29 Ktorí ma požívajú, budú väčšmi lačniet',
a ktorí ma pijú, budú väčšmi smädiť'.
30 Kto ma počúva, nezažije zahanbenie,
ktorí sa namáhajú v mojej službe, nezhršia.

31 Ktorí (iným) dajú poznať moju jasnosť, obsiahnu večný život.

Chvála Mojžišovho Zákona

32 Toto všetko je obsahom knihy života
a zmluvy s Najvyšším, a tak možno poznať pravdu.
33 Mojžiš sprostredkoval Zákon ako pravidlo spravodlivosti,
ako dedičstvo Jakubovho rodu a prisľúbenia dané Izraelovi.
34 (Boh) dal do výhľadu Dávidovi, svojmu synovi,
že z jeho (rodu) vyvedie najmocnejšieho vládára,
ktorý si udrží slávny prestol naveky.
35 Táto (knih) preteká múdrosťou ako (rieka) Fison
a ako Tigris, keď sú prvotiny (obil)ia),
36 naplňuje rozumnosťou ako Eufrat:
a dáva hojne (múdrosti), ako má Jordán v čase žatvy vody.
37 Dáva náuku, ako má Níl (vody),
takže vystupuje (z riečišťa) ako v čase vinobrania Gihon.
38 Nestačí ju preskúmať ani ten, kto sa prvý ujme (práce),
ako ju nepreskúma ani ten, kto sa na to neskôr podujal.
39 Lebo jej zmysel je hlbší ako more
a jej múdra rada je väčšia ako (morská) priepasť.
40 Ja, múdrosť, vydala som (zo seba) rieky.
41 Ja (však) som ako struha z rieky nezmerných vôd,
som ako priekopa vedená od rieky
a ako vodný žliabok, čo vychádza zo záhrady.
42 Pomyslel som si: „Zvlažím svoju vysadenú záhradu
a napojím úrodu svojej lúky.“
43 A hľa, žliabok sa mi rozvodnil
a moja rieka vzrástla ako more:
44 lebo svojou náukou posvietim všetkým ako ranná zora,
budem ju ohlasovať veľmi ďaleko.
45 Preniknem do všetkých nížin zeme,
poprehliadam všetkých, ktorí spia ešte,
a osvietim všetkých, čo dúfajú v Pána.
46 Chrliť budem náuku silnejšie, ako je prorocká reč,
zanechám ju tým, ktorí túžia po múdrosti,
a neustanem ani cez ich pokolenia až do posvätného veku.
47 Vidte, že som nepracoval iba pre seba,
ale pre všetkých, čo hľadajú pravdu.

Sir25

Príkazy o Božej láske

XXV. ¹ V trojakej veci má záľubu môj duch,
ktoré schvaľuje Boh aj ľudia:
2 (To sú:) Svornosť bratov a láska k blíznym
a ďalej: manžel a manželka, ak žijú v dobrej zhode.
3 Trojaký druh ľudí však nenávidí moja duša
a veľmi ťažko nesiem, že aj takí sú nažive:

4 pyšného bedára, falošného boháča
a starca, ak je pochabý a bez rozumu.
5 Čoho si si nenazbieral za mladi
ako to chceš nájsť vo svojej starobe?
6 Ako veľmi sluší súdnosť šedinám
a starcom, aby vedeli poradiť!
7 Ako veľmi sluší zostarnutým múdrosť
a osláveným ľuďom rozvaha a rada!
8 Vencom pre starcov je bohatá skúsenosť
a ich slávou je bázeň pred Pánom.
9 Chválil som si deväť vecí o ktorých by sa nik ani nenazdal,
a desiatu oznámim ľuďom svojím jazykom:
10 Ten, kto sa môže radowať z dietok,
už zaživa vidí skazu svojich nepriateľov.
11 Blažený, kto nažíva s rozumnou ženou,
kto sa neprevinil jazykom
a kto neotročí od seba nehodnejším ľuďom.
12 Blažený, kto nájde pravého priateľa
a kto spravodlivosť hlása ušiam, čo ho počúvajú.
13 Veľký je ten, kto našiel múdrosť a vedomosť,
ale niet nad toho, kto sa bojí Pána.
14 Bázeň pred Bohom prevyšuje všetko ostatné.
15 Blažený, kto dostal bázeň pred Bohom do daru:
kto si ju drží pevne - komu ho možno prirovnať?
16 Bázeň pred Bohom je počiatkom lásky k nemu,
viera však počiatkom oddanosti jemu.

O zlej a dobrej žene

17 Najväčšia rana je zo zármutku srdca,
najväčšia zloba však, ak je žena ničomná.
18 (Nech je) akákoľvek rana, len nie rana srdca!
19 (Nech je) akákoľvek ničomnosť, len nie ničomnosť ženy!
20 (Nech je) akékoľvek súženie, len nie súženie od nenávisníkov!
21 (Nech je) akákoľvek pomsta, len nie pomsta od nepriateľov!
22 Niet horšieho jedu, ako je jed hadí
23 a niet (horšieho) hnevu nad hnev ženy:
radšej by si si prial bývať spolu s levom a drakom,
ako byť spolu s ničomnou ženou.
24 Zloba znetvorí tvár ženy:
zachmúri sa jej tvár ako tvár medvedice:
a vyzerá, akoby bola vrecom.
25 Jej muž vzdychá v kruhu priateľov
a len čo málo (o nej) počuje, zastene.
26 Akákoľvek zloba je menšia od zloby ženskej,
nech by na ňu zaľahol osud hriešnikov!
27 Ako ťažko stúpajú nohy starca v piesku,
tak pôsobí jazyčnica na pokojného muža.
28 Nezhliadaj na krásu ženy,
ani nepožiadaj ženy pre jej pôvab!

29 Hnev ženy zneuct'uje a je veľkou hanbou.
30 Ak žena raz uchváti moc, vždy odporuje mužovi.
31 Skľúčená myseľ, tvár bez (znaku) radosti
i zranené srdce - to je (dielo) ničomnej ženy.
32 Skleslé ruky, trasľavé kolená -
to je (dielo) ženy, ktorá nevie oblažiť muža.
33 Prvý hriech povstal pre ženu
a pre ňu musíme všetci zomrieť.
34 Netrp, aby ti čo len málo unikala voda:
ani zlej žene nepriznaj voľnosť na vychádzku!
35 Ak sa nespráva na (pokyn) tvojej ruky,
hanbu ti zapríčiní pred nepriateľmi.
36 Oddel' takú od svojho tela,
aby ti nekrivdila ustavične.

Sir26

Chvála dobrej ženy

XXVI. ¹ Muž dobrej ženy je blažený:
počet jeho rokov sa zdvojnásobí.
2 Zdatná žena oblažuje muža,
takže v pokoji prežíva roky života.
3 Dobrá žena je dobrý podiel dedičný,
muž ju dostane ako odmenu za dobré skutky.
4 Či je bohatý, či chudobný, veselá je myseľ,
pohľad takých je v každom čase radostný.
5 Trojaká vec mi napĺňa myseľ strachom:
a pri štvrtej sa mi chveje, tvár:
6 klebety po meste, zbiehanie sa ľudu,
7 falošné osočovanie, lebo to všetko je ťažšie od smrti.
8 Bolest' a zármutok zavlní srdcu žiarlivá žena;
9 u žiarlivej ženy je jazyk bičom pre všetkých, s kým sa stretá.
10 Zlá žena je ako záprah volov sem-tam hnaných,
kto ju má, akoby držal štúra.
11 Opitá žena spôsobuje veľký hnev:
jej potupu a nestydatosť nemožno ukryť.
12 Smilnú ženu môžeš poznať z jej vyzývavých očí
a podľa mihalníc.
13 Prísne si stráž ženu, ak sa nechce odvrátiť (od zla),
aby sa ti nespreneverila, keď si nájde príležitosť.
14 Varuj sa všetkej nehanebnosti jej očí
a neďiv sa tomu, ak opovrhne tebou.
15 Ako smädný pocestný otvára nad prameňom ústa
a pije z každej vody, ktorá sa mu naskytne:
tak aj (ona) sa posadí pred každý kôl
a roztvorí púzdra každému šípu, kým neustane.
16 Pôvab usilovnej ženy oblažuje muža
a (jej rozvaha) dodáva vzrast jeho kostiam.

17 Jej rozvážnosť je dar od Boha;
18 ak je žena rozvážna a mlčanlivá,
nemožno dosť preplatiť takú dobre vychovanú dušu.
19 Svätá a cudná žena je pôvab nad pôvab,
20 nijaká protihodnota sa nevyrovná zdržanlivej duši.
21 Ako osvieti ranné slnko svet z Božích výšin,
22 tak je ozdobou pre dom pôvab dobrej ženy;
ako žiari svetlo na posvätnom svietniku,
23 tak žiari aj jej krása na pevnej postave.
Ako zlaté stĺpy na strieborných podstavcoch,
24 tak pevne sa opierajú na chodidlá nohy urastenej (ženy).
Ako (kladú) večné základy na tvrdú skalú,
také (pevné) sú aj Božie prikázania v srdci svätej ženy.

Vsuvka gréckej osnovy Knihy Sirachovcovej po 26, 24.

(1) Synu, zachovaj si zdravú sviežosť svojej mladosti
a svoju schopnosť nemárni s cudzími ženami!
(2) Vyhľadaj si najlepšiu čiastku z poľa
a sej do nej svoje semeno v nádeji šľachetného potomstva;
(3) tak ťa obklúčia tvoji potomci
a budú vzrastať, keďže majú oporu v šľachetnom pôvode.
(4) Smilnicu treba klásť svini na roveň,
vydatá žena je zas vežou smrti tým, ktorí ju užívajú.
(5) Necudnú ženu dostáva smilník ako svoj údel,
nábožnú ženu zase dostáva bohobojný.
(6) Chlipná žena nedbá na nijakú hanbu,
no cudná žena cíti hanblivosť aj pred svojím mužom.
(7) Ženu bez hanby treba pokladať za podobnú psovi,
ale hanblivá sa bojí Pána.
(8) Ženu, ktorá si ctí muža, všetci uznávajú za múdru,
ale takú, ktorá ním pohŕda, všetci majú za odpornú pre jej pýchu.
(9) Keď sa dobrá žena v niečom aj protiví, robí to pokorne
a budí zdanie, že je to iba iskierka.
(10) Krikľavú ženu a jazyčnicu majú za vojnovú trúbu, ktorá plaší na ústup.
A muž, svojou mysl'ou podobný jej spôsobom,
prežíva celý svoj život v bojových nepokojoch.

25 Pri dvoch veciach zarmucuje sa mi srdce
a pri tretej pochyť ma hnev:
26 Ak udatný bojovník hynie nedostatkom,
keď opovrhujú rozumným mužom
27 a keď niekto prechádza od spravodlivosti k hriechu.
Pre takého ustanovil Boh meč.
28 Dva druhy vecí zdajú sa mi ťažké a krajne nebezpečné:
priekupník sa ťažko zbaví nedbalosti (voči pravde)
a obchodník sa nevie zdržať od hriechov svojich perí.

XXVII. ¹ Mnohí ľudia sa prehrešili pre svoj nedostatok:
a kto chce zbohatnúť, odvracia si oko (od pravdy).
² Ako vrážajú kôl do škáry medzi kamene,
tak aj hriech sa vtiera medzi kúpu a predaj.
³ S hriešnikom sa spolu rozpadne aj jeho hriech,
⁴ Ak sa nebudeš pilne pridržať bázne pred Pánom,
čoskoro sa ti rozpadne dom.
⁵ Ako pri osievaní sitom ostávajú smeti,
tak sa javí nedostatok človeka pri spomienke na neho.
⁶ Pec skúša výrobky hrnčiara
a spravodlivého skúša súženie.
⁷ Ovocie ukáže, ako ošetrovali strom,
a tak aj slovo človeka (ukáže), ako myslí v srdci.
⁸ Nechváľ nikoho, dokiaľ neprehovoril,
lebo (reč) je skúška pre ľudí.
⁹ Ak sleduješ spravodlivosť, dosiahneš ju
a oblečieš si ju ako ozdobné rúcho;
ak budeš s ňou prebývať, ochráni ťa naveky
a stane sa ti oporou v deň skúšky.
¹⁰ Vták prisadne k sebe podobným
a vernosť sa vracia k tým, ktorí ju konajú.
¹¹ Lev ustavične číha po koristi:
tak aj hriechy (číhajú) po tých, ktorí robia nepravosť.
¹² Svätý človek vytrvá v múdrosti ako slnko,
kým pochabý sa mení ako mesiac.
¹³ V spoločnosti nerozumných si uchovaj slovo na (svoj) čas,
ale v spoločnosti rozvážnych zostávajú trvale.
¹⁴ Rozhovor s hriešnikmi (nech ti je) odporný,
ich smiech (sa ozýva) pri hriešnom hodovaní.
¹⁵ Reč spojená s častou prísahou naježuje vlasy na hlave
a ich nehanebné (reči nútia) zapchať si uši.
¹⁶ Kde sa násilníci hádajú, tam je možné vyliatie krvi,
a ťažko počúvať ich zlorečenia.
¹⁷ Kto vyradí priateľovo tajomstvo, stráca dôveru
a nenájde viac priateľa po svojej vôli.
¹⁸ Miluj priateľa a verne sa ho drž!
¹⁹ Ak zradíš jeho tajomstvá, už za ním ani nechod!
²⁰ Aký je totiž ten, kto sa zbaví priateľa,
taký je aj ten, kto zničí priateľstvo so svojím blíznym.
²¹ Ak niekto vypustí vtáka z ruky, (už ho viac nemá),
tak ani ty viac nechytíš blížneho, ak si ho opustil.
²² Nehoň sa za ním, lebo je už ďaleko:
utečie ti ako srna, keď (sa dostane von) z osídla,
lebo zranili jeho dušu.
²³ (Takú ranu) nemožno zaviazať:
ako sa dá udobriť zlostné slovo?
²⁴ Kto zradí priateľovo tajomstvo,
pre takú nešťastnú dušu niet už nádeje.

25 Kto súhlasne (žmurká) okom, zlé veci kuje,
ale neodmietne ho nik.
26 Pred tvojimi očami mu kypia ústa sladkosťou,
pri твоjich rečiach prejavuje obdiv,
potom si však (s úšľabkom) skríví ústa
a z твоjich slov ti pripravuje pád.
27 Všeličo nenávidím, ale takému sa už nič nevyrovná;
no aj Pán ho má v nenávisti.
28 Kto hádže kameňom do výšky, môže mu padnúť na hlavu:
tak aj zákerný úder falošníka rozdáva viaceré rany.
29 Kto inému jamu kope, sám do nej padá;
kto nastavuje kameň blížnemu, potkne sa oň,
a kto stavia druhému osídlo, zahynie v ňom.
30 Kto sa zapodieva hriešnym úmyslom (proti iným), spadne to na neho;
ani si neuvedomí, odkiaľ to prišlo.
31 Výsmech a potupa je (dielo) pyšných,
pomsta však číha po takých ako lev.
32 V osídle zahynú, čo sa kochajú pri páde spravodlivých:
bolesť ich zožerie prv, ako zomrú.

Treba potlačiť hnevivosť!

33 Hnev a zúrivosť - to obidvoje je odporné,
len hriešny človek sa ich pevne drží.

Sir28

XXVIII. ¹ Kto sa chce pomstiť, ujde sa mu pomsty od Pána,
lebo si jeho hriechy zachová v pevnej pamäti.
2 Odpusť svojmu blížnemu, ak ti uškodil:
lebo aj tebe odpustia viny, ak o to poprosíš.
3 Ak človek prechováva hnev proti blížnemu,
ako si potom žiada od Boha, aby bol zdravý?
4 Pre človeka sebe podobného nemá milosrdenstva,
a pritom oroduje za svoje hriechy?
5 Prechováva v sebe hnev, hoci sám je iba človekom,
a pritom prosí o zľutovanie u Boha?
Ved' kto iný môže jeho hriechy uzmiert'ť?
6 Mysli na koniec (všetkého) a zanechaj nepriateľstvo,
7 lebo hniloba a smrť ti hrozia, ako to ustanovil (Boh).
8 Pamätaj na Božiu bázeň a nehnevaj sa na blížneho!
9 Pamätaj na zmluvu Najvyššieho a prepáč vinu blížnemu!
10 Vzd'afuj sa sporu a umenšíš hriechy:
11 človek totiž v hneve rozdúcha spor,
hriešny človek pobúri (proti sebe) aj priateľov
a vie uviesť nepriateľstvo aj medzi pokojných.
12 Lebo oheň horí tak, aké je drevo v lese:
ako je kto mocný, taký je aj jeho hnev,
a ako je kto bohatý, tak sa zmocňuje jeho hnev.

13 Prenáhlený spor zapaluje oheň;
prenáhlená hádka vylieva krv;
a (zradne) svedčiaci jazyk privádza smrť.
14 Ak fúkneš na iskru, vzblkne ako oheň,
ak však na ňu napľuješ, zadusíš ju.
Obidvoje vychádza z tých (istých) úst.

Chráň sa našepkávača!

15 Prekliaty je našepkávač a ten, kto má dvojaký jazyk,
vie pobúriť mnohých, ktorí žili v pokoji.
16 „Tretí jazyk“ uviedol mnohých do nepokoja
a hnal ich od národa k národu.
17 Rozrúcal hradené mestá boháčov
a domy veľmožov podkopal.
18 Silu národov podlomil
a udatné rody rozbil.
19 „Tretí jazyk“ povyháňal z domu zdatné ženy
a obral ich (o výsledky) ich námah.
20 Kto naň bude dbať, nikdy si nenájde pokoja,
nezíska si ani priateľa, u koho by spočinul.
21 Úder bičom vyvoláva sinku;
úder jazyka až kosti láme.
22 Mnohí padli ostrím meča,
ale nie toľkí, ako čo zahynú pre jazyk.
23 Blažený, kto je skrytý pred ničomným jazykom,
aj ten, kto sa nedostal do jeho zúrivosti,
kto si nepritiahol jeho jarmo na seba
a koho neviažu jeho putá.
24 Lebo jeho jarmo je jarmo železné
a jeho putá sú putá z kovu:
25 zomrieť od neho je najhroznejšie zomieranie,
od toho lepšie je aj samo podsvetie.
26 Chcel by vytrvať, ale neudrží sa;
do svojej moci dostane iba tých, čo sú na ceste nespravodlivcov,
svojím plameňom neupáli spravodlivých.
27 Ktorí opustia Boha, upadnú do jeho (moci),
rozhorí sa v nich neuhasiteľne.
Pustí sa do nich ako lev
a dokaličí ich ako leopard.
28 Ohraď svoje uši trnám a nepočúvaj zlý jazyk,
aj na ústa si vlož bránu i zámky!
29 Zlato a striebro si dobre chrániš,
tak si zadováž aj pre svoje slová vážky
a na ústa si vlož primerané uzdy!
30 Daj si pozor, aby si jazykom neklesol
a neupadol pred nepriateľmi, čo na teba číhajú.
Tvoj pád nebude možno vyliečiť do smrti.

Treba mať milosrdenstvo s biednymi!

XXIX. ¹ Kto požičiava blížnemu, almužnu mu dáva:
 a kto - ako mocnejší - berie ho za ruku, zachováva príkazy.
² Požičaj svojmu blížnemu, keď je v núdzi,
 a zasa na svoj čas vráť (pôžičku) blížnemu!
³ Pevne drž slovo a verne si počínaj voči nemu:
 tak dostaneš v každom čase, čo potrebuješ.
⁴ Mnohí pokladajú pôžičku za nájdenú vec
 a zapríčiňujú trpkosti tým, čo im pomohli.
⁵ Kým dostávajú, bozkávajú ruku darcovi,
 ich hlas je poníženy, keď všetko sľubujú.
⁶ Ale v čase splátky žiada čas (odkladu),
 mrzuto rozpráva, reptá a žaluje sa na časy.
⁷ Aj keby mohol vrátiť, nechce sa mu,
 splatí sotva polovicu dlžoby
 aj to pokladá za nájdenú vec.
⁸ Ak nemôže (platiť), chce veriteľ'a dostať o jeho peniaze,
 bez príčiny sa mu stáva nepriateľom.
⁹ Odplatí sa mu preklínaním a nadávaním
 a miesto vďaky za dobrotu odplatí sa mu potupovaním.
¹⁰ Mnohí nepožičiavajú nie tak zo zloby,
 ale boja sa, aby zbytočne neprišli do škody.
¹¹ Bud' však voči ubiedenému veľkodušný
 a neodkladaj poskytnúť mu almužnu!
¹² Pre rozkaz (zákona) ujmí sa chudobného
 a v jeho nedostatku ho neprepúšťaj naprázdno!
¹³ Aj peniaze utrať, ak ide o tvojho brata a priateľ'a;
 (peniaze) neukrývaj pod kameň, kde môžu vziať skazu.
¹⁴ Ukladaj si poklad v príkazoch Najvyššieho
 a bude ti to osožiť viac ako zlato.
¹⁵ Svoju almužnu uzavri chudobnému do srdca
 a vymodlí ťa za to zo všetkého zla.
¹⁶ Viac ako mohutný štít a oštep
 bude bojovať proti tvojmu nepriateľ'ovi.

Verš 17 a 18 vo Vulgáte chýba.

Opatrnosť pri požičaní

¹⁹ Dobrý muž sa zaručí za blížneho,
 len kto nemá hanby, nechá ho na seba.
²⁰ Na dobrotu ručiteľ'a nezabúdaj:
 veď sa vydal (do nebezpečenstva) pre teba.
²¹ Pred ručiteľ'om uteká iba hriešnik a nepoctivec.
²² Hriešnik pokladá majetok ručiteľ'a za svoj
 a v nevďačnej mysli opúšťa svojho záchrancu.
²³ Muž sa zaručuje za svojho blížneho;
 ak ten stratí slušnosť, opustí ho aj on.

24 Nepoctivé ručenie zahubilo už mnoho zámožných ľudí
a otriaslo nimi tak, ako sa kolíšu morské vlny.
25 Boháčov poslalo do vyhnanstva ako tulákov,
takže sa potulovali medzi cudzincami.
26 Ak hriešnik prestúpi Božie príkazy,
zapletie sa do nešťastného ručenia:
a kto sa ženie po mnohých, podujatiach,
prepadne svojmu odsúdeniu.
27 Zaujmi sa svojho blížneho, koľko len vládzeš,
ale daj si pozor, aby si neprišiel do skazy.

Skromnosť v živobytí a šatstve

28 Hlavné potreby pre život človeka sú: voda, chlieb, dom
a (odev), čo zakrýva nahotu.
29 Lepšie chutí chudobnému pod drevenou strechou,
ako skvelé hodovanie ďaleko od domova.
30 Miesto mnohých vecí nech ti stačí aj to málo, čo máš,
a nezačuješ nadávky pri potulke cudzinou.
31 Zlý je to život od domu k domu si hľadať prístrešie,
a kto je v hostinci, nesmie si voľne počínať ani ústa otvoriť.
32 Za prijatie do hostinca musí kŕmiť a napájať nevďačníkov
a k tomu počuje trpké slová (za všetko):
33 „Cudzinec, choď a prestri stôl!“
a čo len v ruke máš, aby si tým kŕmil iných.
34 „Odíď, lebo si chcem uctiť priateľov,
mám prijať iného na pobyt v svojom dome,
lebo mi je bratom.“
35 To sú tvrdé slová pre toho, kto to chápe.
Domu sa dostane výčitka a potupné meno: Úžerník!

Sir30

Ako vychovávať

XXX. ¹ Kto si miluje syna, často používa aj tresty,
aby sa nakoniec radoval a nemusel ohmatávať brány blížnych.
2 Kto si vyučuje syna, dožije sa na ňom chvály
a môže sa ním honosiť v kruhu svojich domácich.
3 Kto si vyučuje syna, do žiarlivosti uvádza nepriateľa,
ale v kruhu priateľov sa ním môže chváliť.
4 Ak mu aj umrie otec, akoby nebol mŕtvy:
lebo podobného (syna) zanecháva po sebe.
5 Keď ho vidí za života, raduje sa z neho,
pri svojom skone sa nezarmucuje,
ani pred nepriateľmi sa nemá čo hanbiť pre neho.
6 Lebo svojmu rodu zanecháva obrancu proti nepriateľom
a priateľom vďačného odplatiteľa.
7 Za maznanie synov bude si viazať rany
a pri každom slove sa mu znepokojí srdce.

8 Nekrotený kôň je nepoddajný,
voľkaný syn bude bez rozvahy, náhly.
9 Maznaj sa so synom a naženie ti strachu,
pohrávaj sa s ním a zarmúti ťa.
10 Nesmej sa mu, by si to neľutoval,
aby ti nakoniec nestrípli aj zuby.
11 Nepovoľuj mu mnoho za mladi
a nenechaj jeho myseľ bez povšimnutia!
12 Ohýbaj ho ešte v mladosti,
trestaj, kde neškodí, kým je mladý,
aby nezostal tvrdohlavý a nevzoprel sa ti,
mal by si žalosť na duši.
13 Vyučuj si syna a zapracúvaj ho,
aby si nenarazil na jeho neslušnosť.

Ako si šetriť zdravie

14 Lepšie je na tom chudobný, ak je zdravý a mocný v sile,
ako nevládny a neduhom bičovaný boháč.
15 Nad všetko zlato a striebro drahšia je zdravá myseľ posvätená pravdou
a zdravé telo je viac ako nezmerné bohatstvo.
16 Niet bohatstva nad bohatstvo zdravého tela;
a niet väčšej blaženosti nad radosť srdca.
17 Lepšia je smrť ako trpký život
a večné spočinutie je lepšie ako ustavičná choroba.
18 Maškrtky, ktoré nemôžu požiť uzavreté ústa,
podobné sú hodovným pokrmom, ktorými obložia hrob.
19 Aký pôžitok má z obetovaného (jedla) modla?
Nemôže ani jesť ani ovoňať:
20 taký je aj ten, koho Pán odoženie od seba
a dá mu znášať odplatu za neprávosti.
21 Očami hľadá (na svoje bohatstvo) a stone pri tom,
ako keď eunuch so vzdychom objíma pannu.
22 Zármatok si nepripusť na myseľ,
ani sa nesužuj svojimi nápadmi!
23 Veselosť srdca - to je život pre človeka,
a svätosť je nevyčerateľný poklad:
jasavá radosť dodáva mužovi na veku.
24 Zľutuj sa nad svojou dušou, ľúbiac sa trvale Bohu,
maj sústredenú myseľ pre svätosť
a ďaleko zaháňaj od seba (všetok) zármatok!
25 Lebo zármatok zničil už mnohých,
a nikto nemá z toho osoh.
26 Závist' a hnevливость skracujú život
a (mnohé) premýšľanie privádza predčasne starobu.
27 Jasná a dobrá myseľ sa ukáže pri hodovaní,
lebo hodovanie je časté u neho.

Nestaraj sa príliš o bohatstvo!

XXXI. ¹ Nespavosť pre bohatstvo zožiera telo
a ustarostenosť oň zaženie spánok.
2 Starosť o to, ako poznať budúcnosť, ruší myseľ,
ťažká choroba prebúdza dušu k triezvosti.
3 Boháč sa namáha hromadením bohatstva,
a keď spočinie, má plno statkov.
4 Namáha sa bedár, takže si odpiera aj živobytie,
ale nakoniec ostáva (naďalej) núdzny.
5 Kto má rád zlato, nebude bez viny,
a kto sa ženie za svojím zničením, úplne si ho nájde.
6 Mnohí prišli do záhuby pre zlato,
ale sami si pripravili skazu pre jeho lesk.
7 Polenom na pád je zlato pre tých, čo sa mu koria,
ako aj tým, ktorí sa po ňom zháňajú;
kto je nemúdry, každý preň zahynie.
8 Blahoslavený každý, kto sa zachová bez úhony
a kto sa nezháňa po zlate,
ani svoju nádej neskladá v peniazoch a poklade.
9 Ktože je to? - aby sme ho chválili,
lebo obdivuhodný (príklad) dal svojím životom.
10 Veď kto sa osvedčil a ukázal, že je dokonalý,
tomu patrí večná sláva!
Lebo mohol prestúpiť (zákon), ale ho neprestúpil,
a mohol robiť zle, ale neurobil tak.
11 Preto sám Pán upevní jeho bohatstvo (navždy)
a o jeho dobrých skutkoch bude hovoriť celé zhromaždenie svätých.

Ako sa treba správať pri hostine

12 Ak sedíš za skvelým stolom, neotváraj nad ním prvý ústa!
13 Ani nehovor: „Ako mnoho je toho, čo je na ňom!“
14 Pamätaj, že závistlivé oko je zlé.
15 Čože je zo všetkého stvorenia horšie ako (závistlivé) oko?
Preto zaslí pri každej veci, ktorú len zazrie.
16 Nenačahuj prvý rukou (do misy),
aby si sa nemusel znevážený hanbiť pre svoju hltavosť.
17 Nedaj sa tlačiť pri hostine!
18 Podľa seba poznaj, čo patrí tvojmu blížnemu;
19 ako slušný človek požívaj zo všetkého, čo ti predložia:
ale tak, aby neopovrhli tebou, ak by si mnoho jedol.
20 Prestaň prvý jesť už pre slušnosť;
a nebuď nemierny, aby si niekoho nepohoršil.
21 Ak sedíš vo veľkej spoločnosti,
nečiahaj prv ako oni rukou (do misy),
ani si nežiadať prvý piť!
22 Ako veľmi stačí slušnému človekovi kvapka vína;
pri spánku nebudeš mať od neho bolesti
ani ťa nič trápiť nebude.

23 Nespavosť, podráždenú žľč a trápne bolesti
má iba nenásytník.
24 Mierny človek má zdravý spánok,
spí až do rána a v radostnej nálade.
25 Ak ťa nútia veľa jest',
vstaň zo spoločnosti, vyvrhni a uľahčí sa ti
a nezapríčiníš si slabosť tela.
26 Synu, počúvaj ma a neopovrhuj mnou! -
Nakoniec uznáš moje slová (za pravdivé).
27 Bud' zručný pri všetkých svojich dielach,
a tak ťa nestretne nijaká choroba.
28 Kto je slušný pri jedle, pochvália ho za to ústa premnohých
a svedectvo o jeho pravej (slušnosti) je spoľahlivé.
29 Proti tomu, kto je neslušný pri jedle, šomre celé mesto
a svedectvo o jeho neslušnosti je tiež pravdivé.
30 Milovníkov vína nevyzývaj na preteky,
lebo víno už mnohým vyhasilo (život).
31 Oheň skúša tvrdé železo,
tak aj víno v opilosti požitie prezradí srdcia pyšných.
32 Spokojný život pre ľudí - to je víno s mierou (požitie),
ak ho s mierou piješ, ostaneš triezvy.
33 Akýže je to život, ktorému chybuje víno?
34 (Čože nás olupuje o život? Smrť.)
35 Víno je od počiatku stvorené na obveselenie,
ale nie na opilstvo.
36 Duša a srdce sa (rovnako) radujú
pri mierne pozitom víne.
37 Mierne pozitý nápoj je zdravý pre dušu i pre telo.
38 Len mnoho pozitého vína spôsobuje
podráždenosť, hnev a mnohé iné škodlivé prípady.
39 Trpkosťou pre dušu je,
ak sa pije mnoho vína.
40 Opilstvom podráždená myseľ vedie nemúdreho k úrazu,
zbavuje ho sily a zadáva mu rany.
41 Na hostine pri víne nezabúdaj do blížneho,
ani neopovrhuj ním, ak je rozjarený.
42 Nehovor mu potupné slová
ani nenaliehaj na neho so svojou pohľadávkou!

Sir32

XXXII. ¹ Nevypínaj sa, ak ťa ustanovili za usporiadateľa (hostiny),
správaj sa v ich kruhu tak, ako jeden z nich!
2 Staraj sa najprv o nich, až potom si sadni;
až keď si splnil všetky svoje úlohy posad' sa (k stolu),
3 aby si z nich mal radosť
a dostal ozdobný veniec (na znak) vďaka
a získal uznanie od pozvaného zástupu.

Ako sa správať v spoločnosti

4 Prehovor, starší vekom: sluší ti
5 prehovoriť s bedlivou rozvahou prvé slovo,
ale ani hudbe a (spevu) neprekážaj!
6 Keď ťa nepočúvajú, neplytvaj mnohými slovami
a nevypínaj sa nepríhodne svojou múdrosťou!
7 Ako vyniká rubínový kamienok na zlatej ozdobe,
tomu sa podobá hudba na hostine pri víne.
8 Ako smaragdová pečať v zlatej obrube
je nápev hudby pri radostnom a miernom požívaní vína.
9 Načúvaj mlčky
a za tvoju úctu dostane sa ti vďačného uznania.
10 Ak si mladý, sotva čo povedz v svojej veci!
11 Ak sa ťa dva razy opýtajú, tvoja odpoveď nech má hlavu!
12 Pri mnohých (dopytoch) sa rob, akoby si nevedel o veci,
počúvaj mlčky a spolu sa aj dopytuj!
13 V spoločnosti veľmožov nebuď náročný:
a kde sú starší, tam nehovor mnoho!
14 Pred krupobitím sa dostavujú blesky:
pred skromnosťou predchádza obľuba,
za úctivosť dostane sa ti milej priazne.
15 Vo chvíli, keď iní vstávajú, nepočínaj si lenivo,
odbehni ako prvý pred inými domov, tam sa zabávaj a vesel',
16 tu si počínaj, ako ti napadne,
nie však hriešne alebo pyšným slovom!
17 Za to všetko chváľ Pána, ktorý ťa stvoril
a hojne ťa sýti svojimi dobrami.

Rozdiel medzi múdрым a nemúdrym človekom

18 Kto sa bojí Pána, ten prijíma jeho náuku
a ktorí ho včasne hľadajú, nájdu požehnanie.
19 Kto sa vhlíbi do Zákona, bude ním úplne preniknutý,
ale kto si pokrytecky počína, potkne sa oň.
20 Ktorí sa boja Pána, nájdu spravodlivé právo,
ako svetlu dajú svietiť jeho ustanoveniam.
21 Hriešny človek vyhýba pokarhaniu
a vyhľadáva si poučenie, aké mu lahodí.
22 Obozretný muž neodmietne rozumnú radu,
len nerozvážny a pyšný sa nebojí strachu:
23 a keď aj urobil spolu s ním niečo bez rozvahy,
trest nájde v tom, za čím sa hnal.
24 Synu, nerob nič bez rozvahy,
potom neoľutuješ nič, čo sa stalo.
25 Nekráčaj po ceste skazy a neudrieš sa o kameň:
ani neschodnej ceste nedôveruj, aby si sa nepriviedol do skazy.
26 Opatrný buď aj voči svojim synom
a maj sa na pozore pred svojimi domácimi!
27 Pri všetkom počínaní sa s dôverou spoliehaj na svedomie:

28 lebo v tom je plnenie príkazov.
Kto verí v Boha, dbá aj o jeho prikázania,
a kto dôveruje v neho, nezažije ujmu.

Sir33

XXXIII. ¹ Bohabojného nezastihne nešťastie,
ale Boh ho pri skúške zachráni a zbaví zlého.
2 Múdry nemá v nenávisti príkazy a právne predpisy (Zákona)
a nedostane sa na úskalíe ako loď za búrky.
3 Rozvážny človek sa spolieha na Boží Zákon
a Zákon mu bude verne pomáhať.
4 Kto predpokladá dotaz, pripraví si slovo,
a keď ho požiadajú (o slovo), aj ho vypočujú.
Lebo taký zachová, čo sa sluší, a len tak odpovie.
5 Mysel pochabého podobá sa kolu na voze
a jeho zmýšľanie sa obracia ako os.
6 Priateľ našepkávač je ako bujný žrebec,
zarehce pod každým, kto si naň sadne.

Prozreteľnosť Božia je podivná

7 Prečo vyniká deň nad iný deň,
svetlo nad iné svetlo, rok nad iný rok -
(kdeže sú) pod slnkom?
8 Múdрым (ustanovením) Pána sú (dni) oddelené od seba
utvorením slnka, ktoré zachováva, čo mu prikázal.
9 (Nariadil), aby sa časy a v nich sviatočné dni zamieňali,
aby (ľudia) svätily sviatočné dni na svoju hodinu.
10 Niektoré z nich Boh (zvlášť) povýšil a zvelebil,
iné zasa zaradil do počtu všedných dní.
Všetci ľudia sú z hlíny, zo zeme, z ktorej stvoril Adama.
11 Podľa svojej veľkej múdrosti urobil Pán rozdiel medzi nimi
a určil im rozmanité cesty.
12 Niektorých medzi nimi (zvlášť) požehnal a urobil slávnymi;
iných posvätil a (bližšie) k sebe privinul;
iných z nich zasa preklial a uponížil:
a odstránil aj z miesta, ktoré im určil.
13 V jeho rukách sú ako hrnčiarska hlina,
premiesi ju, ako pokladá za dobré.
14 Všetky jej (ďalšie) osudy utvárajú sa podľa jeho rozhodnutia.
Taký je aj (osud) ľudí, riadený rukou Stvoriteľa,
aby im odplatil podľa svojho spravodlivého súdu.
15 Zlu sa protiví dobré a smrti zasa život:
tak je oproti spravodlivému postavený hriešnik.

Pokyny pre hlavu rodiny

16 Ja ako jeden z posledných bdelo som sa pousiloval,
ako ten, kto paberkuje po obračoch hrozna.

17 I ja som dúfal, že Boh požehná moju prácu,
 a tak som si aj ja naplnil lis ako ten, kto (riadne) oberá.
 18 Všimnite si, že nie jedine pre seba som sa namáhal,
 ale pre všetkých, čo túžia mať poučenie.
 19 Počúvajteže ma, náčelníci a všetky národy,
 čujte aj zhromaždení predáci.
 20 Ani synovi a žene, ani bratovi a priateľovi
 nedávaj, dokiaľ žiješ, moc nad sebou;
 ani svoj majetok nedávaj nikomu, aby si neľutoval,
 keď by si musel oň prosiť.
 21 Dokiaľ žiješ a (dokiaľ) dýchaš,
 nedovoľ, aby ťa niekto vymenil (v úlohe).
 22 Lepšie je, ak ťa synovia budú prosiť,
 ako by si mal ty hľadiet' synom na ruky.
 23 Vo všetkom podnikaní si podrž vedenie!
 24 Neuved' škvrnu na svoju slávu!
 V deň, keď dokončíš dni svojho života,
 vo chvíli svojho odchodu rozďaj svoje dedičstvo!
 25 Oslovi (prislúcha) krm, palica a náklad -
 chlieb, prísne zaobchádzanie a práca zasa otrokovi.
 26 Pracuje ti, ak si prísny, ale chce si aj odpočinúť;
 uvoľni mu ruky a hľadi sa dostať na slobodu.
 27 Jarmo a remeň sklonia tvrdú šiju,
 aj otroka zhrbia ustavičné práce.
 28 Zlomyselnému otrokovi (patrí) trest a putá,
 pošli ho na robotu, aby nezaháľal.
 29 Lebo zaháľanie učí mnohému zlu.
 30 Postav ho do práce: tak mu to prislúcha.
 Ak ťa neposlúchne, zohni ho putami!
 Ale požiadavky voči nikomu neprepínaj,
 bez rozvahy nič dôležité nepodnikni!
 31 Ak máš verného otroka, nech ti je (milý) ako vlastná duša,
 zaobchádzaj s ním, akoby ti bol bratom,
 lebo si ho nadobudol za cenu krvi.
 32 Ak ho neoprávnene zraníš, utečie ti,
 33 a keď sa raz vzchopí a odíde,
 nevieš, ani koho sa pýtať, ani ktorou cestou ho treba hľadať.

Sir34

Kde treba hľadať pevnú ochranu?

Falošné videnia vo sne

XXXIV. ¹ Nerozumný človek si robí márne a falošné nádeje
 a sny naplňuje namyslenosťou nemúdrych.
 2 Akoby chytal tieň a hnal sa za vetrom,
 tak robí ten, kto si všíma falošné videnia.
 3 Videnie vo sne (si vykladá): to zodpovie tomu,
 tejto ľudskej tvári, jemu zodpovie podobný človek.

4 Čo môže urobiť čistým, kto sám je nečistý?
A akú pravdu ti povie, kto sám je luhár?
5 Mylné veštenie, falošné hádačstvo, sny čarodejníkov -
to všetko je márne.
6 Srdce trpí pri predstavách ako tá, čo pracuje k pôrodu.
Ak videnia nemajú svoj pôvod od Najvyššieho,
nevenuj im svoje srdce!
7 Lebo sny už mnohých uviedli do bludu
a došli k pádu, ktorí sa spoliehali na ne.
8 Neomylné sa splní slovo Zákona
a vyplní sa, čo múdrosť spoľahlivo (oznámila) ústami.

Životná skúsenosť a bázeň pred Bohom

9 Čo môže vedieť taký, kto neprešiel skúškami?
Ale muž v mnohom skúšaný má hlbokú myseľ
a kto sa mnoho učil, vie rozumne hovoriť.
10 Kto nič neskúsil, málo toho vie,
ale kto prešiel ďalekým (svetom), vie aj mnoho zla urobiť.
11 Kto neprešiel skúškou (života), akéže veci pozná?
Kto sa už mnoho (sklamal), mnoho zla môže narobiť.
12 Mnoho som videl na svojich potulkách
a (poznal som) rozličné zvyky, že ich nemožno vyzoobrať.
13 Pre tieto veci som sa dostal často do nebezpečenstva smrti,
ale Božia milosť ma zachránila.
14 Duch bohabojných bude, mať život
a svojím navštívením ich Boh požehnáva.
15 Svoju nádej skladajú vo svojom Vysloboditeľovi,
lebo oči Pána sledujú tých, ktorí ho milujú.
16 Kto sa bojí Pána, pred ničím sa nestrachuje ani neobáva,
lebo on je jeho nádejou.
17 Blažená duša toho, kto sa bojí Pána!
18 Na koho iného má upierať svoj zrak, kto je jej posilou?
19 Oči Pána hľadajú na tých, ktorí sa ho boja,
on je ich mocným ochrancom, silnou oporou.
Chrání proti úpalu a zatieni ich proti (horúčave) poludnia.
20 Uzmieri previnenia, pomáha pri páde,
pozdvihuje dušu, rozžiaruje oči,
poskytuje uzdravenie, život a požehnanie.

Príkazy o obetách

21 Obeta z veci nespravodlivo (nadobudnutej) je poškvrená,
posmechy rúhačov nemôžu byť milé (Bohu).
22 Pán (ostáva) jedine s tými, ktorí vytrvajú
na cestách pravdy a spravodlivosti.
23 Najvyšší neprijíma dary hriešnikov,
obetu hriešnikov si ani nevšímne,
množstvo obiet ho nepohne k zľutovaniu nad ich hriechmi.
24 Kto prináša obetu z majetku chudobných,
ako keby syna zabíjal pred otcovými očami.

25 Život chudobných je núdzny chlieb:
kto by takého oklamal, je mužom krvi.
26 Kto inému odníma v pote zarobený chlieb,
akoby zavraždil svojho blížneho.
27 Kto vylieva krv a kto krivdí nádenníkovi - sú (rovnakí) bratia.
28 Ak jeden stavia, druhý rúca - čo z toho majú okrem námahy?
29 Ak sa jeden modlí, druhý preklína - koho hlas má Boh vypočúť?
30 Kto sa umyl po dotyku mŕtveho (tela), ale znovu sa ho dotýka,
čo mu osoží všetko jeho očisťovanie?
31 Tak je to aj s človekom, ktorý sa postí za svoje hriechy,
ale znovu tie isté hriechy pácha,
čo mu osoží všetko, čím sa umŕtvoval,
a jeho modlitbu ktože má vypočúť?

Sir35

XXXV. ¹ Kto zachováva Zákon, prináša časté obety.
2 Je to spasiteľná obeta, ak niekto dbá na prikázania
a ďaleký zostáva všetkej neprávosti.
3 Zmiernu obetu prináša za neprávosti a odprosuje za hriechy,
kto sa vzdiali od neprávosti.
4 Kto preukazuje lásku, ako keby obetoval jemnú múku,
a kto koná milosrdenstvo, prináša (pravú) obetu.
5 Pán má v tom záľubu, ak niekto zanechá neprávosti,
a uzmiernenie za hriechy je v tom,
ak niekto odstúpi od nespravodlivosti.
6 Nedostavuj sa pred Pána naprázdno!
7 Toto všetko treba konať, lebo to prikazuje Boh.
8 Obeta spravodlivého je tuk na oltári
a (jeho) vôňa vystupuje až pred Najvyššieho.
9 Obeta spravodlivého je príjemná (Bohu)
a na jeho spomienkovú obetu Najvyšší nezabudne.
10 S dobrou myšliou vzdávaj Bohu chválu
a nekracuj prvotiny (dorobené) svojimi rukami!
11 Pri každom dare nech je tvoja tvár veselá
a svoje desiatky s plesaním zasväcuj (Bohu)!
12 Dávaj Najvyššiemu, ako ti on dáva,
s prívetivým okom prinášaj všetko, čo nájde tvoja ruka.
13 Lebo Pán je to, ktorý ti odplatí;
a on ti môže odplatiť sedemnásobne.
14 Neprinášaj podlé veci za obetu,
lebo také ani neprijme.
15 Nespoliehaj sa na nespravodlivú obetu,
lebo Pán je sudcom
a pred ním sláva osoby (neznamená) nič.

Modlitba chudobného

16 Pán nedáva nikomu prednosť pred chudobným

17 a vypočuje prosbu ukrivdeného.
 Modlitbou sirotky neopovrhne,
 ani vdovy, keď svoju žalobu prednesie s nárekom.
 18 Či netečú slzy po tvári vdove
 a jej výkriky sa nevznášajú (proti tomu), kto ich vyvolal?
 19 Lebo slzy z jej tváre vystupujú do neba
 a Pán, keď ju počuje, nebude sa z toho radovať.
 20 Kto sa korí Pánovi, ako sa jemu ľúbi, toho prijme (na milosť),
 jeho modlitba sa približuje až k oblakom.
 21 Modlitba pokorného preniká oblaky:
 ani sa nevie potešiť, kým sa nedostane do jeho blízkosti,
 ani neodstúpi, dokiaľ Najvyšší nezhladne na neho.
 22 A Pán ho nebude odkladať,
 ale spravodlivosť prizná spravodlivým, lebo si počína podľa práva,
 a Všemohúci nebude voči (nespravodlivým) zhovievavý,
 ale bolestným (úderom) zasiahne im chrbát.
 23 Aj pohanom odplatí pomstou,
 až kým nezahubí množstvo pyšných
 a nerozláme berly nešťachetných;
 24 kým neodplatí všetkým podľa ich činov,
 ako urobil za činy Adama a za jeho opovážlivosť;
 25 kým neprisúdi spravodlivým súdom svojmu ľudu
 a svojím milosrdenstvom nerozveselí spravodlivých.
 26 Boh sa vie hojne zľutovať v čase súženia,
 (zakročí), akoby (prichádzali) kvapky za veľkého sucha.

Sir36

Modlitba za ochranu Božiu pre národ

XXXVI. ¹ Zmiluj sa nad nami, Bože vesmíru a zhladni na nás
 a ukáž nám jasnosť svojho milosrdenstva!
 2 Uvrhni svoju bázeň na pohanov, ktorí nejdú za tebou,
 aby poznali, že okrem teba niet Boha,
 a nech ohlasujú tvoje veľké činy!
 3 Pozdvihni svoju ruku proti cudzím národom,
 aby uzreli tvoju všemohúcnosť!
 4 Ako si sa na nás ukázal svätým pred ich pohľadom,
 tak zasa ukáž pred nami, aký vieš byť mocný proti nim,
 5 aby poznali teba, ako sme my poznali,
 že niet Boha okrem teba, Pane.
 6 Obnov podivné znamenia, zopakuj zázraky!
 7 Osláv svoju ruku a pravé rameno!
 8 Prebud' svoju rozhorčenosť a vylej svoj hnev!
 9 Vyhub protivníka a znič nepriateľa!
 10 Urýchli čas a pamätaj (urobiť utrpeniu) koniec,
 aby rozprávali o tvojich obdivuhodných činoch!
 11 Nech plameň hnevu zožerie každého,
 kto by si myslel, že sa zachráni,

a tí, čo trápia tvoj ľud, nech sa dožijú záhuby!
12 Rozdrv hlavu nepriateľským vladárom,
ktorí si myslia: „Niet nikoho okrem nás.“
13 Zhromaždi všetky Jakubove pokolenia,
aby poznali, že okrem teba niet Boha;
nech hovoria o tvojich veľkých činoch
a urob ich svojím dedičstvom, ako to bolo od počiatku.
14 Zľutuj sa nad svojím ľudom, ktorý nesie tvoje meno,
nad Izraelom, ktorého si rovným urobil svojmu prvorodenému.
15 Zľutuj sa nad mestom, ktoré je zasvätené tebe,
nad Jeruzalemom, kde máš svoje bývanie.
16 Naplň Sion svojimi nevysloviteľnými dielami
a svoj ľud svojou slávou!
17 Osvedč sa tým, ktorí sú prvotinami všetkého stvorenia,
a splň všetko, čo v tvojom mene predpovedali dávni proroci.
18 Daj odmenu tým, ktorí sa spoliehajú (iba) na teba,
aby sa ukázala spoľahlivosť tvojich prorokov:
vyslyš modlitby svojich služobníkov
19 podľa Áronovho požehnania, ktoré dal ľudu,
a upravuj nás na spravodlivú cestu!
Nech vedia všetci, ktorí žijú na zemi,
že ty si Boh, ktorý svojím okom sleduješ svet.

Ako si počínať v rozličných okolnostiach života

O dobrej manželke

20 Žalúdok požíva každé jedlo,
ale niektoré jedlo je lepšie než druhé.
21 Ako podnebie rozozná jedlo z divočiny,
tak aj rozvážne srdce (pozná) falošné slová.
22 Podvodné srdce pôsobí zármutok,
ale skúsený človek mu vie odporovať.
23 Žena prijíma každého muža,
ale niektorá deva je hodnejšia od inej.
24 Krása ženy privábi veselosť na tvár jej muža
a túžba (po nej) prevyšuje každú inú túžbu mužovu.
25 Ak má na jazyku prívetivosť, miernosť a srdečnosť,
jej muž nie je potom ako ostatní ľudskí synovia.
26 Kto dostal dobrú ženu ten sa dostáva k bohatstvu,
ona je pomocnicou aj stĺpom, o ktorý sa pokojne (opiera).
27 Kde niet plota, tam voľne kradnú majetok,
kde niet ženy, tam (muž) zastane v biede.
28 Ktože dôveruje tomu, kto nemá hniezda?
Uchýli sa tam, kde príde naňho súmrak.
Je ako opásaný lúpežník,
skokom sa ženie od jedného mesta k inému mestu.

O voľbe priateľa

XXXVII. ¹ Každý priateľ hovorí: „Uzavrel som priateľstvo.“
Ale mnohý priateľ je len podľa mena priateľom.
Či to nespôsobí trpkosť až na smrť,
² ak sa ti priateľ a druh zmení v nepriateľa?
³ Ó, krajne ničomná opovážlivosť, kdeže si sa len vzala,
aby si pokryla zem zlosťou a úlisnou falošnosťou?
⁴ Priateľ sa raduje s priateľom nad (jeho) blaženosťou,
no v čase súženia stane sa mu protivníkom.
⁵ Priateľ má sútrpnosť s priateľom (pre žalúdok):
a proti nepriateľovi sa chopí štítu.
⁶ Nezabúdaj na svojho priateľa, ktorý sa ti oddáva s celou dušou,
nezabudni na neho ani pri svojom bohatstve!

O voľbe poradcu

⁷ Nehľadaj radu u toho, kto číha po tebe,
ukry svoj úmysel pred tými, čo ti závidia.
⁸ Každý, kto radí, prednáša svoju mienku,
ale je aj poradca sám pre seba.
⁹ Chráň sa pred (takým) poradcom,
najprv sa vyzvedaj, v čom má nedostatok.
Lebo taký myslí (najprv) na seba,
¹⁰ aby ti nezarazil kolík do zeme.
Povie ti: „Správna je tvoja cesta!“ -
¹¹ a pritom sa postaví stranou, aby videl, čo sa ti stane.
¹² S nepobožným (nemaj) rozhovor o svätosti
a s nespravodlivým o spravodlivosti!
So ženou (nemaj) rozhovor o tej, na ktorú žiarli,
bojazlivému nehovor o vojne!
S obchodníkom (nehovor) o obrate,
s kupcom o predaji,
so závistlivcom zasa o prejave vďaky!
¹³ S človekom bez milosrdenstva (nehovor) o milosrdenstve,
s nepočestným o počestnosti,
s roľníckym robotníkom o jeho rozličných prácach!
¹⁴ S robotníkom (zjednaným) na rok nehovor o zakončení roka,
s lenivým otrokom o mnohých pracovných (povinnostiach):
na radu takýchto sa nikdy nespoliehaj!
¹⁵ Stýkaj sa ustavične so svätými mužmi,
o komkoľvek sa dozvieš, že zachováva bázeň pred Bohom,
¹⁶ ktorého duša sa podobá tvojej duši
a ktorý má sútrpnosť s tebou, keby si sa zakolísal vo tme.

Rozliční poradcovia

¹⁷ Pevne sa drž toho, čo ti radí dobré svedomie,
nad to nemáš nič cennejšie.
¹⁸ Svedomie svätého človeka ti niekedy povie viac
ako sedem strážcov, ktorí sedia vysoko (na veži) a skúmajú (kraj).

19 Ale pritom vzývaj Najvyššieho,
aby riadil tvoju cestu podľa pravdy.
20 Pred každým tvojím dielom nech predchádza správne uváženie
a pred každým výkonom pevný úmysel.
21 Ničomné slovo mení srdce; štyri výhonky z neho vyrastú:
dobré a zlé, život a smrť
a nad nimi trvale vládne jazyk.
Niektorý učiteľ je zbehlý a vyučuje mnohých,
ale sebe vie málo osožiť.
22 Múdry učiteľ vie poučiť mnohých,
aj sám sebe osoží.
23 Iný vie múdro hovoriť, ale ho zavrhnú,
takže v každom ohľade trpí núdzu;
24 nedostal od Boha milosť,
lebo aj v múdrosti má nedostatok.
25 Iný je zasa múdry iba pre seba
a plody jeho rozvahy sú chvályhodné.
26 Múdry muž poučuje svoj ľud
a plody jeho múdrosti sú spoľahlivé.
27 Múdry muž obsiahne plné požehnanie,
ktorí ho vidia, chvália ho.
28 Život človeka má spočítané dni:
no dni Izraela sú nespočítateľné.
29 Múdry sa dožije úcty vo svojom národe
a jeho meno bude žiť naveky.

Miernosť v jedení a pití

30 Synu, kým žiješ, skúšaj svoju dušu,
ak nájdeš v sebe ničomnosť, nerob jej po vôli!
31 Nie všetko je na osoh každému jednému
a nie každý druh (vecí) nájde u všetkých rovnaké (zaľúbenie).
32 Nebuď nenásytný pri každom hodovaní,
ani sa nevrhaj na každé jedlo!
33 Lebo z mnohého jedenia nastáva choroba
a pažravosť pritiahne ti bolesť žlče.
34 Pre opilstvo mnohí zahynuli,
kto je zdržanlivý, predlžuje si život.

Sir38

Ako si máme hodnotiť lekára

XXXVIII. ¹ Maj vo vážnosti lekára, lebo ho potrebuješ,
a veď ho stvoril Najvyšší (na pomoc iným).
2 Lebo uzdravenie pochádza od Boha,
od kráľa dostane nejaké dary.
3 Vedomosti lekára mu pozdvihujú hlavu
a veľmoži hovoria o ňom s pochvalou.
4 Najvyšší vytvoril zo zeme liečivé byliny

5 a múdry muž ich nebude odmietat' od seba.
6 Či nie od dreva sa stala sladkou horká voda,
7 aby ľudia poznali jeho (liečivú) silu?
8 Najvyšší dal ľuďom aj znalosť,
9 aby ho ctili za jeho podivné činy.
10 Ními mierni lekár bolesti
11 a mastičkár z nich vyrába jemné voňavky;
12 a tiež iné masti na liečenie (dal Boh),
13 aby jeho diela nezhynuli.
14 Lebo uzdravenie na zemskej povrchu je od Boha.
15 Synu, pri chorobe sa nezanedbávaj,
16 ale modli sa k Pánovi a uzdraví ťa.
17 Odvráť sa od hriechu a nech sú tvoje ruky priame;
18 a očisti si srdce od každej nepravosti!
19 Obetuj na ľúbezňú vôňu (suchú) obeť z čistej múky
20 a hojne pokrop tukom svoju obeť!
21 Ale aj lekárovi daj možnosť, (aby zasiahol),
22 lebo nato ho stvoril Pán;
23 a nech neodstúpi od teba,
24 lebo potrebuješ jeho pomoc.
Príde taký čas, keď sa dostaneš do ich rúk:
ale oni budú prosiť Pána,
aby ich sám riadil (nájst') úľavu a uzdravenie
pre ich vlastné správanie.
Kto sa však dopustí hriechu pred svojím Stvoriteľom,
upadne do rúk lekára.

Ako sa máme správať voči mŕtvemu

16 Synu, nad mŕtvym vylievaj slzy
17 a započni žalospev ako kruto postihnutý človek.
18 Zakry mu telo, ako je spravodlivé,
19 a nebuď nedbanlivý pri jeho pochovaní!
20 Aby ťa neohovorili, konaj nad ním trpký žiaľ cez deň,
21 a potom (hľadaj) útechu na svoju bolesť!
22 Maj nad ním žalosť, ako si zasluhuje,
23 aspoň deň-dva, aby ťa neohovorili.
24 Lebo zármutok urýchľuje smrť a zastiera silu,
najmä zármutok srdca zohýba šíju.
Aj keď odnesú (mŕtvolu), zármutok ostáva:
Život chudobného je taký, aké je jeho srdce.
Svoje srdce neod dávaj (prílišnému) zármutku,
ale zažeň ho od seba a mysl na posledné veci.
Nezabúdaj, že niet návratu (pre mŕtveho),
a tak jemu (zármutkom) nie si na osoh a len sebe škodíš.
Pamätaj na môj osud: taký bude aj tvoj,
včera mne a dnes tebe.
Ako odpočívajú mŕtvy, tak nech spočívajú aj jeho pamiatka,
potešuj ho, keď odchádza jeho duch (zo sveta).

O učiteľoch Zákona
Kto sa nedopracuje k múdrosti

25 Zákonníkova múdrosť (sa rodí) v pokojnom čase,
kto nemá povinností veľa, môže sa naplňať múdrosťou.
26 Či nadobúda múdrosť, kto sa musí držať pluhu?
Alebo ten, kto honosí sa vrhaním (oštepú)?
Alebo ten, kto ostňom poháňa dobytok a pohybuje sa v ich práci?
Ved' takého reč sa okolo teliec točí!
27 Svoju pozornosť venuje obracaniu brázd,
ani nespí, čo myslí na kŕmenie kráv.
28 Tak aj tesár a staviteľ
a ten, čo deň a rovnako aj noc venuje sa tomu,
že ryje rytiny do pečatných (kameňov),
vytrvalo vymýšľa rozličné kresby,
a svoju myseľ sústreďuje na to, aby maľby boli podobné;
ani nespí, čo dokonat' chce svoje dielo.
29 Tak aj kováč sedí pri nákově,
prezerá si prácu, ktorú robí zo železa.
Horúcosť ohňa mu páli telo,
ale odporuje peci horúcej.
30 Úder kladiva mu ohlušuje uši,
ku vzorcu náradia oči upiera.
31 Svoju myseľ sústreďuje na to, ako vyhotoviť dielo,
svojou bedlivosťou ho vyzdobuje dôkladne.
32 Tak aj hrnčiar sadá k svojej práci,
pričom nohami poháňa kolo,
ustavične je ustarostený o svoje dielo
a v celom svojom počínaní dbá na úmernosť (diela).
33 Rukou stvárňuje blato,
ktoré pod jeho nohami stráca svoju tvrdosť.
34 Svoju myseľ venuje tomu, ako previesť posledný náter,
a starostlivo vec očistí.
35 Títo všetci spoliehajú sa na svoje ruky
a každý z nich musí sa rozumieť svojmu remeslu.
36 Bez nich všetkých nemožno budovať mesto.
37 Nedovoľuje sa im bývať (v cudzine) ani cestovať.
Ale ani do rady (mesta) im nepriznajú vstup,
38 ani na sudcovskú stolicu si nezasadnú,
nemajú pochop o tom, čo ustanovuje právo,
ani neoznamujú verejnosti, čo vyžaduje poriadok a spravodlivosť.
Ešte menej sa vyznajú v múdrych výpovediach.
39 Vo svojom svetskom zamestnaní sú však pevne zbehlí,
ich (jedinou) túžbou je: prevádzať svoje remeslo.
(Ináč si počína ten), kto svoju myseľ upriamuje k tomu,
aby premýšľal o zákone Najvyššieho.

Ktorou cestou možno dôjsť k múdrosti

XXXIX. ¹ Mudrc skúma múdrosť všetkých predkov
a zapodieva sa náukou prorokov.
2 Má v pamäti, čo kedysi rozprávali slávni muži,
a myslou preniká do zvrátov múdroslovných výpovedí.
3 Preskúmava tajnosti múdrych výrokov
a zapodieva sa záhadami múdroslovných výpovedí.
4 U veľmožov koná služby,
ba dostavuje sa aj pred vládára.
5 Cestuje po krajinách cudzích národov:
skusuje, čo je dobré a čo zlé u ľudí.
6 Už na úsvite - ako sa prebudí -
svojím srdcom sa oddáva Pánovi, svojmu Stvoriteľovi,
a pred tvárou Najvyššieho si koná svoju modlitbu.
7 Svoje ústa otvára na modlitbu,
aby odprosoval za svoje previnenia.
8 Lebo ak náš všemohúci Pán bude tak chcieť,
bohato mu nadelí rozumného ducha,
9 takže ako lejak bude chrliť zo seba výpovede Božej múdrosti
a modlitbou bude zvelebovať Pána.
10 On sám bude upravovať jeho myseľ k rozumnosti
a dá mu vysvetlenie o svojich skrytých zámeroch.
11 Svoju vyspelosť bude prejavovať v múdrosti
a svoju slávu bude zakladať na zákone zmluvy s Pánom.
12 Premnohí pochvália jeho múdrosť,
lebo ju nebude možno zničiť naveky.
13 Spomienka na neho nikdy neprestáva
a jeho meno bude žiť z pokolenia na pokolenie.
14 Jeho múdrosť budú vychvalovať národy
a jeho chválu bude hlásať zhromaždený (ľud).
15 Ak bude dlho žiť, zanechá po sebe slávnejšie meno ako tisíce iní,
ale i keď sa (skôr) vráti k odpočinku, bude mu to na prospech.

Diela Božie sú dobré a účelné

16 Chcem ešte vyrozprávať, (o čom) som uvažoval,
lebo som plný nadchnutia (ako proroci).
17 Vypočujte ma, zbožní synovia,
vyháňajte do plodu ako ruža, sadená pri vodných tokoch!
18 Vydávajte zo seba ľúbeznú vôňu ako jemné kadidlo,
19 rozvíňajte svoje kvety ako ľalie a vydávajte vôňu,
zazelenajte sa utešene a spievajte spoločnú pieseň,
zvelebujte Pána pre jeho diela!
20 Vzdávajte mu jeho zvelebovanie,
chváľte ho hlasite svojimi perami,
piesňami svojich úst a gitarou (ho chváľte)
a vaša chvála nech zaznieva takto:
21 „Všetky diela Pánove sú veľmi dobré...
Všetko, čo ustanoví, stáva sa na svoj čas.“
Preto nehovorte: „Načo je toto a načo tamto?“ -

22 lebo svojím časom všetko sa ukáže potrebným.
Na jeho slovo stala sa voda ako mohutný násyp,
na rozkaz jeho úst povstali nádrže vôd.
23 Lebo na jeho rozkaz sa stane všetko, čo chce,
a nik mu nemôže prekážať, keď chce spasiť (niekoho).
24 Skutky všetkých ľudí sú (známe) pred ním,
jeho očiam nie je skryté nič.
25 Od večnosti do večnosti siaha jeho pohľad,
pred ním nič nie je podivuhodné.
26 Nesluší sa pýtať: „Čo je toto a čo zasa ono?“ -
Všetko bude potrebné na svoj čas.
27 Jeho požehnanie je také hojné, ako rozvodnená rieka,
28 ako keď povodeň napája suchú (zem).
Jeho hnev zachváti národy, ktoré ho nehľadali.
29 Ako vie premeniť na púšť vodou (zvlažený kraj),
takže zem vyschne (úplne),
tak sú jeho cesty priame pre ich chôdzu,
ale pre hriešnikov (sú) ako prekážky pre jeho hnev.
30 Pre dobrých stvoril všetko dobré od počiatku,
hriešnikom (určil) dobré i zlé veci.
31 Najpotrebnejšie veci pre život ľudí (sú)
voda, oheň, železo a soľ,
mlieko, jemný pšeničný chlieb a med,
hrozno z viniča, olej a odev.
32 To všetko dal svätým (ľuďom) k dobru,
ale ničomníkom a hriešnikom sa mení (aj) to na zlo.
33 Sú vetry, ktoré majú za cieľ trestať,
ktoré, keď rozzúria sa, väčšie utrpenie prinášajú.
34 Keď na svoj čas plnia (svoju úlohu) a napnú sily,
tak ukájajú hnev svojho Stvoriteľa.
35 Oheň, krúpy, hlad a smrť -
to všetko je na trest stvorené.
36 Zuby dravcov, škorpióny a hady
a pomstivý meč je na skazu hriešnikom.
37 Cítia rozkoš, ak dostanú od neho rozkaz (na zásah),
sú pripravené na zemi, ak sú potrebné,
ale (zasiahnu) na svoj čas, ani neprekročia rozkaz.
38 Preto o čom som bol od počiatku pevne presvedčený,
premýšľal som o tom a uvažoval, i v písme zanechal.
39 Všetky Božie diela sú dobré
a on každé dielo uvádza (do činnosti) na svoju hodinu.
40 Nesluší sa hovoriť: „Toto je horšie ako tamto.“
Všetko sa osvedčuje na svoj čas.
41 A teraz celým srdcom i ústami chváľte
a zvelebujte meno Pánovo!

Eudská bieda v utrpení

XL. ¹ Každému človekovi je určená veľká úloha,
pretože preťažké jarmo spočíva na Adamových synoch,
a to odo dňa, keď zo života matky prídu (na svet),
až do dňa pohrebu, keď sa vrátia k matke nás všetkých.
² Všetkých trápi premýšľanie a obavy srdca,
starosti o budúcnosť a o deň zakončenia (života),
³ (od toho počnúc), kto sedí na slávnom prestole,
až po toho kto je uponížený v zemi a popole,
⁴ (počnúc od toho), kto nosí purpurový oblek a na hlave veniec,
až po toho, kto sa iba drsným plátnom odieva;
(všetkých stíha): hnev, závisť, zmätok a neistota,
strach pred smrťou, ustavičné zvady a hašterenia.
⁵ A keď si má oddýchnuť na lôžku,
nočný sen mu mení všetku myseľ.
⁶ Málo alebo nijakého odpočinku nemá,
akoby aj vo sne strážiť mal, ako to za dňa (robieva).
⁷ Poľakaný je videním svojho srdca,
je mu tak, ako keby vyviazol v deň vojny.
Prebúdza sa vo chvíli svojej záchrany
a čuduje sa, že sa nemá čoho obávať.
⁸ (To je osud) každého tvora - od človeka až po dobytok -
a hriešnika až sedemnásobný:
⁹ okrem toho je stanovená smrť, vyliatie krvi, nesvornosť, meč,
útlaky, hlad, skaza a pohromy.
¹⁰ Proti hriešnikom sú stanovené všetky tieto veci,
veď pre nich prišla (kedysi) aj potopa.
¹¹ Všetko, čo je zo zeme, do zeme sa navráti,
ako sa vracajú všetky vody do mora.

O pravom bohatstve

¹² Každý úplatok a nespravodlivý (dar) zahynie,
len poctivosť pretrvá naveky.
¹³ Majetky nespravodlivých vyschnú ako rieky
a odznejú ako mohutný rachot hromu za dažďa.
¹⁴ Raduje sa, kým vládze otvárať ruku,
ale hriešnici nakoniec zmiznú úplne.
¹⁵ Potomstvo bezbožníkov nenasadí veľa výhonkov,
nečisté korene chrašia na strmých skalinách.
¹⁶ Ako sítie, čo rastie pri každej vode na brehoch riek,
býva prv ako ostatné seno skášané.
¹⁷ Dobročinnosť je akoby požehnaný raj,
lebo (zásluha) milosrdenstva pretrvá naveky.

Radosti ľudského života

¹⁸ Sladký je život pracovitého a pritom spokojného človeka,
nájdeš poklad aj v takom (živote).
¹⁹ Deti a stavba mesta zachovávajú meno človeka,
ale nad to viac treba hodnotiť bezúhonnú ženu.

20 Hudba a víno rozveseľuje srdce,
ale nad obidvoje viac treba cenit' lásku k múdrosti.
21 Píšťaly a lutny prinášajú sladkosť do piesne,
ale prívetivý hlas má vyššiu hodnotu ako obidvoje.
22 Tvoje oko túži za pôvabom a krásou,
ale zeleň siatín je nad oboje.
23 Priateľ a druh sa z času na čas zídu
však viac ako oni znamenajú muž a žena.
24 Bratia si poskytnú pomoc v čase súženia,
ale viac vyslobodenia ako oni prináša milosrdenstvo (iných).
25 Zlato a striebro dáva nohám pevne stáť:
ale dobrá rada je nad to obidvoje.
26 Statky a moc (nad inými) pozdvihujú srdce,
ale nad to cennejšia je bázeň pred Bohom.
27 Ak niekto má bázeň pred (Bohom), nebude mať nedostatok,
pri jej (ochrane) netreba hľadať inú pomoc.
28 Bázeň pred Pánom je ako požehnaný raj,
pokrytá je slávou nad všetku inú (slávu).

Výstraha pred žobrotou

29 Synu, pokiaľ žiješ, chráň sa nedostatku,
lebo lepšie ti je umrieť, ako v nedostatku žiť.
30 Ak niekto musí hľadiť na cudzí stôl,
jeho život nemožno pokladať za život:
Veď svoj život udržuje iba cudzím pokrmom.
31 Rozumný a dobre vychovaný muž sa (toho) uchráni.
32 V ústach nemúdreho sa nájde sladká výhovorka pre biedu,
ale v jeho bruchu horí oheň.

Sir41

Eudská bieda sa ukazuje najmä v smrti:

Smrť ako zisk

XLI. ¹ Ó, smrť, aká trpká je spomienka na teba
pre človeka, ktorý spokojne požíva svoje bohatstvo;
2 pre takého, čo žije si bezstarostne,
ktorého cesty sú hladké vo všetkom
a ktorý má ešte dost' sily, aby jedol (s chuťou).
3 Ó, smrť, aké dobré je tvoje ustanovenie
pre bedára a takého človeka, ktorého opustili sily,
4 ktorý je zošlý vekom, ktorý sa musí starať o všetko
a ktorý už (od života) nemá čo čakať a stratil všetku trpezlivosť.
5 Neľakaj sa zákona smrti!
Spomeň si na to, čo bolo pred tebou a čo príde zasa po tebe:
6 to je údol od Pána, (ustanovený) pre všetkých ľudí.
Čože ťa môže prekvapiť, ak s tým súhlasí Najvyšší,
či sa (dožiješ) desať, sto alebo tisíc rokov?
7 V podsvetí prestanú sa žalovať na život.

Smrť ako trest

8 Z ohavných synov pochádzajú hriešni potomci,
(ale takí budú aj tí), ktorí sa stýkajú s domom zlých.
9 Dedičstvo hriešnych synov vyjde navnivoč
a ich rodu sa bude trvale držať potupa.
10 Na nečestného otca žaloby znášajú synovia,
lebo jeho vinou sa dostali do hanby.
11 Beda vám, hriešni mužovia,
ktorí ste opustili zákon najvyššieho Pána.
12 Keď sa aj rodením (množíte), prekliate je vaše zrodenie,
a keď zomierate, kľatba je vaším podielom.
13 Všetko, čo pochádza zo zeme, do zeme sa navráti,
a tak aj bezbožní z kľatby prejdú do záhuby.
14 Zármatok ľudí (opľakáva) iba telo,
no u zatratených aj meno zanikne.
15 Maj starosť o svoje dobré meno: ono ti skôr zostane
ako tisíc vzácných a veľkolepých pokladov.
16 Dobrý život má spočítané dni:
dobré meno však zostane naveky.
17 (Synovia, svoje poučenie si zachovajte v pokoji!)
Skrýta múdrosť a poklad, ktorý vidieť nemožno -
akýže je osov z obidvoch?
18 Lepší je ten, kto vie ukryť svoju nemúdrosť,
ako ten, kto zakryje svoju múdrosť.

Za čo sa treba zahanbovať

19 Pociťte však zahanbenie pri tom,
čo budem prednášať svojimi ústami.
20 Nie je dobre pýriť sa hanbou za všetko,
ako je zas pravda, že nie všetci rovnako všetko schvaľujú.
21 Hanbite sa pred otcom a matkou za smilstvo
a pred vladárom a mocnárom (sa hanbite) za lož,
22 pred kniežat'om a sudcom za zločin;
pred obcou a zástupom (ľudu) za priestupok (zákona),
23 pred priateľom a druhom za nepravosť
a za krádež pred celým miestom, na ktorom bývaš,
24 aj za (spreneverenia) proti Božej, pravde a jeho zmluve,
za opieranie lakt'om pri jedení,
25 za zneváženie toho, čo dávaš alebo prijímaš,
za mlčanie pri pozdrave,
za pohľady na smilnicu,
26 za odvrátenie svojej tváre od pokrvného.
Neodvracaj tvár od blížneho,
(hanbiť sa treba) za odňatie čiastky, ktorú si nevrátil.
27 Nepozeraj po žene iného muža,
ani nečíhaj po jeho otrokyni,
ani sa nepostav k jej lôžku!
28 (Hanbi sa) pred priateľmi za potupné slová,

a preto, keď máš dar, nerob pritom výčitky.

Sir42

Za čo sa netreba hanbiť

XLII. ¹ Neopakuj reč, ktorú si (raz) počul,
(hanbi sa) za prezradenie reči, čo má byť ukrytá.
Tak ťa skutočne nestihne zahanbenie
a budeš obľúbený u všetkých ľudí.
Za toto všetko sa nehanbi,
ani neber na nikoho ohľad, aby si sa neprevinil:
² za Zákon Najvyššieho a za jeho zmluvu,
³ za súd, ktorým aj bezbožníka berieš do ochrany,
za (zúčtovanie) so spoločníkmi a spolucestujúcimi,
⁴ za dary zo svojho majetku,
za rovnakú presnosť váh a závažia,
⁵ za zisk, či bol väčší alebo menší;
za zisk pri kúpe a obchodovaní,
za prísne vychovávanie synov,
za to, že si ničomného otroka do krvi zbil po boku.
⁶ Pre ničomnú ženu je dobrá pečať.
⁷ Kde je mnoho rúk, tam zatváraj (veci):
čokoľvek vydávaš, spočítaj si to a odváž,
⁸ spíš si (presne), čo vydáš a prijmeš.
(Nehanbi sa) za pokarhanie nerozumného a pochabého,
za starcov, ktorých mladí (radi) posudzujú:
ak budeš dobre vychovaný vo všetkom,
budeš obľúbený u všetkých ľudí.

Otcove starosti o dcéru

⁹ Dcéra je pre otca skrytý poklad - treba ho strážiť,
starosť o ňu odníma (všetok) spánok,
aby mu azda v slobodnom stave nezostarla,
a keď sa aj vydá za muža, aby sa mu nestala odpornou.
¹⁰ Tiež aby sa za svojho panenstva nepoškvnila
a v otcovskom dome sa nedostala do druhého stavu,
aby sa nedopustila priestupku, keď už nažíva s mužom;
alebo azda aby sa nestala neplodnou.
¹¹ Zvyš svoju bdelosť nad dcérou, ktorá má sklón ku smilstvu,
aby ťa nevyviedla na posmech pred tvojimi neprajníkmi.
(Hanbil by si sa za to), že ťa ohovárajú po meste,
že ti ľudia robia výčitky
a že ťa zahanbila pred celým množstvom ľudu.
¹² Neobdivuj krásu nikoho,
ani sa nezdržuj v spoločnosti žien!
¹³ Lebo ako zo šiat vychádzajú mole,
tak aj zo ženy (vzíde) neprávosť muža.
¹⁴ Lepší je neláskavý muž ako žena, čo robí dobrotu,

a žena, čo zahanbuje a do potupy (privádza).

Ako sa javí sláva Božia v prírode

15 Chcem si spomenúť na Pánove diela
a chcem rozhlasovať, čo som videl.
Na rozkaz Pána vznikli všetky jeho diela.
16 Žiarivé slnko sa rozhliada po vesmíre,
každé dielo je plné slávy Pánovej.
17 Či neustanovil Pán svätých na to,
aby zvestovali jeho obdivuhodné diela?
A či ich neustanovil všemohúci Pán,
aby pevne stáli na jeho slávu?
18 Priepasť mora a ľudské srdce (rovnako) skúma
a svojou mysl'ou postihne ich výmysly.
19 Lebo Pánovi je známa každá vedomosť,
svojím pohľadom pozoruje znak vekov;
oznamuje, čo pominulo, ako aj to, čo prichádza,
a odhaľuje stopy, čo (vedú) k veciam ukrytým.
20 Jeho pozornosti neunikne jediná myšlienka,
nijaká reč sa nemôže pred ním skryť,
21 Skvele usporiadal veľké diela svojej múdrosti
on, ktorý bol pred vekmi a bude naveky.
22 Nič mu nebolo pridané, nič sa mu nemôže odňať,
nepotrebuje, aby mu niekto radil.
23 Aké prevzácne sú všetky jeho diela,
hoci je iba iskierka, čo môžeme vidieť.
24 Všetko to žije a trvá naveky;
a nech by šlo o akúkoľvek potrebu, všetko poslúcha.
25 Všetko je usporiadané dvojmo: jedno je iné ako druhé,
a nič neutvoril tak, aby bolo nedostatočné.
26 Dobro pevne zaistil každému (tvoru),
ktože sa vie nasýtiť pohľadom na jeho slávu?

Sir43

Velebnosť Božia v jednotlivých stvorených dielach

XLIII. ¹ Okrasou výšin je obloha,
krása neba poskytuje veľkolepý pohľad.
2 Slnko svojím zjavom pri východe hlása:
je to podivné teleso a dielo Najvyššieho.
3 Napoludnie rozpaľuje zem,
ktože môže obstáť pred jeho horúčosťou?
Akoby udržoval pec pre diela, čo potrebujú horúčavu.
4 Slnko trojnásobne vypaľuje vrchy,
pálčivé lúče vydychuje zo seba;
a ako žiari svojimi lúčmi, až oslepuje oči.
5 Veľký Pán je jeho stvoriteľom,
na jeho rozkaz urýchlene koná cestu.

6 Aj mesiac svieti na svoj čas.
Ukazuje čas a je večným znakom.
7 Od mesiaca je znamenie pre sviatočný deň
podľa svitu, ktorého ubúda po splne.
8 Mesačný čas dostal meno podľa jeho mena,
kým podivne narastie po svojom zániku.
9 Je odznakom pre tábor na výsosti,
keď sa skvele rozsvieti na nebeskej oblohe.
10 Krásou neba sú (aj) hviezdy jagavé,
nimi Pán na výsostiach osvecuje celý svet.
11 Na rozkaz Svätého sa postavia, (aby vypočuli) rozsudok,
a neklesajú (silou) na svojich strážnych miestach.
12 Pohliadni na dúhu a zvelebuj toho, kto ju stvoril,
veľmi je utešená svojím leskorn.
13 Svojím skvostným oblúkom sa vinie po nebi,
ruky Vznešeného ju rozopáli.
14 Svojím rozkazom urýchlene privádza sneh
a podobne rýchlo zosiela blesky podľa svojho súdu.
15 Okrem toho otvára zásobárne
a vyletujú (stadiaľ) mraky ako vtáky.
16 Vo svojej veľkosti ukladá mraky
a rozdrobia sa na kamene krupobitia.
17 Pri jeho zjave sa otriasajú vrchy
a keď sa mu páči, zaveje vietor od juhu.
18 Zvuk jeho hromobitia udrie o zem,
keď dujú od severu víchrice a smršte veterné.
19 Ako sa vták spúšťa na zosadnutie, tak rozsieva sneh,
ktorý poletuje dolu, ako keď sa usádzajú kobyľky.
20 Jeho biely lesk obdivuje oko,
no nad jeho prívalom sa až srdce strachuje.
21 Mráz - ako soľ - posýpa zem,
a keď mrzne, akoby sa tvorili pichliače bodliaka.
22 Zaveje mrazivý vietor od severu
a z vody namrzne kryštál,
pokryje všetko, kde je viac vody,
a voda sa odeje akoby pancierom.
23 A zasa (horúčosť) strávi všetko na vrchoch a vypaľuje púšť,
akoby ohňom vypaľuje všetku zeleň.
24 Rýchlo prichádzajúce mraky prinesú všetkému osvieženie
a keď spadne rosa, zmierňuje horúčavu (a osviežuje).
25 Na jeho rozkaz umlknú vietor,
stačí mu pomyslieť, aby sa utíšilo more;
Pán vysadil (more) ostrovmi.
26 Námorní plavci vedia rozprávať o nebezpečenstvách (na mori):
i keď iba počúvame o nich, trpneme.
27 Sú aj tam skvelé a podivné diela:
rozličné druhy zverov, zvierat a obludné plemeno.
28 Skrze (neho) dosiahne plavec bezpečne cieľ (cesty),
lebo jeho slovom bolo všetko usporiadané.

Boh je všetko

29 Mohli by sme premnoho hovoriť, no chybuje nám slovo,
koniec všetkých rečí nech je: On je vo všetkom prítomný.
30 Keď ho treba oslavovať, na čo sa zmôžeme?
Lebo on Všemohúci je väčší nad svoje diela.
31 Pocit hrôzy budí Pán, lebo veľmi veľký je,
a jeho moc je obdivuhodná.
32 Oslavujte Pána, koľko len vládzete,
on je ešte väčší,
lebo obdivuhodná je jeho velebnosť.
33 Dobrorečte Pánovi a zvelebujte ho podľa svojej schopnosti,
je väčší nad všetku chválu.
34 Pri jeho zvelebovaní vynaložte všetku svoju silu,
aby to nebolo nedostatočné,
ani tak ho nemôžete vystihnúť.
35 Ktože ho videl a môže o ňom rozprávať?
A kto ho môže zvelebovať takého, aký je od počiatku?
36 Mnohé veci, väčšie od toho, (čo poznáme), sú skryté,
lebo iba málo vidíme z jeho diel!
37 Všetko však urobil Pán
a udelil múdrosť tým, ktorí si počínali nábožne.

Sláva Božia sa javí aj v slávnych predkoch

Sir44

Úvod

XLIV. ¹ Chváliť nám patrí slávnych mužov,
svojich otcov podľa ich činov,
2 svojou odvekou veľkodušnosťou.
3 Jedni panovali vo svojich ríšach,
boli to slávni mužovia pre svoju udatnosť,
(iní), obdarovaní múdrosťou,
svojimi rečami zvestovali svoju prorockú dôstojnosť.
4 Stali sa vodcami ľudu v svojom čase
a s hojnou múdrosťou predkladali ľudu posvätnú náuku.
5 Svojím nadaním zostavovali piesne a nápevy
a písmom zaznačovali básne.
6 Boli (medzi nimi) aj veľkí boháči, ktorí sa usilovali o krásny (život)
a ktorí si pokojne nažívali vo svojich domoch.
7 Všetci títo si získali slávu v dejinách svojho národa
a už za ich života sa im dostalo pochvaly.
8 Ich potomci, z nich zrodení, zanechali meno po sebe,
aby im hlásalo chválu.
9 A zase sú (iní), ktorí nemajú po sebe ani pamiatky:
pominuli sa, akoby ich ani nebolo bývalo.
A hoci sa zrodili, ako keby sa neboli narodili,
lebo aj ich synovia (sa pominuli) spolu s nimi.

10 No aj oni boli nábožní mužovia,
ktorým nechýbali dobré skutky.
11 Pri ich potomstve zostal majetok,
12 u ich vnukov posvätné dedičstvo.
Pri zmluve zotráva ich potomstvo,
13 ich synovia pre nich zostanú naveky:
ani ich potomstvo, ani ich sláva nezaniknú nikdy.
14 Ich telá pochovali v pokoji,
no ich (slávne) meno žije po večné rody.
15 O ich múdrosti rozprávať si budú národy
a ich chválu zvestovať bude zhromaždenie (svätých).

Henoch a Noe

16 Henoch sa ľúbil Bohu, a preto ho preniesol do raja,
aby dal národom (príklad) pokánia.
17 Noe bol uznaný za dokonalého a spravodlivého:
keď nastával čas hnevu, stal sa zmieriteľom,
18 a preto bol ako zvyšok (žijúci) ponechaný na zemi,
keď nastala potopa.
19 Uzavrel s ním večne platnú zmluvu:
že ľudstvo viac nezahynie potopou.

Abrahám, Izák a Jakub

20 Abrahámovi, veľkému praotcovi mnohých národov,
sa slávou nenašiel nik podobný,
lebo plnil zákon Vznešeného,
a preto s ním uzavrel zmluvu.
21 Túto zmluvu potvrdil na jeho tele
a on sa osvedčil verným, keď ho (Boh) skúšal ...
22 Preto mu prísahou zaručil
slávu vo vlastnom národe:
že ho rozmnoží ako prach zeme
23 a jeho potomstvo povýši ako hviezdy;
a že dostane do vlády (zem) od mora k moru,
od (Veľkej) rieky až po kraj zeme.
24 Aj s Izákom si podobne počínal
pre Abraháma, jeho otca.
25 Väčšie požehnanie ako všetkým (iným) národom udelil mu Pán
a svoju zmluvu utvrdil nad Jakubovou hlavou.
26 Uznal (Jakuba) za hodného, aby ho zahrnul svojím požehnaním,
preto mu priznal dedičný podiel;
a on ho rozdelil po častiach medzi dvanástimi pokoleniami.
27 A zachoval mu zbožných mužov,
ktorí boli obľúbení u všetkých ľudí.

XLV. ¹ Mojžiš je milý Bohu i ľuďom;
jeho spomienku požehnávajú.
² Podobne ho oslávil ako svätých (praotcov)
a veľkým ho urobil na postrach nepriateľov.
Na jeho slovo zastavil príšerné udalosti.
³ Oslávil ho pred tvárou kráľov,
dal mu prikázania, (určené) pre jeho národ,
pri čom mu aj svoju slávu ukázal.
⁴ Pre jeho vernosť a pokoru povolal ho na svätú úlohu
a spomedzi všetkých ľudí si ho vyvolil.
⁵ Lebo mu dal počuť svoj hlas a uviedol ho do mraku
⁶ a osobne mu odovzdal svoje prikázanie: zákon nábožného života,
aby vyučoval Jakubov rod podľa jeho zmluvy,
Izrael podľa toho, čo preň ustanovil.

Áron

⁷ Jeho brata Árona, z pokolenia Léviho,
zvelebil jemu podobne.
⁸ Ujednal s ním večne platnú zmluvu
a dal mu kňazskú (dôstojnosť) v národe;
slávnym (rúchom) blaženým ho urobil:
⁹ lebo ho opásal ozdobným opaskom,
obliekol ho do slávnostného rúcha
a ozdobil ho znakmi (kňazskej) moci.
¹⁰ Dal mu (za oblek) spodky, dlhú sukňu a plášť (na ramená)
a obklopil ho zlatými zvončekmi, ktoré hojne (navešal na neho) dokola,
¹¹ aby sa rozzvučali pri jeho chôdzi,
aby tak bolo počuť ich hlas v chráme
na upomienku synov z jeho rodu.
¹² (Odel ho) do svätého rúcha zo zlata, modrého a červeného purpuru,
s tkaným náprsníkom s osudím;
¹³ (bolo to) tkané dielo umného muža, nadaného dokonalou zručnosťou.
(Bola to) umelecká práca zo šarlátovej priadze,
(zdobená) vzácnymi, rytými kameňmi, zasadenými do zlata -
dielom kameňorytca - ktorý do nich vryl upomienku
podľa počtu Izraelových pokolení.
¹⁴ Zlatou stuhou na (veľkňazskej) čiapke (ho ozdobil),
s vyrytým označením: Svätý (Pána) -
nádherná ozdoba, dielo prevzácne,
slasť pre oči: (dokonalá) krása.
¹⁵ Pred ním od prvopočiatku nik nemal toľko krásy (na sebe),
¹⁶ nebol ňou odetý nijaký cudzinec,
ale jedine jeho synovia (to nosievali)
a jeho vnukovia po všetky časy.
¹⁷ Nech jeho obetu spaľuje oheň každodenne.
¹⁸ Mojžiš mu naplnil ruky (obetným mäsom)
a pomazal ho svätým olejom.
¹⁹ Večne platnou zmluvou dostalo sa jemu
a jeho potomstvu - ako sú dni neba -

konat' úrad kňazský, prednášať chvály (Bohu)
a požehnanie udeľovať menom jeho ľudu.
20 Jeho si vyvolil zo všetkých živých:
prinášať obeť Bohu na ľúbeznu vôňu,
kadidlo (páliť) pri suchej obeti
a uzmierovať ho (v zastúpení) ľudu.
21 Vo svojich prikázaniach mu dal moc
(rozhodovať) o ustanoveniach zmluvy,
vyučovať Jakubov rod podľa jeho zmluvy
a pomocou zákona dávať svetlo Izraelovi.
22 Proti nemu sa vzbúrili mužovia z iného rodu,
závisťou naplnení mužovia ho obkľúčili v púšti
tí, čo boli (spojení) s Dátanom a Ábironom,
a rozzúrená skupina Koreho.
23 Pán to videl a neľúbilo sa mu to,
preto ich aj zničil v návale hnevu.
24 Desné veci spôsobil proti nim,
nechal ich pohltiť plameňom ohňa.
25 Tak rozmnožil Áronovu česť,
keď mu dal dedičský podiel
a vyhradil mu prvé plody zeme.
26 Predovšetkým zaopatril im chleba do sýtosti:
lebo jedia z obetných darov Pánových,
ktoré prepustil jemu a jeho potomstvu.
27 Iný majetok nemá mať v zemi ostatného ľudu,
(nijakú územnú) časťku nebude mať v národe,
keďže sám (Boh) je jeho časťou a dedičstvom.

Finés

28 Finés, Eleazarov syn, je tretí v tejto slávnej (hodnosti),
lebo podobným sa mu stal v bázni Pánovej;
29 zostal pevný keď sa národ vzbúril,
svojím dobrým a rozhodným duchom (uzmieril) Boha
v zastúpení Izraela.
30 Preto uzavrel s ním zmluvu pokoja,
(ustanovil ho) za knieža svätyne a ľudu,
aby si podržal on sám a jeho potomstvo
kňazskú hodnosť naveky.
31 Tak mal aj kráľ Dávid, syn Jesseho, z pokolenia Júdovho,
zmluvu s (Bohom),
že dostane dedičstvo on sám aj jeho potomstvo.
Nech nám dá múdrosti do srdca,
aby sme mohli spravovať ľud podľa pravdy,
aby nevyšli ich dobrá nazmar,
ale aby ich slávu urobil večnou v národe.

Jozue a Kaleb

XLVI. ¹ Hrdinom v boji bol Jozue, syn Nunov,
Mojžišov nástupca v prorockom úrade.
On sa preslávil tým, čo znamená jeho meno:
² bol veľkým záchrancom jeho vyvolených,
porazil nepriateľov, ktorí povstali proti nemu,
aby zaujal dedičstvo pre Izrael.
³ Akú slávu dosiahol vtedy, keď dvíhal svoje ruky
alebo keď sa s mečom vrhal proti mestám!
⁴ Ktože sa mu mohol postaviť naproti?
Lebo sám Pán privádzal nepriateľov (k porážke).
⁵ Či nezastavil slnko svojou rozhorčenosťou
a jeden deň stal sa mu akoby dva dni?
⁶ Vzýval všemohúceho Najvyššieho,
keď bojoval proti nepriateľom dokola;
naš velebný a svätý Boh ho vypočul,
a (pomohol mu) mohutným kamením krupobitia veľkej sily.
⁷ Zaútočil na nepriateľský národ
a na svahu zničil protivníkov,
⁸ aby pohanské národy poznali jeho silu
a že nie je ľahké proti Bohu bojovať.
Pretože nasledoval Mocného
⁹ a už za Mojžišových čias dosvedčil svoju vernosť,
tak sám, ako aj Kaleb, syn Jefonov, (keď obidvaja radili):
postaviť sa nepriateľom na odpor,
prekaziť hriechy národu
a urobiť koniec zlostnému reptaniu.
¹⁰ Preto oni dvaja boli zachránení,
z počtu šesťstotisíc pešieho (ľudu),
aby ich voviedli do dedičnej (krajiny),
do zeme, ktorá oplýva mliekom a medom.
¹¹ A Pán udelil aj Kalebovi udatnosť
a túto silu mal až do svojej staroby,
¹² aby Izraelovi synovia videli,
aké dobré je poslúchať svätého Boha.

Sudcovia

¹³ A sudcovia - nech je ich meno akékoľvek! -
ich srdce nepoznalo (modlárskej) skazy,
ani sa neodvrátili od Pána:
¹⁴ nech je ich pamiatka požehnaná!
Ich kosti nech vydajú na svojom mieste novšie výhonky!
¹⁵ Nech sa zachová ich meno naveky,
nech sláva týchto svätých mužov ustavične prechádza na ich synov.

Samuel

¹⁶ Od Pána, svojho Boha, milovaný Samuel,
Pánov prorok, uviedol kráľovskú hodnosť
a pomazal (prvých) panovníkov vo svojom národe.

17 Podľa Pánovho zákona súdil ľud na zhromaždeniach,
a Pán milostivo zhladol na Jakuba,
a svojou vernosťou sa osvedčil ako jeho pravý prorok.
18 Z jeho slov poznali, aký bol vždy verný,
lebo videl Boha, ktorý osvecuje.
19 Vzýval všemohúceho Pána,
keď ho zvierali nepriatelia, ktorí sa postavili zovšadiaľ,
pri obetovaní nepoškvrneného baránka.
20 Pán mu odpovedal hrmením z neba
a veľkým rachotom mu dal počuť svoj hlas,
21 a tak mohol rozbiť týrske kniežatá
a všetkých vodcov Filištíncov.
22 Pred ukončením života a svojho veku
sa osvedčil pred Pánom a pred jeho pomazaným,
že od nikoho neprijímal ani peniaze, ani obuv,
a tak nemohol nik proti nemu pozdvihnúť žalobu.
23 A keď potom zomrel, ukázal sa kráľovi
a oznámil mu, ako skončí svoj život.
Pozdvihol zo zeme svoj hlas
a svojím proroctvom zotrel nepravosť ľudu.

Sir47

Nátan a Dávid

XLVII. ¹ A po ňom povstal Nátan,
prorok za Dávidovej vlády.
2 Ako oddeľujú tuk od obetného mäsa,
tak bol oddelený Dávid od Izraelových synov.
3 S levmi sa hral ako s baránkami
a s medveďmi si počínal podobne ako s baránkami oviec
za svojej mladosti.
4 Či neporazil obra - a tak neodňal potupu z národa?
5 Len čo napnul ruku, kameňom z praku povalil chvastavého Goliáša.
6 Lebo vzýval všemohúceho Pána
a on dal silu jeho pravici,
aby porazil udatného bojovníka,
a tak zvelebil silu svojho národa.
7 Tak ho oslavovali „desaťtisícami“,
chválili ho pre požehnanie od Pána
a venovali mu slávny veniec.
8 Lebo rozmlátil nepriateľov zo všetkých strán
a vyhubil filištínskych protivníkov až podnes,
naveky rozbil všetku ich silu.
9 Pri každom svojom počínaní vzdával chválu
Svätému a Vznešenému oslavnou rečou.
10 Celým svojím srdcom vychvaloval Pána,
lebo miloval Boha, svojho stvoriteľa,
a on mu udelil silu proti nepriateľom.

11 Ustanovil spevákov naproti oltáru
a pre ich spev zložil sladké piesne.
12 (Sviatočným) oslavám dodal lesku,
(sviatočné) časy skvele upravil až do konca roka,
aby pri nich chválili sväté meno Pána;
od rána sa mala mohutne ozývať svätyňa.
13 Boh ho očistil od hriechov
a naveky pozdvihol jeho silu:
dal mu pevný prísľub o (dôstojnosti) kráľovskej
a o slávnom prestole v Izraeli.

Šalamún

14 Po ňom nastúpil jeho premúdry syn
a pre (Dávida Boh) zvrhol všetku nepriateľskú moc.
15 Šalamún vládol v pokojných časoch;
Boh mu podrobil všetkých nepriateľov,
aby mohol vybudovať dom jeho menu
a pripraviť svätyňu, (trvajúcu) naveky.
Aký si bol múdry vo svojej mladosti,
16 naplnený si bol múdrosťou ako (mohutná) rieka,
tvoj duch stačil pokryť zem!
17 Zaplnil si ju tajomnými múdroslovnými výpoveďami,
takže sa tvoje meno rozchýrilo až na ďaleké ostrovy,
i milovali ťa pre tvoju pokojnú dobu.
18 Pre piesne, príslovia, podobenstvá
a pre výklady krajiny ťa obdivovali.
19 V mene Pána, Boha, ktorý sa volá Boh Izraelov,
20 nahromadil si zlata ako mosadze
a striebra si mal hojne, akoby to bolo olovo.
21 (Neskôr) si sa však s náruživosťou priklonil k ženám
a svojmu telu si povolil bezuzdnosť.
22 Na svoju slávu si tým uvalil škvrnu
a zhanobil si svoje potomstvo:
tým si uviedol hnev na svoje dietky
a dal si sa dráždiť svojej pochabosti.
23 Tak si zaviniť, že sa rozdvajilo tvoje kráľovstvo
a z Efraima vznikla ríša odbojná.
24 Ale Boh neopustí svoje milosrdenstvo,
ani nezruší, ani nezničí svoje diela,
nezničí potomkov svojho vyvoleného,
ani nezahubí potomstvo toho, kto miluje Pána.
25 Ponechal teda Jakubovi (akýsi) zvyšok
a Dávidovi výhonok zo samého koreňa.

Roboam a Jeroboam

26 Keď Šalamún došiel ku koncu (života)
(a pochovali ho) s jeho otcami,
27 zanechal po sebe zo svojho potomstva
(najväčšieho) sprostáka v národe,

28 ktorý nemal nijakej rozvahy - Roboama,
ktorý svojím rozhodnutím priviedol národ k odpadu;
29 a tiež Jeroboama, Nabatovho syna,
ktorý zviadol Izrael na hriechy
a Efraimovi ukázal hriešnu cestu;
a tak sa ich hriechy rozmnožili čo najviac.
30 (Hriechy) ich odvedli ďaleko od vlasti,
lebo sa (ľud) hnal za všetkou nepravosťou,
až prišla na nich pomsta.
Ale (Boh) ich zbavil všetkých ich hriechov.

Sir48

Eliáš

XLVIII. ¹ (Potom) povstal Eliáš, prorok ako oheň,
jeho slovo (blčalo) ohňom sťa fakľa.
2 Uviedol na nich hlad
a klesli počtom tí, ktorí ho nenávisťou dráždili.
Nemohli totiž strpieť prikázania Pána.
3 Pánovým slovom uzavrel nebo
a tri razy priviedol oheň z neba.
4 Tak bol oslávený Eliáš svojimi zázrakmi!
Ktože by sa mohol podobne tebe chváliť?
5 Priviedol si mŕtveho z podsvetia,
z ríše zomrelých slovom Pána, Boha.
6 Uvrhol si do skazy kráľov,
ľahko si rozlámal všetku ich moc
a oslavovaných mužov (si zvrhol) z ich lôže.
7 Na Sinaji si vypočul poučenie (od Boha)
a na Horebe (si prijal) rozkazy na pomstu.
8 Za kráľa si pomazal muža, aby vykonal tresty,
a ustanovil si proroka za svojho nástupcu.
9 Vzatý si bol v ohnivej víchrici
na voz ohnivých koní.
10 O tebe je písané, že v ustanovenom čase
máš krotiť rozhorčenosť Pána,
obrátiť srdce otcovo k synovi
a znovu zriadiť pokolenia Jakubove.
11 Blahoslavení, ktorí ťa videli
a ktorých si vyznačil svojím priateľstvom.
12 Lebo my žijeme iba dotiaľ, kým nám (trvá) život,
po smrti však nebudeme mať také (slávne) meno.

Elizeus

13 (Keď) Eliáša zakryla víchrica,
Elizeus dostal celého jeho ducha:
v svojom živote sa nebál vladára
ani násilím ho nepremohol nik.

14 Nič mu nebolo nemožné:
i jeho mŕtve telo ukázalo (vôľu) prorockú.
15 Za života konal (mnohé) divy,
ale aj mŕtvy ešte konal podivuhodné činy.
16 Ale ľud sa ani pri tom všetkom nedával na pokánie,
ani nezanechal svoje hriechy,
až bol vyvrhnutý zo svojej vlasti
a rozmetaný po celej zemi.
17 A zostala iba malá (čiastka) národa
s panovníkom z Dávidovho rodu.
18 Niektorí konali, čo bolo bohumilé,
iní sa dopúšťali mnohých hriechov.

Ezechiáš a Izaiáš

19 Ezechiáš opevnil svoje mesto,
do jeho stredu dal priviesť vodu,
(pričom) museli prerúbať skalú železom,
a vybudovali vodnú nádrž.
20 Za jeho vlády vytiahol proti nemu Sennacherib,
vyslal rabsakeho, aby napnul ruku proti nim.
Svoju ruku zdvihol proti Sionu
a pyšne si počínal, pretože bol mocný.
21 Vtedy sa im zachveli srdcia aj s rukami,
zvíjali sa bolesťou ako ženy pri pôrode.
22 Vzývali Pána, zľutovníka,
rozprestierali ruky, zdvíhali ich k nebu;
a svätý Pán, Boh, rýchlo vypočul ich volanie.
23 Nespomenul si na ich hriechy,
nevydal ich do rúk ich nepriateľom,
ale zachránil ich rukou svätého proroka Izaiáša.
24 Zvrhol tábor Asýrov
a Pánov anjel ich (úplne) rozbil.
25 Lebo Ezechiáš konal, čo bolo milé Bohu,
a verne chodil po cestách svojho otca Dávida,
ako mu prikazoval prorok Izaiáš,
ten veľký a verný muž pred Bohom.
26 Za jeho života ustúpil späť (tieň) slnka
a (Boh) predĺžil život panovníkovi.
27 (Izaiáš) svojím veľkým duchom videl budúcnosť,
utešoval tých, ktorí trúchlili na Sione.
28 Oznamil budúcnosť, (čo siaha) naveky,
a (oznamil) skryté tajomstvá prv, než sa splnili.

Joziáš a Jereremiáš

XLIX. ¹ Pamiatka na Joziáša vonia ako namiešané voňavky,
ktoré umne pripravil voňavkár.

2 Jeho pamiatka je sladká ako med v ústach
a (pôsobí) ako hudba pri požívaní vína.
3 Boh sám ho upravoval, aby sa národ kajal,
a odstránil všetku pohanskú ohavnosť.
4 Srdce si priamo obracal k Pánovi,
v hriešnom prostredí držal sa zbožnosti.
5 (Králi) - okrem Dávida, Ezechiáša a Joziáša -
všetci sa dopustili hriechu.
6 Lebo júdski králi opustili zákon Najvyššieho
a opovrhli bázňou pred Bohom.
7 Vladárstvo svoje prenechali iným
a svoju slávu (prepustili) cudziemu národu.
8 Tí vypálili vyvolené mesto s chrámom
a cesty k nemu zanechali pusté -
(ako vopred oznámil Pán) skrze Jeremiáša,
9 ktorého utrápili, hoci od života jeho matky
si ho (Boh) určil za proroka,
aby rozvracal, vytrhával a ničil,
a zasa budoval, obnovoval a sadil.

Iní znamenití mužovia

10 Ezechiel mal velebné videnie,
ktoré mu ukázal (Sediaci) na voze cherubov.
11 Spomenul nepriateľov (podobenstvom) o prívale
a poukázal na požehnanie tých, čo chodia po priamych cestách.
12 Nech kosti dvanástich prorokov
vyháňajú nové výhonky na svojom mieste:
lebo posilňovali Jakuba
a silnou vierou poučovali o vyslobodení.
13 Ako zvelebíme Zorobábela? -
Lebo aj on je akoby pečatný (prsteň) na pravej ruke.
14 A spolu s ním (sa sluší chváliť) aj Jozueho, Jozedekovho syna.
Oni vo svojom čase budovali chrám,
do výšky vytiahli posvätný chrám Pánov,
pripravený na jeho večnú slávu.
15 Pamiatka na Nehemiáša pretrvá dlhé časy,
lebo on nám vzbudil rozborené hradby,
opravil brány a ich závory
a vybudoval nám bydliská.
16 Medzi zrodenými na svete nikto sa nevyrovná Henochovi,
lebo aj jeho vzali (hore) zo zeme.
17 Ani Jozefovi podobný sa nenarodil nik,
knieža svojich bratov, opora svojho rodu,
vladár nad svojimi bratmi, ktorý upevnil ľud.
18 (Bedlivo) uložili jeho kosti,
ktoré aj po smrti prorokovali.
19 Set a Sem dosiahli tiež chválu u ľudí:
ale Adam predchádza všetko ľudstvo svojím pôvodom.

Veľkňaz Šimon

- L. ¹ Veľkňaz Šimon, syn Oniášov,
za svojho života opravil dom (Boží)
a za svojich čias upevnil chrám.
- ² Vysoká (ohrada) chrámu má svoj pôvod od neho,
stavba to na dvojité (výšku), aby boli vysoké steny (okolo) chrámu.
- ³ Za jeho čias vytesali vodné nádrže,
ktorých ohromný objem (robil dojem) mora.
- ⁴ Všetmožne sa staral o svoj národ
a zachránil ho od záhuby.
- ⁵ Značne rozšíril aj samo mesto,
získal si slávu svojím správaním sa k ľudu
a rozšíril vchod do (Božieho) domu a jeho nádvoría.
- ⁶ Podobal sa rannej hviezde uprostred mraku,
ako keď sa zachveje plný mesiac na svoj čas,
⁷ ako keď zažiarí slnko, tak zažiaril aj on v Božom chráme,
- ⁸ bol, ako keď dúha sa zaleskne z nádherných mrakov,
ako zakvitnú ruže, keď príde jar,
ako ľalie, čo rastú pri vodnom toku,
ako rastlinstvo libanonské za letných dní,
- ⁹ ako oheň, čo jasne osvecuje,
ako (dymiace) kadidlo na ohni,
- ¹⁰ ako nádoba z čistého zlata,
vyzdobená rozličnými drahokamami,
- ¹¹ ako košatá oliva a do výšky čnejúci cyprus:
keď na seba bral slávnostné rúcho.
- ¹² A keď ho odeli všetkými odznakmi (kňazskej) dôstojnosti,
keď vystupoval k svätému oltáru,
keď (aj sám) pridal slávy posvätnému obleku,
- ¹³ keď preberal čiastky (obiet) z rúk kňazov,
ako tam stál vedľa oltára -
a okolo neho veniec bratov,
bolo to, ako mladý cédrový sad na vrchu Libanon.
- ¹⁴ Tak stáli okolo neho ako palmové ratolesti
všetci synovia Árona vo svojej výzdobe.
- ¹⁵ V ich rukách spočíval obetný dar pre Pána
pred celým zhromaždeným Izraelom.
A keď dokončil službu pri oltári
- ¹⁶ - pri ktorej prinášal veľkolepú obeť vznešenému Vládcovi -
naplnil ruku (po nádobe) tekutej obety
a rozlieval krv hrozna (ako obeť).
- ¹⁷ Polial ňou základy oltára
na ľubeznú vôňu Bohu, vznešenému Kniežaťu.
- ¹⁸ Tu zaspievali Áronovi synovia,
zatrúbili na svoje tiahle trúby,
mohutné trúbenie bolo počuť (ďaleko),

na upomienku pred Bohom.
19 Vtedy sa razom zbehol všetok ľud
a vrhol sa tvárou na zem,
aby sa koril pred Pánom, svojim Bohom,
a predniesol svoje modlitby všemohúcemu a velebnému Bohu.
20 Speváci svojím spevom pokračovali v oslave
a vo veľkolepom chráme sa naplno rozliehal ľúbezný zvuk.
21 Ľud vo svojej modlitbe prosil svojho vznešeného Pána,
kým sa neukončila Pánova oslava,
(až kňazstvo) ukončilo svoje obrady.
22 Ako potom zostupoval, vystrel svoje ruky
nad celým zhromaždením izraelských synov,
aby im svojimi ústami udelil slávnostné (požehnanie) od Boha,
aby sa jeho menom mohli honosiť.
23 A (ľud) sa modlil znovu tú modlitbu,
(ktorou) si žiadal ukázať mu Božiu silu.

Zakľúčenie chvály slávnych predkov

24 Teraz sa modlíme k Bohu vesmíru,
ktorý koná veľké diela po celom svete,
ktorý od lona našej matky rozmnožuje naše dni
a zaobchádza s nami podľa svojho milosrdenstva.
25 Nech udelí nášmu srdcu blažený pocit
a uvedie pokoj za našich čias
v Izraeli na večné veky!
26 Nech verí Izrael, že s nami je milosrdný Boh,
aby nás vyslobodil, keď nadíde na to čas.
27 Dva národy nenávidím z duše:
a tretí z tých nenávidených nie je ani národom.
28 (Sú to): obyvatelia vrchov Seir a Filištínci
a nerozumný ľud, ktorý býva v Sicheme.

Záverečné slovo

29 Náuku múdrosti a dobrej výchovy spísal
do tejto knihy Jezus, syn Sirachov z Jeruzalema,
ktorému akoby zo srdca vyvierala múdrosť.
30 Blahoslavený, kto sa zapodieva touto vzácnou vecou,
kto si to berie k srdcu, stane sa múdrym.
31 Kto si tak bude počínať, bude schopný na všetko,
lebo mu bude svetlo od Boha svietiť na stopy.

Dodatok knihy

Sir51

LI. ¹ Chváliť ťa chcem, Pane, môj kráľ,
zvelebovať ťa chcem, Bože, môj spasiteľ.
2 Chválu chcem vzdávať tvojmu menu,
lebo si mi bol pomocníkom a ochrancom.

3 Telo si mi vyslobodil zo záhuby,
(zachránil si ma) z osídel zlostného jazyka,
od perí, čo falošne vedia hovoriť,
stal si sa mi pomocníkom proti tým, čo ma utláčajú.
4 Vyslobodil si ma podľa premnohého milosrdenstva svojho mena
od tých, čo revali proti mne, hotoví hrýzt' ma.
5 Z rúk takých ľudí, ktorí mi číhali na život,
a z prehrozného súženia, čo ma obkľúčovalo;
6 od dusivého ohňa, čo ma už uzavieral,
ale postaveného uprostred ohňa ma nespálil,
7 z hĺbky útrov podsvetia, od poškvreného jazyka,
od falošných slov, zlého vladára a nespravodlivého jazyka.
8 Až do svojej smrti chcem zvelebovať Pána.
9 Život mám už veľmi blízko dolu v podsvetí.
10 Obkľúčili ma zovšadiaľ a nemal som pomocníka,
ohliadal som sa po ľudskej pomoci, ale nebolo nikoho.
11 Pane, rozpomenul som sa na tvoje milosrdenstvo,
na to všetko, čo si pôsobil od večnosti.
12 Lebo ty, Pane, ochraňuješ všetkých, ktorí sa spoliehajú na teba,
a vyslobodzujú ich z moci národov.
13 Vysoko nad zemou stanovil si mi príbytok
a prosil som, aby ma pominula smrť.
14 Vzýval som Pána, otca, môjho Pána,
aby ma neopustil, keď mi nadíde deň súženia,
ani ma nenechal bez pomoci, keď príde chvíľ a násilníkov.
15 Ustavične chcem vychvalovať tvoje meno
a vychvalovať ho budem vyznávaním;
a moja prosba nájde vypočutie.
16 Lebo si ma vyslobodil zo záhuby
a vytrhol si ma, keď prišlo na mňa zlo.
17 Preto ťa chcem oslavovať a chválu ti vzdávať
a zvelebovať meno Pánovo.

Odporúčanie múdrosti

18 Kým som bol mladý, prv, ako som sa dal cestovať,
prosil som hlasitou modlitbou za múdrosť.
19 Pred (samým) chrámom som si ju vrúcne žiadal,
až do svojho posledného dychu ju budem hľadať:
a vykvitla mi ako predčasné hrozno.
20 Zaradovalo sa mi nad tým srdce:
moja noha kráčala priamou cestou,
od mladosti som šiel po jej šľapajach.
21 Len trochu som si naklonil ucho a prijal som ju.
22 Mnoho múdrosti som našiel pre seba
a veľký pokrok som urobil jej pomocou.
23 Chváliť budem toho, kto mi dáva múdrosť.
24 Rozhodol som sa, že ju budem (všade) uplatňovať.
Pilne som robil, čo je dobré, a nezahanbí ma to.
25 Moja duša až zápasila o ňu,

keď som ju konal, stal som sa pevným.
26 Svoje ruky som vystieral k výšinám
a žalostil som, že ju (mnohí) nepoznajú.
27 Svoju dušu som k nej upriamil
a našiel som ju, keď som začal poznávať.
28 Spolu s ňou som nadobudol od počiatku rozvahu,
a preto ju už nikdy neopustím.
29 Vo svojich útrobach som cítil nepokoj, aby som ju hľadal,
preto som si ju zaopatril ako vzácny poklad.
30 Za odmenu mi Pán dal jazyk, ním ho chcem vychvaľovať.
31 Neučení, poďte ku mne a zhromažďujte sa v mojej škole.
32 Prečo meškáte? Akú námietku máte proti nej? -
Veď vaše duše veľmi smädia!
33 Otvoril som ústa a prehovoril som:
Zadovážte si ju aj bez peňazí!
34 Svoju šiju vložte do jarma,
vaša myseľ nech prijme poučenie,
je nablízku, takže ju nájdete.
35 Na vlastné oči vidíte, že som sa málo namáhal,
no našiel som pre seba mnoho pokoja.
36 Prijmite poučenie, ktoré má hodnotu za veľké množstvo striebra;
a zlata v nej bohato nájdete.
37 Nech sa veselí vaša duša z jeho milosrdenstva,
ani nedôjdete zahanbenia, ak jeho chváľite.
38 Konajte si načas prácu
a dá vám vašu odmenu na svoj čas.

PROROCKÉ KNIHY, MACHABEJCI

KNIHA PROROKA IZAIÁŠA

ČASŤ PRVÁ HL 1 - 37

Úvodná reč 1,1-31

Iz1

I. Nadpis knihy. - ¹ Videnie Izaiáša, syna Amosovho, ktoré videl o Júdsku a Jeruzaleme v dňoch Oziáša, Joatama, Achaza a Ezechiáša, kráľov Júdska.

Nevernosť a hriešnosť národa

2 Čujte, nebesá, počúvaj, zem,
lebo Pán hovorí:
„Synov som vychoval a vyvýšil,
oni sa mi však spreneverili.
3 Vól si pozná gazdu
a osol jasle svojho pána;

Izrael nepozná,
môj ľud nepochopí.“
4 Beda hriešnemu národu,
ľudu s ťažkou vinou,
plemenu zločincov,
synom skazeným.
Opustili Pána,
zhrdli Svätým Izraela,
odcudzili sa.
5 Kde vás ešte udrieť, keď sa ďalej búrite:
celá hlava je nezdravá a celé srdce choré.
6 Od päty po temä nič na ňom celého:
puchlina a jazva a rana čerstvá,
nevytlačená, neobviazaná
a nezmäkčená olejom.
7 Vaša krajina je púšťou,
vaše mestá vypálené ohňom.
Vaša pôda? - pred očami
vám ju zožierajú cudzinci,
je púšťou, skazená od cudzincov.
8 Dcéra Sion zostala
ako búdka vo vinici,
st'á kolibka na uhorkovisku,
ako obliehané mesto.
9 Keby nám Pán zástupov
nebol ponechal zvyšok,
boli by sme ako Sodoma,
Gomore by sme sa podobali.

Bohoslužby bez spravodlivosti

10 Čujte slovo Pánovo,
kniežatá sodomské,
počúvaj zákon nášho Boha,
ľud gomorský!
11 „Načo mi množstvo vašich obetí? -
hovori Pán.
Nasýtený som zápalmi baranov
a tukom krmných teliec;
v krvi býčkov, baránkov a capov
nemám záľúbenie.
12 Keď prichádzate vidieť moju tvár,
ktože to žiada od vás
rozšliapavať mi nádvorie?
13 Neprinášajte viac márnú obeť,
ona je mi dymom ošklivým.
Novmesiac a sobota a slávne zhromaždenia?
Neznesiem hriech a slávnosť!
14 Vaše novmesiace a sviatky
nenávidí moja duša,

stali sa mi bremenom,
zunoval som znášať ich.
15 Aj keď rozprestierate dlane,
odvrátim oči od vás;
a keď aj hromadíte modlitby,
ja ich nevyslyším,
veď vaše ruky sú plné krvi.

Výzva k pokániu

16 Obmyte, očistite sa,
odstráňte mi pred očí
zlobu svojich skutkov,
prestaňte robiť zlo!
17 Učte sa robiť dobro,
domáhajte sa práva,
pomôžte utláčanému,
vymôžte právo sirote,
obhajujte vdovu!
18 Poďte, pravot'me sa! - hovorí Pán.
Ak budú vaše hriechy sťa šarlát,
budú obielené ako sneh,
ak sa budú červenať sťa purpur,
budú ako vlna (biele).
19 Ak budete povof'ní a budete poslúchať,
dobro zeme budete požívať.
20 Ak sa však zdráhate a protivíte,
meč vás pohltí,
lebo hovorili ústa Pánove.“

Súd nad Jeruzalemom

a) Obvinenie

21 Ako sa len stalo neviestkou
mesto verné,
plné spravodlivosti, pravda v ňom bývala,
teraz však vrahovia!
22 Tvoje striebro ostalo troskou,
tvoje víno je skazené vodou.
23 Tvoje kniežatá - hl'a, vzbúrenci
a spof'čníci zlodejov,
každý má rád dary,
ženie sa za odmenami,
sirote k právu nepomôžu
a žaloba vdovy k nim nedôjde.

b) Výrok

24 Preto hovorí Pán, Jahve zástupov,
Mocný Izraela:
„Beda, ukojím sa nad svojimi protivníkmi
a pomstím sa na svojich nepriateľoch.“

25 Obrátim na teba svoju ruku,
vylúčim sťa lúhom tvoju trosku
a odstránim všetko tvoje olovo.
26 Potom ti vrátim sudcov ako sprvoti
a tvojich poradcov ako voľakedy.
Vtedy sa budeš zvať mestom spravodlivých,
verným mestom.
27 Sion bude vykúpený súdom
a jeho obrátení spravodlivosťou.
28 Záhuba hriešnikom a zločincom tiež!
Čo opustia Boha, tí zahynú.
29 Budete sa pýriť pre terebinty,
ktoré ste ľúbili,
a hanbiť sa pre záhrady,
na ktorých ste lipli!
30 Lebo budete sťa terebinta, ktorej lístie padá,
a ako záhrada, ktorá nemá vody.
31 Mocnár bude pazderím a jeho dielo iskrou,
oboje bude spolu horieť a nezahasí ich nik.“

Proroctvá proti Júdsku a Jeruzalemu hl. 2 - 6
Sláva zemská a sláva mesiášska

Iz2

II. Nadpis. - ¹ Slovo, ktoré videl Izaiáš, syn Amosov, o Júdsku a Jeruzaleme.

Mesiášske Kráľovstvo, slávna Božia hora

2 Na konci dní
bude upevnený vrch Pánovho domu
na temene hôr
a vyčnievať bude nad pahorky;
i budú sa naň hrnúť všetky národy.
3 Prídu mnohé kmene a povedia:
Hor' sa, vystúpme na vrch Pánov,
do domu Jakubovho Boha,
nech nás poučí o svojich cestách
a budeme kráčať jeho chodníkmi.“
Lebo zo Siona vyjde náuka
a Pánovo slovo z Jeruzalema.
4 Rozsudovať bude medzi národmi
a naprávať početné kmene,
takže si z mečov ukujú radlá,
zo svojich kopijí viničné nože.
Národ proti národu nezdvihne meč
a nebudú sa viac priúčať boju.
5 Hor' sa, dom Jakubov,
kráčajme vo svetle Pánovom!

Národ ide za bohatstvom a modlami

6 Veru, zavrhol si svoj ľud, dom Jakubov,
lebo žijú podľa príkladu susedov:
majú veštcov ako Filištínci
a s potomkami cudzincov sa spolčujú.
7 Jeho krajina je plná striebra a zlata
a niet konca jeho pokladom.
Jeho krajina je plná koní
a niet konca jeho povozom.
8 Jeho krajina je preplnená modlami,
klaňajú sa dielu svojich rúk,
ktoré urobili ich prsty:
9 a kloní sa človek, korí sa každý.
Nie, neodpusť im to!

Zahynie bohatstvo i modly

10 Zájdi do skaly, schovaj sa do prachu
od strachu pred Pánom
a pred velebou jeho slávy.
11 Pyšné oči človeka sa sklopia
a pokorí sa hrdosť ľudí;
len Pán sám bude povýšený v ten deň.
12 Lebo deň Pána zástupov bude
nad všetkým pyšným a vyvýšeným
a nad všetkým hrdým; i bude to znížené.
13 Nad všetkými cédrmi Libanonu,
vysokými a hrdými,
nad všetkými dubmi Bášanu,
14 nad všetkými vysokými horami,
nad všetkými hrdými kopcami,
15 nad každou vysokou vežou,
nad každým hradným múrom,
16 nad každou taršiškou loďou
a nad každou pôvabnou krásou.
17 Pokorená bude pýcha človeka
a znížená bude povýšenosť ľudí.
Len Pán bude povýšený v ten deň
18 modly však úplne zmiznú.
19 Vojdú do skalných jaskýň
a do priekop zeme
od strachu pred Pánom
a pred velebou jeho slávy,
až povstane podesiť zem.
20 V ten deň zahodí človek
svojich strieborných bôžikov
a svojich zlatých bôžikov
- ktorých si urobil na poklonu -
krtom a netopierom,
21 aby zaliezol do trhlín skál

a do jaskýň brál
od strachu pred Pánom
a pred velebou jeho slávy,
až povstane podesiť zem.
22 Upust'ťe teda od človeka,
ktorého dych je v jeho nose.
Za čože ho teda pokladať?

Iz3

Všetkej opory budú pozbavení

III. ¹ Lebo, hľa, Pán, Jahve zástupov,
odstráni z Jeruzalema a z Júdska
všetku silu a oporu,
všetku oporu chleba a všetku oporu vody,
2 hrdinu i bojovníka, sudcu i proroka,
čarodeja i starca,
3 päťdesiatnika i vznešeného muža,
poradcu, obratného umelca a znalca vo veštení.
4 Chlapcov im dám za kniežatá
a samopaš zavládne nad nimi.
5 Ľudia sa budú vzájomne trýzniť,
každý svojho priateľa,
chlapec sa vrhne na starca
a podliak na vznešeného.
6 Keď jeden chytí druhého v otcovom dome:
„Máš rúcho, buď nám kniežaťom
a táto zrúcanina nech ti je poddaná! -
7 odvetí v ten deň:
„Nie som ránhojič,
veď v mojom dome niet chleba a niet šiat,
nerobte ma kniežaťom ľudu!“
8 Veru, Jeruzalem sa rúca, Júdsko padá,
lebo ich jazyk a ich skutky sú proti Pánovi,
navzdory očiam jeho velebnosti.
9 Výzor ich tváre svedčí proti nim,
svoj hriech hlásajú ako Sodoma, neskrývajú ho;
beda ich duši! Veď sebe robia zlo!
10 Povedzte spravodlivému, že dobre mu,
že bude jesť ovocie svojich skutkov.
11 Beda bezbožnému, zle mu!
Podľa skutkov jeho rúk sa mu stane.

Trest nad kniežatami Izraela

12 Dozorcami môjho ľudu sú deti
a ženy nad ním panujú.
Ľud môj, tvoji vodcovia sú zvodcovia
a cestu, ktorou kráčaš, ničia!

13 Pán povstal, aby sa pravotil,
stojí, aby súdil kmene.
14 Pán vstúpi do súdu
so staršími svojho ľudu, i s jeho kniežatami:
„Veď vy ste spásli vinicu,
máte v dome korisť od bedára!
15 Čo chcete? Drvíte môj ľud
a rozomieľate tváre bedárov“ -
hovori Pán, Jahve zástupov.

Trest necudných žien

16 Pán hovorí:
„Pretože sa dcéry Siona vyvyšujú,
vykračujú s napnutým krkom,
očami šibú sem a tam,
chodia krokom trasľavým
a hrkajú retiazkami nôh:
17 prašivým spraví Pán temä dcér Siona
a Jahve ich sluchy obnaží.
18 V ten deň Pán odstráni ozdobu:
obruče nôh, slniečka a mesiačky,
19 perly, náramky a závoje,
20 turbany, hrkálky, pásy,
voňavky a amulety,
21 prstene a nosné obrúčky,
22 rúcha, plášte, šatky a kapsičky,
23 zrkadlá a pláštiky, čiapočky a halienky.
24 V ten deň bude miesto vône zápach
a miesto pása povraz,
miesto vlnivého účesu plešina,
miesto plášťa vrecovina,
vypálený znak namiesto krásy.
25 Tvoji mužovia padnú mečom
a tvoji hrdinovia vo vojne.
26 Budú kvíliť a smútiť jej brány
a spustnutá bude sedieť na zemi.

Iz4

IV. ¹ Sedem žien sa chopí
jedného muža v ten deň a povedia:
„Svoj chlieb budeme jesť a svoje rúcho obliekať,
len твоjím menom nech sa zveme: odstráň našu potupu!“

Sláva mesiášska

² V ten deň bude Pánov Výhonok na okrasu a slávu
a Plod zeme na velebu a ozdobu
zachráneným Izraela.

3 A ten, kto zostane na Sione
 a kto zvýši v Jeruzaleme,
 svätým sa bude nazývať,
 každý zapísaný v Jeruzaleme pre život,
 4 až zmyje Pán škvrnu dcér Siona
 a od Jeruzalema odstráni jeho krv
 duchom súdu a duchom zápalu.
 5 A Pán stvorí nad každým miestom vrchu Sion,
 i tam, kde ho vzývajú,
 oblak vo dne a dym
 a žiaru plamenného ohňa v noci,
 áno, nad celou slávou bude stan.
 6 A bude strechou tienistou
 vo dne pred horúčavou
 a úkrytom a útočišťom
 pred víchricou a pred dažďom.

Beda hriešnemu národu hl. 5

Iz5

Podobenstvo o vinici

V⁵.¹ Zaspievam svojmu miláčikovi
 pieseň svojho priateľa o jeho vinici.
 Vinicu mal miláčik môj
 na úrodnom úbočí.
 2 Okopal ju, skálie z nej vyzbieral,
 viničom ju vysadil,
 postavil uprostred nej vežu
 a lisom ju vystrojil.
 Potom čakal, že urodí hrozno,
 urodila však plánky.
 3 A teraz, občania Jeruzalema
 a mužovia Júdska,
 súďte medzi mnou a mojou vinicou!
 4 Čo som ešte mal urobiť svojej vinici
 a neurobil som jej?
 Prečo, kým čakal som hrozno,
 urodila len plánky?
 5 Teraz však nechže vám ukážem,
 čo urobím ja svojej vinici:
 pováľam jej plot a stane sa pastvou,
 zrúcam jej ohradu a bude pošliapaná.
 6 Obrátim ju na púšť,
 nebude strihaná a nebude kopaná,
 takže vzrastie trnie a bodľač;
 ba aj oblakom prikážem,
 aby ju neskropili dažďom.
 7 Bo vinicou Pána zástupov je dom Izraela

a júdski mužovia jeho sadom rozkošným.
On čakal na právo - a hľa, bezprávie,
na spravodlivosť - a hľa, kvílenie.

Šestoro beda

- 8 Beda tým, čo hromadia dom na dom
a pole pripájajú k poľu,
takže nieto viac miesta
a uprostred krajiny ste sami ubytovaní.
- 9 Počujem, Pane zástupov:
„Ver, že množstvo domov bude pustatinou,
vo veľkých a krásnych nebude nik bývať.“
- 10 Áno, desať jutár vinice urodí jeden bat
a chomer siatia efu urodí.
- 11 Beda tým, čo zavčas rána
pachtia po nápoji
a do neskorého večera
ich rozpaľuje víno!
- 12 Čo majú gitaru a harfu,
bubon, flautu a víno na hodoch,
na dielo Pána však nehľadia
a prácu jeho rúk nevidia.
- 13 Zato bude zajatý môj ľud pre nevedomosť,
jeho slávni umrú hladom
a jeho zástup zoschne od smädu.
- 14 Preto podsvetie roztvorí svoj pažerák,
rozškľabí svoje ústa bezodné
a zostúpi jeho sláva i jeho zástup
i jeho hluční a tí, čo v ňom plesajú.
- 15 I skloní sa človek a pokorí sa každý
a oči pyšných sa sklopia.
- 16 Povýšený bude v súde Pán zástupov
a svätý Boh v pravde ukáže sa svätým.
- 17 Baránky sa tam budú pásť ako na svojej pastve
a púšte boháčov cudzinci vyjedia.
- 18 Beda tým, čo priťahujú vinu nepravosťou
a pokutu vozovými povrazmi!
- 19 Čo hovoria: „Nech sa náhli,
nech urýchli svoje dielo,
nechže uvidíme!
Nech sa priblíži a príde
rozhodnutie Svätého Izraelovho,
nech ho spoznáme!“
- 20 Beda tým, čo vravia zlému dobré a dobrému zlé,
robia svetlo tmou a tmou svetlom,
robia horké sladkým a sladké horkým!

21 Beda tým, čo sú vo vlastných očiach múdri
a sami pred sebou rozumní!

22 Beda hrdinom - v pití vína
a silákom - v miešaní liehovín,
23 ktorí za úplatok oslobodia zločinca
a odnímu právo od spravodlivých!

24 Preto ako plevu zožiera jazyk ohňa
a seno scvrka sa v plameni,
bude ich koreň hnilobou
a ich kvet odletí ako prach,
lebo odmietli náuku Pána zástupov
a výroku Svätého Izraelovho sa rúhali.
25 Preto sa rozpálil Pánov hnev proti jeho ľudu,
vystrel proti nemu svoju ruku
a strestal ho, až sa triasli hory.
Ich mŕtvoly boli sťa blato po uliciach.
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
a jeho ruka je ešte vystretá.

Príchod nepriateľa

26 I zdvihne znak národu zďaleka
a zapíska mu až do končín zeme
a hľa, príde náhle, honosne!
27 Niet v ňom znaveného ani omdleného,
nespí, ani nedrieme,
pás jeho bedier sa nerozopne,
ani remeň na obuvi neroztrhne.
28 Jeho šípy sú ostré,
všetky kuše napnuté,
kopytá jeho koní sú ako kremeň
a jeho kolesá ako víchrica.
29 Rev má ako levica,
reve ako levíčatá,
ručí a uchytí korisť,
odnesie a nik mu ju nevytrhne.
30 V ten deň bude hučať nad ním
ako hukot mora.
Pozrie sa na zem a hľa, hustá tma
a svetlo sa zotmie v jej mrákote!

Povolanie proroka hl. 6

Iz6

VI. Videnie. - ¹ V roku, keď zomrel kráľ Oziáš, videl som Pána sedieť na vysokom a vznešenom tróne; lem jeho rúcha naplnal chrám. ² Nad ním stáli serafíni; každý mal

po šesť krídel: dvoma krídlami si zakrývali tvár, dvoma si zakrývali nohy a dvoma lietali.³ A jeden druhému volal:

„Svätý, svätý, svätý
je Pán zástupov,
celá zem je plná jeho slávy.“

⁴ Prahy dverí sa chveli od hlasu volajúceho a dom sa naplnil dymom.

⁵ Tu som povedal:

„Beda mi, áno, som stratený.
Ved' som muž s nečistými perami
a bývam medzi ľuďom s nečistými perami;
a moje oči videli kráľa, Pána zástupov.“

Očistenie - ⁶ I priletel ku mne jeden zo serafínov, v ruke mal žeravý uhlík, čo kliešťami vzal z oltára, dotkol sa mi úst a povedal:

„Hľa, toto sa dotklo tvojich perí,
zmizla tvoja vina
a tvoj hriech je odstránený!“

Poslanie

⁸ Potom som počul hlas Pána, ktorý hovoril:

„Koho mám poslať, kto nám pôjde?“

I povedal som: „Hľa, tu som, pošli mňa!“

⁹ Riekol:

„Chod' a povedz tomu ľudu:

Čujteže, čujte, no nerozumejte,

viďteže, viďte, no nepoznávajúte!

¹⁰ Sprav bezcitným srdce tohto ľudu,

jeho uši zaťaž a oči mu zastre,

aby očami nevidel a ušami nepočul,

aby mu srdce nepochopilo

a neobrátil sa a neuzdravil.“

¹¹ I vravel som: „Dokedy, Pane?“

Riekol:

„Kým nespustnú mestá, nebudú bez občanov

a domy bez ľudí,

kým nebude zem vyplienená v púšť.

¹² Pán oddiali ľudí,

takže bude veľká opustenosť v krajine.

¹³ A ak v nej ostane ešte desiaty diel,

bude znova ničený ako terebinta a dub,

z ktorého pri stínaní ostane iba kmeň.

Jeho kmeň je svätým semenom.“

Kniha o Emanuelovi hl. 7 - 12
O panne a Emanuelovi 7,1-25

Iz7

VII. Len dôvera v Boha môže zachrániť. - ¹ V dňoch Achaza, syna Joatamovho, syna Oziášovho, kráľa júdskeho, Rasin, kráľ Aramu, a Peqah, syn Romeliášov, kráľ izraelský, vytiahli do boja proti Jeruzalemu, ale nevládali ho zdoľať. ² Keď zvestovali Dávidovmu domu: „Aram táborí v Efraimsku, chvelo sa jeho srdce a srdce jeho ľudu tak, ako sa chvejú stromy lesa od vetra. ³ A Pán riekol Izaiášovi: „Chod naproti Achazovi ty i tvoj syn Šeárjášúb až po koniec vodovodu Horného rybníka, na cestu poľa práčov, ⁴ a povedz mu:

Daj pozor a buď spokojný,
neboj sa a srdce nech ti nechabne
pre tie dve dymiace ohorené hlavne,
pre zúrivy hnev Rasina a Aramu
a Romeliášovho syna.
⁵ Preto, že sa Aram a Efraim a Romeliášov syn
uzniesli proti tebe, hovoriac:
⁶ „Tiahnime do Júdska a podesme ho,
strhnime ho k sebe
a ustanovme v ňom za kráľa Tábelovho syna!“
⁷ Toto hovorí Pán, Jahve:
„Nestane sa tak a nebude tak,
⁸ lebo hlavou Aramu je Damask
a hlavou Damasku Rasin.
O šesťdesiatpäť rokov
bude Efraim zlomený, nebude národom.
⁹ Hlavou Efraimu je Samária
a hlavou Samárie Romeliášov syn.
Ak neuveríte,
veru neobstojíte.“

Emanuel, syn panny. - ¹⁰ Pán znovu takto prehovoril k Achazovi: ¹¹ „Žiadaj si znamenie od Pána, svojho Boha, či už hlboko v podsvetí a či hore na výsostiach! ¹² Ale Achaz vrazil: Nebudem žiadať a nebudem pokúšať Pána. Riekol teda (Izaiáš): „Počujteže, dom Dávidov! Či vám je málo obťažovať ľudí, že obťažujete ešte aj môjho Boha? ¹⁴ Preto vám sám Pán dá znamenie: Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel! ¹⁵ Mlieko a med bude jesť, až bude vedieť opovrhnuť zlým a voliť si dobré.

¹⁶ Lebo skôr, ako by chlapec vedel opovrhnuť zlým a voliť si dobré, bude spustošená krajina, ktorej dvoch kráľov sa ty hrozíš. ¹⁷ Pán privedie i na teba a na tvoj ľud - na dom tvojho otca - dni, akých nebolo odo dňa, čo sa odtrhol Efraim od Júdska - asýrskeho kráľa.“

¹⁸ V ten deň
Pán zapíska muche,
ktorá je v končinách riek Egypta,
a včele, ktorá je v krajine Asýr.

19 I prídu a usadia sa všetci
v jarkoch dolín a v trhlinách skál
a v každom trní a v každej škáre.
20 V ten deň Pán oholí britvou
najatou spoza Rieky - kráľom asýrskym -
hlavu a vlásky nôh,
ba aj bradu odstráni.
21 Ak si v ten deň
prichová niekto kravičku a dve ovečky,
22 pretože dajú množstvo mlieka, bude jesť mlieko,
áno, mlieko a med bude jesť
každý, kto ostane v krajine.
23 V ten deň každé miesto,
kde je tisíc vínnych kmeňov za tisíc strieborných,
bude trnám a bodľáčím;
24 pôjdu ta so šípami a kušou,
lebo trnám a bodľáčím bude celá zem.
25 A na kopce, čo sa okopávajú motykou,
nevkročíš zo strachu pred trnám a bodľáčím
a budú pastvou býkov a šliapaniskom oviec.

Tmy utrpení rozptýli Mesiáš hl. 8

Iz8

VIII. Náznať pohromy. - ¹ Pán mi povedal: „Vezmi veľkú tabuľu a napíš na ňu ľudským písmom: Náhla korisť - rýchly lup! ² I vzal som si hodnoverných svedkov, kňaza Uriáša a Zachariáša, syna Barachiášovho. ³ Potom som pristúpil k prorokyni; i počala a porodila syna. A Pán mi riekol: „Nazvi ho Náhla korisť - rýchly lup. ⁴ Lebo skôr, ako by chlapec vedel volať „Otče“ a: „Matka, budú odnášať bohatstvo Damasku a korisť Samárie pred asýrskeho kráľa.“

Nepriatel'ia a Emanuel. - ⁵ A Pán ešte ďalej hovoril ku mne takto:

6 „Pretože tento ľud zavrhol
vody Siloe, ktoré tečú tíško,
a potešil tým Rasina
a Romeliášovho syna:
7 preto, hľa, privedie na nich (Pán)
silné a hojné vody Rieky:
- asýrskeho kráľa a všetko jeho vojsko -
i vystúpi nad všetky svoje riečištia
a prerazí všetky svoje brehy.
8 Potečie v Júdsku, rozvodní sa a rozprúdi,
bude siahať až k hrdlu,
takže svojimi rozpätými krídlami
zaplní šírku tvojej krajiny, ó, Emanuel!“
9 (Len) zúrte, národy, a skazíte sa,
čujte, všetky diaľavy zeme;

(len) zbrojte a zničíte sa,
(len) zbrojte a zničíte sa!
10 Kujte plán - a stroskotá,
hovorte reči - a neobstoja,
pretože s nami je Boh.

Pána sa treba báť

11 Lebo takto mi hovoril Pán
mocným zásahom a upravoval ma
aby som nešiel cestou tohto ľudu. Riekol:
12 Nezvite sprisahaním všetko,
čo tento ľud volá sprisahaním,
a čoho sa on bojí, nebojte sa
a nestrachujte sa!
13 Pána zástupov, toho majte za Svätého!
On je vašou bázňou a on vaším strachom.
14 A bude svätyňou a skalou úrazu,
kameňom pádu obom domom Izraela,
sieťou a osídлом obyvateľom Jeruzalema.
15 I potknú sa oň mnohí,
padnú a rozbijú sa,
zachytia sa a budú ulovení.“

Zúfalosť. - ¹⁶ „Potvrď svedectvo a zapečat' náuku u mojich učeníkov. ¹⁷ Čakám teda na Pána, ktorý si zakryl tvár pred domom Jakuba, a dúfam v neho. ¹⁸ Hľa, ja a chlapci, ktorých mi dal Pán, sme znakmi a znameniami v Izraeli od Pána zástupov, čo býva na vrchu Sion! ¹⁹ Keď vám povedia: „Dopytujte sa u čarodejov a veštcov, čo šuškejú a šepocú; či sa nemá národ dopytovať u svojho boha, o živých u mŕtvych?“ ²⁰ K náuke a ku svedectvu! Ak nebudú hovoriť takto, budú ako tí, pre ktorých niet svitania. ²¹ Bude chodiť v nej (v krajine) ochabnutý a hladný, a keď vylačnie, rozzúri sa a bude zlorečiť svojmu kráľovi a svojmu Bohu. A či sa obráti nahor, ²² či sa pozrie na zem: hľa, úzkosť a tma a hrôzyplné temno!

Mesiášske svetlo. - Ale mrákavy uniknú, ²³ lebo nebude tma tam, kde je (teraz) súženie. V predošlom čase znevážil krajinu Zabulona a krajinu Neftaliho, v poslednom však zvelebí pobrežie mora, Zajordánsko, Galileu pohanov.

Iz9

IX. ¹⁽²⁾ Ľud, čo kráča vo tmách,
uzrie veľké svetlo,
nad tými, čo bývajú v krajine tieňa smrti,
zažiar svetlo.
²⁽³⁾ Rozmnožil si plesanie, zväčšil si radosť;
budú sa tešiť pred tebou, ako sa tešia pri žatve,
tak, ako plesajú, keď si delia korisť.
³⁽⁴⁾ Veď jeho ťažké jarmo
a prút jeho pleca
a palicu jeho pohoniča

- lámeš ako v dňoch Madiánu.
 4(5) Lebo každá hrmotná obuv
 a každý šat zmáčaný v krvi
 bude spálený, bude ohňu pokrmom.
 5(6) Lebo chlapček sa nám narodil,
 daný nám je syn,
 na jeho pleci bude kniežatstvo
 a bude nazvaný:
 zázračný Radca, mocný Boh,
 večný Otec, Knieža pokoja.
 6(7) Jeho vláda bude veľká
 a pokoj bude bez konca
 na Dávidovom tróne
 a nad jeho kráľovstvom
 aby ho upevnil a posilnil
 právom a spravodlivosťou
 odteraz až naveky.
 Horlivosť Pána zástupov to urobí.

Tresty na Izrael

- 7(8) Pán poslal slovo proti Jakubovi,
 aby dopadlo na Izrael.
 8(9) A skúsi to celý národ,
 Efraim aj občania Samárie,
 čo v namyslenosti a pýche srdca vravia:
 9(10) Tehly sa zrútili - budeme stavať kvádrami,
 sykomory sú vyťaté - nahradíme ich cédrami.“
 10(11) A Pán povýšil nad neho Rasinových nepriateľov
 a popudil jeho odporcov.
 11(12) Aramejčanov od východu a Filištíncov od západu,
 i hltat' budú Izrael plnými ústami.
 Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
 a jeho ruka je ešte vystretá.
 12(13) Ale ľud sa neobrátil k tomu, čo ho bil,
 a nehľadali Pána zástupov,
 13(14) nuž odtne Pán hlavu i chvost,
 palmovú ratolesť i trsť v jediný deň.
 14(15) Starec a hodnostár sú hlava,
 prorok však, ktorý učí lož, je chvost.
 15(16) Vodcovia ľudu (Izraela) sú zvodcami
 tí však, ktorých vedú, sú zvedení.
 16(17) Preto z jeho junače nemá Pán radosti
 a nad jeho sirotami a vdovami sa nezľutuje,
 veď sú to všetko bezbožníci a zločinci
 a každé ústa hovoria hanebnosť!
 Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
 a jeho ruka je ešte vystretá.
 17(18) Veď nepravosť horela sť'a oheň,

čo trnie a bodľáč stravuje,
potom zapaluje lesné húštiny,
že ich zahaľujú stĺpy dymu.
18(19) Hnevom Pána zástupov je zapálená krajina
a ľud (Izraela) je ako pokrm ohňa:
nik sa nezmiluje nad vlastným bratom.
19(20) Zožiera napravo a hladuje,
zjedá naľavo a nenasýti sa;
každý zjedá mäso vlastného ramena.
20(21) Manesses Efraima a Efraim Manassesa
a obaja spolu sú proti Júdovi.
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
a jeho ruka je ešte vystretá.

Iz10

X. ¹ Beda tým, čo uzakoňujú zlé zákony,
a pisárom, ktorí spisujú útlak,
2 aby drobných ľudí odtisli od práva
a biednych môjho ľudu odviedli od pravdy,
aby vdovy boli ich koristiťou
a aby ozbíjali siroty.
3 Čo však spravíte v deň navštívenia,
keď nešťastie príde zďaleka?
Ku komu sa budete utiekať o pomoc
a kde zanecháte svoje bohatstvo?
4 Dostanete sa len medzi zajatcov
a medzi pozabíjaných padnete.
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
a jeho ruka je ešte vystretá.

Zničenie Asýrskej ríše 10,5-34

Nadutosť Asýrska

5 Beda Asýrsku, je prútom môjho hnevu
a palicou v ich rukách je moja prchkosť.
6 K rúhavému národu ho posielam,
proti ľudu môjho hnevu dávam rozkaz,
aby koristil koristiť a zbíjal zboj
a aby ho rozšliapal ako blato ulíc.
7 Ale on tak nezmýšľa
a jeho srdce tak nemieni,
lež v mysli má vyničiť
a vyhubiť nemálo národov.
8 Veď hovorí:
„Či nie sú moje kniežatá všetky kráľmi?
9 Či nie je Kalano ako Karkemis?
Či nie je Emat ako Arpad?

10 Či nie je Samária ako Damask?
Ako zasiahla moja ruka kráľovstvá bôžikov -
11 a modiel mali veru viac než Jeruzalem (a Samária).
Či tak, ako som urobil Samárii a jej bôžikom,
neurobím tiež Jeruzalemu a jeho modlám?“

Hrozba Asýrom

12 Keď Pán doplní celé svoje dielo
na vrchu Sion a v Jeruzaleme,
navštívim pyšný výplod srdca asýrskeho kráľa
a nadutú hrdosť jeho očí.
13 Lebo hovorí: „Silou svojej ruky som to urobil
a svojou múdrosťou, lebo som rozumný;
odstránil som hranice národov,
ich poklady som ukoristil
a sťa obor som zvrhol tých, čo sedeli na tróne.
14 Moja ruka našla ako hniezdo
bohatstvo národov
a ako sa zhrabujú opustené vajcia,
zhrabol som ja celú krajinu
a nebolo, kto by krídlom strepotal
a ústa otvoril a spišťal.“
15 Či sa môže vypínať sekera nad toho, čo ňou hýbe?
Či sa môže vyvyšovať píla nad toho, kto ju ťahá?
Akoby prút hýbal tými, čo ho dvíhajú,
akoby palica dvíhala toho, ktorý nie je drevom.
16 Preto pošle Pán, Vládca zástupov,
na jeho silákov suchoty
a pod jeho pýchou bude pražiť ako požiar oheň.
17 Svetlo Izraela bude ohňom,
jeho Svätý plameňom.
I bude horieť a strávi
jeho trnie a bodľáč v jeden deň.
18 Nádheru jeho lesa a hája
znivočí od vrcholu až po koreň,
že bude, ako kto hynie horúčkou.
19 Zvyšok stromov jeho lesa bude maličký,
že to chlapček spočíta.

Nádej pre zvyšky Izraela

20 V ten deň sa zvyšok Izraela
a zachránení Jakubovho domu
nebudú viac opierať o toho, kto ich bije,
lež úprimne sa budú opierať
na Pána, Svätého Izraela.
21 Zvyšok sa obráti, zvyšok Jakubov
k mocnému Bohu.
22 Lebo čo by bolo tvojho ľudu, Izrael,
ako piesku mora,

len zvyšok z neho sa obráti.
Záhuba ustanovená - prevláda spravodlivosť!
23 Lebo záhubu, a to neodvratnú,
vykoná Vládca, Pán zástupov,
prostred celej zeme.
24 Preto takto vraví Vládca, Pán zástupov:
„Neboj sa, ľud môj, čo bývaš na Sione,
Asýra, ktorý ťa bije prútom
a dvíha na teba svoju palicu
ako Egypt.
25 Veď už len krátku chvíľku
a prestane zloba
a môj hnev bude ničiť ich.“
26 Pán zástupov zdvihne nad nimi svoj bič,
ako keď bil Madiánčana na skale Oreb,
a svoju palicu pozdvihne nad more ako proti Egyptu.
27 V ten deň
spadne jeho bremä z tvojho pleca
a jeho jarmo z tvojej šije:
jarmo sa zláme od tučnoty.

Skaza asýrskeho vojska

28 Ide na Ajat, tiahne cez Magron,
v Machmase si necháva batožinu,
29 prechádza priechodom:
„Geba nám bude nocľahom.“
Trasie sa Ráma,
Šaulova Gabaa uteká.
30 Kvíľ hlasito, dcéra Galima,
počúvajže, Laisa, úbohý Anatot.
31 Uteká Medemena,
obyvatelia Gebimu bežia.
32 Ešte dnes má zastať v Nobe,
zamáva rukou nad vrchom dcéry Siona,
nad pahorkom Jeruzalema.
33 Hľa, Vládca, Pán zástupov,
poobtína vetvy náporom;
čo vysoko vzrástlo, bude sťaté,
čo je vznešené, klesne.
34 Obkliesnená bude húšť lesa železom
a Libanon padne s veľikášmi.

Založenie mesiášskeho kráľovstva hl. 11

Iz11

Mesiáš

XI. ¹ Z pňa Jesseho vypučí ratolešť

2 a z jeho koreňov výhonok vykvitne.
A spočinie na ňom duch Pánov:
duch múdrosti a rozumu,
duch rady a sily,
3 duch poznania a bohabojnosti;
a naplní ho bázeň pred Pánom.
Nie podľa zdania očí bude súdiť,
ani podľa počutia karhať,
4 ale v pravde bude súdiť maličkých
a rozhodovať priamosťou v prospech krotkých zeme.
I porazí zem prútom svojich úst
a dychom svojich perí usmrtí zlosyna.
5 Pravda bude pásom jeho bedier
a vernosť opaskom jeho drieku.

Pokojamilovnosť ríše mesiášskej

6 Vtedy bude vlk bývať s baránkom
a leopard spočívať s kozliatkom;
i teliatko a lev a kŕmny vól budú spolu
a drobný chlapček ich bude zavracať.
7 Krava i medveď budú sa pásť,
ich mláďatá budú ležať spolu
a lev bude ako vól žrať slamu.
8 Nemluvňa sa bude hrať nad dierou hada,
do jamy vretenice siahne rukou odkojenča.
9 Nebudú zle robiť a nebudú škodiť
na celom mojom svätom vrchu;
lebo zem bude plná poznania Pána,
ako vody pokrývajú more.

Spása pohanov a Izraelitov

10 V ten deň
bude koreň Jesseho stáť ako zástava národov,
budú ho vyhľadávať kmene
a jeho príbytok bude slávny.
11 V ten deň
Pán zase zdvihne ruku,
aby získal zvyšok ľudu,
ušetrený Asýrskom, Egyptom,
Patrosom, Kušom, Elamom,
Sineárom, Ematom a ostrovmi mora.
12 Zdvihne zástavu k národom,
zhromaždí vystáhovalcov Izraela
a Júdových roztratených pozbiera
zo štyroch strán sveta.
13 Zmizne žiarlivosť Efraima
a nepriatelia Júdu budú vyhubení.
Efraim nebude žiarliť na Júdu
a Júda nebude utláčať Efraima.

14 Lež zaletia na svah Filištíncov k západu
a spolu olúpia synov Východu.
Edom a Moab bude ziskom ich rúk
a synovia Amona budú ich poslúchať.
15 Pán vysuší jazyk Egyptského mora
svojím dychom horúcim
a vztiahne ruku nad Rieku,
rozbije ju na sedem potokov
a umožní ju prekročiť v obuvi.
16 I bude mať cestu zvyšok ľudu,
čo bude ušetrený Asýrskom,
ako ju mal Izrael v deň,
keď vychádzal z egyptskej krajiny.

Iz12

Vďaka za spásu

XII. ¹ V ten deň povieš:
„Chválim ťa, Pane, že si sa hneval na mňa,
ale tvoj hnev sa odvrátil a potešil si ma.
2 Hľa, Boh mojej spásy, dúfam a nebojím sa,
veď moja sila a môj chválospev je Pán,
on sa mi stal spásou.“
3 I budete čerpať vodu s radosťou
z prameňov spásy
4 a povieť v ten deň:
„Oslavujte Pána, vzývajte jeho meno,
oznámte jeho skutky národom,
rozhlasujte, že je slávne jeho meno.
5 Ospevujte Pána, veď veľkolepo konal,
nech je to známe po celej zemi.
6 Plesaj a jasaj obyvateľka Siona,
lebo veľkým uprostred teba je Svätý Izraela!

Proroctvá proti národom hl. 13 - 23

A. Babylon

Iz13

Nástup vojska

XIII. ¹ Výrok nad Babylonom, ktorý videl Izaiáš, syn Amosov.
Na holom vrchu zdvihnite zástavu,
volajte im hlasno, kývajte rukou,
nech vojdú do brán kniežat!
3 Ja som dal rozkaz svojim zasvätencom,
zavolať som (pre svoj hnev) svojich hrdinov,
tých, čo hrdo jasajú pre moju slávu.

4 Čuj! Hluk na vrchoch, ako množstva ľudí.
Čuj! Lomoz kráľovstiev zhromaždených národov.
To Pán vojsk prehliada bojovné vojsko.
5 Idú z ďalekej krajiny,
od končín nebies:
Pán a nástroje jeho hnevu,
aby zničili celú zem.

Hrozný deň Pánov nad Babylonom

6 Kvíľte, lebo blízko je deň Pána,
príde ako pohroma od Všemohúceho.
7 Preto sklesnú všetky ruky
a každé ľudské srdce ochabne.
8 I podesia sa, krčie a bôle dostanú,
budú sa zvíjať ako rodička,
s hrôzou budú hľadiet jeden na druhého:
tvár im bude horieť plameňom.
9 Hľa, ide deň Pána ukrutný,
rozhnevaný a rozpálený,
aby urobil zo zeme púšť
a jej hriešnikov z nej vyhubil!
10 Veď hviezdy nebies a ich súhvezdia
nezaskvejú sa svojím leskom,
slnko sa zatmie, len čo vyjde,
a mesiac sa nerozžiari svetlom.
11 Strescem zločin na svete
a na zločincoch ich vinu
a spravím koniec nadutosti pyšných
a hrdosť násilníkov pokorím.
12 Mužov spravím vzácnejšími než zlato
a ľudí nad zlato ofírske.
13 Preto otrasiem nebesami
a zem sa vyšinie zo svojho miesta
pre rozhorčenosť Pána zástupov
v ten deň, keď vzplanie jeho hnev.

Skaza Babylonu

14 Vtedy ako splašená gazela
a ako ovce, ktoré nik nestráži,
obrúti sa každý k vlastnému národu
a každý pobeží do svojej krajiny.
15 Každý dopadnutý bude prebodnutý
a každý dochytený padne mečom.
16 Pred ich očami rozdrví im deti,
vyplienia im domy a sprznia im ženy.

Médi premenia Babylon na trosky

17 Hľa, ja vzbudím proti nim Médov,
ktorí si nevážia striebra

a v zlate nemajú záľubu.
18 Ich kuše rozdrví mladíkov
a neušetria plod života,
nad synčekmi sa nezľutuje ich oko.
19 A Babylon, ozdoba kráľovstiev,
pyšná okrasa Chaldejcov,
bude, ako keď Boh rozvrátil
Sodomu a Gomoru.
20 Neobývaný bude naveky,
neosídlený na všetky pokolenia;
Arab si tam nepostaví stan
a pastieri tam nebudú košiarit'.
21 Ale bude tam sídlit' zver púšte,
sovy naplnia ich domy,
budú tam bývať pštrovy
a capy tam budú poskakovať.
22 Hyeny budú skučať v jeho kaštieľoch
a šakaly v palácoch rozkoše.

Už čoskoro príde jeho čas,
neodtiahnu sa už jeho dni.

Iz14

XIV. Posmešná pieseň na Babylon. Úvod. - ¹ Lebo Pán sa zmiluje nad Jakubom a znovu si vyvolí Izrael a dá im spočinúť vo vlastnej krajine. Vtedy sa pridružia k nim cudzinci a pripoja sa k Jakubovmu domu. ² Národy ich pojmu a privedú na ich miesto, dom Jakubov si ich však prisvojí v Pánovej krajine za sluhov a za slúžky; zajmú tých, čo ich zajali, a podrobia si svojich utláčateľov. ³ V ten deň, keď ti Boh dá odpočinúť si od únavy a zmietania a ukrutného otroctva, ktorým ťa zotročil, ⁴ zložíš toto porekadlo proti babylonskému kráľovi a povieš:

5 „Hľa, ako skončil tyran, skončilo násilie!“
Pán zlámal prút pohanov,
6 palicu vládarov,
čo zlostne bila ľudstvo
údermi neprestajnými,
podmaňovala v hneve národy
sužovaním neľútostným.
7 Oddychuje, odpočíva celá zem,
prepukáva jasotom.
8 Aj cyprusy a cédre Libanonu sa ti tešia:
„Odkedy ležíš, nevystúpi rubač k nám.“
9 Podsvetie zdola sa pre teba rozruší
v ústrety tvojmu príchodu;
vzbudzuje pre teba tiene,
všetkých mocnárov zeme
vzdvihuje z ich trónov,

všetkých kráľov národov.
10 Títo všetci sa ozvú,
prehovoria k tebe:
„I ty si omdlel ako my,
nám si sa stal rovným?
11 Do pekla je zvrhnutá tvoja sláva,
zunenie tvojich hárf.
Pod tebou je rozostretá chrobač
a červy sú tvojou prikrývkou.“

Pád z neba

12 Ako si padla z neba,
žiarivá zornička!
Zrazený si k zemi,
čo si vládol nad národmi.
13 Ved' v srdci si si hovoril:
„Do nebies vystúpim,
až nad Božie hviezdy
vyvýšim svoj trón,
sídlit' chcem na vrchu zhromaždenia,
na stráňach severu.
14 Vystúpim do výšin oblakov,
prirovnám sa Najvyššiemu.“
15 Lenže do podsvetia si zvrhnutý,
na stráne priepasti.
16 Čo ťa uzrú, obzrú si ťa,
hútať budú o tebe:
„Či toto je muž, čo rozbúril zem,
zatriasol ríšami,
17 čo svet obrátil na pustatinu,
jeho mestá zrúcal
a jeho väzňom nepootváral dom väznenia?“

Mŕtvola kráľova

18 Králi národov všetci spočívajú v sláve,
každý vo svojom dome.
19 Ty však si vyhodенý bez hrobu
ako odporná vetva
- pokrytý zabitými,
ktorých meč prebodol -
19f ako pošliapaná mŕtvola.
19e K tým, čo zostúpia do kamenných hrobov,
20 nepridružíš sa pri pohrebe,
lebo si zničil vlastnú krajinu,
svoj vlastný ľud vyvraždil.
Nikdy nik nespomenie
semeno zločincov.
21 Postavte popravisko jeho synom
pre zločin ich otcov,

aby nepovstali a nepodmanili si zem
a nezaplňli svet mestami.

Doslov. - ²² Povstanem proti nim - hovorí Pán zástupov - a vyhubím z
Babylonu meno a zvyšok, rod a potomstvo - hovorí Pán - ²³ a obrátim ho na príbytok
ježa a na mláky vôd a vymetiem ho ničiacou metlou - hovorí Pán zástupov.

B. Asýrsko

24 Takto prisahal Pán zástupov:
„Veru, ako som zamýšľal, tak bude
a ako som ustanovil, tak sa stane,
25 že zlomím Asýrsko vo svojej krajine
na svojich vrchoch ho pošliapem,
takže sa vzdiali od nich jeho jarmo
stratí sa z ich ramien jeho bremeno.“
26 To je ustanovenie, ustanovené nad celou zemou,
a to je ruka, vystretá nad všetky národy.
27 Ved' Pán zástupov rozhodol, ktože to zlomí?
Jeho ruka je vystretá, ktože ju odstráni?

C. Filištínsko

28 V roku smrti kráľa Achaza odznel tento výrok:
29 Neteš sa ty, Filištínsko celé,
že prút toho, čo ťa bil, je zlomený,
bo z koreňa hada vyjde vretenica
a jej plodom bude okrídlený drak.
30 I budú sa pást' prvorodení biednych
a chudobní budú sídlit' v bezpečí,
tvoj koreň však hladom usmrím
a tvojich pozostalých zabijem.
31 Kvíľ, brána, plač, mesto,
des sa, Filištínsko celé,
lebo od severu prichádza dym
a nik neodchádza od svojich čiat.“
32 A čo sa odpovie poslom pohanov?
Že Pán založil Sion
a na ňom sa ukryjú biedni jeho ľudu.

D. Moabsko

Iz15

Pohroma

XV. ¹ Výrok nad Moabom.

Áno, za noci bol zničený, Ar Moab zhynul;
 áno, za noci bol zničený, Kír Moab zhynul.
 2 Idú do domu, Dibon vystupuje na výšiny plakať,
 na Nebu a na Medabe kvíli Moab:
 3 na každej hlave plešina, každá brada oholená,
 na jeho cestách obliekajú sa do vrecovín,
 na jeho strechách a uliciach
 všetko kvíli, rozplakáva sa.
 4 Hesebon a Eleále volá,
 až k Jase počuť ich hlas,
 preto sa chvejú bedrá Moabu,
 jeho duša sa chveje.
 5 Moje srdce volá pre Moab.
 Jeho ubehlíci sú až v Segore,
 v Eglat - Šelišija.
 Áno, na výstupy Luitu vystupujú v plači,
 áno, na ceste k Horonaimu stupňujú krik pre skazu.
 6 Áno, vody Nimrimu sa na púšť obrátia,
 áno, vyschla tráva, zhynula byť,
 niet viacej zelene.
 7 Preto svoje zvyšky a svoje zásoby
 nesú k potoku Vrb.
 8 Áno, krik obkľučuje hranice Moabu,
 až po Eglaim jeho kvílenie
 a po Beer-Elim jeho kvílenie.
 9 Áno, vody Dimonu sú plné krvi,
 lebo na Dimon uložíť ďalšie:
 na zachránených Moabu leva
 i na tých, čo ostanú v krajine.

Iz16

Záchrana je na Sione

XVI. ¹ Pošlite baránka vládcovi zeme
 zo Sely púšťou k vrchu dcéry Siona.
 2 Ako odplašené vtáča, rozohnané hniezdo,
 budú dcéry Moabu pri brodoch Arnona.
 3 „Daj radu, učiň rozhodnutie;
 premeň na noc svoj tieň v pravé poludnie,
 schovaj ubehlíkov, nevyjavuj rozplašených!
 4 Nech u teba bývajú ubehlíci Moabu,
 buď im útočiskom pred ničiteľom!“
 Veď zmizol násilník, prestalo ničenie,
 zhynuli z krajiny tí, čo ju gniavili!
 5 Milostivo bude postavený trón
 a na ňom bude verne sedieť v stánku Dávidovom
 sudca, čo hľadá právo a domáha sa pravdy.

Moabsko spustne pre pýchu

- 6 Počuli sme o pýche Moabu, pýche veľkej,
a o jeho nadutosti, hrdosti a prchkosti,
o jeho nezmyselných rečiach.
- 7 Preto jajkať bude Moab k Moabovi,
všetko to bude jajkať.
Za hroznovými koláčmi Kír-Charošetu
budú vzdychať celkom zničení.
- 8 Lebo sú zvädnuté polia Hesebonu,
vinicu Sabamy rozšliapali páni národov;
jej ratolesti siahajú až k Jazeru,
zatárali sa na púšť,
jej výhonky sa rozvetvovali,
presahovali more.
- 9 Preto plačom Jazerčanov oplakávam vinicu Sabamy,
zalievam ťa slzami, Hesebon a Eleále,
veď do tvojho vinobrania a do tvojej žatvy
vpadávalo ujúkanie.
- 10 Zmizla radosť a plesanie zo záhrad
a vo viniciach nejasajú, nevýskajú,
víno v lisoch nešliape šliapač,
urobil som koniec ujúkaniu.
- 11 Preto moje vnútro zuní pre Moaba ako citara
a moje útroby pre Kír Cháreš.
- 12 Až sa zjaví Moab
a namáhať sa bude na výšinách
a vojde sa modliť do svojej svätyne,
nič nezmôže.

¹³ Toto je slovo, ktoré Pán dávno vyriekol nad Moabom. ¹⁴ Teraz však prehovoril Pán: „V troch rokoch, ako rokoch žoldniera, bude znevážená sláva Moabu so všetkým veľkým zástupom. Zvyškov však bude málo, trocha, nie mnoho.“

E. Damask

Iz17

Skaza Damasku a Aramu

- XVII.** ¹ Výrok nad Damaskom:
„Hľa, Damask prestane byť mestom,
bude iba hrbou zrúcanín.
- 2 Opustené budú mestá Aroeru,
budú patriť stádam,
tam budú ležať a nik ich neodstraší.
- 3 Zhynie bašta Efraimu
a kráľovstvo Damasku,
so zvyškami Aramu bude
ako so slávou synov Izraela“ -
hovorí Pán zástupov.

Trest Izraela

- 4 V ten deň zdrobnie Jakubova sláva
a tučnosť jeho tela schradne.
- 5 A obíde, ako keď žnec zachytáva stebľá
a jeho rameno obžína klasy
v údolí Refaim.
- 6 Zostanú z neho paberky,
ako keď ráňajú olivy,
dve-tri bobuľky na samom vrcholci,
štyri-päť na konárikoch stromu“ -
hovorí Pán, Boh Izraela.
- 7 „V ten deň vzhliadne človek na svojho Tvorcu
a jeho oči pozrú na Svätého Izraelovho.
8 Nebude hľadiť na oltáre,
na dielo svojich rúk,
a nebude pozeráť na to,
čo vytvorili jeho prsty,
na ašery a slnečné stĺpy.
- 9 V ten deň budú jeho opevnené mestá
ako zboreniská Hevejcov a Amorejčanov,
ktoré opustili pred synmi Izraela,
a bude pustatinou.
- 10 Ved' si zabudol na Boha, svoju spásu,
a na svoju pevnú Skalu si si nespomenul,
preto len sad' rozkošné sady
a cudzím viničom ich vysádzaj!
- 11 V deň, keď zasadíš, ohrad'
a do rána prived' svoje semeno k rozkvetu:
unikne žatva v deň choroby
a nezhojiteľnej bolesti.“

Rýchly pád asýrskeho vojska

- 12 Beda, hukot mnohých národov,
hučia ako hukot morí!
Burácanie národov,
buráčajú ako burácanie ohromných vôd.
- 13 Zástupy buráčajú ako burácanie mnohých vôd,
ale zahriakne ich a ujdú ďaleko;
budú hnané ako pleva vetrom
a ako krútnava povíchrkou.
- 14 Za večera, hľa, zdesenie,
pred ránom ho už niet!
To je údel tých, čo nás olupujú,
a osud tých, čo nás vykorisťujú.

F. Etiópia

Iz18

XVIII. ¹ Beda, zem zuniacich krídel,
 čo je za riekami Etiópie,
² čo posíela poslov po mori,
 po vode na papyrusových člnkoch!
 Choďte, rýchli posli,
 k národu urastenému a lesklému,
 k ľudu strašnému na ďaleko-široko,
 k národu silnému a drviacemu,
 ktorému rieky prerývajú krajinu.
³ Všetci občania sveta a obyvatelia zeme
 hľadte, až sa zdvihne zástava na vrchoch,
 až zazneje trúba, čujte!
⁴ Lebo takto hovorí Pán ku mne:
 „Spokojne budem hľadiť na svojom mieste
 ako žiarna horúčava za jasna
 a ako oblak rosy v úpale žatvy.“
⁵ Lebo pred oberačkou, keď kvitnutiu je koniec
 a hroznom polozrelým bude jeho kvet,
 poobrezáva výhonky nožmi
 a vetvy odstráni, obstrihá.
⁶ Všetci budú ponechaní vtáctvu hôr
 a zveri zeme,
 vtáctvo tam bude letovať
 a všetka zver zeme tam prezimuje.
⁷ V tom čase prinesie dar Pánovi zástupov
 národ urastený a lesklý,
 ľud strašný na široko-ďaleko,
 národ silný a drviaci,
 ktorému rieky prerývajú krajinu,
 na miesto mena Pána zástupov, na vrch Sion.

G. Egypt

Iz19

Trest krajiny

XIX. ¹ Výrok nad Egyptom:
 „Hľa, Pán sa nesie na ľahkom oblaku
 a ide do Egypta!
 I trasú sa pred ním bôžikovia Egypta
 a Egyptu sa v hrudi roztápa srdce.
² „I popudím Egypt proti Egyptu,
 že bude bojovať brat proti bratovi,
 priateľ proti priateľovi,
 mesto proti mestu,
 kráľovstvo proti kráľovstvu.
³ Egyptu unikne duch z útroby
 a pomätiem ich rozvahu,

že sa budú vyzvedat' u bôžikov,
čarodejníkov, duchov a veštcov.
4 Vydám Egypt do rúk krutých pánov,
tvrdý kráľ bude vládnuť nad nimi“ -
hovorí Pán, Jahve zástupov.
5 Vysušia sa vody z mora
a rieka úplne vyschne.
6 Páchnuť bude z riečišť,
spľasnú a vyschnú rieky Egypta,
zvädne trst' a šašina.
7 Plešiny sú pri Níle, pri brehu Nílu,
veď všetko siatie Nílu
uschne, zvädne, zmizne.
8 Kvíliť budú rybári,
žialiť všetci, čo hádžu udicu do Nílu,
a tí, čo rozprestierajú sieť na vode, sklesnú.
9 Zahanbia sa tí, čo spracúvajú ľan,
tí, čo češú a pradú biele nite.
10 Jeho robotníci budú pošliapaní,
všetci nádenníci zarmútení v duši.

Príčina nešťastia

11 Veru bláznivé sú kniežatá Tanisu,
múdri radcovia faraóna sú hlúpou radou.
Ako môžete vravieť faraónovi:
„Syn mudrcov som, syn dávnych kráľov?“
12 Kdeže sú tvoji mudrci?
Nechže ti oznámia a zvestujú,
čo ustanovil Pán zástupov proti Egyptu.
13 Osprosteli kniežatá Tanisu,
pomýlené sú kniežatá Memfisu,
zavádzajú Egypt vládcovia jeho kmeňov.
14 Pán vmiešal do jeho útroba ducha závratu,
do bludu uvedú Egypt vo všetkom jeho konaní,
ako blúdi opilec v tom, čo sám vydávil.
15 Egypt nebude mať diela,
ktoré by previedla hlava a chvost,
palmová ratolesť a trst'.

Omilostenie Egypta. - ¹⁶ V ten deň bude Egypt ako ženy; triasť a báť sa bude rozohranej ruky Pána zástupov, ktorou sa rozohnal proti nemu. ¹⁷ A júdska krajina bude Egyptu postrachom; keď ju ktokoľvek pred ním spomenie, bude sa triasť pre ustanovenie Pána zástupov, ktoré ustanovil nad ním. ¹⁸ V ten deň bude päť miest v egyptskej krajine, ktoré budú hovoriť rečou Kanaánu a prisahať na Pána zástupov, jedno sa bude volať Mesto slnka. ¹⁹ V ten deň bude Pánov oltár v strede egyptskej krajiny a pri jej hranici Pánov pomník. ²⁰ A bude znamením a svedectvom Pánovi zástupov v egyptskej krajine: Ak budú volať k Pánovi pre utláčateľov, pošle im záchrancu a obrancu a oslobodí ich. ²¹ Pán sa dá Egyptčanom poznať; Egyptčania v ten deň poznajú Pána a budú mu prisluhovať obety a dary, sľúbia Pánovi sľuby a splnia

ich. ²² Pán bude biť Egypt, biť, ale uzdraví. Tak sa obrátia k Pánovi; i dá sa im uprosiť a uzdraví ich. ²³ V ten deň bude cesta z Egypta do Asýrska a budú chodiť Asýri do Egypta a Egyptania do Asýrska a Egypt s Asýrskom bude slúžiť. ²⁴ V ten deň bude Izrael tretím pri Egypte a Asýrsku; požehnaním uprostred zeme, ²⁵ ktorým požehná Pán zástupov slovami: „Požehnaný môj ľud Egypt a dielo mojich rúk Asýrsko a moje dedičstvo Izrael.“

Iz20

XX. Zajatie Egypta a Etiópie. - ¹ V roku, keď tartan prišiel do Azotu - keď ho poslal asýrsky kráľ Sargon - a bojoval proti Azotu a dobyl ho, ² v tom čase hovoril Pán prostredníctvom Izaiáša, syna Amosovho, takto: „Chod', vyzleč zo svojich bedier vrecovinu a vyzuj si z nôh obuv! I urobil tak a chodil nahý a bosý. ³ Vtedy povedal Pán: „Tak, ako chodí môj služobník Izaiáš tri roky nahý a bosý, na znamenie a náznak proti Egyptu a Etiópii, ⁴ tak poženie asýrsky kráľ zajatcov Egypta a vyhnančov Etiópie - mladíkov i starcov - nahých a bosých s holými zadkami na hanbu Egypta. ⁵ Ustrnú a budú sa hanbiť pre Etiópiu, svoju nádej, a pre Egypt, svoju ozdobu. ⁶ A obyvatelia tohto pobrežia povedia v ten deň: „Hľa, takto je s našimi nádejami, za ktorých pomocou sme behali, aby nás oslobodili od asýrskeho kráľa. Akože budeme môcť uniknúť my?“

H. Babylon

Iz21

XXI. ¹ Výrok nad morskou púšťou:
Ako víchrice, ktoré tiahnu juhom,
tak príde z púšte; z hroznej krajiny.
² Bolo mi zjavené kruté videnie:
Lupič lúpi, ničiteľ ničí.
„Hor' sa, Elam! Zvieraj, Méd!
Všetkej ich kviľbe koniec urobím.“
³ Preto sú moje bedrá plné hrôzy,
schvátili ma bôle sťa bôle rodičky,
zronený som, keď to čujem,
zmätený som, keď to vidím.
⁴ Trepoce mi srdce, zdesili ma hrôzy,
súmrak mi moju túžbu urobil postrachom.
⁵ Prestrú stôl, postaví hliadku,
jedí a pijú.
„Hore, kniežatá, mažte štít!“
⁶ Lebo takto mi hovoril Pán:
„Chod', postav hliadku! Čo uzrie, nech oznámi!
⁷ Ak uvidí jazdcov, dvojice koní,
jazdcov na osloch, jazdcov na ťavách,
nech sleduje pozorne, veľmi pozorne!“
⁸ I zvolal: „Vidím.

Na hliadke, Pane, stojím vo dne stále,
na svojej stráži ja stojím celú noc:
9 Hľa, idú jazdci, dvojice koní.“
I ozve sa a hovorí:
„Padol, padol Babylon,
všetky sošky jeho bohov
roztrieskal na zemi.“
10 Môj rozmlátený, môj rozdrvený ľud,
čo som počul od Pána zástupov,
Boha Izraela,
to som vám oznámil.

CH. Edomsko

11 Výrok nad Dumou (Edomskom):
Volá ku mne zo Seiru:
„Strážca, ako je s nocou?
Strážca, čo s nocou?“
12 Strážca povedal:
„Príde ráno, ale aj noc.
Ak sa dozvedáte, dozvedajte sa,
vráťte sa znovu!“

I. Arábia

13 Výrok nad Arábiou:
V kružine púšte nocujte,
karavány dedanské!
14 V ústrety smädnému doneste vodu,
obyvatelia krajiny Tema,
choďte ubehlíkom naproti s chlebom!
15 Lebo ušli pred mečom,
pred vytaseným mečom
a pred natiahnutou kušou,
pred ťažkým bojom.
16 Lebo takto hovorí Pán ku mne:
„Ešte za rok, ako rok žoldniera,
a zahynie všetka sláva Kedaru,
17 zvyšok z počtu lukov
hrdinských synov Kedaru bude malý,“
lebo to riekol Pán, Boh Izraela.

J. Jeruzalem

Iz22

a) *Skaza mesta*

XXII. ¹ Výrok nad Údolím videnia:
Čože ti je, že si celé vystúpilo na strechy,
² plné kriku, mesto hučiace, mesto jasajúce?
Tvoji zomrelí nepomreli mečom.
³ Všetci tvoji vodcovia razom utiekli
ukrutne spútaní,
všetci tvoji hrdinovia sú razom spútaní,
utiekli ďaleko.
⁴ Preto hovorím: „Odvráťte sa odo mňa!
Horko zaplačem.
Nesnažte sa potešiť ma
nad skazou dcéry môjho ľudu!“
⁵ Lebo deň poplachu a šliapania a búrenia
drží Pán, Jahve zástupov.
V Údolí videnia podkopávajú múr
a krik je proti hore.
⁶ Elam zdvihol tulec;
na vozoch ľudia, jazdci,
a Qír obnažil štít.
⁷ Tvoje krásne údolia sú plné vozov
a jazdci sa pevne postavili k bráne.
⁸ Odňal závoj Júdovi;
v ten deň si hľadel
na zbrojnicu Lesného domu.
⁹ Vidíte, že má Dávidovo mesto mnoho trhlín,
zhromažďujete vodu do Dolného rybníka,
¹⁰ sčítujete domy Jeruzalema,
rúcate domy na opevnenie múrov
¹¹ a robíte struhu medzi dvoma múrmi
vodám starého rybníka.
Nepozriete však na toho, ktorý to urobil,
a toho, čo oddávna to spravil, nevidíte.
¹² A pán, Jahve zástupov, zvolá v ten deň:
„Plačte a nariekajte,
ohoľte sa a opášte sa vrecovinou!“
¹³ Ale, hľa, plesanie a radosť,
zabíjajú statok a režu ovce,
jedia mäso a pijú víno:
„Jedzme a pime, veď zajtra umrieme!“
¹⁴ I zaznelo mi v ušiach, Pane zástupov:
„Veru vám nebude odpustený tento hriech,
pokiaľ neumriete“ - hovorí Pán, Jahve zástupov.

b) Sobna a Eliakim

¹⁵ Toto hovorí Pán, Jahve zástupov:
Chod'že k tomu úradníkovi,
k Sobnovi, správcovi domu:
¹⁶ „Čože tu máš a kohože tu máš,
že si si tu vytesal hrob?“

Vysoko vytesal svoj hrob,
 v skale si vydlabal príbytok.
 17 Hľa, Pán ťa rozmachom odvrhne, silák,
 a pevne ťa zohne,
 18 silno ťa zakotúľa, ako sa kotúľa lopta
 do širšieho krajiny.
 Tam zomrieš a tam budú tvoje skvostné vozy,
 ty hanba domu tvojho pána!
 19 Odstránim ťa z tvojho miesta
 a zvrhnem ťa z tvojho postavenia.
 20 V ten deň zavolám svojho služobníka
 Eliakima, syna Helkiáša,
 21 a oblečiem ho do tvojho rúcha,
 opášem ho tvojím pásom
 a dám mu do rúk tvoju moc.
 I bude otcom obyvateľom Jeruzalema
 a Júdovmu domu.
 22 Dám mu na plece kľúč Dávidovho domu,
 keď otvorí, nikto nezavrie,
 a keď zavrie, nikto neotvorí.
 23 Osadím ho ako kôl na pevnom mieste,
 že bude slávnym trónom domu svojho otca.
 24 Bude na ňom visieť všetka sláva domu jeho otca:
 konáre a ratolesti, všetky malé nádoby,
 od hrnčekov až po krčahy.
 25 V ten deň - hovorí Pán zástupov -
 vykýve sa kôl, osadený na pevnom mieste,
 vyvalí sa a padne,
 i rozdrúza sa ťarcha, čo bude na ňom,
 lebo to vyriekol Pán.“

K. Týrus

Iz23

Záhuba

XXIII. ¹ Výrok nad Týrom:
 Kvíľte, lode taršišské,
 veď je zničený, prístrešia niet!
 Pri príchode z krajiny Cetim
 im to bolo zvestované.
 2 Zamákli obyvatelia pobrežia,
 sidonskí kupci, čo plavia sa morom.
 3 Naplnilo ťa - cez veľké vody -
 zrna Šichoru.
 Žatva Nílu je ich zárobkom
 a stal sa tržiskom národov.
 4 Hanbi sa, Sidon, veď hovorí more,
 morská pevnosť takto:

Neúpel si a neporodil si,
synov si nevychoval
a nevypestoval si panny.
5 Keď bude chýr o tom v Egypte,
zažalostia pre správu o Týre.
6 Chod'te do Taršišu,
kvíľte, obyvatelia pobrežia!
7 Či toto je vaše jasajúce (mesto),
ktoré má pôvod odpradávná
a ktoré viedli jeho nohy
sídliť naďaleko?
8 Kto takto rozhodol
o Týre, čo korunúval,
ktorého kupci boli kniežatami,
jeho obchodníci vznešenými krajiny?
9 Pán zástupov rozhodol tak,
aby potupil pýchu všetkej slávy,
aby pohanil všetkých vznešených krajiny.
10 Prekroč svoju krajinu sťa rieka,
dcéra Taršišu, pása už niet!
11 Vystrel svoju ruku nad more,
zatriasol drážavami.
Pán dal rozkaz proti Kanaánu,
aby boli zničené jeho pevnosti.
12 I riekol: „Neplesaj už viac,
znásilnená panna, dcéra Sidonu!
Vstaň, preplav sa do Cetim,
ani tam nebudeš mať pokoja.“
13 Hľa, krajina Chaldejcov - to tento národ,
nie Asýr to bol, čo pripravil ju pre zver -
postavil si veže a zrúcal jej paláce,
urobil z nej zborenisko.
14 Kvíľte, lode taršišské,
veď je zničené vaše útočisko!

Omilostenie Týru. - ¹⁵ V ten deň bude Týrus zabudnutý na sedemdesiat rokov, ako sú dni jedného kráľa. Po sedemdesiatich rokoch bude s Týrom podľa piesne neviestky:

16 Vezmi gitaru, obchádzaj mesto,
neviestka zabudnutá,
pekne hraj, veľa spievaj,
aby si spomenuli na teba.

¹⁷ A tak po sedemdesiatich rokoch Pán navštívi Týrus a (on) sa vráti k svojmu zárobku a obcovať bude so všetkými kráľovstvami zeme pred tvárou sveta. ¹⁸ Jeho zisk však a zárobok bude zasvätený Pánovi. Nebude sa hromadiť a nebude sa uschovávať, lež bude patriť tým, čo bývajú pred tvárou Pána, aby jedli do sýtosti a obliekali sa nádherne.

Všeobecný súd (Apokalypsa) hl. 24 - 27

Iz24

Súd

XXIV. ¹ Hľa, Pán pustoší zem a nivočí ju,
rozvracia jej tvárnosť
a rozprašuje jej obyvateľov.
² I bude ako ľudu, tak kňazom,
ako sluhovi, tak jeho pánovi,
ako slúžke, tak jej panej,
ako predavačom, tak kupcom,
ako tomu, čo požičiava, tak tomu, čo si požičiava,
ako dlžníkovi, tak veriteľovi.
³ Pustá, spustnutá je zem, vyplienená a vylúpená,
lebo Pán hovoril toto slovo.
⁴ Trúchli, uvädá zem,
zoschýna, uvädá svet,
zoschýna výsosť so zemou.
⁵ A zem je sprznená od obyvateľov,
veď prekročili zákony, zmenili právo,
zrušili zmluvu večitú.
⁶ Preto kliatba zožiera zem
a pykajú tí, čo na nej bývajú,
preto horia obyvatelia zeme
a ľudí ostalo len máličko.
⁷ Smúti mušť, zoschýna vinič,
vzdychajú všetci, čo sa v srdci tešili.
⁸ Zmizla radosť bubnov,
prestal krik plesajúcich,
zmizla radosť citary.
⁹ Pri speve nepijú víno,
zhorkol nápoj pri pití.
¹⁰ Zbúrané je ničomné mesto,
zavretý každý dom, nev kročíš doň.
¹¹ Kvíľba je po uliciach pre víno,
zapadla každá radosť,
odišla potecha zo zeme.
¹² V meste zostala spustlosť,
na márnosť je rozbitá brána.
¹³ Veru, tak bude vprostred zeme,
uprostred národov
ako ráňanie olív,
ako paberkovanie, keď skončila obaračka.
¹⁴ Tí pozdvihujú svoj hlas, zaplesajú,
nad slávou Pánovou zajasá more.
¹⁵ Preto oslavujte Pána na morských ostrovoch,
meno Pána, Boha Izraela.

16 Od končín zeme počuli sme spevy:
„Sláva Spravodlivému!“
Ale povedal som:
„Schradnem, schradnem, beda mi!“
Vzbúrenci sa búria,
áno, do vzbury sa ženú vzbúrenci.
17 Strach a jama a osídlo
pre teba, čo obývaš zem:
18 a kto unikne hlasu hrôzy, padne do jamy,
kto vystúpi z jamy, chytí sa do osídla.
Lebo sa roztvorí prietoky z výsosti
a zatrasú sa základy zeme.
19 Veľmi sa rozpuká zem,
na kusy sa dotrhá zem,
hrozne sa bude triasť zem.
20 Tackať sa bude zem, tackať sťa opilec,
zakolíše sa ako koliba;
i zaľahne na ňu jej hriech
a padne, že viac nevstane.
21 V ten deň Pán navštívi
vojsko výšav na výsosti
a kráľov zeme na zemi,
22 zhrabaní budú, ako sa zhrabujú zajatci, do jamy
a zavretí budú do väzenia,
po mnohých dňoch budú navštívení.
23 I sčervenie mesiac a zahanbí sa slnko,
veď Pán zástupov kraľuje
na vrchu Sion a v Jeruzaleme
a pred svojimi staršími má slávu.

Iz25

Ďakovná pieseň

XXV. ¹ Pane, Bohom si mi, zvelebujem ťa, chválim tvoje meno,
veď si zázračne uskutočnil
dávne ustanovenia s pevnou vernosťou!
2 Veď si mi z mesta spravil zrúcaninu,
z opevneného mesta zborenisko,
paláce cudzích nie sú mestom,
nikdy nebudú postavené.
3 Preto ťa velebí silný ľud,
mestá mocných národov sa ťa boja.
4 Veď si bol pevnosťou slabému,
pevnosťou biednemu v jeho úzkosti,
úkrytom pred búrkou, tŕňou pred úpalom,
lebo dych tyranov - ako búrka múru.
5 Ako úpal na púšti
udusil si hluk cudzincov,

ako úpal v tóni mraku
stlmil si pieseň tyranov.

Blaženost' zachránených

6 Pán zástupov pripravil
na tomto vrchu všetkým národom
hostinu hojnú, hostinu s vínom,
hojnosť vyberanú, víno najjemnejšie.
7 A zničí na tomto vrchu
závoj, rozvinutý nad celým ľudstvom,
a prikrývku, čo zakrýva všetky národy.
8 Zničí smrť navždy
a Pán, Jahve, zotrie
slzu z každej tváre
a hanbu svojho ľudu
odstráni z celej zeme,
lebo Pán hovoril.
9 A v ten deň povedia: „Hľa, toto je náš Boh,
v neho sme dúfali, že nás spasí!
On je Pán, v neho sme dúfali,
jasajme a radujme sa z jeho spásy!
10 Lebo Pánova ruka spočinie na tomto vrchu.“
Potom bude Moab zmlátený na mieste,
ako je zmlátená slama v hnojnici.
11 A ak si v nej rozťahne ruky,
ako rozťahuje plavec pri plávaní,
zrazí jeho pýchu aj obratnosť jeho rúk.
12 Zrúti tvoje vysoké opevnené múry,
zvalí, strhne k zemi, do prachu.

Iz26

Pieseň chvály a vďaky

XXVI. ¹ V ten deň sa bude v júdskej krajine spievať táto pieseň:
„Máme pevné mesto,
spásu položil,
múry a hradby.
2 Otvorte brány
a vstúpi spravodlivý ľud,
ktorý zachová vernosť.
3 Má myseľ pevnú
zachoval si mu mier,
mier, veď dúfa v teba.
4 Dúfajte v Pána na veky večné,
lebo Pán, Jahve, je večnou skalou.
5 Preto znížil obyvateľov výšin
mesto vyvýšené;
zrútil ho, zrútil až k zemi,

zrazil ho až do prachu.
6 Rozšliapala ho noha,
nohy biednych, kroky slabých.
7 Cesta spravodlivého je rovná,
cestu spravodlivého na rovno upravíš.

Boh sa zastal svojich

8 Áno, cestu tvojich súdov, Pane, sme čakali,
tvoje meno a tvoja sláva je túžbou duše.
9 Svojou dušou dychtím po tebe v noci,
áno, môj duch ťa vrúčne hľadá ráno,
lebo podľa tvojich súdov na zemi
učia sa obyvatelia sveta spravodlivosti.
10 Dostane zlosyn milosť? Nenaučí sa pravde,
v zemi spravodlivých hreší
a nevidí velebnosť Pána.
11 Pane, tvoja ruka je zdvihnutá, a nevidia;
s hanbou uvidia horlivosť o ľud,
tvojich nepriateľov strávi oheň.
12 Pane, daruješ nám pokoj,
veď aj všetky naše diela si ty urobil!
13 Pane, Bože náš, vládli nad nami páni okrem teba,
len ty si nám umožnil chváliť tvoje meno.
14 Mŕtvi neožijú, tiene nepovstanú,
preto si ich strestal a vyhubil,
zničil si všetku ich pamiatku.
15 Zveľadil si národ, Pane,
zveľadil si národ, seba oslávil,
rozšíril si všetky hranice krajiny.

Smutná minulosť a radostná budúcnosť

16 Pane, v tiesni ťa hľadali.
Šeptom vylievali prosby,
keď ich karhal.
17 Ako ťarchavá žena, keď sa blíži k pôrodu,
zvíja sa a volá v bolestiach,
tak sme boli my, Pane, pred tebou.
18 Počali sme, zvíjali sme sa
a akoby sme boli porodili vietor,
spásu sme nepriviedli krajine
a nezrodili sa obyvatelia zeme.
19 Tvoji mŕtvi ožijú!
Vstanú moje mŕtvoly!
Vzbud'te sa a plesajte,
ktorí bývate v prachu!
Veď tvoja rosa je rosou svetla
a zem porodí tiene.
20 Chod', ľud môj, vstúp do svojich izieb

a zapri dvere za sebou,
schovaj sa trocha, nakrátko,
kým neprejde hnev.
21 Bo, hľa, vychádza Pán zo svojho príbytku,
aby trestal hriech na obyvateľoch zeme.
Zem odhalí svoju krv
a neukryje viac svojich zabitých.

Iz27

XXVII. ¹ V ten deň Pán potresce
svojím tvrdým, veľkým a silným mečom
Leviatana, rezkého hada,
a zabije draka, ktorý je v mori.

Nová Pánova vinica

2 V ten deň
bude vinica vínorodá, ospevujte ju!
3 Ja, Pán, ju strážim,
každú chvíľu ju polievam;
aby ju nepoškodili,
v noci i vo dne ju chránim.
4 Hnev neprechovávam.
Keby bolo trnie a bodľacie,
bojovne by som zakročil
a spálil by som ho zaraz,
5 alebo nech sa chopí mojej ochrany,
uzavrie mier so mnou,
mier uzavrie so mnou.

Boh trestal svojich mierne

6 V budúcnosti Jakub zakorení,
kvitnúť bude a pučať Izrael
a naplní tvár zeme úrodou.
7 Či ho šľahal, ako šľahal jeho šľahačov?
Či ho zabíjal, ako zabíjal jeho zabíjačov?
8 Zamietnutím(?), zavrhnutím ho súdil,
zmietol svojím ostrým víchrom v deň východného vetra.
9 Nuž takto bude uzmierení hriech Jakubov
a všetkým ovocím je: odstráni svoj hriech,
keď urobí všetky oltárne kamene
podobnými rozdrvenému vápencu.
Nevstanú viac ašery a chamány.
10 Lebo pevné mesto je osamelé,
príbytok zavrhnutý, opustený ako púšť,
bude sa tam pást' a odpočívať teľa
a znivočí jeho vetvičky.
11 Keď uschnú jeho konáriky, zlámu sa,

prídu ženy a zapália ich.
Lebo je to ľud nechápavý,
preto sa nezmiluje nad ním jeho Stvoriteľ
a jeho Tvorca ho neomilostí.

Návrat národa

12 V ten deň
bude Pán vyklepávať klasy
od Eufratu až po Egyptský potok
a vy, synovia Izraela, budete pozbieraní
jeden po druhom.
13 V ten deň
zazvučí veľká trúba
i prídu, čo boli stratení v asýrskej krajine
a rozptýlení v krajine egyptskej,
a klaňať sa budú Pánovi
na svätom vrchu v Jeruzaleme.

Proroctvá o Sione hl. 28 - 35 Šestoro beda hl. 28 - 33 I. Proti Samárii a Jeruzalemu

Iz28

Samária

XXVIII. ¹ Beda pyšnej korune opilcov Efraimu
a zvädnutému kvetu jeho skvostnej ozdoby,
ktorá je na hlave tučného údolia zrazených vínom.
2 Hľa, kohos' mocného a silného má Pán.
Ako ľadovec, zhubný víchor,
ako príval veľkých, dravých vôd
zhodí na zem násilím.
3 Nohami bude pošliapaná
pyšná koruna opilcov Efraimu.
4 A so zvädnutým kvetom
jeho skvostnej ozdoby,
ktorá je na hlave tučného údolia,
bude to, čo s ranou figou pred obaračkou,
ktorú zhltnie ten, kto ju zazrie,
sotvaže ju má v ruke.
5 V ten deň bude Pán zástupov
krásnou korunou a ozdobným vencom
zvyškom svojho ľudu,
6 duchom práva tomu, čo zasadá na súde,
a udatnosťou tým, čo zatlačia boj k bráne.

Jeruzalem

7 Lenže aj títo blúdia od vína
a od liehu sa tackajú,

kňaz i prorok blúdia od liehu,
sú pomätení od vína,
tackajú sa od liehu,
blúdia pri videní,
tackajú sa pri rozsudku.
8 Áno, všetky stoly sú plné vývratku
a výkalov, takže niet miesta.
9 „Koho to učí múdrosti?
A komu to vysvetľuje náuku?
Odkojeným mliekom?
Odrhnutým od prs?
10 Veď káž len, káž, káž len, káž,
čakaj len, čakaj, čakaj len, čakaj,
trochu sem, trochu tam!“
11 Veru brblavými perami
a cudzím jazykom
bude hovoriť k tomuto ľudu
12 ten, čo im hovoril:
„Toto je odpočinok,
dajte pokoj mdlému,
toto je zotavenie,“
ale nechceli počuť.
13 Preto k nim bude slovo Pánovo:
„Káž len, káž, káž len, káž,
čakaj len, čakaj, čakaj len, čakaj,
trochu sem, trochu tam!“ -
aby išli a klesli nazad a boli zdrvení,
zaplietli sa a boli chytení.
14 Preto čujte, posmešníci, slovo Pánovo,
panovníci tohto ľudu, čo je v Jeruzaleme.
15 pretože ste hovorili:
„So smrťou sme uzavreli zmluvu
a s peklom sme spravili dohodu,
keď sa privalí bič šľahavý, nezasiahne nás,
lebo sme si lož urobili útočiskom
a zakrývame sa klamom.“
16 Preto takto hovorí Pán, Jahve:
„Hľa ja položím na Sione kameň,
kameň vyskúšaný, uholný, vzácny,
pevne zasadený. Kto uverí, nezakolíše.
17 Mierou urobím právo
a váhou spravodlivosť,
útočisko ľži však uchytlí lejak
a na úkryt vyrúti sa vody.
18 Vaša zmluva so smrťou bude zrušená
a vaša dohoda s peklom neobstojí,
keď sa privalí bič šľahavý,
ten vás rozdrví.
19 Zachváti vás, kedykoľvek sa privalí,

bo ráno za ránom sa privalí, vo dne i v noci;
a len v hrôze pochopíte poučenie.“
20 Bo krátke je lôžko - nemožno sa vystrieť,
a prikrývka úzka - nemožno sa prikryť.
21 Lebo ako na vrchu Parašim vstane Pán
a zaburáca ako v údolí Gabaon,
aby urobil svoj čin - jeho čin je zvláštny,
aby uskutočnil svoj skutok - jeho skutok je divný.
22 Teraz sa však neposmievaťe,
aby vám nestuhli okovy,
lebo o skaze, a to neodvratnej,
počul som od Pána, Jahveho zástupov,
nad celou zemou.

Podobenstvo o roľníkovi

23 Nachýľte si ucho a počujte môj hlas,
dávajte pozor a čujte moju reč!
24 Či každý deň orie oráč (pod siatie),
otvára a bráni svoju roľu?
25 A či, keď urovná jej tvár,
nerozhodí kôpor a nezaseje rascu,
nedáva pšenicu, jačmeň
a ľadník do svojho ostredku?
26 V správnosti ho vycvičí,
jeho Boh ho vyučí.
27 Ved' nie mláčačkou sa mláti kôpor
a koleso voza nekrúti sa po rasci,
lež prútom vytĺka sa kôpor a rasca palicou.
28 Obilie sa mláti, no nerozdrvuje ho večne,
neženie kolesá svojho voza
a kopytami ho nerozdrvuje.
29 I to pochádza od Pána zástupov,
koná zázračne, zveľaďuje múdrosť.

II. Proti Jeruzalemu

Iz29

XXIX. ¹ Beda, Ariel, Ariel,
mesto, kde sídlil Dávid.
Pridajte rok k roku,
sviatky nech obehnú,
2 potom budem tiesniť Ariela
a bude povzdych a vzdychanie;
i bude mi ako Ariel.
3 Budem ťa obliehať dookola,
upevním vôkol teba hradbu,
a vystavím proti tebe násyp.
4 Vtedy budeš pokorne zo zeme hovoriť,

z prachu zeme bude úpieť tvoja reč,
tvoj hlas bude ako duch zo zeme
a z prachu bude šepotať tvoja reč.

5 Ako drobný prach bude zástup cudzincov,
ako miznúca pleva svorka násilníkov.
I stane sa zrazu, nečakane:
6 Pán zástupov ťa navštíví
hromom a trasením a veľkým praskotom,
búrkou a víchricou a plameňom žeravého ohňa.
7 I bude ako sen a nočné videnie
zástup všetkých národov,
bojujúcich proti Arielovi
a všetkých, čo ho obliehajú, obkľučujú a znásilňujú.
8 Ako keď sa sníva hladnému, že je,
a keď sa prebudí, nemá ukojenú túžbu,
a ako keď sa smädnému sníva, že pije,
a keď sa prebudí, je zmorený
a prahne smädom,
tak bude zástupu všetkých národov,
čo bojujú proti vrchu Sion.

Trest zaslepencov

9 Trpnite - a stápnete,
zaslepujte sa a oslepnete,
ste opití, ale nie od vína,
tackáte sa, ale nie od liehu.
10 Lebo Pán vylial na vás ducha závratu
a zavrel vaše oči, prorokov,
zahalil vaše hlavy, vidcov.
11 Nuž bude vám každé videnie
ako slová zapečatenej knihy.
Keď ju dajú tomu, čo vie čítať,
so slovami: „Čítajže toto!“ -
odpovie: „Nemôžem, je zapečatená.“
12 A ak dajú knihu tomu, čo nevie čítať,
a povedia: „Čítajže toto!“ -
odpovie: „Neviem čítať.“
13 Pán povedal:
„Pretože sa mi tento ľud približuje svojimi ústami
a svojimi perami ma ctí,
srdce si však vzd'áľuje odo mňa,
takže je ich bázeň ku mne
naučeným ľudským príkazom,
14 preto, hľa, ja znovu vykonám divy
s týmto ľudom, podivne a čudno,
i zahynie múdrosť jeho mudrcov
a rozum jeho rozumných sa schová.“

III. Proti zlým úmyslom

15 Beda tým, čo pred Pánom
hlboko skrývajú úmysel,
vo tme dejú sa ich skutky
a vravia: „Kto nás vidí a kto o nás vie?“
16 Vaša prevrátenosť! Či hrnčiar hodnotí sa ako hlina,
že tvor hovorí o tvorcovi: „Neurobil si ma!“?
A hrniec vraví hrnčiarovi: „Nechápe!“?

17 Či to nebude už za krátku chvíľu,
že Libanon premení sa na sad
a sad budú za les pokladať?
18 A v ten deň počujú hluchí slová knihy
a z tmy a temnoty oči slepých prehliadnu.
19 Pokorní budú v Pánovi rásť v radosti
a najbiednejší z ľudu
budú plesáť v Svätom Izraela.
20 Ved' zmizol násilník a zhynul posmešník
a vyhubení sú, čo bdeli nad zločinom,
21 čo obvinili človeka pre slovo,
čo sudcovi v bráne kládli osídla
a pre nič odmietli spravodlivého.
22 Preto takto hovorí Pán Jakubovmu domu,
(ten, čo vykúpil Abraháma):
„Nebude sa teraz hanbiť Jakub
a nezbledne teraz jeho tvár.
23 Lebo keď uvidí (jeho dietky),
dielo mojich rúk uprostred seba,
zasvätia moje meno,
zasvätia Svätého Jakubovho
a báť sa budú Boha Izraelovho.
24 Zblúdení duchom pochopia múdrosť
a odbojníci prijmú poučenie.“

IV. Proti spojenectvu s Egyptom

Iz30

XXX. ¹ „Beda synom odbojným, hovorí Pán,
keď kujú plán, nie však skrže mňa,
robia zmluvu, nie však podľa môjho ducha,
aby hromadili hriech na hriech.
2 Kráčajú dolu do Egypta
- mojich úst sa však nespýtali -
posilniť sa silou faraóna
a schovať sa do tône Egypta.
3 Sila faraóna vám však bude na hanbu

4 a skrýša v tieni Egypta na potupu.
I keď boli jeho kniežatá v Tanise
5 a jeho poslovia dôjdu do Hanesu,
všetci sa sklamú v národe,
ktorý im neprospeje.
Nebude im na pomoc ani na osoh,
ale na hanbu, ba na potupu.“

6 Výrok nad hrochom juhu:
Cez krajinu úzkosti a biedy,
odkiaľ je lev a levica,
vretenica a okrídlený drak,
vlečú na chrbtoch oslov svoje bohatstvo
a na hrboch tiav svoje poklady
k národu, ktorý im neprospeje.
7 Veď Egypt'ania nič a nič nepomôžu,
preto som zvolal:
„Ozrutou sú nehybnou.“

Záhuba protivníkov proroka

8 Teraz choď, napíš to
na tabuľu pred nimi
a vpíš to do knihy,
aby to bolo pre budúce dni
ako svedectvo naveky!
9 Lebo je to národ odbojný,
ľživí synovia,
synovia, čo nechcú počuť
náuku Pánovu,
10 čo vravia vidiacim: „Nevidíte!“
a prorokom: „Neprorokujte nám pravdu,
hovorte nám príjemno,
prorokujte klamstvá,
11 odbočte z cesty,
odchýľte sa z chodníka,
odstráňte nám spreď tváre
Svätého Izraelovho!“
12 Nuž takto hovorí Izraelov Svätý:
„Preto, že ste opovrhli týmto slovom,
dúfate v násilie a klamstvo
a opierate sa oň:
13 preto vám bude tento hriech
ako hroziaca trhlina
rozškľabená na vysokom múre,
ktorého pád príde náhlo, rýchlo,
14 a bude rozbitý, ako sa rozbije hlinený hrniec,
nemilosrdne tresnutý,
že sa nenájde v jeho troskách črep,
na ktorý by sa vzal ohník z vatry,

15 alebo načrelo vody z mláky.“
Lebo toto hovorí Pán, Jahve, Svätý Izraelov:
„Návratom a pokojnosťou budete oslobodení,
v tichosti a dôvere je vaša sila,“
ale nechceli ste.
16 Ba vraveli ste: „Nie,
ale bežme na koňoch!“ -
preto budete bežať.
„A na rýchlonohých sa nesme!“ -
preto budú rýchli vaši stíhači.
17 Tisíc sa vás trasie pred hrozbou jedného,
pred hrozbou piatich utečiete,
kým neostanete
len ako sťažnosť na temene vrchu
a ako zástava na pahorku.

Pán sa zľutuje

18 A preto Pán čaká, aby sa zľutoval nad vami,
a preto sa dvíha, aby vás omilostil,
veď Bohom pravdy je Pán,
blažení všetci, čo dúfajú v neho,
19 lebo, ľud na Sione,
čo bývaš v Jeruzaleme,
nie, nebudeš plakať,
áno, zľutuje sa nad tebou
na hlas tvojho volania;
len čo ho počuje, vyslyší ťa.
20 A dá vám chlieb tiesne a vodu úzkosti
a tvoji učitelia sa viac neschovajú,
očami budeš vidieť svojich učiteľov
21 a ušami počuješ spoza seba slová:
„Toto je cesta, kráčajte po nej!“ -
ak sa odchýlite napravo, či naľavo.
22 Vtedy poškvrníš svoje modly pokryté striebrom
a zlatom obtiahnuté liate sošky.
Rozhádžeš ich ako hnus,
povieš im: „Von!“
23 A on dá dažďa tvojmu siatiu
ktorým zaseješ roľu,
a chlieb, úroda zeme,
bude výdatný a záživný.
Tvoj statok sa bude v ten deň pásť
na rozsiahlej pastve.
24 Voly a osly, čo obrábajú zem,
budú žrať obrok záživný,
viaty sitom a vejačkou.
25 Na každom čnejúcom vrchu
a na každom vysokom kopci
budú potoky, prúdy vôd

v ten deň veľkého vraždenia,
keď budú padať veže.
26 Svetlo mesiaca bude ako svetlo slnca,
svetlo slnca však bude sedemnásobné
(ako svetlo siedmich dní)
v deň, keď obviaže Pán
zlomeninu svojho ľudu
a dotlčené rany vylieči.

Radost' nad oslobodením

27 Hľa, Pánovo meno prichádza zďaleka,
- jeho hnev blčí a je ťažkým kúdolom,
jeho pery sú plné hnevu,
jeho jazyk ako stravujúci oheň,
28 jeho dych je ako rozvodnený potok,
čo siaha až po hrdlo -
aby otriasol národmi otrasom ničiacim,
je uzdou na lícach národov, čo vedie k blúdeniu.

29 Budete piesne spievať
ako v noci zasväteného sviatku
a v srdci sa budete radovať
ako ten, čo putuje s flautou,
aby došiel na vrch Pána,
k Izraelovej Skale.
30 A Pán dá počuť svoj velebný hlas
a zjaví rozmach svojho ramena
v prchlivom hneve a v plameni žeravého ohňa,
v záplave, búrke a v kameňoch ľadovca.
31 Bo od hlasu Pána zatrasie sa Asýr,
keď ho udrie palicou.
32 A každý úder osudnej palice,
ktorý mu zasadí Pán,
bude za zvukov bubnov a hárf
a v rozprúdenom boji ich zdolá.
33 Lebo oddávna je prichystaný Tofet,
(aj ten je prichystaný pre kráľa),
hlboký a široký,
v jeho priehlbine oheň a hŕba dreva,
Pánov dych ho rozpaľuje sťa prúd síry.

V. Proti vyhľadávaniu pomoci v Egypte

Iz31

XXX. ¹ Beda tým, čo zostupujú pre pomoc do Egypta,
opierajú sa o kone,
dôverujú vo vozy, že ich je veľa,
a dúfajú v jazdcov, že sú veľmi mocní,

no na Svätého Izraelovho nevzhliadli
 a Pána nevyhľadávali.
 2 Lenže aj on je múdry a privedie zlo,
 neodvolá svoje slová,
 povstane proti domu hriešnikov
 a proti pomoci zločincov.
 3 Však Egypt je človek, nie Boh,
 ich kone sú telo, nie duch.
 Až Pán vystrie svoju ruku,
 potkne sa pomocník a padne napomáhaný
 a všetci spolu zahynú.

4 Lebo toto mi hovorí Pán:
 „Ako ručí lev a levica nad svojou: koristiťou
 - a hoci by zavolali proti nemu plno pastierov,
 ich hlasu sa nezľakne, od ich hluku sa nesplaší: -
 tak zostúpi Pán zástupov
 bojovať na vrchu Sion a na jeho kopcoch.
 5 Ako lietajúce vtáky
 tak zatieni Pán zástupov Jeruzalem,
 zatieni a vyslobodí, ušetrí a ochráni.“
 6 Vráťte sa k tomu, od ktorého ste tak hlboko odpadli,
 synovia Izraela.
 7 Lebo v ten deň odvrhne každý
 svojich strieborných bôžikov
 a svojich zlatých bôžikov,
 ktorých vám urobili vaše ruky na hriech.
 8 I padne Asýr nie mečom človeka
 a nie ľudský meč ho zožerie;
 bude ležať pred mečom
 a jeho junač padne v poddanstvo.
 9 Jeho skala zhynie od strachu,
 pri úteku budú sa triasť jeho kniežatá,
 hovorí Pán, ktorý má svoj oheň na Sione
 a svoje ohnisko v Jeruzaleme.

Iz32

Mesiášske kráľovstvo

XXXII. ¹ Hľa, podľa pravdy bude kralovať kráľ
 a kniežatá podľa práva panovať!
 2 Každý bude sťa úkryt pred vetrom
 a útočisko pred búrkou,
 ako potoky vôd v suchote,
 ako tóna veľkej skaly v puste krajine.
 3 Nezalepia sa viac oči vidiacich
 a uši čujných budú načúvať.
 4 Srdce pochabých bude chápať náuku

5 a jazyk koktavých zrazu prehovorí jasno.
Nebudú viac volať blázna šľachetným,
ani podvodníka nenazvú vznešeným.
6 Ved' blázon hovorí bláznovstvo
a srdce mu zamýšľa zlo:
konať nečestne, hovoriť bludne proti Pánovi,
sklamať túžbu hladného
a odstrániť nápoj od smädného.
7 A zbrane podvodníka sú zlé;
ten zamýšľa plány,
aby zničil chudobného klamnými rečami,
i keď chudák háji pravdu.
8 Šľachetný však zmýšľa šľachetne,
zastáva sa vecí šľachetných.

Žiaľ žien

9 Ženy bezstarostné, vstaňte, počúvajte môj hlas,
dcéry spoliehavé, čujte moju reč!
10 V deň roku budete sa triasť, spoliehavé,
veď koniec vinobraníu, obaračka nepríde.
11 Bojte sa, bezstarostné, traste sa, spoliehavé,
zvlčte, obnažte sa, opášte si bedrá,
12 bite sa v prsia pre vzácne polia,
pre úrodný vinohrad,
13 pre roľu môjho ľudu,
čo trním a bodľáčím zarastie.
Áno, pre všetky domy radosti,
pre plesajúce mesto.
14 Ved' palác je opustený,
hluk mesta prestal.
Výšina a veža stali sa navždy jaskyňou,
radosťou divých oslov, pasienkom stád.
15 Až bude na nás vyliaty duch z výsosti,
vtedy bude z púšte sad
a sad bude pokladaný za les.
16 V púšti sa usadí právo
a v sade sa rozhostí pravda.
17 Účinkom pravdy bude pokoj
a dielom pravdy mier a bezpečnosť navždy.
18 Môj ľud bude bývať v príbytku pokoja,
v stánkoch bezpečných a v sídlach bezstarostných.
19 Načisto padne les
a hlboko sa ponorí mesto.
20 Šťastní, čo sejete pri samých vodách,
uvoľňujte nohy vola a osla.

VI. Proti Asýrom

Boh záchrana

XXXIII. ¹ Beda ti, ničiteľ, sám však neničený,
a lupič, sám však neolúpený!
Až skončíš ničenie, zničia ťa,
až dovŕšiš lúpenie, olúpia ťa.

² Pane, zmiluj sa nad nami, v teba dúfame,
buď naším ramenom každé ráno
a našou spásou v čase tiesne!
³ Pred hlasom hrmotu utečú národy,
a keď sa pozdvihneš, kmene sa rozprchnu.
⁴ Nakopíte korisť, ako sa kopia kobylky,
poskokom koníčkov poskočíte na ňu.
⁵ Velebný je Pán, veď býva na výsosti,
naplňuje Sion právom a spravodlivosťou.
⁶ Jeho časy budú bezpečné,
bohatstvo spásy, múdrosť a poznanie
a bázeň pred Pánom bude jeho poklad.

Tieseň a záchrana

⁷ Hľa, hrdinovia volajú vonku,
poslovia pokoja horko plačú.
⁸ Pusté sú chodníky, zanikli pútnici.
Zrušil zmluvu, opovrhol mestami,
znevažoval ľudí.
⁹ Smúti, uvädá zem, hanbí sa Libanon, vyschýna,
Sáron je podobný púšti, opršal Bášan a Karmel.
¹⁰ „Teraz povstanem,“ hovorí Pán,
„teraz sa vyvýšim, teraz sa zdvihnem.
¹¹ Počali ste seno, porodíte plevu,
váš dych je ohňom, pohlťí vás.
¹² Národy budú spálené sťa vápenec,
odťaté trnie sa spáli na ohni.

¹³ Čujte, vzdialení, čo som urobil,
a blízki, poznajte moju moc!“
¹⁴ Trasú sa hriešnici na Sione,
pokrytcov zachvacuje strach:
„Kto z nás môže bývať s ohňom, čo stravuje?
Kto z nás môže bývať s večným, požiarom?
¹⁵ Kto kráča v pravde a hovorí priamo,
odmieta násilný zisk,
potriasa rukami, aby sa nedotkol úplatku,
zapcháva si uši, aby nepočul o krvi,
a oči zatvára aby zlo nevidel:
¹⁶ Ten bude bývať na výsostiach,
skalopevný je jeho hrad,
dostane chleba a voda sa mu neminie.“

17 Kráľa v jeho kráse uzrú tvoje oči,
uvidia rozsiahlu krajinu.

Zlo pominulo

18 Tvoje srdce spomína na hrôzu:
„Kde je, čo sčítaval? - Kde je; čo zvažoval? -
Kde je, čo zratúval veže?“
19 Neuvidíš bezočivý národ,
národ s rečou nejasnou, že ho nerozumieť,
a brblavým jazykom, že ho nemožno pochopiť.
20 Hľad' na Sion, mesto našich sviatkov,
tvoje oči uzrú Jeruzalem,
príbytok bezpečný, stánok neprenosný.
Jeho kolíky sa nikdy nevyťahnu,
ani jeden jeho povraz sa neroztrhne.
21 Ba Velebný, Pán, tam bude pre nás
namiesto prúdov, riek, brehov širokých.
Veslová loď po nich neprejde,
a pyšná loď ich neprepláva.
22 Lebo Pán je naším sudcom,
Pán naším zákonodarcom.
Pán je naším kráľom, on nás spasí.

23 Tvoje povrazy sú popustené,
neudržia podstavec sťažňa,
nerozvinú zástavu.

Vtedy sa bude deliť veľká korisť,
kuľhaví budú hojne plieniť.

24 Nik z obyvateľov nepovie: „Chorý som.“
Ludu, čo tam býva, je odpustený hriech.

Budúci súd a spása hl. 34 - 35

Iz34

Súd národov

XXIV. ¹ Priblížte sa, kmene, a čujte,
pozorujte, národy,
nech počúva zem a čo ju naplňa,
svet a všetko, čo z neho pochádza.
2 Lebo Pánov hnev je nad všetkými národmi
a jeho roztrpčenosť nad všetkým vojskom,
zaklial ich, vydal ich na zabitie.
3 Ich zabití budú pohodení
i pôjde zápach z ich mŕtvol,
vrchy rozmoknú od ich krvi.
4 Všetko vojsko nebies sa rozteká,

nebo sa zvíja ako kniha
a všetko jeho vojsko odpadúva,
ako odpadúva lístie z viniča,
ako odpadúva z figovníka.

Súd nad Edomom

- 5 Ved' je odpojený môj meč na nebesiach,
hl'a, dopadne k súdu na Edomsko
a na ľud, ktorý som preklial.
- 6 Meč Pána je plný krvi,
presýtený je tukom,
krvou býkov a capov,
tukom z obličiek baránkov.
Áno, obetu má Pán v Bozre
a veľké zabíjanie v edomskej krajine.
- 7 A padajú s nimi zubry,
tiež junce s býkmi,
ich zem je opojená krvou
a ich pôda presýtená tukom.
- 8 Lebo je deň Pánovej pomsty,
rok odplaty pre spor Siona.
- 9 Jej potoky obrátia sa na smolu,
jej prach zase na síru
a jej pôda bude smolou horiacou.
- 10 V noci ani vo dne nevyhasne,
večer bude vystupovať jej dym,
od rodu k rodu bude pustou,
na veky večné nik cez ňu neprejde.
- 11 Obsadí ju pelikán a jež,
sova a havran budú v nej bývať,
roztiahne nad ňou mieru pustoty
a vážky prázdnoty.
- 12 Jeho šľachtici nie sú tam,
aby volali po kráľovstve,
a všetky jeho kniežatá zmiznú.
- 13 Trnám zarastú jeho paláce,
prhl'avou a bodľacím jeho pevnosti,
že bude príbytkom šakalov
a stanovišťom pštrosov.
- 14 Zíde sa zver púšte s hyenami,
capy sa stretnú navzájom,
len tam si oddýchnu nočné strigy
a nájdu si odpočinok.
- 15 Tam sa zahniezdi šípový had,
znesie a vysesí
a vyliahne vo svojom tieni.
Len tam sa zhromaždia supy
druh ku druhovi.
- 16 Skúmajte v knihe a čítajte,

ani jedno z nich nechýba,
vzájomne sa nehľadajú,
lebo to prikázali Pánove ústa
a jeho duch ich zhromaždil.
17 Sám im hodil žreb,
jeho ruka im meradlom rozdelila krajinu,
budú tam vládnuť navždy,
od rodu do rodu tam budú bývať.

Iz35

Budúca spása

XXXV. ¹ Teš sa, pláň a pustatina,
plesaj, púšť, a rozkvitni sťa jesienka!
2 Prekvitať bude a plesáť,
áno, zaplesá, zajasá,
bude jej daný skvost Libanonu,
nádhera Karmelu a Sáróna.
Oni uvidia Pánovu slávu,
velebu nášho Boha.
3 Upevňujte ruky sklesnuté,
posilňujte podlomené kolená!
4 Povedzte malomysel'ným:
„Vzchopte sa, nebojte sa,
hľa, váš Boh!
Príde pomsta, Božia odplata,
sám príde a spasí vás.“
5 Vtedy sa roztvorí oči slepých
6 a uši hluchých sa otvoria.
Vtedy sťa jeleň bude skákať chromý
a jazyk nemého zaplesá,
ba vyvierajú budú na púšti vody
a potoky na pustatine.
7 Vyschnutá zem bude jazerom
a suchá pôda prameňom vôd;
na mieste, kde sa rozvaľovali šakaly,
je zeleň trsti a šašiny.
8 I bude tam chodník, cesta:
cestou svätou sa bude volať,
nečistý po nej neprejde,
len môj ľud pôjde po nej,
ani prostoduchí tam nezblúdia.
9 Nebude tam leva
a dravá zver ta nevystúpi,
nenájde sa tam;
len vykúpení budú kráčať.
10 A Pánovi vyslobodení sa vrátia,
s jasotom prídu na Sion.

Ustavičná radosť bude na ich hlavách,
radosť a rozkoš dosiahnu
zmizne starosť a vzdychanie.

Historický dodatok hl. 36 - 37

Iz36

XXVI. Vpád a porážka Sennacheriba. - ¹ V štrnástom roku kráľa Ezechiáša vystúpil asýrsky kráľ Sennacherib proti všetkým ohradeným mestám Júdska a zaujal ich. ² A asýrsky kráľ poslal z Lachisu rabsakeho ku kráľovi Ezechiášovi s mocným oddielom do Jeruzalema. Zastal pri vodovode Horného rybníka na ceste poľa práčov. ³ Vyšiel k nemu Helkiášov syn Eliakim, správca domu, pisár Sobna a Asafov syn Joach, kancelár. ⁴ Rabsake im povedal: „Povedzte Ezechiášovi: Toto vraví veľký kráľ, kráľ asýrsky: Čo je to za nádej, ktorou sa nádejaš? ⁵ Nazdávaš sa, že reč perí je už rada a sila do boja?! Na koho sa teda spoliehaš, že sa búriš proti mne? ⁶ Alebo sa spoliehaš na tú zlomenú trstenú palicu, na Egypt, ktorá tomu, kto sa o ňu oprie, vnikne do dlane a prepichne ju? Taký je faraón, kráľ Egypta, ku všetkým, ktorí sa naň spoliehajú. ⁷ Ak mi však povieš: „V Pána, nášho Boha, dúfame!“ Nie je to ten, ktorého výšiny a oltáre Ezechiáš odstránil a povedal Júdsku a Jeruzalemu: „Pred týmto oltárom sa budete klaňať!“? ⁸ Teraz sa však stav s mojím pánom, asýrskym kráľom: dám ti dvetisíc koní; či budeš môcť dať na ne jazdcov? ⁹ Ako potom môžeš odolať jedinému kniežaťu z najmenších sluhov môjho pána? Lenže ty sa spoliehaš na Egypt, na vozy a na jazdcov. ¹⁰ No a či som ja bez Pána prišiel do tejto krajiny zničiť ju?! Pán mi povedal: Choď do tej krajiny a znič ju!“ ¹¹ Vtedy Eliakim (aj Sobna a Joach) povedal rabsakemu: „Hovor svojim sluhom aramejsky, veď my rozumieme. Nehovor nám júdsky do uší ľudu, čo je na múre. ¹² Rabsake však odpovedal: „Vari ma môj pán poslal aby som hovoril tieto slová tvojmu pánovi a tebe? A nie mužom, čo sedia na múroch, že budú spolu s vami jesť svoj výkal a piť svoj moč?“ ¹³ Nato sa rabsake postavil a volal veľkým hlasom júdsky: „Čujte slová veľkého kráľa, kráľa asýrskeho. ¹⁴ Takto hovorí kráľ: Nech vás Ezechiáš neklame, lebo vás nebude môcť oslobodiť. ¹⁵ A nech vám Ezechiáš nedáva nádej v Pána, hovoriac: „Naisto nás Pán vyslobodí, toto mesto sa nedostane do rúk asýrskeho kráľa.“ ¹⁶ Nepočúvajte na Ezechiáša, lebo takto vraví asýrsky kráľ: Uzavrite so mnou zmluvu a vyjdite ku mne! A jedzte každý svoje hrozno a každý svoje figy a pite každý vodu zo svojej studne, ¹⁷ kým neprídem a nevezmem vás do krajiny; ako je vaša krajina, do krajiny obilnej a vínorodej, do krajiny chlebovej a vinohradnej. ¹⁸ Nech vás Ezechiáš nezavádza rečami: „Pán nás vyslobodí.“ Vyslobodili azda bohovia národy, každý svoju krajinu, z ruky asýrskeho kráľa? ¹⁹ Kdeže sú bohovia Ematu a Arfadu? Kde sú bohovia Sefarvaimu? A Samáriu vyslobodili z mojej ruky? ²⁰ Ktorí zo všetkých bohov týchto krajín vyslobodili svoju krajinu z mojej ruky? A Jahve by mal vyslobodiť Jeruzalem z mojej ruky?“ ²¹ Nato mlčali a neodpovedali mu ani slovo, lebo kráľov rozkaz znel: Neodpovedajte mu! ²² Potom prišiel Helkiášov syn Eliakim, správca domu, pisár Sobna a Asafov syn, kancelár Joach, s roztrhnutým odevom k Ezechiášovi a rozpovedali mu rabsakeho reč.

Iz37

XXXVII. Oslobodenie. - ¹ Keď to kráľ Ezechiáš počul, roztrhol si rúcho, obliekol si vrecovinu a šiel do Pánovho domu. ² Potom poslal Eliakima, správcu domu, pisára Sobnu a starších z kňazov, poobliekaných do vrecovín, k prorokovi Izaiášovi, Amosovmu synovi. ³ I povedali mu: „Takto hovorí Ezechiáš: Tento deň je dňom úzkosti, trestu a hanby, lebo synovia prišli až k otvoru, ale na pôrod nieto sily. ⁴ Azda počul Pán, tvoj Boh, slová rabsakeho, ktorého poslal jeho pán, asýrsky kráľ, aby sa rúhal živému Bohu, a potresce ho za slová, ktoré počul Pán, tvoj Boh. A modli sa za zvyšok, čo zostal! ⁵ Kráľovi sluhovia teda prišli k Izaiášovi ⁶ a Izaiáš im vrazil: „Toto povedzte svojmu pánovi: Toto hovorí Pán: Neboj sa rečí, ktoré si počul, ktorými sa mi rúhali paholci asýrskeho kráľa. ⁷ Hľa, ja vložím doň ducha: počuje totiž zvesť, vráti sa do svojej krajiny a v jeho vlastnej krajine ho zrazím mečom.“

⁸ Rabsake sa teda vrátil a našiel asýrskeho kráľa bojovať proti Lobne, lebo počul, že odtiahol od Lachisu. ⁹ A keď počul o etiópskom kráľovi Tarakovi správu: „Vytiahol proti tebe do boja,“ zasa poslal k Ezechiášovi poslov s odkazom: ¹⁰ „Takto hovorte Ezechiášovi, kráľovi Júdska: Nech ťa vedie tvoj Boh, na ktorého sa spoliehaš, keď hovoríš: „Jeruzalem sa dostane do ruky asýrskeho kráľa.“ ¹¹ Ved' si predsa počul, čo urobili asýrski králi všetkým krajinám, aby splnili na nich kliatbu. A ty by si mal byť zachránený? ¹² Azda bohovia národov zachránili tých, ktorých zničili moji otcovia: Gozan, Haran, Resef, a synov Edenu; ktorí boli v Telasári? Kde je kráľ Ematu, kráľ Arfadu a kráľ mesta Sefarvaim, Any a Avy?“

¹⁴ Ezechiáš vzal písmo z rúk poslov a prečítal ho, potom vystúpil do Pánovho domu a Ezechiáš ho rozprestrel pred Pánom. ¹⁵ Potom sa Ezechiáš modlil k Pánovi: ¹⁶ „Pane zástupov, Boh Izraela, ktorý tróniš nad cherubmi! Ty jediný si Boh všetkých kráľovstiev zeme; ty si urobil nebesá i zem. ¹⁷ Nakloň, Pane, svoje ucho a čuj, otvor, Pane, svoje oči a pozri! Počuj všetky Sennacheribove slová, ktoré odkázal, aby sa, rúhal živému Bohu. ¹⁸ Je pravda, Pane, asýrski králi znivočili všetky krajiny a ich zem. ¹⁹ Ich Bohov však dali na oheň, lebo to nie sú bohovia, ale iba dielo ľudských rúk, drevo a kameň, nuž zničili ich. ²⁰ Teraz však, Pane, náš Bože, vyslobod' nás z jeho rúk, nech poznajú všetky kráľovstvá zeme, že ty, Pane si jediný.“

²¹ Vtedy Amosov syn Izaiáš poslal Ezechiášovi odkaz: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Za čo si sa modlil ku mne o asýrskom kráľovi Sennacheribovi, (som počul). Toto je slovo, čo o ňom prehovoril Pán:

- ²² Pohárda tebou a vysmieva sa ti,
panenská dcéra Siona,
pokyvuje hlavou za tebou,
dcéra Jeruzalema.
- ²³ Komu si sa rúhal a posmieval,
proti komu si povyšoval hlas
a pyšne dvíhal oči?
Proti Izraelovmu Svätému!
- ²⁴ Prostredníctvom sluhov si tupil Pána
a hovoril si: „S množstvom svojich vozov
vystúpil som na hrebene vrchov,
na stráne Libanonu
a vyťal som jeho cédre vysoké,
jeho vyberané cyprusy;
vyšiel som na jeho vrchol najvyšší,
do húštiny hájov.

25 Ja som kopal a pil vodu
 a krokom svojich nôh vysuším
 všetky rieky Egypta.
 26 Nepočul si o tom? Pripravoval som to oddávna,
 chystal som to od dní pravekých
 a teraz som to priviedol:
 premeníš na pusté sutiny
 opevnené mestá.
 27 By sa ich obyvateľstvo bezmocné
 triaslo a hanbilo,
 ostalo s'ťa poľná tráva, s'ťa zeleň lúk,
 ako zelina na streche,
 spálenina nerozvinutá.
 28 Ja viem, či sedíš, či ideš a či prídeš,
 i ako si zúril proti mne.
 29 Pretože tvoje zúrenie proti mne
 a tvoja nadutosť dostali sa mi do uší,
 vtiahnem ti do nosa svoju obrúčku
 a svoju uzdu ti vložím do perí
 a zavediem ťa späť cestou, ktorou si prišiel.
 30 Tebe však toto bude znamením:
 Jedz tento rok samorodé
 a druhý rok samorastlé,
 tretí rok však sejte a žnite,
 sad'ťe vinice a jedzte ich ovocie.
 31 A zvyšok Júdovho domu, čo pozostal,
 zapustí korene nadol
 a hore prinesie ovocie.
 32 Lebo z Jeruzalema vyjde zvyšok
 a pozostatok z vrchu Sion;
 horlivosť Pána zástupov to urobí.
 33 Preto toto hovorí Pán o asýrskom kráľovi:
 Nevkročí do tohto mesta
 ani šíp ta nevystrelí,
 ani štítom naň nezaútočí,
 ani násypom ho neobkolesí.
 34 Vráti sa cestou, ktorou prišiel,
 do tohto mesta nevkročí“ - hovorí Pán.
 „Budem kryť toto mesto, aby som ho zachránil
 kvôli sebe a kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi.

³⁶ Tu vyšiel Pánov anjel a zabil v asýrskom tábore stoosemdesiatpäťtisíc. Keď ráno vstali, hľa, samé mŕtve telá! ³⁷ Nato odtiahol a odišiel. A tak sa asýrsky kráľ Sennacherib vrátil a býval v Ninive.

³⁸ A keď sa raz klaňal v dome svojho boha Nesrocha, vlastní synovia Adramelech a Sarasár ho zabili mečom a sami utiekli do krajiny Ararat. Potom panoval miesto neho jeho syn Asarhaddon.

ČASŤ DRUHÁ HL. 38 - 66
Historický úvod hl. 38 - 39
Ezechiášova choroba a zázračné uzdravenie hl. 38

Iz38

XXXVIII. Choroba. - ¹ V tých dňoch Ezechiáš ochorel na smrť. I prišiel k nemu Amosov syn, prorok Izaiáš, a povedal mu: „Toto hovorí Pán: Usporiadaj si dom, lebo zomrieš a nebudeš žiť.“ ² Nato sa Ezechiáš obrátil tvárou k stene a modlil sa k Pánovi: ³ „Ach, Pane, spomeňže si, ako som putoval pred tvou tvárou verne a s celým srdcom a robil som čo je v твоjich očiach dobré.“ A Ezechiáš sa nahlas rozplakal. ⁴ Tu prehovoril Pán k Izaiášovi takto: ⁵ „Chod' a povedz Ezechiášovi: Toto hovorí Pán, Boh tvojho otca Dávida: „Počul som tvoju modlitbu, videl som tvoje slzy; hľa, pridám k твоjim dňom pätnásť rokov. ⁶ A vytrhnem teba i toto mesta z rúk asýrskeho kráľa a budem toto mesto zastávať. ⁷ A toto ti bude znamením od Pána, že Pán splní slovo, čo riekol: ⁸ Hľa, ja vrátim tóňu stupňov, ktorými so slnkom zostúpila po Achazových stupňoch, naspäť o desať stupňov!“ I vrátilo sa slnko o desať stupňov na stupňoch, po ktorých zostúpilo.

Ezechiášov chválospev. - ⁹ Záznam Ezechiáša, júdskeho kráľa, keď bol chorý a ozdravel zo svojej choroby.

10 Povedal som:
„V polovici svojich dní musím ísť.
V bránach podsvetia som olúpený
o ostatok svojich rokov.“

11 Povedal som: „Neuvidím Pána
v krajine živých,
neuzriem viac človeka
medzi obyvateľmi sveta.

12 Môj príbytok odtiahol,
sťahuje sa odo mňa
ako pastiersky stan.
Snujem ako tkáč svoj život;
odtrháva sa od vlákna.
Odo dňa do noci skončíš so mnou.

13 Kričím až do rána.
Ako lev, tak zdrvil všetky moje kosti,
(odo dňa do noci skončíš so mnou).

14 Pištím ako lastovička,
ako holub hrkútam,
oči mi skleslo hľadia nahor:
Pane, som v úzkosti, zastaň sa ma!

15 Čo mám vraviť? Ved' mi povedal
a on to urobil.
Velebiť ťa budem po všetky svoje roky
pre trpkosť svojej duše.

16 Pane, pre toto sa žije
a pre toto všetko je život môjho ducha,
ved' ma uzdravíš a dáš mi život.

17 Hľa, moja veľká trpkosť mi je pre dobro,
 ty si zachránil môj život
 od priepasti záhuby,
 lebo si zahodil za chrbát
 všetky moje hriechy.

18 Veď nie podsvetie ťa bude velebiť,
 nie smrť ťa bude chváliť,
 tí, čo zostupujú do jamy,
 nedúfajú v tvoju vernosť.

19 Živý, živý ťa velebí
 ako aj ja dnes,
 otec synom zvestuje tvoju vernosť.

20 Pán ma vyslobodí
 a moje piesne budeme spievať
 po všetky dni svojho života
 v dome Pánovom.“

Uzdravenie kráľa. - ²¹ Izaiáš hovoril: „Nech vezmú figovú náplasť a nech priložia na vred, tak ožije.“

²² Ezechiáš však povedal: „Toto je znamenie, že pôjdem do Pánovho domu.“

Posolstvo babylonského kráľa hl. 39

Iz39

XXXIX. ¹ V tom čase poslal babylonský kráľ Merodach Baladan, syn Baladana, písmo a dary Ezechiášovi. Dupočul sa totiž, že bol chorý a ozdravel. ² Ezechiáš sa im zaradoval a ukázal im svoju klenotnicu, striebro, zlato, voňavky, jemný olej a celú svoju zbrojnicu, i všetko, čo sa nachádzalo v jeho pokladniciach. Nebolo ničoho, čo by im Ezechiáš nebol ukázal vo svojom dome a v celom svojom kráľovstve. ³ Nato prišiel ku kráľovi Ezechiášovi prorok Izaiáš a povedal mu: „Čo hovorili títo mužovia a odkiaľ prišli k tebe?“ Ezechiáš odpovedal: „Z ďalekej krajiny prišli ku mne, z Babylonu. ⁴ Vravrel: „Čo videli v tvojom dome?“ Ezechiáš odpovedal: „Videli všetko, čo je v mojom dome, niet ničoho, čo by som im nebol ukázal vo svojich pokladniciach.“ ⁵ Izaiáš povedal Ezechiášovi: „Čuj slovo Pána zástupov: ⁶ Hľa, prídu dni a všetko, čo je v tvojom dome, čo až do tohto dňa nazhromaždili tvoji otcovia, odnesú do Babylonu, nič neostane, hovorí Pán. ⁷ A vezmú aj z tvojich synov, čo budú pochádzať od teba, ktorých splodíš, a budú komorníkmi v paláci babylonského kráľa. ⁸ Ezechiáš povedal Izaiášovi: „Dobré je slovo Pánovo, ktoré si hovoril. A ešte povedal: „Veď za mojich dní bude pokoj a stálosť.“

I.diel

Kýros, osloboditeľ z babylonského zajatia hl. 40 - 48

A. Pripravujte cestu hl. 40

Iz40

Koniec utrpenia

XL. ¹ Potešujte, potešujte môj ľud,
vrať sa Boh.
² Hovorte k srdcu Jeruzalema
a volajte mu,
že sa skončilo jeho otroctvo
a je odčinená jeho vina,
že dostal z Pánovej ruky
dvojmo za každý svoj hriech.
³ Čuj ! Ktosi volá:
„Na púšti pripravte cestu Pánovi.
Vyrovnajte na pustatine chodník nášmu Bohu!
⁴ Každá dolina nech sa zdvihne
a každý vrch a kopec zníži;
čo je kopcovité, nech je rovinou,
a čo hrboľaté, nížinou.
⁵ A zjaví sa Pánova sláva
a zrazu ju uvidí každé stvorenie,
lebo sa ozvali ústa Pánove.“

⁶ Čuj ! Ktosi hovorí: „Volaj!“
Ja vravím: „Čo mám volať?“
„Každé telo je ako tráva
a všetka jeho krása ako poľný kvet:
⁷ Tráva uschne, kvet zvädne
lebo ho oviol Pánov dych.
(Vskutku trávou je ľud.)
⁸ Tráva zoschne, kvet zvädne,
ale slovo nášho Boha trvá naveky.“

Boh spasí, lebo je dobrý

⁹ Vystúp na vysoký vrch,
blahozvešť Siona,
pozdvihni mocne svoj hlas,
blahozvešť Jeruzalema!
Pozdvihni, neboj sa,
povedz mestám Júdska:
„Hľa, váš Boh!
¹⁰ Hľa, Pán, Jahve prichádza v sile
a rameno má vladárske,
hľa, jeho odmena je s ním
a jeho odplata pred ním!
¹¹ Ako pastier pasie svoje stádo,
do náručia berie,
baránky do lona dvíha,
tie, čo pridávajú, vodí.“

Boh spasí, lebo je veľký a múdry

¹² Ktože zmeral svojou hrst'ou vody
a obopäl piad'ou nebesá,

meričkou prach zeme odmeral,
odvážil vrchy na váhe
a pahorky na závaží?
13 Kto usmernil ducha Pánovho
a ktorý poradca ho poučil?
14 U koho sa radil, aby mu vysvetlil
a naučil ho ceste práva,
(aby ho naučil vedomosti)
a cestu múdrosti mu ukázal?
15 Hľa, národy sú ako kvapka z vedra
a pokladá ich za prášok na vážke,
hľa, ostrovy dvíha ako smietku.
16 Libanon nestačí na zápal
a jeho zverina nestačí na žertvu.
17 Všetky národy sú pred ním ako nič,
za márnosť a prázdnotu ich pokladá.

Boh spasí, lebo je mocný

18 Ku komuže prirovnáte Boha,
akúže k nemu postavíte podobu?
19 Modlu uleje umelec,
zlatník však okuje ju zlatom
a strieborné retiazky pozvára.
20 Kto chudobný je na dary,
vyberie drevo, čo nehnije,
nájde si múdreho majstra,
by postavil sochu, čo sa nehne.
21 Nuž či neviete? Či nepočujete?
Či vám nebolo oznámené od začiatku?
Či nechápete základy zeme?
22 On tróni nad okruhom zeme,
- jej obyvatelia sú ako kobyľky -
on rozťahuje sťa závoj nebesá
a rozprestiera ich ako obytný stan.
23 On obracia navnivoč vládcov,
sudcov zeme mení v ničomnosť.
24 Sotva zasadení, sotva sú zasiati,
sotva pustí ich kmeň koreň do zeme,
už ich aj oveje, takže uschýnjajú,
víchor ich sťa plevu odnáša.
25 „Komuže ma teda chcete prirovnať?
Budem mu podobný?“ - vraví Svätý.
26 Zdvihnite si nahor oči a vid'te:
Ktože ich stvoril?
Ten, čo vyvádza podľa čísla ich vojsko,
každú volá po mene,
pre veľkú silu a nesmiernu moc
nevystane ani jedna.

V Pána treba dúfať

27 Prečo vravíš, Jakub, a hovoríš, Izrael:
„Skrytá je moja púť pred Pánom
a môj súd unikol môjmu Bohu!“?
28 Či nevieš? Či si nepočul?
Bohom večnosti je Pán.
On stvoril končiny zeme,
neukoná sa, ani neustane,
jeho múdrosť je nevystihnuteľná.
29 On dáva silu ukonanému
a bezmocnému dá veľkú zdatnosť.
30 Ustáva mládež a omdlieva
a junač podlomená padá.
31 Tí však, čo dúfajú v Pána, dostávajú novú silu,
získavajú krídla ako orly,
utekať budú a neustanú,
budú putovať a neomdlejú.

B. Povolanie osloboditeľa hl. 41

Iz41

Vít'az od východu

XLI. ¹ Počúvajte ma, ostrovy,
a národy nech si obnovujú silu,
nech sa priblížia a nech hovoria,
spolu sa dostavíme na súd.
2 Ktože vzbudil od východu toho,
ktorému kráča v pätách spása?
Vydal napospas národy
a podrobil kráľov,
na prach ich obracia jeho meč
a jeho kuša na zmietanú plevu.
3 Stíha ich, kráča nerušený,
nohy sa mu ani netýkajú zeme.
4 Kto to spravil? Kto učinil?
Ten, čo rody volá od počiatku.
Ja, Jahve, prvý
a ten istý som i posledný.
5 Ostrovy vidia a boja sa,
končiny zeme sa trasú,
blížia sa a prichádzajú.
6 Navzájom si pomáhajú,
navzájom si volajú: „Rezko!“
7 Majster posmeľuje zlatníka,
ten, čo kladivom hladí, toho, čo kuje mlatkom,
hovorí o liatine: „Dobrá je“
a upevní ju klinmi, že sa nepohne.

Boží ľud sa nemá čo báť

8 Ty však, Izrael, sluha môj,
Jakub, ktorého som vyvolil,
potomstvo Abraháma, môjho priateľa,
9 teba som chopil od končín zeme,
z jej okrajov som ťa povolal
a riekol som ti: „Ty si môj sluha,
teba som vyvolil a nezavrhol.“
10 Neboj sa, veď som s tebou ja,
neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh,
posilňujem ťa, ba pomáham ti,
držím ťa svojou spásnou pravickou.
11 Hľa, zahanbia sa a vyjdú na posmech
všetci, čo sa zlostia na teba,
budú ako nič a zahynú tí,
čo sa pravotia s tebou.
12 Budeš ich hľadať, no nenájdeš tých,
čo sa s tebou hádajú;
budú ako nič a ako márnosť tí,
čo broja proti tebe.
13 Lebo ja som Pán, tvoj Boh,
čo ťa za pravicu držím,
ktorý ti hovorím:
„Neboj sa, ja ti pomáham.“
14 Nebojže sa, červíček Jakub,
chrobáček Izrael!
Ja ti pomáham - hovorí Pán -,
tvoj vykupiteľ je Svätý Izraela.
15 Hľa, spravím ťa mláťačkou ostrou,
novou, mnohozubou,
rozmlátiš a rozdrvíš vrchy
a pahorky na plevu obrátiš.
16 Viat' ich budeš, uchyti ich vietor
a víchrica ich rozpráši,
ty však budeš plesat' v Pánovi,
Svätým Izraela pýšiť sa.

Zázračné zásahy Božie

17 Chudáci a bedári
hľadajú vodu a niet jej,
jazyk im zosychá od smädu.
Ja, Pán, ich vyslyším,
Boh Izraela, neopustím ich.
18 Otvorím v pustinách rieky
a vprostred údolí pramene,
obrátim púšť na vodné studienky
a suchú zem na žriedla vôd.
19 Zasadím do púšte céder,
agát, myrtu a olivový strom,

vsadím do pustiny cyprus,
brest a jedľu pospolu,
20 nech vidia a dozvedia sa,
nech uvážia a razom pochopia,
že to ruka Pánova spravila,
stvoril to Svätý Izraela.

Modly sú neschopné

21 Predneste svoj spor, hovorí Pán,
prineste si dôkazy, vraví kráľ Jakubov.
22 Nech prídu a nech nám zjavia,
čo sa má stať.
Ktoréže veci sú prvé?
Povedzte, nech pochopíme
a zvieme ich výsledky,
alebo nám povedzte, čo príde.
23 Povedzte, čo príde v budúcnosti,
a budeme vedieť, že ste bohmi,
ba urobte či už dobré a či zlé,
nech žasneme a razom vidíme!
24 Hľa, vy nivoč ste len
a dielo vaše je ničomné,
ohavník si vás vyvolí.

Len Boh vedel o svojom víťazovi

25 Vzbudil som ho - od severu prišiel -
od východu slnca toho, čo vzýva moje meno,
rozdľávi kniežatá ako blato
a ako hrnčiar rozšliapava hlinu.
26 Kto to zvestoval od začiatku, aby sme vedeli,
a od pradávna, by sme povedali: „Pravdu má“?
Veď nik nezvestoval, veď nik nehlásal,
veď nik nepočul vašu reč.
27 Prvý (vravím) Sionu: „Hľa, tu sú!“
a Jeruzalemu dám hlásateľ a blaha.
28 Ak sa obzerám, niet nikoho,
niet medzi nimi radcov,
čo by odvetili, keď sa ich opýtam.
29 Hľa, tí všetci ničím sú
a ich skutky sú ničotou,
vzduch a prázdnota sú ich liatiny.

C. Prvá pieseň o Pánovom služobníkovi 42,1-7

Iz42

XLII. ¹ „Hľa, môj služobník priviniem si ho,
vyvolený môj, mám v ňom zaľúbenie.
Svojho ducha som vložil na neho,

prinesie právo národom.
2 Nebude kričať ani hlučne volať,
nedá na ulici počuť svoj hlas.
3 Nalomenú trsť nedolomí,
hasnúci knôtik nedohasí,
podľa pravdy bude vynášať právo.
4 Neomdlie a nepodlomí sa,
kým nezaloží na zemi právo,
na jeho náuku čakajú ostrovy.“
5 Tak hovorí Boh, Pán,
ktorý stvoril nebesá a rozostrel ich,
ktorý upevnil zem a jej rastlinstvo,
ktorý na nej dáva dych ľudu
a vzduch tým, čo po nej chodia:
6 „Ja, Jahve, som ťa povolal v spravodlivosti
vzal som ťa za ruku;
7 utvoril som ťa a zmluvou s ľuďom som ťa urobil, svetlom pohanov,
aby si slepým otvoril oči
a väzňov vyviedol zo žalára
a z väznice tých, čo sedia v temnotách.“

D. Povzbudenie a karhanie národa 42,8-25

Zakončenie sporu s modlami

8 „Ja som Jahve, to je moje meno
a svoju slávu inému nedám,
ani svoju chválu modlám.
9 Predošlé veci, hľa, prišli
a ja oznamujem nové,
dám vám ich počuť skôr než vyklíčia.“

Chvála Pánovi

10 Spievajte Pánovi pieseň novú,
jeho chválospev od končín zeme,
vy, čo vystupujete na more a čo ho naplňa,
ostrovy a tí, čo na nich bývajú.
11 Nech jasá púšť a jej osady,
dvory, v ktorých býva Kedar,
nech plesajú obyvatelia Sely,
a z temena vrchov nech volajú!
12 Nech vzdávajú česť Pánovi
a jeho slávu nech hlásajú ostrovom!

Boh splní, čo predpovedal

13 Ako bohatier kráča Pán,
ako bojovník vzbudzuje zápal,
volá, ba kričí bojovne,
vrhá sa na nepriateľov.

14 „Bol som ticho od pradávná,
mlčal som, premáhal som sa.
Ako tá, čo rodí, budem kričať,
dychčať a chrčať zároveň.
15 Spustoším vrchy a kopce,
dám zvädnúť všetkej ich zeleni,
rieky obrátim na ostrovy
a studnice vôd vysuším.
16 A povediem slepých cestou, čo nepoznajú,
po im neznámych chodníkoch ich odprevadím.
Tmu pred nimi obrátim na svetlo
a hrbolaté cesty na rovinu.
Toto sú skutky, ktoré urobím
a neodstúpim od nich.“
17 Ustúpia nazad pokrytí hanbou
tí, čo dúfajú v modly,
tí, čo vravia liatinám:
„Vy ste našimi bohmi.“

Nešťastie národa je trest za hriech

18 Počujte, hluchí,
a slepí, otvorte oči, aby ste videli!
19 Ktože je slepý, ak nie môj sluha?
A hluchý ako môj posol, ktorého vyšlem?
Ktože je slepý ako dôverník
a hluchý ako Pánov sluha?
20 Vidíš mnoho, a nepozoruješ,
máš otvorený sluch, a nečuješ.
21 Pánovi sa pre jeho vernosť zapáčilo
zvelebiť zákon a osláviť.
22 Lenže to je ozbíjaný a olúpený ľud,
v jamách sú zakosílení všetci
a vo väzniciach sú poschovávaní.
Plenom sú, nevytrhne ich nik,
korisťou, a nik nepovie: „Vráť!“
21 Kto z vás toto počuje,
pozoruje a všimne si pre budúcnosť?
24 Kto vydal na plen Jakuba
a Izrael lupičom? Či nie Pán?
Ten, proti ktorému sme zhrešili,
nechceli kráčať jeho cestami
a jeho zákon nepočúvali.
25 Preto naň vylial žeravosť hnevu
a násilie vojny.
Zanietil ho vôkol, ale neporozumel,
zapálil ho, lenže si to nevezal k srdcu.

Boh neopustí svojich

XLIII. ¹ Teraz však toto hovorí Pán,
 tvoj stvoriteľ, Jakub, tvoj tvorca, Izrael:
 „Neboj sa, veď ťa vykúpim,
 po mene ťa zavolám, ty si môj.
² Keď budeš brodiť vodami, budem s tebou,
 a keď riekami, nepotopia ťa,
 keď pôjdeš cez oheň, nepopáliš sa
 a plameň nebude horieť na tebe.
³ Veď ja som Pán, tvoj Boh,
 Svätý Izraelov, tvoj spasiteľ.
 Egypt dám ako výkupné za teba,
 Kuš a Sábu namiesto teba.
⁴ Pretože si drahý mojím očiam,
 vzácny a ja ťa milujem,
 vydám ľuďmi namiesto teba
 a národy za tvoj život.
⁵ Neboj sa, veď som s tebou ja,
 od východu privediem tvoje potomstvo
 a od západu ťa zhromaždím.
⁶ Severu poviem: „Vydaj!“ -
 a juhu: „Nezdržiavaj!“ -
 prived' mojich synov zďaleka
 a moje dcéry od končín zeme,
⁷ všetkých, čo sa mojím menom zvu
 a ktorých som na svoju slávu stvoril,
 vytvoril a urobil.

Nový súdny spor s pohanmi

⁸ Vyved' von ľud slepý, hoci majú oči,
 a hluchý, hoci majú uši.
⁹ Nech sa zídu všetci pohania
 a zhromaždia sa národy!
 Kto z nich toto zvestuje?
 Veci predošlé nech nám oznámia,
 nech si postavia svedkov a vyhrajú spor,
 nech počujú a nech povedia: „Pravda!“
¹⁰ Vy ste mi svedkami - hovorí Pán -
 a môj sluha, ktorého som si zvolil,
 aby ste vedeli a uverili mi
 a pochopili, že som to ja,
 predo mnou nebol utvorený nijaký Boh
 a ani po mne nebude.
¹¹ Ja, ja som Pán
 a okrem mňa niet spasiteľa.
¹² Ja som predzvestoval, spasil a oznámil
 a cudzieho u vás nebolo,

nuž vy ste mi svedkami - hovorí Pán -
ja som však Boh,
13 aj odteraz ním budem
a z mojej ruky nevytrhne nik;
čo urobím, kto to odčiní?‘‘

Dávne zázraky sa spomínajú

14 Toto hovorí Pán,
váš vykupiteľ, Svätý Izraela:
„Pošlem pre vás do Babylonu
a vyženiem všetkých ako utečencov,
i Chaldejcov do pyšných lodí.
15 Ja som Jahve, váš Svätý,
Izraelov tvorca, váš kráľ.‘‘
16 Toto hovorí Pán,
ktorý urobil cestu cez more
a cez dravé vody chodník;
17 ktorý vyviedol vozy i kone,
vojsko i vojvodcov...
- ležia spolu, nevstanú,
dotleli, zhasli ako knôť - :
18 „Nespomínajte udalosti dávne,
o veciach predošlých neuvažujte.
19 Hľa, ja robím čosi nové,
teraz to klíči, nebadáte?
Áno, urobím cestu na púšti
a rieky na pustatine.
20 Bude ma chváliť poľná zver,
šakaly a pštrosy,
lebo som dal vodu na púšti,
rieky na pustatine,
aby som napojil svoj ľud, svojho vyvolenca.
21 Ľud, ktorý som si utvoril,
bude ohlasovať moju chválu.

Národ si nezaslúžil dobrotu

22 Nevzýval si ma, Jakub,
netrápil si sa o mňa, Izrael.
23 Neprinášal si mi obetné baránky,
svojimi žertvami si ma neuctieval.
Neobťažoval som ťa darmi
a netrápil som ťa tymianom.
24 Nekúpil si mi vonnej trsti za striebro,
tukom svojich žertiev si ma neopájaj,
lež obťažoval si ma svojimi hriechmi,
trápil si ma svojimi neprávostami.
25 Ja, ja som to,
čo kvôli sebe zotriem tvoje hriechy
a nespomeniem si na tvoje neprávosti.

26 Pripomeň mi, súďme sa spolu,
hovor ty, aby si vyhral spor.
27 Tvoj prvý otec zhrešil,
tvoji tlmočníci ma zradili.
28 Preto som znesvätil sväté kniežatá,
Jakuba som dal do kliatby
a Izrael na potupu.“

Iz44

Boh požehná Potomstvo národa

XLIV. ¹ A tak teraz čuj, Jakub, sluha môj,
Izrael, ktorého som vyvolil.
2 Toto hovorí Pán, ktorý ťa stvoril,
ktorý ťa formoval od materského lona a pomáha ti:
„Neboj sa, sluha môj, Jakub,
miláčik, ktorého som si vyvolil!
3 Veď rozlejem vody na to, čo je smädné,
a riavy na vyschnutú zem,
vylejem svojho ducha na tvoje potomstvo,
svoje požehnanie na tvoje vetvy.
4 I budú rásť uprostred zelene
ako vrby pri potokoch vôd.
5 Tento hovorí: „Pánov som“
a tamten volá v mene Jakuba,
tento si píše: „Pánov“ na ruku
a menom Izraela sa nazýva.“

Len Jahve je Boh

6 Toto hovorí Jahve, kráľ Izraela,
vykupiteľ jeho, Pán zástupov:
„Ja som prvý a ja som posledný,
okrem mňa nieta Boha.
7 Kto je ako ja, nech stojí a nech volá,
nech to oznámi, nech mi to predloží!
Kto zvestúva oddávna budúcnosť? -
A to, čo má prísť, nech nám oznámia!
8 Nože, nebojte sa a netraste sa!
Či som vám nezvestoval už dávno
a neoznámil som vám? Veď vy ste mi svedkami.
Či je Boh okrem mňa?
Nie, nieta Skaly, nijakého nepoznám.“

Nerozumnosť modlárstva

9 Tvorcovia modiel sú ničomní všetci
a ich miláčikovia neprospejú.
Ich svedkovia nič nevidia
a nič nezvedia, aby sa zahanbili.

10 Kto urobil boha a ulial sochu,
aby mu neprospeľa?
11 Hľa, všetci jeho stúpenci sú v hanbe
a umelci, tí sú iba z ľudí.
Nech sa zídu všetci, nech sa postavia,
budú sa triasť a hanbiť zároveň.
12 Majster železa ostrí dláto
a pracuje uhlím,
stvárnjuje kladivami,
utvára svojím mocným ramenom.
Ak vyhladne, vysilí sa,
ak nepije vodu, omdlie.
13 Majster dreva rozťahuje mieru
a zakresľuje rydlom,
vypracúva kresačkou
a obkresľuje kružidlom;
i urobí z toho obraz muža,
ako skvost človeka, čo má bývať v dome.
14 Vytne si cédre, vezme haštru a dub,
vyberie si v stromoví hory;
zasadí sosnu, aby vzrastala dažďom.
15 A bude človeku na palivo,
vezme z neho a zohreje sa,
áno, zapáli a napečie chleba,
aj boha z neho spraví a klania sa mu,
urobí modlu a korí sa jej.
16 Polovičku spáli v ohni,
pri polovičke požíva mäso,
pečienku pečie a nasýti sa,
aj sa zohreje a povie: „Ej,
ale som sa zohrial, cítim oheň!“
17 A zvyšok spracuje na boha, modlu,
korí sa mu a poklonkuje,
modlí sa k nemu a vraví:
„Vyslobod' ma, veď si mi bohom!“
18 Nevedia a nechápu,
lebo majú zaslepené oči, že nevidia
a ich srdcia nechápu.
19 Nepremieta si v srdci,
nevie a neuvažuje takto:
„Polovicu z neho som spálil v ohni,
hej, nad jeho uhlím som napiekol chleba,
upiekol som mäso a nasýtil som sa;
a zo zvyšku mám spraviť ohavu?
Polenu dreva sa mám koríť?“
20 Pasie sa na popole,
zblúdilo mu srdce, zvádza ho,
ale on si nezachráni dušu a nepovie:
„Či nemám lož v pravici?“

Boh zachráni Izrael

21 Spomínaj na to, Jakub,
Izrael, veď si mojím slohom,
stvoril som ťa, ty si mojím sluhom,
Izrael, nezabudnem na teba.
22 Zotriem ako oblak tvoje hriechy
a ako mrak tvoje previnenia,
vráť sa ku mne, áno, vykúpim ťa.
23 Plesajte, nebesá, veď Pán to spravil;
jasajte, hlbiny zeme,
plesaním zaznejte, vrchy,
les a všetko stromovie v ňom,
pretože Pán vykúpil Jakuba,
preslavuje sa na Izraelovi.

F. Kýrova úloha 44,24 - 45,8

Boh posiela Kýra

24 Toto hovorí Pán, ktorý ťa vykúpil
a ktorý ťa formoval od materského lona:
„Ja som Pán, čo som všetko stvoril,
nebesá som sám rozťahol,
zem som rozprestrel vlastnou mocou.
25 Ničím znamenia veštcov
a hádačov šialencami spravím,
mudrcov nazad zavraciam
a ich múdrosť mením v nerozum.
26 Uplatňujem slovo svojho sluhu
a plán svojich poslov spĺňam.
Vravím Jeruzalemu: „Bud' obývaný!“ -
a mestám Júdska: „Bud'te zbudované!“ -
a jeho zrúcaniny postavím.
27 Hlbine hovorím: „Vyschni!“ -
a tvoje rieky vysuším.
28 Kýrovi vravím: „Môj pastier,
splniš každú moju žiadosť.“
On povie Jeruzalemu: „Zbuduj sa!“
a chrámu: „Bud' založený!“

Iz45

Reč Pána ku Kýrovi

XLV. ¹ Toto hovorí Pán svojmu pomazanému,
Kýrovi, ktorého som vzal za pravú ruku,
aby som pred ním pošliapal národy
a odpásal bedrá kráľov,

aby sa pred ním otvorili vráta
a brány sa nezatvorili:
2 Ja pôjdem pred tebou,
čo je hrbol'até, urovnám,
kovové brány prelomím
a železné závory pozrážam.
3 Dám ti poklady ukryté v tme
a tajnosti skryš,
aby si vedel, že ja som Pán,
ktorý ťa volám po mene - Boh Izraela.
4 Pre svojho sluhu, Jakuba
a Izrael, svojho vyvolenca,
som ťa zavolať po mene
a dal som ti názvy, hoci si ma nepoznal.
5 Ja som Pán a iného niet,
okrem mňa nieto Boha.
Opásal som ťa, hoci si ma nepoznal,
6 aby vedeli od východu slnka i od západu,
že okrem mňa nieto nikoho,
ja som Pán a iného niet.
7 Formujem svetlo a tvorím tmu,
spôsobujem blaho a utváram nešťastie,
ja som Pán, čo robím toto všetko.
8 Roste, nebesá, zhora,
z oblakov nech prší pravda.
Otvor sa, zem, nech urodí sa spása
a spolu s ňou nech pučí spravodlivosť:
Ja, Pán, som ju stvoril.“

G. Sláva Pánova a bezmocnosť modiel 45, - 46,13

Izrael nemá práva posudzovať Pána

9 Beda tomu, čo sa so svojím tvorcom háda,
jeden črep z črepov zeme.
Či hlina povie tvorcovi: „Čo robíš,
veď tvoje dielo nemá rúk?“
10 Beda tomu, čo vraví otcovi: „Čo plodíš?“ -
a žene: „Čo sa zvíjaš v křčoch?“
11 Toto hovorí Pán,
Svätý Izraela, jeho tvorca:
„Pýtate sa ma o budúcnosti mojich synov
a rozkazujete o diele mojich rúk?
12 Ja som učinil zem
a človeka na nej som ja stvoril.
Moje ruky rozťahli nebesá
a rozkázal som všetkému ich vojsku.
13 Ja som ho vzbudil v pravde

a všetky jeho cesty urovnám,
on postaví moje mesto
a mojich zajatcov prepustí,
nie za kúpnu cenu ani za dar,“
hovorí Pán zástupov.
14 Toto hovorí Pán:
„Zisk Egypta a mzda Kušu
a Sabejci, chlapi urastení,
prejdú k tebe a budú tvoji.
Za tebou pôjdu, v okovách prejdú,
pred tebou sa sklonia, teba budú prosiť:
„Len u teba je Boh, iného niet,
viac bohov nieto.“
15 Ty si naozaj skrytý Boh,
Boh Izraela, spasiteľ!
16 Zahanbení sú a potupení všetci,
spolu došli pohanenia
tvorcovia modiel.
17 Izraela spasil Pán večnou spásou.
Nebudete zahanbení ani potupení
na veky večné.

Národy sa budú sa klaňať Pánovi

18 Lebo toto hovorí Pán, Boh, stvoriteľ neba,
- on je Boh, ktorý stvoril zem,
učinil ju a upevnil.
Nie prázdnu ju stvoril, obydlím ju urobil - :
„Ja som Pán a iného niet.
19 Nie v úkryte som hovoril,
na tmavom mieste zeme,
nepovedal som Jakubovmu potomstvu:
Nadarmo ma hľadajte!
Ja som Pán, ktorý vravím pravdu,
oznamujem priamosť.
20 Zhromaždite sa, poďte,
zíd'te sa spolu,
zachránenci z národov!
Nechápaví sú, čo nosia
svoje modly drevené
a modlia sa k bohu,
ktorý nespasí.
21 Oznáňte a priblížte sa,
ba poraďte sa spolu:
Kto toto hovoril od začiatku,
predpovedal to oddávna?
Či nie ja, Jahve?
A niet už Boha okrem mňa:
Boha pravého a spásneho
nieto mimo mňa.

22 Ku mne sa obráťte, spasené budete
všetky končiny zeme,
veď ja som Boh a iného niet.
23 Na seba som prisahal,
z mojich úst vyšla pravda,
slovo, ktoré sa nevráti,
že mne sa skloní každé koleno,
prisahať bude každý jazyk:
24 „Len v Pánovi,“ povedia o mne,
„je pravda a moc.“
K nemu prídu, a to zahanbení,
všetci, čo proti nemu blčali.
25 V Pánovi sa ospravedlní
a oslávi všetko Izraelovo potomstvo.

Iz46

Bezmocnosť modiel - pomoc Pánova

XLVI. ¹ Padol Běl, schúlil sa Nébo,
ich sochy sa dostali
na zvieratá a hovädá,
ich bremeno vlečú
ako ťarchu, ustaté.
2 Padli, schúlili sa spolu,
nevládali zachrániť náklad,
ba sami išli do zajatia.
3 Počúvajte ma, dom Jakubov
a všetky zvyšky domu Izraela,
čo ste chovaní od lona,
čo ste nosení od života.
4 Ja až po starobu som ten istý,
až po šediny ja ponesiem.
Ja som to urobil a ja budem niešť,
ja ponesiem a vyslobodím.
5 Komu ma pripodobníte a prirovnáte
a primeriate, aby sme si boli rovní?
6 Sypú zlato z mešca
a striebro vážia vážkou,
najmú zlievača a spraví z toho boha
a koria, klaňajú sa mu.
7 Vezmú ho na plece, vlečú ho,
ak ho položia na miesto, stojí,
nehne sa zo svojho miesta,
ak volá kto k nemu, neodpovedá
a z jeho úzkosti ho nevyslobodí.
8 Spomeňte si na to a vzmužte sa,
premýšľajte v srdci, odbojníci!
9 Spomeňte na veci pradávne,

lebo ja som Boh a iného niet;
Boh, a niet mi podobného.
10 Od začiatku oznamujem budúcnosť
a odpradáva, čo sa ešte nestalo.
Vravím: „Moje rozhodnutie platí
a všetko, čo chcem, urobím.“
11 Od východu orla zavolám,
z ďalekej krajiny muža svojich plánov.
Čo som hovoril, to uskutočním,
čo som ustanovil, to urobím.
12 Počúvajte ma vy, tvrdí srdcom,
čo ste vzdialení od pravdy!
13 Privediem svoju pravdu, nie je ďaleko,
a moja spása meškať nebude.
A dám na Sione spasenie,
Izraelu svoju velebu.

H. Posmešná pieseň proti Babylonu hl. 47

Iz47

Potupa Babylonu

XLVII. ¹ Zostúp a sadni si do prachu,
panna, dcéra Bábela,
sadni si na zem, bez trónu,
dcéra Chaldejcov,
lebo ťa viac nebudú volať
nežnou a zmäkčilou.
2 Vezmi si mlynček a múku meľ,
odhaľ si závoj,
odhrň vlečku, obnaž lýtka,
prebroď sa cez rieky!
3 Odhalí sa tvoja hanba, ukáže potupa,
vezmem si pomstu
a neodolá mi nik.
4 Náš vykupiteľ Pánom zástupov sa volá,
Svätým Izraela.
5 Sed'že ticho a chod' do tmy,
dcéra Chaldejcov,
lebo ťa viac nebudú volať
paňou kráľovstiev.
6 Hneval som sa na svoj ľud,
znesvätil som svoje dedičstvo
a dal som ti ich do rúk;
nemala si k nim ľútosť,
zaťažila si starcov
svojím jarmom veľmi.
7 A riekla si: „Večne budem paňou,“
nevzala si si to k srdcu;

nemyslela si na koniec toho.

Márnosť čarodejstiev

- 8 Teraz však čuj toto, zmäkčila,
čo tróniš v bezpečí,
čo si v srdci hovoríš:
„Ja a nikto viac!
Nebudem sedieť ako vdova
a bezdetnosť nepoznám.“
- 9 Nuž prídu na teba obe tieto veci
razom, v jeden deň,
bezdetnosť a vdovstvo
zasiahnu ťa naplno
i pri množstve tvojich čarov,
i pri veľkej sile tvojich bosoráctiev.
- 10 Bola si bezpečná vo svojej zlobe,
povedala si: „Nik ma nevidí.“
Tvoja múdrosť a tvoja veda -
tá ťa zviedla;
riekla si vo svojom srdci:
„Ja a nikto viac!“
- 11 Príde na teba nešťastie,
nepoznáš jeho vznik,
zrúti sa na teba skaza,
nevieš ju udobriť,
a dôjde na teba hrôza
tak náhle, že sa ani nenazdáš.
- 12 Postav sa so svojimi čarami
a množstvom svojich kúzel,
v ktorých si sa namáhala od mladi,
vari sa ti to podarí,
vari odstrašíš!
- 13 Ustávala si sa množstvom svojich porád:
nechže sa dostavia,
nech ťa vyslobodia, čo delia nebo,
čo pozorujú hviezdy,
oznamujú z novmesiacov,
čo má prísť na teba.
- 14 Hľa, budú ako pleva,
spáli ich oheň,
nevytrhnú si životy
zo šľahov plameňa:
to nie je uhlie, čo hreje,
oheň, pri ktorom sa sedí.
- 15 Tak pochodíš s tými,
o ktorých si dbala,
s ktorými si kupčila od mladi.
Odtackajú sa každý svojou cestou,
niet (toho), kto by ťa zachránil.

Zatvrdnutý národ

XLVIII. ¹ Čujte toto, dom Jakubov,
 čo voláte sa menom Izrael
 a čo ste vyšli z útrov Júdových,
 čo prisahajú na Pánovo meno
 a honosia sa Bohom Izraela,
 nie pravdou a spravodlivosťou.
 Ved' sa volajú podľa svätého mesta
 a spoliehajú sa na Boha Izraela,
 Pán zástupov je jeho meno:
³ „Predošlé veci zjavil som oddávna,
 z mojich úst vyšli, oznámil som ich,
 náhle som učinil, že sa splnili.
⁴ Lebo som vedel, že si tvrdý,
 žilou železnou je tvoja šija
 a tvoje čelo z kovu;
⁵ zvestoval som ti to oddávna,
 skôr, než by sa stalo, som ti oznámil,
 by si nepovedal: „Moja modla to spravila,
 môj obraz a moja socha to rozkázala.“
⁶ Počul si, hľad' na to všetko! -
 A či vy nerozhlásite?
 Odteraz ti zvestujem veci nové
 a veci skryté, o ktorých nevieš.
⁷ Teraz sú tvorené, nie oddávna,
 predom si veru o nich nevedel,
 aby si nepovedal: „Hľa, vedel som o tom!“
⁸ Ani si nepočul, ani si nevedel,
 ani ucho nemáš dávno otvorené.
 Ved' som vedel, celkom neverný si
 a od lona matky sa voláš vzbúrencom.
⁹ Pre svoje meno zdržujem svoj hnev
 a pre svoju slávu miernim sa k tebe,
 že som ťa nezničil.
¹⁰ Hľa, vytápal som ťa, nie však ako striebro,
 skúšal som ťa v peci biedy.
¹¹ Pre seba, pre seba to spravím,
 ved' ako by sa znesvätilo moje meno?!
 A svoju slávu inému nedám.“

Dobrotivý Boh

¹² „Počúvaj mňa, Jakub
 a Izrael, môj pozvaný,
 to som ja, ja prvý

a ja aj posledný.
 13 Ved' moja ruka založila zem
 a moja pravica rozťahla nebesá:
 Ak zavolám na ne,
 stoja tu razom.“
 14 Zhromaždite sa všetci a čujte
 - kto z nich oznámil tieto veci? -
 Koho Pán miluje, vyplní jeho vôľu v Bábeli
 a jeho rameno na Chaldejcoch.
 15 „Ja, ja som hovoril a povolal som ho,
 priviedol som ho a cesta sa mu zdarí.
 16 Pod'ťe ku mne, čujte toto:
 Od počiatku som nehovoril skryte,
 od času, čo sa to deje, som prítomný.“
 Teraz však Pán, Jahve, poslal mňa a svojho Ducha.
 17 Toto hovorí Pán,
 tvoj vykupiteľ, Svätý Izraela:
 „Ja som Pán, tvoj Boh,
 čo ťa učím, aby si mal úspech,
 čo ťa vediem cestou, ktorou máš ísť.
 18 Keby si si bol všímaj moje rozkazy,
 bol by tvoj pokoj ako rieka
 a tvoje blaho ako morské vlny.
 19 A bolo by ako piesku tvojho potomstva
 a plodov tvojho lona ako jeho zrníek,
 nebolo by zničené ani vyhubené
 tvoje meno predou mnou.“
 20 Vyjdite z Bábeli, utečte z Chaldejska,
 hlasom jasoty hlásajte, oznamujte to,
 poroznášajte to až do končín zeme,
 vravte: Pán vykúpil svojho sluhu, Jakuba.
 21 A nežíznil, keď ich viedol pustinou,
 vode dal vyvierat' pre nich zo skaly,
 rozštiepil skalú a rinuli sa vody.
 22 Niet pokoja pre bezbožných, hovorí Pán.

II. diel

Pánov služobník, osloboditeľ hl. 49 - 57

A. Druhá pieseň o Pánovom služobníkovi 49,1-9a

Iz49

XLIX. ¹ Počúvajte ma, ostrovy,
 a pozorujte, národy d'aleké:
 Pán ma povolal od lona,
 od života mojej matky spomínal mi meno.
 2 Ústa mi urobil ako ostrý meč,
 v tieni svojej ruky ma skryl
 a urobil zo mňa šíp brúsený,

do svojho tulca ma schoval.
3 A riekol mi: „Služobníkom si mi,
Izraelom, tebou sa chcem osláviť.“
4 Ja však som povedal: „Darmo som pracoval,
márne a zbytočne strávil svoju silu.“
Predsa je moje právo u Pána
a moja odmena u môjho Boha.
5 Teraz však hovorí Pán,
čo si ma od Iona služobníkom urobil,
aby som Jakuba priviedol späť k nemu,
aby sa Izrael k nemu zhromaždil.
Som oslávený v očiach Pánových
a môj Boh sa mi stal silou.
6 Povedal teda:
„Primálo je, keď si mi služobníkom,
aby si zbudoval Jakubove kmene
a priviedol späť zachránených Izraela:
ustanovím ťa za svetlo pohanom,
aby si bol mojou spásou až do končín zeme!“
7 Toto hovorí Pán,
vykupiteľ Izraela, jeho Svätý,
tomu, ktorého dušou opovrhujú,
ktorým národ pohŕda,
služobníkovi vládcov:
„Králi uvidia a vstanú,
kniežatá sa budú skláňať
kvôli Pánovi, ktorý je verný,
Svätému Izraela, ktorý ťa vyvolil.“
8 Toto hovorí Pán:
„V čase milostivom ťa vyslyším
a v deň spásy ti pomôžem,
zachovám ťa a zmluvou ľudu ťa spravím,
aby si zbudoval krajinu,
aby si dostal spustnuté dedičstvá
9 a povedal väzňom: „Vyjdite!“
a tým, čo sú vo tme: „Zjavte sa!“

B. Boh miluje Sion 49,9b - 50,3

Pán bude pastierom svojich

Budú sa pásť popri cestách
a na všetkých poliach bude ich pastva.
10 Nebudú lačniet' ani žízniť,
nespáli ich úpal ani slnce,
lebo ich bude viesť ten, čo sa zľutoval,
a popri žriedlach vôd ich napojí.
11 Zo všetkých svojich vrchov cesty porobím

12 a moje chodníky sa vyvýšia.
Hľa, títo prichádzajú zďaleka
a tí, hľa, od severu a západu
a tamtí z južnej krajiny.“
13 Plesaj, nebo, a jasaj, zem,
plesaním zaznejte, vrchy,
lebo Pán utešuje svoj ľud
a nad svojimi biednymi sa zľutúva.

Potechka Siona

14 Ale Sion povedal: „Pán ma opustil,
Pán na mňa zabudol.“
Či zabudne žena na svoje nemluvňa
a nemá zľutovania nad plodom svojho lona?
I keby ona zabudla,
ja nezabudnem na teba.
16 Hľa, do dlaní som si ťa vryl,
tvoje múry sú vždy predom mnou.
17 Náhle prišli tvoji stavitelia
a tí, čo ťa búrali a pustošili, odišli od teba.
18 Zdvihni si vôkol oči a pozri:
všetci sa zišli, prišli k tebe.
Tak, ako žijem - hovorí Pán -
všetkých si ich oblečieš s ťa ozdobu,
opášeš sa nimi ako mladucha.
19 Ved' tvoje rupy a tvoje sutiny
a tvoja spustošená krajina
bude teraz tesná pre obyvateľov
a tí, čo ťa pustošili, sa vzdialia.
20 Ešte budú hovoriť - počuješ to -
dietky tvojej neplodnosti:
„Tesné mi je miesto,
odstúp sa mi, aby som mal kde bývať!“
21 A budeš si vravieť v sebe:
„Ktože mi týchto porodil?
Ved' ja som bezdetná a neplodná,
zajatá a vzdialená,
kto teda týchto vychoval?
Hľa, ja som ostala sama,
odkiaľže sú títo?“
22 Toto hovorí Pán, Jahve:
„Hľa, zdvihnem ruku k národom,
ku kmeňom vztýčim svoju zástavu;
i prinesú ti synov v náručí,
dcéry ti na pleciach ponosú.
23 Králi ti budú pestúnmi,
ich kňažné tvojimi dojčkami,
tvárou na zem padnú pred tebou
a budú lízať prach tvojich nôh.

Vtedy sa dozvieš, že ja som Pán,
v ktorom sa nesklamú tí, čo v neho dúfajú.“

Nepriateľov Boh porazí

- 24 Či možno odobrať korisť obrovi ?
A čo silák zajaľ, možno vyslobodiť?
25 Áno, takto hovorí Pán:
„Aj čo obor zajaľ, bude odobraté,
aj korisť siláka vyslobodená.
S tými, čo sa s tebou pravotia, budem sa ja pravotiť
a tvojich synov ja vyslobodím.
26 Tvojim tyranom dám jesť ich vlastné telo
a sťá muštom opoja sa vlastnou krvou;
tak sa dozvie každé telo,
že ja som Pán, tvoj spasiteľ
a tvoj vykupiteľ, Silný Jakubov.“

Iz50

Neposlušnosť národa

- L. ¹ Toto hovorí Pán:
„Kde je priepustný list vašej matky,
ktorým som ju prepustil?
Alebo kto je môj veriteľ,
ktorému som vás predal?
Hľa, pre svoje hriechy ste boli predaní,
pre vaše zločiny bola prepustená vaša matka.
2 Prišiel som, prečože nebolo nikoho,
volal som, a nik neodpovedal?
Či mi je ruka prikrátka spasiť?
A či nemám sily vyslobodiť?
Hľa, svojou hrozbou vysušujem more
a rieky na púšť obraciam,
ich ryby pohnijú v nedostatku vody
a budú zmierať od smädu.
3 Nebesá odejem čierňavou,
vrecovinu im urobím závojom.“

C. Tretia pieseň o Pánovom služobníkovi 50,4-11

Poslušnosť Pánovho služobníka

- 4 Pán, Jahve, mi dal jazyk učenický,
aby som vedel slovom posilniť unaveného.
Každé ráno prebúdza mi ucho,
aby som počúval ako učeník.
5 Pán, Jahve, mi otvoril ucho
a ja som neodporoval,

6 nazad som neustúpil.
 Svoj chrbát som nastavil tým, čo bili,
 a svoje líca tým, čo trhali,
 tvár som si neskryl
 pred potupou a slinou.
 7 Pán, Jahve, mi pomáha,
 preto nebudem zahanbený.
 Preto som si zatvrdil tvár sťa kremeň
 a viem, že sa nezahanbím.
 8 Blízko je, čo mi dá za pravdu,
 kto sa chce pravotiť so mnou? -
 Postavmeže sa zoči-voči!
 Kto je mojím žalobcom? -
 Nech pristúpi ku mne!
 9 Hľa, Pán, Jahve, mi pomáha,
 kto ma odsúdi?
 Hľa, všetci sa zoderú ako rúcho,
 moľ ich zožerie.
 10 Kto z vás sa bojí Pána,
 kto čuje hlas jeho služobníka,
 kto chodí v tmách a nemá žiary,
 nech dúfa v meno Pánovo
 a spolieha sa na svojho Boha!
 11 Hľa, všetci, čo zažfhate oheň
 a opasujete si fakle,
 vstúpte do žiary svojho ohňa
 a do fakieľ, čo ste roznieťili.
 Z mojej ruky sa vám to stane,
 budete ležať v bolestiach.

D. Nádej Siona na spásu 51, - 52,12

Iz51

Večná spása nábožných

LI. ¹ Počúvajte ma, čo sledujete pravdu
 a hľadáte Pána:
 Pozrite na skalú, z ktorej ste vytesaní,
 a na hĺbku studne, z ktorej ste vykopaní.
 2 Pozrite na Abraháma, svojho otca,
 a na Sáru, ktorá vás zrodila.
 Ved' som ho osamelého povolal,
 požehnal som ho a zveľadil.
 3 Áno, Pán poľutuje Sion,
 poľutuje všetky jeho sutiny,
 jeho púšť urobí podobnou Edenu
 a jeho pustinu Pánovej záhrade,
 zavládne v ňom radosť a rozkoš,
 chválospev a hlas piesne.

4 Pozoruj ma, ľud môj,
a počúvaj ma, národ môj,
veď odo mňa vychádza náuka
a svoje právo dám za svetlo národom.
5 Blízko je moje právo,
vychádza moja spása
a moje ramená budú súdiť národy.
Na mňa budú čakať ostrovy
a dúfať budú v moje rameno.
6 Zdvihnite oči k nebesiam
a pozrite dolu na zem.
Veď nebo sa ako dym rozplynie
a zem sa sťa odev rozpadne.
Jej obyvatelia pomrú podobne,
moje spasenie však potrvá naveky
a moja pravda nezanikne.
7 Počúvajte ma, znalci práva,
ľud, čo má v srdci môj zákon:
Nebojte sa ľudskej potupy
a nestrachujte sa ich pohany.
8 Lebo ich sťa rúcho mol' zožerie
a ako vlnu ich strávi červ,
ale moje právo potrvá naveky
a moja spása z pokolenia na pokolenie.

Mocné rameno Pánovo spasí

9 Vzbud' sa, zobud' sa a obleč si moc,
rameno Pánovo!
Vzbud' sa ako v dňoch minulých,
v časoch pradávnych.
Či si to nie ty, čoš' rozťalo ozrutu
a draka prebodlo?
10 Či si to nie ty, čoš' vysušilo more
a vody veľkej priepasti?
Čo si spravilo z morskej hlbiny
cestu na priechod oslobodeným?
11 Pánovi vyslobodení sa vrátia,
prídu s jasotom na Sion
a na ich hlavách bude ustavičná radosť.
Radosť a rozkoš dosiahnu,
zmizne starosť a vzdychanie.
12 Ja, ja som to, čo vás poteším.
Kto si, že sa bojíš človeka, čo zomrie,
a syna ľudského, čo zhynie ako tráva?
13 Zabúdaš na Pána, svojho tvorcu,
čo rozostrel nebo a založil zem,
a stále sa trasieš, celý deň,
pred zlosťou utláčateľa,

keď sa chystá nivočiť.
Kdeže je teraz zlosť utláčateľa?
14 Zhrbený sa náhle oslobodí,
nezomrie v jame
a chlieb mu chýbať nebude.
15 Ja som Pán, tvoj Boh,
čo dráždim more, že búria sa mu vlny,
Pán zástupov je moje meno.
16 Vložím ti do úst svoje slová
a schovám ťa v tieni svojej ruky,
aby som zasadil nebesá a založil zem
a povedal Sionu: „Ty si môj ľud.“

Po treste príde oslobodenie

17 Preber sa, preber sa, vstaň, Jeruzalem,
čo si pil z Pánovej ruky kalich jeho hnevu;
omamný pohár si pil, vyprázdnil.
18 Niet toho, kto by ho viedol
zo všetkých synov, čo splodil;
niet toho, kto by ho držal za ruku
zo všetkých synov, čo vychoval.
19 Tieto dve veci ťa postihli:
- ktože smúti nad tebou? -
skaza a ničenie, hlad a meč,
- ktože ťa poteší?
20 Tvoji synovia odpadli, ležia
na rohoch všetkých ulíc
ako gazela v sieti,
plní Pánovho hnevu,
výčitiek svojho Boha.
21 Preto počuj toto, pokorený
a opojený, nie však vínom:
22 Toto hovorí tvoj Pán, Jahve,
a tvoj Boh, ktorý si bráni svoj ľud:
„Hľa, vezmem ti z ruky
kalich omamný,
pohár svojho hnevu;
nebudeš ho viac piť.“
23 A dám ho do rúk tvojich trýzniteľov,
čo ti hovorili:
„Schýľ sa, nech prejdeme!“
A spravil si zo svojho chrbta zem,
sťa ulicu pre chodcov.“

Vykúpenie Jeruzalema

LII. ¹ Vzbud' sa, vzbud' sa,

obleč si, Sion, svoju moc;
obleč si šatu svojej nádhery,
sväté mesto, Jeruzalem,
ved' už viac do teba nevstúpi
neobrezaný a nečistý!
2 Stras zo seba prach, povstaň,
posad' sa, Jeruzalem,
roztvor putá svojho hrdla,
zajatá dcéra sionská!
3 Bo takto hovorí Pán:
„Zadarmo ste boli predaní
a bez peňazí budete vykúpení.“
4 Lebo toto hovorí Pán, Jahve:
„Do Egypta zostúpil kedysi bývať môj ľud
a Asýr ho pre nič utláčal.
5 Teraz však, čo tu mám? - hovorí Pán.
Ved' bol vzatý môj ľud zadarmo,
jeho nadvládcovia hulákajú - hovorí Pán -
a stále, každý deň, mi potupujú meno.
6 Preto môj ľud spozná moje meno,
preto v ten deň (spozná),
že som to ja, čo vraví: Hľa, tu som!“

Radost' z vykúpenia

7 Aké milé sú na horách nohy posla blahozvesti,
čo oznamuje pokoj, zvestuje blaho,
oznamuje spasenie,
hovorí Sionu: „Tvoj Boh kral'uje.“
8 Čuj, tvoji strážcovia povyšujú hlas
a plesajú zároveň,
lebo zoči-voči hľadia
na Pánov návrat na Sion.
9 Plesajte, jasajte spolu,
sutiny Jeruzalema,
ved' Pán potešil svoj ľud,
vykúpil Jeruzalem!
10 Pán si obnažil sväté rameno
pred očami všetkých národov
a všetky končiny zeme uvidia
spásu nášho Boha.
11 Chod'te, chod'te, vyjdite odtiaľ,
nečistého sa netýkajte,
vyjdite z jeho stredy, očistite sa
vy, čo nosíte Pánove nádoby.
12 Ved' nie v náhlosti vyjdete
a nepôjdete útekem,
lebo pred vami pôjde Pán
a Boh Izraela uzavrie vaše rady.

E. Štvrtá pieseň o Pánovom služobníkovi 52,13 - 53,12

Zástupné utrpenie

13 Hľa, úspech bude mať môj služobník,
pozdvihne, vyvýši, zvelebí sa veľmi.
14 Ako sa nad ním zhrozili mnohí,
- veď neľudsky je znetvorený jeho výzor
a jeho obraz je nepodobný človeku -
15 tak ho budú obdivovať mnohé národy,
králi si pred ním zatvoria ústa.
Veď uvidia, o čom sa im nevravelo,
a poznajú, čo neslýchali!

Iz53

LIII. ¹ Kto by uveril, čo sme počuli,
a komu sa zjavilo Pánovo rameno?
2 Veď vzišiel pred ním sťa ratoliestka
a ako koreň z vyschnutej zeme.
Nemá podoby ani krásy, aby sme hľadeli na neho,
a nemá výzoru, aby sme po ňom túžili.
3 Opovrhnutý a posledný z ľudí,
muž bolesti, ktorý poznal utrpenie,
pred akým si zakrývajú tvár,
opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili.
4 Vskutku on niesol naše choroby
a našimi bôľmi sa on obťažil,
no my sme ho pokladali za zbitého,
strestaného Bohom a pokoreného.
5 On však bol prebodnutý pre naše hriechy,
strýznený pre naše neprávosti,
na ňom je trest pre naše blaho
a jeho ranami sme uzdravení.
6 Všetci sme blúdili ako ovce,
išli sme každý vlastnou cestou;
a Pán na neho uvalil
nepravosť nás všetkých.
7 Obetoval sa, pretože sám chcel,
a neotvoril ústa;
ako baránka viedli ho na zabitie
a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom,
(a neotvoril ústa).
8 Z úzkosti a súdu ho vyrvali
a kto pomyslí na jeho pokolenie?
Veď bol vyťatý z krajiny živých,
pre hriech svojho ľudu dostal úder smrteľný.
9 So zločincami mu dali hrob,

jednako s boháčom bol v smrti,
lebo nerobil násilie,
ani podvod nemal v ústach.
10 Pánovi sa však páčilo zdrviť ho utrpením...
Ak dá svoj život na obeť za hriech,
uvidí dlhoveké potomstvo
a podarí sa skrze neho vôľa Pánova.
11 Po útrapách sa jeho duša nahl'adí dosýta.
Môj spravodlivý služobník svojou vedomosťou
ospravedlní mnohých
a on poniesie ich hriechy.
12 Preto mu dám za údel mnohých
a početných dostane za korisť,
lebo vylial svoju dušu na smrť
a pripočítali ho k hriešnikom.
On však niesol hriechy mnohých
a prihováral sa za zločincov.

F. Nová zmluva so Sionom 54,1-17

Iz54

Množstvo dietok Nového Siona

LIV. ¹ Zaplesaj, neplodná, čo si nerodila,
rozzvuč sa plesaním a jasaj, čo si nekvílila,
lebo dietky opustenej sú početnejšie
ako dietky vydatej - hovorí Pán.
2 Rozšír priestor svojho stanu,
kože obydlia si rozťahni, nezužuj,
predlžuj svoje povrazy
a svoje kolíky upevňuj!
3 Veď doprava i doľava prerazíš,
tvoje potomstvo zvládne národy
a spustnuté mestá obsadí.

Čas milosti

4 Nebojže sa, veď nebudeš zahanbená,
a nepýr sa, veď nebudeš potupená!
Áno, zabudneš hanbu mladosti,
na potupu svojho vdovstva si nespomenieš viac.
5 Bo manželom ti bude tvoj stvoriteľ
Pán zástupov je jeho meno,
vykupiteľom Svätý Izraelov,
Bohom celej zeme sa nazýva.
6 Veď ako opustenú ženu
a duchom skleslú povolal ťa Pán.
Nuž či môže byť zavrhnutá žena mladosti? -
hovorí tvoj Boh.
7 Na krátku chvíľu som ťa opustil

8 a veľkým zľutovaním si ťa pritiahnem.
V návale hnevu som schoval
svoju tvár nakrátko pred tebou,
večným zmilovaním som sa nad tebou zľutoval,
9 hovorí tvoj vykupiteľ, Pán.
Je mi to ako v dňoch Noema:
ako som sa zaprisahal,
že viac nezalejú zem vody Noema,
tak som sa zaprisahal,
že sa nebudem hnevať na teba
a že ťa nebudem karhať.
10 Nech i vrchy odstúpia
a kopce nech sa otrasú:
moja milosť neodstúpi od teba,
zmluva môjho mieru sa neotrasie,
hovorí Pán, tvoj zľutovník.

Pán ochrancom nového Jeruzalema

11 Biedny, zmietaný, bezútešný!
Hľa, ja ti položím z drahokamu základy
a tvoju podstavbu zo zafíru.
12 Tvoju obrubu urobím z rubínu,
tvoje brány z karbunkulu
a tvoje hranice zo vzácnych kameňov.
13 Všetky tvoje dietky budú učeníkmi Pána,
vo veľkom pokoji budú tvoje dietky.
14 Budeš upevnený v spravodlivosti,
vzdialený od utláčania - báť sa nebudeš -
aj od hrôzy - veď sa ťa nezmocní.
15 Ak ťa napadnú, to nie je odo mňa,
kto s tebou bojuje, padne proti tebe.
16 Hľa, ja som stvoril majstra,
čo rozduchuje uhlie v ohni
a svojím remeslom vyrába zbrane,
ja som stvoril aj zhubcu, čo ničí.
17 Nijaká zbraň, kovaná na teba, sa nepodarí
a každý jazyk, čo sa proti tebe
zdvihne na súde, usvedčíš.
To je údel sluhov Pánových
a ich spravodlivosť u mňa - hovorí Pán.

G. Dobrá nová zmluva 55,1-13

Iz55

Hľadajte pravé blaho!

LV. ¹ Oj, všetci smädní, poďte k vodám,
a ktorí nemáte peňazí,
poďte, kupujte a jedzte,

pod'te, kupujte bez peňazí,
bezplatne víno a mlieko!
2 Čo vážite striebro za to, čo nie je chlieb,
a svoju robotu za to, čo nesýti?
Počúvajte ma a budete jesť dobroty,
v hojnosti sa bude kochať vaša duša.
3 Nakloňte si ucho a pod'te ku mne,
poslúchajte, aby vaša duša žila;
a uzavriem s vami večnú zmluvu,
neklamnú milosť Dávidovu.
4 Hľa, urobím ho svedkom pre národy,
kniežat'om a vládcom kmeňov!
5 Ved' privoláš národ, ktorý nepoznáš,
a národy, čo ťa nepoznajú, pribehnú k tebe
kvôli Pánovi, tvojmu Bohu,
Svätému Izraela, lebo ťa oslávil.

Cesty Božie

6 Hľadajte Pána, kým sa dá nájsť,
volajte ho, kým je nablízku!
7 Nech opustí bezbožný svoju cestu,
hriešny človek svoje zmýšľanie
a vráti sa k Pánovi, on sa nad ním zmiluje,
k svojmu Bohu, ved' mnoho odpúšťa!
8 Lebo moje myšlienky nie sú vaše myšlienky
a vaše cesty nie sú moje cesty - hovorí Pán.
9 Ako sú nebesá vyvýšené nad zem,
tak sú moje cesty vysoko od vašich ciest
a moje myšlienky od vašich myšlienok.
10 Lebo ako sprchne
z neba dážď a sneh
a nevráti sa ta,
ale opojí zem,
zúrodní ju, dá jej klíčiť
a dá semä na siatie
a chlieb na jedlo:
11 tak bude moje slovo,
ktoré mi vyjde z úst,
nevráti sa ku mne naprázdno,
ale urobí, čo som si želal,
a vykoná, na čo som ho poslal.
12 Áno, s radosťou vyjdete,
budete vyvedení v pokoji.
Vrchy a kopce
prepuknú v jasot pred vami
a všetky poľné stromy
budú tliekať rukami.
13 Na mieste bodľacia vyrastie cyprus,
na mieste prhl'avy vyrastie myrta.

To bude Pánovi na slávu,
na večný pomník, ktorý nezhyne.

H. Všeobecnosť spásy 56,1-8

Iz56

Cudzinci a eunuchovia

LVI. ¹ Toto hovorí Pán:

„Zachovajte právo, konajte spravodlivo,
lebo je blízko moja spása, už príde,
aj moja spravodlivosť, už sa zjaví.“

² Blažený je, muž, čo toto koná,
a syn človeka, čo sa toho drží:

bedlí nad sobotou, aby ju neznesvätil,
dáva si pozor na ruku, aby nekonala zlo.

³ Cudzinec, čo lipne k Pánovi, nech nevraví:

„Pán ma isto vylúči: zo svojho ľudu“

a eunuch nech nehovorí:

„Hľa, ja som suchý strom!“

⁴ Lebo toto hovorí Pán:

„Eunuchovia, čo zachovávajú moje soboty,

volia si to, v čom mám záľubu,

a pridržiavajú sa mojej zmluvy,

⁵ tým dám vo svojom dome,

medzi svojimi múrmi pomník a meno

lepšie, než sú synovia a dcéry.

Večné meno im dám,

ktoré nezahynie.

⁶ A cudzincov, čo lipnú k Pánovi,

aby mu slúžili,

milovali meno Jahve

a boli mi sluhami,

všetkých, čo bdejú nad sobotou,

by ju neznesvätili,

a pridržiavajú sa mojej zmluvy,

⁷ zavediem na svoj svätý vrch

a rozradostím ich v svojom dome modlitby;

ich celopaly, ich obety

budú ľúbezňými na mojom oltári.

Veď môj dom sa bude volať

domom modlitby pre všetky národy!“

⁸ Hovorí Pán, Jahve,

čo zhromažďuje roztratených Izraela:

„Ďalej budem zhromažďovať k nemu,

k jeho zhromaždeným.“

CH. Výstraha vodcom a ľudu Izraela 56, - 57,21

Nesvedomití pastieri Izraela

- 9 Všetky poľné zvieratá, poďte žrať,
aj všetky lesné zvieratá!
10 Jeho strážcovia sú všetci slepí,
nevedia (nič);
všetci sú nemí psi,
nevládku brechať:
blúznia, ležia,
radi si pospia.
11 A sú to psi chamtiví,
nepoznajú sýtosti.
A to sú pastieri,
čo nevedia chápať.
Každý ide svojou cestou,
každý za svojím ziskom,
až do posledného.
12 „Poďte, vezmem víno a napijeme sa opojného nápoja
a zajtra to bude ako dnes,
ba ešte veľkolepejšie!“

Iz57

- LVII.** ¹ Keď hynie spravodlivý,
nik si to neberie k srdcu,
(keď) zbožní ľudia umierajú,
nik nechápe,
že spravodlivý unikol nešťastiu.
2 Odchádza na pokoj:
na svojich lôžkach spočinú tí,
čo šli svojou priamou cestou.

Modlársky národ

- 3 Vy však pristúpte sem,
synovia čarodejnice,
plemeno cudzoložníka a smilnice!
4 Na kom ste sa zabávali?
Proti komu ste otvárali ústa,
vyplazovali jazyk?
Azda vy nie ste deťmi hriechu,
semenom klamstva?
5 Vy, čo sa rozohňujete pre terebinty
pod každým zeleným stromom
a zabíjate dietky pri potôčkoch,
pod výbežkami skalísk.
6 Hladké kamienky z potoka sú ti podielom,
ony sú tvojou čiastkou.
Aj im si vylievala nápoje,

prinášala dary.
(Či s tým mám byť spokojný?)
7 Na vysokom, vypínavom vrchu
rozložila si si lôžko;
aj tam si vystúpila
obetovať žertvu.
8 A za dverami, za verajami
postavila si si pomník;
lebo iným okrem mňa sa odkrývaš,
vystupuješ, rozširuješ si lôžko,
spolčuješ sa s nimi,
máš rada ich lôžko.
Dbáš na ich pokyny(?).
9 S olejom chodíš za Molochom,
množiš svoje voňavky
a posielaš svojich poslov ďaleko,
až k podsvetiu sa znižuješ.
10 Mnohými cestami sa ustávaš
a nepovieš: „Je to zúfale.“
Našla si život pre svoju ruku(?),
preto neochabuješ.
11 Kohože sa bojíš
a strachuješ, že klameš?
Na mňa si nespomenieš,
ani k srdcu si neberieš.
Pravda, ja som mlčal a skrýval sa,
nuž nebojíš sa ma.
12 Ja rozhlásim tvoju spravodlivosť
a tvoje skutky, tie ti však nepomôžu.
13 Až budeš volať, nech ťa tvoje hrbý vytrhnú!
Lež to všetko vietor uchytí, vánok odnesie.
Kto však vo mňa dúfa, zdedí zem,
vládnuť bude mojou svätou horou.“

Boh sa zmiluje

14 Hovorím:
„Chystajte, chystajte, pripravujte cestu,
odstráňte prekážky z chodníka môjho ľudu!“
15 Bo takto hovorí Najvyšší, Velebný,
čo tróni večne a Svätý je jeho meno:
„Na vysokom a svätom mieste prebývam
a so skrúšeným a pokorným v duchu,
aby som oživil ducha pokorných,
aby som oživil srdce skrúšených.
16 Lebo sa nebudem večne pravotiť,
ani sa nebudem ustavične hnevať,
veď by predou mnou omdlel duch
a duše, ktoré som ja stvoril.
17 Pre hriech lakomstva som sa hneval

a bil som. Zakryl som si tvár (a hneval som sa);
on však šiel, odvrátený cestou svojho srdca.
18 Jeho cesty som videl, uzdravím ho,
budem ho viesť a dám mu útechu
19 a jeho trúchliacim dám ovocie perí.
Pokoj, pokoj ďalekému i blízkeму
- hovorí Pán -, ja ho uzdravím.
20 Bezbožní sú však ako rozbúrené more,
ktoré sa nevládze upokojiť
a jeho vody vrhajú bahno a blato.
21 Niet pokoja pre bezbožných - hovorí môj Boh.“

III.diel

Nové kráľovstvo Božie hl. 58 - 66

A. Pravá zbožnosť hl. 58

Iz58

Pôst

LVIII. ¹ Volaj, nestišuj,
ako trúba vyvýš svoj hlas,
zvestuj môjmu ľudu jeho hriech
a Jakubovmu domu jeho vinu!
2 Ved' sa ma deň čo deň dopytujú
a chcú poznať moje cesty
ako ľud, čo spravodlivo koná
a Božieho práva sa nespúšťa.
Žiadajú odo mňa spravodlivé súdy,
túžia po Božej blízkosti:
3 Prečo sa postíme, a nevidíš,
umŕtvujeme sa, a nezbadáš?!“
A v deň svojho pôstu spĺňate si túžbu
a prenasledujete svojich robotníkov.
4 Hľa, pre škriepky a hádky sa postíte
a hriešne bijete päťou!
Nepostíte sa ako po dnešný deň,
aby na výsosti vyslyšali váš hlas.
5 Či takýto je pôst, ktorý sa mi ľúbi?
Má sa človek umŕtvovať celý deň?
Vykrúcať si dookola hlavu
a vrecovinou i popolom si ustielat’?
Či toto nazveš pôstom
a dňom milým Bohu?
6 Či nie to je pôst, ktorý sa mi ľúbi,
keď rozviažete zväzky zločinné
a roztvoríte zvierajúce putá,
prepustíte zlomených na slobodu
a rozlámete každé jarmo?
7 Či nie, keď lámeš chudobným svoj chlieb,

potulných bedárov zavedieš do domu,
ak vidíš nahého, zaodeješ ho
a pred svojím telom sa neskrývaš?
8 Vtedy ako zora vypukne ti svetlo
a uzdravenie ti náhle vyklíči:
bude ťa predchádzať tvoja spravodlivosť
a Pánova sláva uzavrie tvoje rady.
9 Vtedy budeš volať a Pán odpovie,
budeš kričať a riekne: „Hľa, tu som!“
Keď odstrániš sprostred seba jarmo,
kývanie prstami a reči zločinné
10 a ponúkneš hladnému svoj súcit,
ubitú dušu nasýtiš:
vyjde vo tme tvoje svetlo
a tvoja temnosť bude ako poludnie.
11 A Pán ti dá neprestajný spočinok,
jasnosťou naplní tvoju dušu
a tvoje kosti upevní;
budeš ako polievaná záhrada
a ako prameň vôd,
ktorého vody nesklamú.
12 I postavia v tebe dávne sutiny:
zdvihneš základy zašlých pokolení
a volať ťa budú murárom trhlín,
obnoviteľom ciest k bývaniu.

Sobotný deň

13 Ak zdržíš pre sobotu svoju nohu,
aby si v môj svätý deň nerobil, čo sa ti zachce,
a sobotu budeš volať rozkošou,
svätý Pánov (deň) hodným úcty
a uctíš si ho, že nebudeš konať svoje cesty,
vyplňať svoju vôľu a hovoriť reči:
14 tak sa budeš kochať v Pánovi
a dám ti vznášať sa nad výšinami zeme,
nasýtim ťa dedičstvom tvojho otca Jakuba:
lebo hovorili ústa Pánove.

B. Prečo mešká spása hl. 59

Iz59

Vina Júdovcov

LIX. ¹ Hľa, Pánova ruka nie je prikrátka, žeby nezachránil,
a jeho ucho nie je zaľahnuté, žeby nepočul!
2 Ale vaše hriechy sú priehradou
medzi vami a vaším Bohom
a vaše viny zakryli jeho tvár
pred vami, že nečuje.

3 Vaše ruky sú poškvrnené krvou
a vaše prsty hriechom,
vaše pery hovoria lož,
váš jazyk vraví nepravosť.
4 Niet (toho), kto by predvolával podľa práva,
ani (toho), kto by súdil poctivo;
dúfajú v ničomnosť a hovoria márnosť,
počnú muky a porodí nešťastie.
5 Liahnu hadie vajíčka
a tkajú vlákna pavúka;
kto zje z ich vajíčok, zomrie
a z rozpučeného vylezie zmija.
6 Z ich vlákien rúcho nebude
a neodejú sa svojím dielom.
Ich dielo je dielo záhuby
a skutok násilia majú v ruke.
7 Ich nohy bežia do zlého,
náhlia sa prelievať krv nevinnú,
ich myšlienky sú myšlienky skazy,
zhuba a rúcanie je na ich ceste.
8 Neznajú cestu pokoja
a ničo práva v ich šľapajach,
svoje chodníčky si pokrivali
a kto po nich kráča, nemá pokoja.
9 Preto je právo ďaleko od nás
a spravodlivosť nás nedostihne,
čakáme na svetlo, a hľa, tma,
na žiaru, a putujeme v temnosti.
10 Ako slepí ohmatávame múr
a tápeme ako ten, kto nemá oči,
napoludnie sa potkýname ako v tme;
hoci silní, ako mŕtvi sme.
11 Mrmlíme všetci ako medvede
a stále hrkútame ako holuby.
Čakáme na právo, a niet ho,
na spásu, a je od nás ďaleko.
12 Bo mnoho hriechov máme pred tebou
a naše viny svedčia proti nám,
áno, svoje hriechy máme pred sebou
a svoje zločiny poznáme:
13 nevernosť a klamstvo proti Pánovi,
odpad od nasledovania Boha,
reči násilné a odbojné,
myslenie ľživých rečí v srdci.
14 Tak je právo zahnané späť
a spravodlivosť stojí obďaleč,
áno, poctivosť padá na ulici
a priamosť vkročiť nevládze.
15 Takto vystala poctivosť

a kto sa stráni zla, býva olúpený.

Pán trestá pohanov, spasí Sion

Pán to videl a nepáčilo sa mu,
že práva nieto.
16 Videl, že niet nikoho,
a užasol, že nikto nezakročí.
Tu pomocníkom mu bolo jeho rameno
a jeho spravodlivosť, tá ho podporila.
17 Odial sa spravodlivosťou ako pancierom
a prilbu spásy mal na hlave,
ako odev obliekol si rúcho pomsty,
horlivosťou sa ako plášťom zahalil.
18 Podľa činov im odplatí,
hnev jeho nepriateľom,
odplatu protivníkom!
Ostrovom odplatí činy.
19 Budú sa báť mena Pánovho od západu
a jeho slávy od východu slnka,
lebo príde ako dravá rieka,
ktorú ženie Pánov dych.
20 Ale príde ako spasiteľ k Sionu
a k tým, čo sa z Jakuba vrátia od hriechu -
hovorí Pán.

²¹ A čo sa týka mňa, toto je moja zmluva s nimi, hovorí Pán: „Môj duch, ktorý je nad tebou a moje slová, ktoré som ti dal do úst, nezmiznú z tvojich úst ani z úst tvojich detí, ani z úst detí tvojich detí odteraz až naveky - hovorí Pán.“

C. Nový Jeruzalem hl. 60

Iz60

Žiara Jeruzalema

LX. ¹ Vstaň, zasviet', veď prišlo tvoje svetlo
a sláva Pánova sa zaskvela nad tebou!
2 Lebo, hľa, tma pokrýva zem
a temnota národy,
ale nad tebou sa zaskvel Pán
a jeho sláva sa zjavila nad tebou.
3 Národy prichádzajú k tvojmu svetlu
a králi k žiare, čo ti vzišla.
4 Zdvihni si vôkol oči a pozri,
všetci sa zišli, prišli k tebe;
tvoji synovia prídu zďaleka
a dcéry ti z kraj sveta povstanú.
5 Vtedy uvidíš a zažiariš,
triasť a šíriť sa ti bude srdce,
veď sa k tebe obráti bohatstvo mora,

6 poklady národov prídu k tebe.
Záplava tiav ťa pokryje,
ťavätá Madiánu a Efy,
všetci prídu zo Sáby,
zlato a tymian prinesú
a zvestujú slávu Pánovu.
7 Všetky stáda Kedaru sa zhromaždia k tebe,
baránky z Nabajot ti budú k službám,
vystúpia na môj oltár ľúbezny,
a tak oslávim svoj slávny dom.
8 Kto sú to, čo letia s ťa oblaky,
ako holuby ku svojim holubincom?
9 Áno, na mňa čakajú ostrovy
a lode taršišské napredku,
aby ti priviedli synov zďaleka,
ich striebro a ich zlato s nimi
pre meno Pána, tvojho Boha,
pre Svätého Izraela, lebo ťa ozdobil.

Stavba mesta a chrámu

10 Cudzí synovia postavia ti múry
a ich králi ti budú slúžiť,
lebo som ťa bil vo svojom hneve,
ale v svojej láske som sa zmiloval nad tebou.
11 Tvoje brány budú stále otvorené,
nezatvoria sa vo dne v noci,
aby ti priniesli bohatstvo národov
a priviedli ich kráľov.
12 Lebo národ a kráľovstvo,
čo ti neslúži, bude zničené,
národy budú celkom spustošené.
13 Nádhera Libanonu príde k tebe,
cyprus, brest a jedľa pospolu,
nech ozdobia miesto mojej svätyne
a okrášlim mesto svojich nôh.
14 Zhrbení prídu k tebe
synovia tvojich utláčateľov
a k šľapajam tvojich nôh sa sklonia
všetci, čo opovrhli tebou,
a budú ťa volať Mesto Pána,
Sion Svätého Izraela.
15 Zato, že si bol opustený
a nenávidený a nemal si chodcov,
spravím ťa večnou ozdobou,
rozkošou z pokolenia na pokolenie.
16 Budeš sať mlieko národov
a prsia kráľov budeš požívať.
I dozvieš sa, že ja som Pán, tvoj spasiteľ
a tvoj vykupiteľ, Mocný Jakubov.

Blahobyť a svetlo

- 17 Namiesto medi prinesiem zlato,
namiesto železa prinesiem striebro,
namiesto dreva meď
a miesto kameňov železo.
Darujem pokoj tvojim dozorcóm
a tvojím vládcóm spravodlivosť.
- 18 Nebude už počuť o násilí v tvojej krajine
ani o ničení a hubení v tvojich hraniciach,
svoje múry budeš nazývať spásou
a svoje brány chválou.
- 19 Slnko ti už nebude svetlom vo dne,
ani k žiare ti už nezasvieti mesiac,
ale Pán ti bude večným svetlom
a tvoj Boh tvojou ozdobou.
- 20 Tvoje slnko už nezapadne
a z tvojho mesiaca neubudne,
lebo ti bude Pán večným svetlom;
ukončia sa dni tvojho zármutku.
- 21 A tvoj ľud - všetko spravodliví -
budú vládnuť krajinou naveky,
štedy môjho sadu,
dielo mojich rúk, ktorým sa oslávim.
- 22 Ten najmenší bude kmeňom,
najdrobnejší mocným národom.
Ja, Pán, to v príhodnom čase urýchlim.

D. Mesiáš udeľuje milosti hl. 61

Iz61

Potešenie zarmútených

- LXI.** ¹ Duch Pána, Jahveho, je na mne,
pretože ma Pán pomazal,
poslal ma hlásať radosť ubitým,
obviazať zlomených srdcom,
zajatcom ohlásiť slobodu
a spútaným oslobodenie.
- ² Ohlásiť rok Pánovej milosti
a deň pomsty nášho Boha
na potešenie všetkých zarmútených,
- ³ aby som dal zarmúteným Siona,
aby som im dal veniec miesto popola,
olej plesania namiesto smútku,
rícho radosti miesto sklesnutého ducha.
I budú sa volať Duby spravodlivosti,
Štep Pána na ozdobu.

Obnova a odmena

- 4 Vybudujú odveké sutiny,
zrúcaniny predkov postavia,
obnovia spustošené mestá,
trosky od pokolenia do pokolenia.
- 5 I vstanú cudzinci,
budú pásť vaše stáda,
cudzí synovia vám budú
roľníkmi a vinohradníkmi.
- 6 Vy však sa budete volať kňazmi Pána,
služobníkmi nášho Boha vás budú nazývať,
bohatstvo národov budete požívať
a ich nádherou sa budete chváliť.
- 7 Pre vašu dvojnásobnú hanbu a potupu
budú plesať nad svojím údelom,
preto budú dvojnásobne vládnuť vo svojej krajine,
dostane sa im večnej radosti.
- 8 Lebo ja, Pán, milujem právo,
nenávidím zločinnú lúpež;
dám im verne ich odmenu
a uzavriem s nimi večnú zmluvu.
- 9 Známy bude ich rod v národe
a ich potomstvo medzi kmeňmi;
všetci, čo ich uvidia, spoznajú ich,
že sú pokolením, ktoré požehnal Pán.

Jasot národa

- 10 S jasotom sa chcem tešiť v Pánovi,
duša mi zaplesá v mojom Bohu,
pretože ma zaodial rúchom spásy,
plášťom spravodlivosti ma zahalil
ako ženícha, čo chystá veniec,
ako mladuchu, okrášlenú skvostmi.
- 11 Lebo ako zem plodí svoje rastliny
a ako záhrada dáva vyklíčiť svojmu semenu,
tak Pán, Jahve, dá vyklíčiť spásu
a chvále pred všetkými národmi.

E. Spása sa blíži hl. 62

Iz62

Prijatí na milosť

- LXII.** ¹ Kvôli Sionu neumlknem
a kvôli Jeruzalemu neutíchnem,
kým nevyjde ako žiara jeho právo
a jeho spása nevzblčí sťa fakľa.
- ² Národy uvidia tvoju spravodlivosť
a všetci králi tvoju slávu;

i budeš sa volať novým menom,
ktoré ti určia Pánove ústa.
3 Budeš ozdobnou korunou v Pánovej ruke,
kráľovským vencom v ruke svojho Boha.
4 Už ťa nebudú volať Opustená
a tvoju krajinu nebudú volať Spustošená,
lebo teba budú nazývať Mám v nej záľubu
a tvoju krajinu Vydatá,
veď sa zaľúbilo v tebe Pánovi
a tvoja krajina dostane manžela.
5 Ako si vezme mladík pannu,
tak si ťa vezme tvoj staviteľ,
a ako sa teší ženích neveste,
tešiť sa bude tvoj Boh.

Strážcovia upomínajú

6 Na tvojich múroch, Jeruzalem,
ustanovil som strážcov:
celý deň a celú noc
nikdy nech nemlčia!
Vy, ktorí upomínate Pána,
nesmiete mať pokoja!
7 Nedajte mu pokoja,
kým nepostaví, kým neurobí
Jeruzalem ozdobou na zemi!
8 Pán prisahal na svoju pravicu
a na svoje mocné rameno:
„Iste nedám viac tvoje obilie
tvojim nepriateľom za pokrm,
ani cudzinci nebudú piť tvoj mušt,
pre ktorý si sa ty namáhal.
9 Len tí, čo zbierali, budú ho jesť
a budú chváliť Pána,
len tí, čo ho oberali, budú ho piť
v nádvorách mojej svätyne.“

Spása prichádza

10 Prejdite, prejdite cez brány,
chystajte cestu pre ľud,
rovnajte, rovnajte chodník,
vyzbierajte skaly,
vztýčte zástavu k národom!
11 Hľa, Pán oznamuje
až do končín zeme:
„Povedzte dcére Siona:
Hľa, prichádza tvoja spása.
Jeho odmena je s ním
a jeho odplata pred ním.
12 A budú ich volať Svätý ľud,

Pánovi vykúpení.
Ty sa však budeš zvať Hľadané,
Mesto neopustené.“

F. Víťaz, Pán, pošliapal národy 63,1-6

Iz63

LXIII. ¹ „Kto je to, čo prichádza z Edomu,
z Bozry v odeve červenom,
ten, čo sa skvie vo svojom rúchu,
vykračuje v plnej sile?“
„Ja som, ktorý hlásam pravdu,
mocný na spásu.“
² „Prečo je tvoja šata červená
a tvoje rúcho ako šliapača v lise?“
³ „Lis som šliapal sám
a z národov nebol nik pri mne.
Pošliapal som ich vo svojom hneve,
zdrvil som ich vo svojej prchlivosti,
nuž striekala ich vlaha na môj šat
a celé rúcho som si poškvnil.
⁴ Lebo som mal deň pomsty na mysli,
a prišiel rok môjho vykúpenia.
⁵ Obzeral som sa, ale pomocníka nebolo,
díval som sa, nebolo však toho, kto by ma podporil;
vtedy mi bolo pomocníkom moje rameno
a podporila ma moja prchivosť,
⁶ že som šliapal národy vo svojom hneve,
opojil som ich svojou prchivosťou
a vylial som na zem ich vlahu.“

G. Modlitba proroka 63, - 64,12

Spomienka na minulosť

⁷ Milosrdenstvo Pánovo chcem hlásať,
Pánovu chvályhodnosť,
pre všetko, čo nám Pán urobil,
pre veľkú dobrotu k domu Izraela,
čo im preukázal vo svojom zľutovaní
a v množstve svojej milosti.
⁸ Veď povedal: „Je to predsa môj ľud,
synovia, ktorí nesklamú! -
a stal sa im spasiteľom
⁹ vo všetkom ich súžení.
Nie posol ani anjel,
ale vyslobodil ich sám.
Vo svojej láske a útrpnosti

ich sám vykúpil,
zdvihol ich a nosil ich
po všetky dávne dni.
10 Ale oni sa búrili a zarmucovali
jeho ducha svätého;
preto sa im zmenil na nepriateľa,
a sám bojoval proti nim.
11 Spomenul si však na dávne dni,
na Mojžiša a jeho ľud:
„Kde je ten, ktorý vyviedol z mora
pastiera svojho stáda?
Kde je, ktorý vložil doň
svojho ducha svätého,
12 čo za pravicu viedol Mojžiša
svojím velebným ramenom,
čo rozdvojil vody pred nimi,
aby si urobil večné meno,
13 čo ich viedol hlbunami
ako koňa púšťou bez potknutia?
14 Ako statok, čo zostupuje dolinou,
tak ho viedol Pánov duch.“
Tak si viedol svoj ľud,
aby si urobil slávnym svoje meno.

Prosba o Božie milosrdenstvo

15 Pozri sa z neba a hľad'
z príbytku svojej svätosti a veleby.
Kde je tvoja horlivosť a tvoja moc?
Hnutie tvojej lásky a tvoje zmilovanie
(sú zdržanlivé ku mne)?
Veď ty si náš otec,
16 lebo Abrahám o nás nevie
a Izrael nás nepozná!
Ty, Pane, si náš otec,
máš meno: vykupiteľ náš pradávny.
17 Prečo nás, Pane, odkláňaš od svojich ciest,
zatvrduješ nám srdce na bázeň voči tebe?
Vráť sa kvôli svojim sluhom,
kvôli kmeňom svojho dedičstva.
18 Ako maličkosť zvládli tvoj svätý ľud,
naši nepriatelia ti pošliapali svätyňu.
19 Sme ako tí, nad ktorými dávno nevládneš,
nad ktorými sa nevzýva tvoje meno.

Túžobná prosba

Kiež by si prelomil nebesá a zostúpil,
vrchy by sa triasli pred tvou tvárou.

LXIV. ¹ Ako keď oheň páli raždie
 a voda vrie od ohňa,
 aby si dal modloslužobníkom svoje meno znáť,
 nech sa trasú pred tvou tvárou (ich) národy.
² Keď si robil divy, zostúpil si, hoc sme nečakali,
 pred tvou tvárou sa triasli vrchy.
³ Od večnosti nepočuli, neslychali,
 oko nevidelo okrem teba Boha,
 ktorý by sa zastal tých, čo v neho dúfajú.
⁴ Ideš v ústrety tomu,
 čo s radosťou robí spravodlivo,
 teba na tvojich cestách spomína.

Prosba o odpustenie

Hľa, ty si sa hneval - a my sme hrešili,
 boli sme stále v tom. Či budeme spasení?
⁵ Všetci sme boli ako poškrvnení,
 s'á skrvavená šata bola všetka naša spravodlivosť
 a zvädli sme ako lístie,
 naše hriechy nás uniesli s'á vietor.
⁶ Nebolo toho, kto by vzýval tvoje meno,
 kto by sa vzbudil a chopil sa teba,
 lebo si schoval pred nami svoju tvár,
 oddal si nás moci našich hriechov.
⁷ Teraz však, Pane, ty si náš otec,
 my sme len hlina a ty si náš tvorca,
 všetci sme dielom tvojich rúk.
⁸ Nehnevaj sa, Pane, tak veľmi
 a nespomínaj na hriech naveky;
 hľa, pozri, my všetci sme tvoj ľud.
⁹ Tvoje sväté mestá ostali púšťou,
 Sion sa stal púšťou,
 Jeruzalem sa stal pustatinou.
¹⁰ Náš svätý a nádherný chrám,
 kde ťa chválievali naši otcovia,
 stal sa korisťou ohňa;
 všetko, čo nám bolo drahé,
 ostalo zboreniskom.
¹¹ Či sa zdržíš po tom všetkom, Pane?
 Budeš mlčať a tak veľmi nás pokoríš?

H. Osud dobrých a zlých hl. 65

Nie Pán, ale národ sa vzdáva

LXV. ¹ „Hľadali ma tí, čo sa nepýtali,
našli ma tí, čo nehľadali.
Vravel som: „Hľa, tu som, tu som!“
národu, čo nevzýval moje meno.
2 Vystieral som ruky celý deň
ku vzdorovitému ľudu,
čo kráčaľ cestou nedobrou
za svojimi predstavami,
3 k ľuďom, čo ma stále popudzujú
do tváre.
Ktorí obetujú v záhradách
a na tehlách pália kadidlo,
4 čo vysedávajú v hrobkách
a nocujú v jaskyniach,
jedávajú mäso bravčové
a nečisté kúsky sú v ich nádobách.
5 Čo hovoria: „Ostaň tam,
neblíž sa ku mne, lebo som ti svätý.“
Títo sú mi dymom v nose,
ohňom, čo horí celý deň.
6 Hľa, je napísané predo mnou:
Nebudem mlčať, kým som neodplatil.
7 Ale odplatím im do lona ich hriechy
a zároveň hriechy ich otcov, hovorí Pán;
ktorí pálili kadidlo na vrchoch
a zlorečili mi na kopcoch;
nameriam im do lona za ich dávne skutky:“

Odmena dobrých

8 Toto hovorí Pán:
„Ako keď sa nájde mušť na strapci
a povie sa: „Neznič to,
lebo je v ňom požehnanie!“,
tak urobím kvôli svojim sluhom,
aby nebolo všetko zničené.
9 Vyvediem z Jakuba potomstvo
a z Júdu vládcu svojich vrchov,
budú tam vládnuť moji vyvolení
a moji sluhovia tam budú bývať.
10 Sáron bude košariskom stáda
a dolina Achor ležiskom dobytky
pre môj ľud, ktorý ma hľadal.

Trest hriešnikov

11 Vy však, čo ste opustili Pána,
čo ste zabudli na môj svätý vrch,
čo ste, prestierali stôl pre Gada
a naplňali nápoj Ménimu,
12 určím vás pod meč,

všetci sa zhrbíte na popravu,
lebo som volal, a neodpovedali ste,
hovoriť som, a nepočúvali ste,
lež robili ste, čo je v mojich očiach zlé,
a vyvolili ste si, čo som nechcel.“
13 Preto Pán, Jahve, hovorí takto:
„Hľa, moji sluhovia budú jesť
ale vy budete hladovať,
14 hľa, moji sluhovia budú piť,
ale vy budete žízniť,
hľa, moji sluhovia sa budú radovať,
a vy sa budete hanbiť,
hľa, moji sluhovia budú plesať
od blaženosti srdca,
vy však budete volať
od žalosti srdca
a kvíliť budete zlomeným duchom.
15 A zanecháte svoje meno
ako kliatbu mojím vyvoleným:
Pán, Jahve, ťa usmrťí,
ale svojich sluhov nazve iným menom.
16 Kto sa bude žehnať na zemi,
bude sa žehnať verným Bohom
a kto bude prisahať na zemi,
bude prisahať na verného Boha,
lebo budú zabudnuté dávne úzkosti,
áno, budú skryté pred mojím zrakom.

Nové nebo a nová zem

17 Lebo hľa, ja stvorím nové nebo a novú zem
a na predošlé sa nebude spomínať,
ani na myseľ neprídu,
18 ale tešte sa a plesajte večne
nad tým, čo som stvoril,
lebo hľa, ja stvorím Jeruzalem na plesanie
a jeho ľud na radosť!
19 Plesám nad Jeruzalemom,
teším sa svojmu ľudu
a už v ňom nebude počuť
hlas plaču a hlas volania.
20 Nebude tam už párdňové dieťa
ani stavec, ktorý nedoplní svoj vek,
ale mladík zomrie storočný
a hriešnik ako storočný bude prekliaty.
21 Budú stavať domy a bývať,
budú sadiť vinice a jesť ich plod.
22 Nepostavia, aby iný býval,
nezasadia, aby iný jedol,
lebo ako vek stromu

bude vek môjho ľudu
a prácu svojich rúk
užijú moji vyvolení.
23 Nebudú sa nadarmo ustávať
a nebudú robiť pre hrôzu,
veď sú požehnaný rod Pána
a s nimi aj ich potomstvo.
24 Prv, než budú volať, ja odpoviem,
ešte len budú vravieť a ja ich vyslyším.
25 Vlk a baránok budú sa pásť ako jeden
a lev s'á vól bude žrať slamu;
a had? - prach mu bude pokrmom...
Nebudú škodiť a nebudú ničiť
na celom mojom svätom pahorku,“
hovorí Pán.

Posledná prorokova reč hl. 66

Iz66

Boh žiada zbožnosť a pokoru

LXVI. ¹ Toto hovorí Pán:
„Nebesá sú mojím trónom
a zem podnožou mojich nôh.
Aký je to dom, čo mi postavíte?
Aké miesto pre môj odpočinok?
2 Veď toto všetko spravila moja ruka
i stalo sa to všetko - hovorí Pán.
A na takéhoto zhliadnem:
na pokorného a zroneného duchom
a ktorý sa trasie pred mojimi slovami.
3 Kto poráža vola - zabije človeka,
kto poráža ovcu - škrtí psa,
kto obetuje pokrm - krv bravčovou,
kto páli tymian - žehná modlu.
Keď si oni volia vlastné chodníky
4 a v ich oškľivostiach sa im kochá duša,
nuž aj ja si zvolím ich nešťastie
a privediem na nich ich hrôzy,
pretože som volal, no neodpovedal nik,
hovoril som, ale nepočúvali;
robili, čo je zlé v mojich očiach,
a to, čo som nechcel, si vybrali.“

Sion sa zázračne zaľudní

5 Počujte slovo Pánovo,
ktorí sa trasiete pred jeho slovom:
Vaši bratia, čo vás nenávidia,
čo vás odstrkujú pre moje meno, vravia:

„Nechže sa oslávi Pán,
nech vidíme vašu radosť!
Oni však budú zahanbení.
6 Čuj! - hrmot z mesta!
Čuj! - hlas Pána z chrámu,
čo spláca odplatu svojim nepriateľom.
7 Porodila prv, než kvílila,
prv, než ju obklúčili bôle,
porodila chlapca.
8 Kto takéto počul?
Kto podobné videl?
Či sa zem zrodí v jeden deň?
Či sa národ narodí jedným razom?
Že rodil, aj porodil
Sion svojich synov?
9 „Či ja otvorím život a rodiť nedám?
Alebo ja, ktorý dám rodiť, uzavriem?“ -
hovori tvoj Boh.

Osud dobrých a zlých

10 Tešte sa s Jeruzalemom
a plesajte nad ním,
všetci jeho milovníci,
radujte sa s ním, radujte sa
všetci, čo ste nad ním trúchlili.
11 Aby ste sali a nasýtili sa
z prs jeho útechy,
aby ste sfkali a požívali
z plnosti jeho slávy.
12 Lebo toto hovorí Pán:
„Hľa ja prikloním k nemu pokoj ako riekou
a slávu národov ako rozvodnený potok.
Budete sať, v lone vás budú varovať
a na kolenách vás budú láskat’.
13 Ako keď niekoho teší matka,
tak vás budem ja tešiť
a v Jeruzaleme sa potešíte.
14 Keď to uvidíte, zaraduje sa vám srdce,
kosti vám vypučia ako zeleň
a Pánova ruka sa dá poznať jeho sluhom,
ale zúriť bude proti nepriateľom.

Súd a spása národov

15 Lebo, hľa, Pán príde v ohni
a jeho vozy sú ako búrka,
aby priviedol v zápale svoj hnev
a svoju hrôzu v plameňoch ohňa.
16 Lebo ohňom bude súdiť Pán
a svojím mečom každé telo

a bude veľa tých, čo Pán porazí.

¹⁷ Tí, čo sa očisťujú v záhradách za kýmisi v prostriedku, ktorí jedia bravčové mäso a oškľivosť a myši, všetci spolu zahynú - hovorí Pán. ¹⁸ Ja však (poznám) ich skutky a myšlienky. Prídem zhromaždiť všetky národy a všetky reči; prídu a uvidia moju slávu. ¹⁹ Urobím na nich znamenie a pošlem z nich zachránencov k národom Taršišu, Púlu a Lúdu, ktorí naťahujú kušu, k Tubalu, Javanu, k ďalekým ostrovom, ktoré nepočuli chýr o mne a nevideli moju slávu; i budú ohlasovať medzi národmi moju slávu. ²⁰ A privedú všetkých vašich bratov spomedzi všetkých národov ako obeť pre Pána na koňoch, vozoch, nosidlách, muliciach a ťavách na môj svätý vrch do Jeruzalema - hovorí Pán - tak ako prinášajú synovia Izraela obeť v čistej nádobe do Pánovho domu. ²¹ A aj z nich si vezmem za kňazov a levitov - hovorí Pán. ²² Lebo ako budú trvalými predo mnou nové nebesá a nová zem, ktoré stvorím - hovorí Pán - tak bude trvalé vaše potomstvo a vaše meno ²³ a každý mesiac v novmesiaci a každý týždeň v sobotu príde sa každé telo klaňať pred moju tvár - hovorí Pán.

²⁴ I vyjdú a hľadieť budú na mŕtvolu mužov, čo odpadli odo mňa. Áno, ich červík neumiera a ich oheň nevyhasne. A budú hrôzou pre každé telo.“

KNIHA PROROKA JEREMIÁŠA

Úvod hl. 1

Jer1

I. Nadpis knihy. - ¹ Reči Jeremiáša, syna Helkiášovho, spomedzi kňazov, ktorí boli v Anatote, v Benjamínovej krajine. ² Pán hovoril k nemu v dňoch júdskeho kráľa Joziáša, syna Amonovho, v trinástom roku jeho panovania, ³ aj v dňoch júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, až do konca jedenásteho roku júdskeho kráľa Sedekiáša, syna Joziášovho, až po presídlenie Jeruzalema v piatom mesiaci.

Povolanie za proroka. - ⁴ Pán prehovoril ku mne takto:

⁵ „Skôr, než som ťa utvoril v matkinom živote, poznal som ťa, skôr, než si vyšiel z lona, zasvätil som ťa, za proroka pre pohanov som ťa ustanovil.“

⁶ I povedal som: „Ach, Pane, veď neviem hovoriť, mladučký som.“ ⁷ Ale Pán mi riekol:

„Nehovor: „Mladučký som,“
lebo pôjdeš všade, kde ťa pošlem,
a povieš všetko, čo ti prikážem.

⁸ Neboj sa ich, veď ja som s tebou,
aby som ťa vyslobodil! - hovorí Pán.

⁹ Vtedy vystrel Pán ruku a dotkol sa mi úst. A Pán mi riekol:

10 „Hľa, vložil som svoje slová do tvojich úst!
Pozri, postavil som ťa dnes
nad národy a nad kráľovstvá,
aby si vytrhával a rúcal,
nivočil a pustošil,
aby si budoval a sadiť.“

Prút mandľovníka. - ¹¹ Pán sa ma pýtal toto; „Čo vidíš, Jeremiáš?“
Odpovedal som: „Vidím prút mandľovníka.“ ¹² A Pán mi povedal: „Dobre si videl,
pretože budem bedliť na svoje slovo a splním ho.“

Kypiaci hrniec. - ¹³ Pán sa ma pýtal po druhý raz toto: „Čo vidíš?“ Odpovedal
som: „Vidím kypiaci hrniec a jeho ústie je od severu.“ ¹⁴ Nato mi Pán povedal:

15 „Od severu kypí nešťastie
na všetkých obyvateľov krajiny.
Bo hľa, ja zavolám všetky kmene
kráľovstiev severu - hovorí Pán.
Prídu a každý postaví svoj trón
pred vchodom do brán Jeruzalema
proti všetkým jeho múrom vôkol
a proti všetkým júdskym mestám.
16 I prerokujem s nimi svoj spor
pre všetku ich zlobu, že ma opustili,
že okiadzali cudzích bohov
a klaňali sa dielu svojich rúk.“

Povzbudenie proroka

17 „Ale ty si opáš bedrá,
povstaň a rozpovedz im
všetko, čo som ti prikázal!
Nemaj pred nimi strach,
aby som ťa nimi nenastrašil!
18 A ja, hľa, urobil som ťa dnes
opevneným mestom, železným stĺpom
a kovovým múrom proti celej krajine,
proti kráľom Júdska a jeho kniežatám,
proti jeho kňazom a ľudu krajiny.
19 Budú s tebou zápasiť, ale nepremôžu ťa,
lebo s tebou som ja - hovorí Pán,
aby som ťa vyslobodil.“

Proroctvá z čias kráľa Joziáša hl. 2 - 6 Nevernosť Izraela

Jer2

Sľubný začiatok

II. ¹ Pán prehovoril ku mne takto:

2 „Chod' a volaj do uší Jeruzalema:
Toto hovorí Pán:
Spomínam na milotu tvojej mladosti,
na lásku tvojich zásnub,
keď si ma nasledoval na pustatine,
v nezasiatej krajine.
3 Izrael bol svätým Pánovým,
prvotinami jeho úrody,
tí, čo z neho jedli, odtrpeli si to všetci,
dopadlo na nich nešťastie“ -
hovorí Pán.

Vierolomnosť

4 Čujte slovo Pánovo, dom Jakubov
a všetky rodiny Izraelovho domu!
5 Toto hovorí Pán:
„Akú nepravosť našli na mne vaši otcovia,
že sa vzdialili odo mňa,
išli za márnosťou a márnymi sa stali?
6 A nehovorili: „Kdeže je Pán,
ktorý nás vyviedol z egyptskej krajiny,
ktorý nás vodil pustatinou,
krajinou pustou a hrbol'atou,
krajinou suchou a temnou,
krajinou, ktorou neprejde nikto
a ani človečik v nej nebýva?“
7 A voviedol som vás do krajiny sadov,
aby ste požívali jej plod a jej dobro.
Vy ste však prišli a sprznili moju zem
a moje dedičstvo ste spravili odporným:
8 Kňazi nevraveli: „Kdeže je Pán?“
Tí, čo chápu Zákon, ma nepoznali
a pastieri sa mi spreneverili,
proroci veštili menom Bála
a za bezmocnými bôžikmi chodili.
9 Preto sa ešte budem pravotiť s vami
- hovorí Pán -
i s vašimi detnými deťmi sa budem pravotiť.

Veľkosť viny

10 Len choďte na ostrovy Kitejcov a pozrite,
pošlite do Kedaru a uvážte dôkladne,
pozrite, či sa stalo čosi také!
11 Ak si národ zmenil bohov
- nuž to ani nie sú bohovia!
Môj národ však zamenil svoju slávu
za čosi bezvládne.
12 Zdeste sa nad tým, nebesá,
zhrozte sa veľmi, preveľmi,

13 hovorí Pán.
Ved' dvoch ziel sa dopustil môj ľud:
mňa opustili, prameň živých vôd,
aby si vykopali popraskané cisterny,
ktoré vodu udržať nemôžu.

Národ škodil len sebe

14 Či je Izrael otrokom?
Či je sluhom, narodeným v dome?
Prečože sa stal korisťou?
15 Levy nad ním revali,
pozdvihovali svoj hlas,
jeho pôdu obrátili na púšť;
mestá mu vyhoreli, nik nebýva v nich.
16 I synovia Nofu a Tafnesu
ť'a vypásli až po temä.
17 Či ti to nezapríčinil
odpad od Pána, tvojho Boha,
keď ť'a viedol po ceste?
18 Teraz však, čo chceš na ceste do Egypta,
aby si pil vody Nílu?
A čo chceš na ceste do Asýrska,
aby si pil vody Eufratu?
19 Tvoj zločin ť'a stresce,
skárajú ť'a tvoje nevernosti.
Nuž vedz a vid', aké je zlé a trpké,
že si opustil Pána, svojho Boha,
že si nemal bázeň predou,
hovorí Pán, Jahve zástupov.

Modloslužba

20 Ved' od pradávna si zlámal svoje jarmo,
roztrhal si svoje putá
a povedal si: „Nebudem otročiť!“
A na každom vyvýšenom kopci
a pod každým zeleným stromom
si sa rozvaľoval v smilstve.
21 Ja som ť'a však zasadil sť'a vinič šľachtený,
ako samé pravé semä.
Ako si sa mi zmenil!
Vinič spotvorený, cudzí!
22 I keby si sa obmyl sodíkom
a lúhom by si plytval,
škvrou bude tvoj zločin predou,
hovorí Pán, Jahve.
23 Ako len vravíš: „Nepošpinil som sa,
za Bálom som sa nevláčil.“
Hľad' na svoju púť v údolí,
poznaj, čo si urobil,

24 ty, ľahká ľava, čo strečkuje po ceste,
oslica divá, naučená na púšť,
čo v roztúženosti chmáta vzduch;
ktože jej chlipnosť ukojí?
Kto ju hľadá, neunaví sa,
nájde ju v jej mesiaci.
25 Chráň si nohy pred nahotou
a svoj gágor pred smädom!
Lež povedala si: „Darmo je! Nie!
Veď milujem cudzincov
a budem chodiť za nimi!“

Následky modľárstva

26 Ako sa hanbí prichytený zlodej,
tak sa hanbí dom Izraelov,
oni, ich králi a kniežatá,
aj ich kňazi a proroci.
27 Drevu hovoria: „Ty si môj otec“
a kameňu: „Ty si ma zrodil.“
Ku mne si obrátili šiju, nie tvár,
ak ich však stihne bieda, volajú:
„Povstaň a zachráň nás!“
28 Nuž kde máš bohov, čo si si narobil?
Nech vstanú, či ťa v biede zachránia?
Veď koľko máš miest,
toľko máš aj bohov, Júda!
29 Prečo sa pravotíte so mnou?
Spreneverili ste sa mi všetci,
hovorí Pán.
30 Nadarmo som bil vašich synov,
neprijali výstrahu,
váš meč hltal vašich prorokov
ako pustošiaci lev.“
31 Ste vy pokolenie! Pozorujte slovo Pánovo:
„Či som púšťou Izraelovi?
Či krajinou temnôt?
Prečo vravíš, ľud môj: „Vzbúrili sme sa,
viac nepôjdeme k tebe!“?
32 Či panna zabudne na svoj skvost,
nevesta na svoj opasok?
Môj ľud však na mňa zabudol
od nespočetných dní.
33 Ale si len upravuješ cestičky
na vysliedenie lásky!
Preto si aj na zločiny
privykol svoje cesty.
34 Ešte i na lemoch ti objavili
krv našich biednych, nevinných:
nepristihol si ich pri vlámaní

ale pri terebintách.
35 A hovoríš: „Veď som nevinný,
hej, jeho hnev sa odo mňa odvrátil.“
Hľa, tu som, posúdim ťa,
pretože vravíš: „Nezhrešil som.“
36 Čože sa tak veľmi ponáhľaš
zmeniť si cestu?
Aj s Egyptom pohoríš
ako si pohorel s Asýrskom.
37 Aj odiaľ budeš vychádzať
že budeš ruky držať nad hlavou,
lebo Pán odvrhol tvoje opory,
úspech s nimi mať nebudeš.

Jer3

Obrátenie ešte možné

III. ¹ (Hovorí:) Keď muž prepustí ženu
a ona odíde od neho
a oddá sa inému mužovi,
či sa ešte vráti k nej?
Či nie je takáto žena celkom sprznená?
Nuž ty si smilnil s mnohými priateľmi
a máš sa vrátiť ku mne? - hovorí Pán.
2 Pozdvihni oči na hole a pozri,
kde ťa poškvrnili!
Vysedával si im na cestách
ako Arab na pustatine.
Tak si znesvätil zem
smilstvami a svojimi zločinmi.
3 Preto prestala prška
a nebolo neskorého dažďa.
Lenže ty si mal čelo s' a neviestka,
nehanbil si sa.
4 Všetkým, teraz voláš ku mne: „Otče,
si mi priateľom z mladosti!
5 Či sa večne budeš mrziť?
Bez konca budeš prechovávať hnev?“
Tak hovoríš, ale robíš zle,
koľko len vládzeš.“

Hriech Izraela a Júdu. - ⁶ Pán mi povedal v dňoch kráľa Joziáša: „Videl si, čo robila odpadlica Izrael? Chodila na všetky vyššie vrchy a pod každý zelený strom a tam smilnila. ⁷ Myslel som si: Až toto všetko popácha, vráti sa ku mne, ale nevrátila sa. I videla to nevernica, jej sestra, Júda, ⁸ videla, že som odohnal odpadlicu, Izrael, práve preto, že cudzoložila, a dal som jej priepustný list, ale nevernica, Júda, jej sestra, sa nebála, lež išla a smilnila aj ona. ⁹ A svojím krikľavým smilstvom poškvrnila zem, cudzoložila s kameňom a drevom. ¹⁰ Hej, jej sestra nevernica sa ani

napriek tomuto všetkému nevrátila ku mne z celého svojho srdca, ale iba zdanlivo, hovorí Pán.

¹¹ Pán mi povedal:

„Spravodlivejšia je odpadlica Izrael
než nevernica Júda.

Obrátenie Izraela

¹² Chod'že, volaj tieto slová k severu a vrav:
Vráť sa, odpadlica Izrael, hovorí Pán,
nebude sa mi na vás mračiť tvár,
veď som milosrdný, hovorí Pán. -
Nebudem sa hnevať naveky.

¹³ Len uznaj svoj hriech,
že si bola nevernou Pánovi, svojmu Bohu,
že si blúdila po cestách za cudzincami
pod každým stromom zeleným,
ale na môj hlas si nepočúvala,
hovorí Pán.

Obrátenie Júdu. Spása mesiášska

¹⁴ Vráťte sa, odbojní synovia - hovorí Pán,
veď ja som vašim manželom!
Nuž vezmem vás: jediného z mesta
a dvoch z pokolenia
a zavediem vás na Sion.

¹⁵ I dám vám pastierov podľa svojho srdca,
budú vás vodiť dôvtipom a múdrosťou.

¹⁶ A keď sa rozmnožíte
a budete plodní v krajine,
v tých dňoch - hovorí Pán -
nebudú viac hovoriť:
„Archa Pánovej zmluvy,“
ani im na myseľ nepríde,
nebudú na ňu spomínať ani ľutovať,
ani ju nezhotovia viac.

¹⁷ V tom čase sa Jeruzalem bude volať
trónom Pánovým
a zídu sa k nemu všetky národy,
k Pánovmu menu do Jeruzalema;
a už viac nepôjdu
za hriešnou tvrdosťou svojho srdca.

¹⁸ V ten deň pôjde Júdov dom
k domu Izraelovmu
a prídu spolu zo severnej krajiny
do krajiny, ktorú som dal vašim otcom.

Nevďak Izraela

19 Ja som však povedal:
Akože ťa pripočítam k synom
a dám tí rozkošnú krajinu,
najskvostnejšie dedičstvo medzi národmi?
A povedal som: Budeš ma volať: „Otec môj“
a neodstúpiš odo mňa.
20 Ako sa spreneverí žena priateľovi,
tak ste sa mi spreneverili, dom Izraelov,“
hovorí Pán.

Vyznanie viny

21 Čuj! Na holiach počuť plač,
nárek synov Izraela,
lebo si pokrivali cesty,
zabudli na Pána, svojho Boha.
22 „Vráťte sa, odbojní synovia,
vyliečim vašu spurnosť.“
„Pozri, my prichádzame k tebe,
veď ty si Pán, náš Boh!
23 Ozaj klamom sú kopce
i lomoz vrchov.
Len v Pánovi, našom Bohu,
je spása Izraela.
24 A „Hanba“ pohltila mozole našich otcov
(od našej mladosti),
ich ovce a dobytok,
ich synov a dcéry.
25 Preto ležíme vo svojej hanbe
a zakrýva nás naša potupa;
veď sme zhrešili proti Pánovi, svojmu Bohu,
my i naši otcovia
od svojej mladosti až po dnešný deň;
nepočúvali sme hlas Pána, svojho Boha.“

Jer4

Omilostenie

IV. ¹ Ak sa obrátiš, Izrael, hovorí Pán,
vráť sa ku mne!
A ak odstrániš spredu mňa svoje ohavy,
nebudeš viac blúdiť.
2 Vtedy budeš prisahať: „Ako žije Pán!“
poctivo, pravdivo a spravodlivo.“
V ňom sa budú žehnať národy
a v ňom sa budú chváliť.
3 Lebo takto hovorí Pán mužom Júdska a Jeruzalema:
„Preorte si úhor
a nesejte do trnia!

4 Obrežte sa Pánovi,
odstráňte predkožku svojho srdca,
mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema,
ináč vyšľahne sťa plameň môj hnev
a bude horieť neuhasiteľne
pre zlobu vašich skutkov.

Pohroma vojny

5 Oznámte v Júdsku,
rozhláste v Jeruzaleme a povedzte,
zahlahoľte v krajine na trúby,
volajte naplno a hovorte:
„Zrazte sa, pôjdeme do opevnených miest!“
6 Hore so zástavou, na Sion,
utekajte a nezastavujte sa!
Lebo od severu privediem nešťastie
a dôkladné zrútenie.

7 Vystúpil lev zo svojej húštiny,
vyrazil ničiteľ národov,
vyšiel zo svojho ležiska,
aby z tvojej krajiny urobil púšť.
Vypáli ti mestá,
že v nich neostane ani duše.
8 Preto sa odejte vrecovinou,
nariekajte a kvíľte,
lebo blčiaci hnev Pánov
neodstúpi od nás.

9 I stane sa v ten deň - hovorí Pán,
zmizne srdnatosť kráľa
a srdnatosť kniežat,
střpnu kňazi
a zdesia sa proroci.“
10 A budú hovoriť: „Ach, Pane, Jahve,
veru si sklamal tento ľud
a Jeruzalem, keď si vravel:
„Budete mať pokoj;“
a hľa, meč vniká až do duše.“

11 V tom čase budú hovoriť o tomto ľude a o Jeruzaleme:
„Horúci vietor hôľ
púšťou (sa rúti) na dcéru môjho ľudu,
nie aby vial a nie aby čistil.
12 Zúrivy vietor mi prichádza odtiaľ:
teraz aj ja vyhlásim nad nimi svoj súd.“

13 Hľa, dvíha sa ako oblaky,
jeho vozy sú sťa víchrica,

jeho kone sú rýchlejšie od orlov.
Beda nám, sme zničení!
14 Očisť si, Jeruzalem, srdce od zloby,
aby si sa zachránil;
dokiaľže budú bývať u teba
tvoje zločinné myšlienky?
15 Ved' čuj! Z Danu oznamujú
a hlásia nešťastie z vrchov Efraimu.
16 Oznamujte národom: „Hľa, tu sú!“
Hláste Jeruzalemu:
„Obliehači prichádzajú z ďalekej krajiny,
dvíhajú svoj hlas proti mestám Júdska.
17 Obkľučujú ho sť a poľní hájníci,
pretože mi vzdoroval,“ hovorí Pán.
18 Tvoje cestičky a tvoje skutky
ti to narobili.
Je to pre tvoj hriech, že je to trpké,
že ti to preniká až k srdcu.

19 Vnútro moje, vnútro moje, hyniem!
Steny môjho srdca!
Srdce sa mi búri,
nebudem mlčať,
ved' duša mi začula hlas trúby,
lomos vojnový.
20 Skaza za skazou praská,
ved' hynie celá krajina,
v okamihu hynú moje stany,
podchvíľou moje šiatre.
21 Dokedy budem vidieť zástavu,
počúvať zvuky trúby?

22 „Ved' môj ľud je prihlúpy,
nepoznáva mňa;
sú to sprostí synovia,
pochopenia nemajú;
sú múdri na zločin,
a dobro robiť nevedia.“

23 Videl som zem: hľa, pustá je a prázdna;
a nebesá: ich svetla nebolo.
24 Videl som vrchy: hľa, triasli sa
a všetky pahorky sa knísali.
25 Videl som, hľa, nebolo človeka
a všetky vtáčky nebies uleteli.
26 Videl som, hľa, sad je púšťou
a všetky jeho mestá sa zrútili pred Pánom,
pred žiarom jeho hnevu.

27 Lebo toto hovorí Pán:
 „Spustošená bude celá krajina,
 ale celkom ju nezničím.
 28 Pre toto bude žialit' zem,
 tam hore sčernejú nebesá,
 lebo som povedal a rozhodol,
 neobanujem a neodstúpim od toho.“
 29 Pred krikom jazdcov a lukostrelcov
 celé mesto uteká,
 vnikli do húštin,
 vyliezli na bralá.
 Každé mesto je opustené,
 nebýva v nich ani človečik.

30 Čo budeš robiť ty, spustošená?
 Keď si purpur obliekaš,
 keď sa ozdobuješ skvostmi zlatými,
 keď si rozširuješ oči farbičkou:
 darmo sa krášliš,
 tvoji milovníci opovrhnuť tebou,
 budú ti siahať na život.
 31 Veď počujem s' a hlas rodičky,
 kvílenie ako prvôstky.
 Hlas dcéry Sionu!
 Stoná, rozkladá rukami:
 „Ach, beda mi!
 Duša mi klesá pred vrahmi.“

Trest je zaslúžený

Jer5

Skazenosť Jeruzalema

V⁵. ¹ „Pochod'te ulice Jeruzalema,
 pozerajte, vyzvedajte
 a hľadajte po jeho námestiach,
 či nájdete muža,
 čo koná spravodlivo
 a vyhľadáva pravdu,
 tak mu odpustím.
 2 A keď hovoria: „Ako žije Pán,“
 isteže prisahajú krivo.“
 3 Pane, či tvoje oči nehľadajú pravdu?
 Udrel si ich, ale necítili,
 znivočil si ich, odmietli výstrahu,
 tvár si zatvrdili väčšmi ako kameň,
 nechceli sa obrátiť.
 4 Ja však som povedal: „Sú to len bedári,
 prihlúpi, že nepoznajú cestu Pánovu,

5 spravodlivosť svojho Boha.
Zájdem si k veľkým, tým budem hovoriť,
veď tí poznajú cestu Pánovu,
spravodlivosť svojho Boha.“
Lenže tí podobne polámali jarmo,
roztrhali povrazy.

Spustošenie krajiny

6 Preto ich zrazí lev z lesa,
vlk púšte ich znivočí,
poza ich mestá striehne leopard,
ktokoľvek z nich vykročí, toho roztrhá,
pretože sa rozmnožili ich hriechy,
ich vzbury sú primocné.
7 „Ako ti to mám odpustiť?
Tvoji synovia ma opustili
a prisahali na nebohov.
Sýtil som ich, a cudzoložili,
v dome neviestky sa schádzali.
8 Bujnými, prekřmenými žrebcami sú,
každý erdží za ženou blížneho.
9 Či toto nemám navštíviť? - hovorí Pán.
Či na národe, ktorý je takýto,
nemá sa pomstiť moja duša?

Súd

10 Vylezte na jeho múry, nivočte,
ale nespustošte úplne!
Odstráňte jeho výhonky,
lebo tie nepatria Pánovi.
11 Veď spáchali proti mne velezradu
dom Izraelov a dom Júdov,“
hovorí Pán.
12 Popreli Pána, hovorili: „Nie on!
Nepríde na nás nešťastie,
neuzrieme meč a hlad.
13 Proroci sú však ako vzduch
a proroctva u nich niet,
nech sa im stane tak!“
14 Nuž takto hovorí Pán, Boh zástupov:
„Pretože hovoria takéto reči,
hľa, obrátim svoje slová
v tvojich ústach na oheň
a tento ľud na drevo a strávi ich.

Neznámy nepriateľ

15 Hľa, ja privediem národ zďaleka
proti vám, dom Izraelov,
hovorí Pán.

Je to národ vytrvalý,
národ pradávny,
národ, ktorého reč nepoznáš
a nerozumieš, čo hovorí.
16 Jeho tulec je sťa otvorený hrob,
hrdinovia sú všetci.
17 Vyje ti žatvu a chlieb,
vyje ti synov a dcéry,
vyje ti ovce a statok,
vyje ti hrozno a figy,
mečom tí zaujme opevnené mestá,
na ktoré si sa ty spoliehal.
18 Ale ani v tie dni (hovorí Pán) vás nezničím úplne.“

¹⁹ Akže sa spytujú: „Prečo nám Pán, náš Boh, urobil toto všetko,“ odpovedz im: „Ako ste opustili mňa a slúžili ste cudzím bohom vo svojej krajine, tak budete slúžiť cudzincom v cudzej krajine.“

Nerozumný a lakomý národ

20 Toto ohláste v Jakubovom dome
a u Júdu oznámte:
21 Počujte toto,
národ hlúpy a nechápavý,
ktorí majú oči, a nevidia,
aj uši, a nečujú.
22 Či sa nebojíte mňa? - hovorí Pán.
Či sa netrasiete predom mnou,
ktorý som piesok určil moru za breh
sťa hrádzu večnú, ktorú neprekročí?
Hoci sa vzpínajú, nezmôžu nič,
jeho vlny hučia, a predsa ho neprekročia.
23 Lenže tento národ má
srdce odbojné a vzdorovité,
odstúpili, odišli.
24 A nemysleli si v srdci:
„Bojmeže sa Pána, svojho Boha,
ktorý dá pršku, včasný dážď
a dážď neskorý v pravý čas
a týždne určené na žatvu
nám zachová.“
25 Vaše hriechy zmiatli toto,
vaše zločiny odd'ľujú od vás blaho.
26 Veď aj v mojom ľude nájdu sa zločinci,
striechnu sťa poľovníci zhrbení,
stavajú osídla na chytnie ľudí.
27 Sťa košina, plná vtáčat,
podvodu plné sú ich domy:
takto zmohutneli a zbohatli,
28 stučneli, stlští,

hriešne prekročili môj príkaz,
nezastanú sa pravoty siroty,
(jednako prospievajú)
a biednym neprisúdia právo.
29 Či toto nemám navštíviť?
- hovorí Pán.
Či na národe, ktorý je takýto,
nemá sa pomstiť moja duša?

Falošní proroci a kňazi

30 Hrôza a ošklivosť
šíri sa v krajine.
31 Proroci prorokujú klamstvo
a kňazi vládnu na vlastnú päť;
môj ľud však má toto rád.
Ale čo spravíte, keď tomu bude koniec?

Výstraha Jeruzalemu

Jer6

Nepriateľ sa blíži

VI. ¹ Utečte, synovia Benjamínovi,
z Jeruzalema preč!
V Tekue trúbte na trúbe,
nad Bet-Keremom zdvihnite zástavu!
Lebo od severu hrozí nešťastie
a veľké pustošenie.
2 Krásnu a rozmazanú
dcéru Siona zničím.
3 Prídu k nej pastieri so svojím stádom,
postavia vôkol nej stany
a každý vypasie svoj úsek.
4 „Chystajte proti nej boj!
Hor' sa, tiahnime cez poludnie!
Beda nám, veď skláňa sa deň
a večerné tiene sa predlžujú!
5 Hor' sa, tiahnime v noci
a spustošme jej paláce!
6 Lebo takto vraví Pán zástupov:
„Vytínajte stromy,
stavajte násyp proti Jeruzalemu.
Je mestom navštívenia:
je v ňom samé násilie.
7 Ako zo studne vyviera voda,
tak z neho vyviera zloba,
násilie a útlak počuť v ňom,
pred tvárou mám stále rany a jazvy.

8 Prijmiže výstrahu, Jeruzalem,
by sa mi od teba neodtrhla duša,
aby som z teba neurobil púšť,
neobývanú krajinu.“

Nekajúcnosť

9 Toto hovorí Pán zástupov:
„Dôkladne pooberajú hrozno,
zvyšky Izraela.
Prilož ruku ako vinohradník
na jeho vinič!“

10 Proti komuže mám hovoriť
a svedčiť, aby počuli?
Ucho, hľa, majú neobrezané,
nemôžu počuť,
Pánovo slovo, hľa, je im na posmech,
nemajú v ňom záľubu.

11 Plný som Pánovho hnevu,
zunovalo sa mi zdržovať ho.
„Vylejem ho na deti na ulici
aj na hlúčok mladíkov.
Áno, i muža chytia so ženou,
starca s tým, čo doplnil vek.

12 Ich domy prejdú na cudzích,
polia a ženy podobne,
pretože vystriem ruku
proti obyvateľom krajiny,“
hovorí Pán.

13 Veď od najmenšieho po najväčšieho
všetci sú ziskuchtivci;
od prorokov až po kňazov
všetci páchajú podvod.

14 Liečia ranu dcéry môjho ľudu
ľahkovážne. Vravia:

15 „Pokoj, pokoj!“ Ale pokoja niet!
Budú zahanbení, veď pášu ohavnosť,
ale hanbiť sa nehanbia,
ani červenat' sa nevedia.

„Preto padnú s tými, čo budú padať,
klesnú, až ich navštívim“ - hovorí Pán.

Zatvrdnutý odboj ľudu

16 Toto hovorí Pán:
„Zastaňte na cestách a vid'te,
skúmajte dávne chodníky;
a kde je dobrá cesta, choďte po nej,
tak si nájdete odpočinok pre dušu.“
Ale povedali: „Nepôjdeme!“

17 Postavil som nad vás strážcov:
„Pozorujte na hlas trúby!“
Ale povedali: „Nebudeme pozorovať.“
18 Preto počujte, národy
a ktorí pasiete ich stáda!
19 Počuj, zem:
„Hľa ja privediem nešťastie
na tento ľud,
ovocie to ich úmyslov.
Veď na moje slová nepočúvali
a mojím zákonom pohrdli!
20 Načo mi je tymian,
ktorý prichádza zo Sáby,
a voňavá trst' z ďalekej krajiny?!
Vaše celopaly nie sú na záľubu
a vaše obety sa mi nepáčia.“
21 Preto takto hovorí Pán:
„Hľa, postavím tomuto ľudu prekážky
a potknú sa na nich
otcovia a synovia naraz,
občan a priateľ zahynú.“

Vpád nepriateľa

22 Toto hovorí Pán:
„Hľa, zo severnej krajiny
prichádza ľud,
od končín zeme
dvíha sa veľký národ.
23 Držia kušu a kopiju,
ukrutní sú a bez milosti,
ich hlas hučí ako more
a nesú sa na koňoch,
vystrojení ako muž do vojny
proti tebe, dcéra Sionská.“
24 „Počuli sme o ňom chýr,
ovisli nám ruky,
úzkosť nás pojala,
bôle ako rodičku.“
25 Nechoďte na pole
a nekráčajte po ceste,
lebo meč nepriateľa,
hrôza je zôkol-vôkol.
26 Dcéra môjho ľudu, opáš sa vrecovinou
a váľaj sa v popole,
sťa nad jedináčikom drž smútok,
prehorkú žalobu:
Ach, v okamihu prišiel
ničiteľ proti nám!
27 Ustanovil som ťa

za vyzvedača pre svoj ľud,
aby si vyzvedel a vyskúmal ich cesty.
28 Odbojní vzbúrenci sú všetci,
kráčajú za ohovárkou,
(kov a železo sú),
všetci sú skazení.
29 Mech horí, v ohni mizne olovo,
roztápač roztápa nadarmo:
zločincov nemožno vylúčiť.
30 Striebróm odhodným ich volajú,
pretože Pán ich odhodil.

Reči po nastúpení Joakima na trón hl. 7 - 20

Jer7

VII. Nespoliehať sa na chrám! - ¹ Reč, ktorú povedal Pán Jeremiášovi: ² Staň si do brány Pánovho domu, ohlás tam tieto slová a povedz: Počujte slovo Pánovo, všetci Júdovci, ktorí cez tieto brány prichádzate klaňať sa Pánovi. ³ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Napravte svoje cesty a svoje činy, tak vás nechám bývať na tomto mieste. ⁴ Nespoliehajte sa na takéto klamlivé reči: „Chrám Pánov, chrám Pánov, chrám Pánov je toto!“ ⁵ Ak dôkladne napravíte svoje cesty a svoje činy, ak budete ľudom naozaj prisluhovať právo, ⁶ cudzincov, siroty a vdovy nebudete utláčať, nebudete vylievať nevinnú krv na tomto mieste a na vlastnú záhubu nebudete chodiť za cudzími bohmi: ⁷ nechám vás bývať na tomto mieste v krajine, ktorú som dal vašim otcom od vekov do vekov.

⁸ Hľa, vy sa spoliehate na klamné reči bez akéhokoľvek prospechu. ⁹ Nuž kradnúť, vraždiť, cudzoložiť, krivo prisahať, okiadať Bála a vláčiť sa za cudzími bohmi, ktorých ani nepoznáte? ¹⁰ Potom prídete a postavíte sa pred mňa v tomto dome, ktorý sa volá mojím menom, a hovoríte: „Sme v bezpečí,“ len aby ste mohli páchať všetky tieto ohavnosti? ¹¹ Vari je tento dom, ktorý sa volá mojím menom, lotrovský pelech vo vašich očiach? Veď aj ja vidím, hovorí Pán. ¹² Choďte k môjmu príbytku do Šíla, kde som sprvoti ubytoval svoje meno, a pozrite, čo som z neho urobil pre zločinnosť svojho ľudu, Izraela! ¹³ Teraz teda, preto, že robíte tieto rozličné skutky, (hovorí Pán), že som hovorieval k vám od svitu stále a nepočúvali ste, že som volal a neodpovedali ste: ¹⁴ urobím s týmto domom, ktorý sa volá mojím menom, na ktorý sa vy spoliehate, a s miestom, ktoré som dal vám a vašim otcom, ako som urobil so Šílom. ¹⁵ A odožením vás spreď seba, ako som odohnal všetkých vašich bratov, celé potomstvo Efraimovo.

Modloslužba a nekajúcnosť

Kráľovná nebies. - ¹⁶ A ty sa neprihováraš za tento ľud, nevysielaj za nich prosby a modlitby a nenaliehaj na mňa, pretože ťa nevyslyším. ¹⁷ Či nevidíš, čo títo vystrárajú po júdskych mestách a po uliciach Jeruzalema? ¹⁸ Deti zbierajú drevo a otcovia zapalujú oheň, ženy však zarábajú kvas na koláče pre kráľovnú nebies. A lejú nápoje cudzím bohom, len aby ma urazili. ¹⁹ Nuž, či títo urazia mňa, (hovorí Pán), a nie seba na svoju vlastnú záhubu?

²⁰ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, svoj hnev a svoj zápal rozlejem na toto mesto, na ľudí a dobytok, na stromy poľa a plody zeme, bude horieť a nevyhasne.

Poslušnosť je nad obety. - ²¹ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Celopaly hromadíte na žertvy a - jedzte mäso! ²² Ved' som vašim otcom nič nehovoril a nič neprikázal o obetách a žertvách vtedy, keď som ich vyviedol z Egypta. ²³ Iba som im uložil príkaz, ktorý znel: Počúvajte môj hlas a budem vaším Bohom, vy však budete mojím ľudom. Kráčajte tiež každou cestou, ktorú vám ja prikážem, aby sa vám dobre vodilo.

²⁴ Ale nepočúvali a nenaklonili si ucho, išli za svojimi plánmi v podľe zatvrdnutosti svojho srdca, ukázali mi chrbát a nie tvár. ²⁵ Odo dňa čo vaši otcovia vyšli z Egypta, až podnes som deň čo deň posielal k nim rozličných svojich sluhov, prorokov, ²⁶ ale nepočúvali ma a nenaklonili si ucho, stali sa tvrdošijnými, horšími ako ich otcovia. ²⁷ A ak im všetky tieto veci porozprávaš, nebudú ťa počúvať, ak budeš na nich volať nedajú ti odpoveď. ²⁸ Povedz im teda: Toto je národ, ktorý nepočúva hlas Pána, svojho Boha, a nechce prijať výstrahu. Zahynula pravda, zmizla im z úst.

Zločiny v údolí Ben Hinom

²⁹ Ostrihaj si a odhod' vlasy,
na holiach zaspievaj žalospev,
ved' Pán zavrhol, odsotil
rod, na ktorý sa hnevá,

³⁰ pretože synovia Júdu pred mojím zrakom páchali zlo, (hovorí Pán), a svoje ohavnosti umiestili v dome, ktorý sa volá mojím menom, aby ho poškvrnili. ³¹ A vybudovali výšiny, Tofet, ktorý je v údolí Ben Hinom, aby tam v ohni upálili svojich synov a svoje dcéry, čo som im ja neprikázal, ani na myseľ mi to neprišlo. ³² Preto hľa, prídu dni, hovorí Pán, že sa nebude viac hovoriť Tofet a údolie Ben Hinom, ale Údolie vraždenia. A pre nedostatok miesta budú pochovávať v Tofete. ³³ Vtedy budú mŕtvolvy tohto ľudu pokrmom nebeského vtáctva a poľnej zveriny, nebude, kto by odoháňal. A odstránim z miest Júdu a z ulíc Jeruzalema hlas plesania a hlas radosti, hlas ženícha a hlas nevesty, áno, pustatinou bude krajina.“

Jer8

VIII. ¹ „V tom čase, (hovorí Pán), vyvlečú z ich hrobov kosti kráľov Júdu, kosti jeho kniežat, kosti kňazov, kosti prorokov a kosti občanov Jeruzalema ² a porozkladajú ich pred slnko, mesiac a celé vojsko nebies, ktoré milovali, ktorým slúžili, za ktorými chodili, u ktorých sa vyzvedali a ktorým sa klaňali. Nepozbierajú ich, ani nepochovávajú, budú hnojom na roli. ³ A všetkým zvyškom, ktoré z tohto zločinného rodu ostanú, bude smrť vítanejšia ako život, na ktoromkoľvek mieste, kde ich vyženie, hovorí Pán zástupov.

Národ je nenapraviteľný

⁴ A povieš im: Toto hovorí Pán:

Či, kto padne, nepovstane?

Či, kto sa odvráti, nenavráti sa?

⁵ Prečo odpadol tento ľud (Jeruzalem)

odpadom trvalým?
Pridrżajú sa klamu,
odmietajú sa obrátiť.
6 Pozoroval som, počúval:
hovorili, čo nie je pravda,
svoj zločin nik neoľutoval, neoželel;
vraj: „Čože som urobil?“
Vo svojom behu sa neobrátia
ako kôň, čo sa rúti do boja.
7 Ešte i bocian pod nebom
pozná svoje obdobie;
hrdlička, lastovička, žeriav
zadržia čas svojho príchodu,
ale môj ľud nepozná
Pánovo nariadenie.
8 Ako len hovoríte: „Múdri sme
a Pánov zákon máme my!“?
Nuž hej, na lož obrátil
lživý grifeľ pisárov.
9 Zahanbení sú mudrci,
potkli sa, zakosílili;
hľa, opovrhli slovom Pánovým,
akúže múdrosť potom majú?
10 Preto oddám ich ženy iným,
ich polia podmaniteľom,
veď od najmenšieho po najväčšieho
sú ziskuchtiví všetci
a od prorokov až po kňazov
všetci pášu podvod.
11 Liečia ranu dcéry môjho ľudu
ľahkovážne. Vravია:
„Pokoj! Pokoj!“, ale pokoj a niet.
12 Zahanbení sú, veď pášu ohavnosť,
ale hanbiť sa nehanbia,
ani červenat' sa nevedia.
Preto padnú s tými, čo budú padať,
v čase navštívenia klesnú, hovorí Pán.

Príde nešťastie

13 Ak som chcel oberať - hovorí Pán,
nebolo strapcov na viniči,
na figovníku nebolo fíg,
ale lístie uvädlo;
ak som ja dával, prestupovali.
14 „Prečože máme sedieť?
Zhromaždite sa a poďme
do opevnených miest,
nech tam zhynieme,

pretože nás zničí Pán, náš Boh,
a napojí nás otrávenou vodou,
lebo sme zhrešili proti Pánovi.
15 Čakať na pokoj? Niet nič dobrého!
Na čas uzdravenia? Nuž hľa, zdesenie!“
16 Od Danu počuť fučať jeho kone,
erdžanie jeho tátošov
otriasa celú zem.
Prídu a vyžerú krajinu a jej úrodu,
mesto i jeho obyvateľov.
17 Lebo hľa, pošlem proti vám
hady, vretenice,
ktoré nemožno očarovať,
i budú vás hrýzť, hovorí Pán.

Žalost' proroka

18 Vari sa teším? Žiaľ sa ma zmocňuje,
srdce mi je choré.
19 Počujte! Výkrik dcéry môjho ľudu
z ďalekej krajiny:
„Či Pán nie je na Sione,
či nie je na ňom jeho kráľ?“

„Prečo ma popudzovali svojimi modlami,
cudzími ničomnosťami?“
20 Prešla žatva, leto pominulo,
a my nie sme zachránení!“

21 Pre pokorenie dcéry môjho ľudu som zlomený,
smútim, hrôza sa ma zmocňuje.
22 Či nieto balzamu v Galaáde?
Či tam nieto lekára?
Áno, prečo sa nezacelie
rana môjho ľudu?
23(9,1) Kiežby moja hlava bola studňou
a moje oči prameňmi slz:
oplakával by som vo dne v noci
zabitých dcéry môjho ľudu.

Jer9

Prorok sa odvracia od ľudu

IX. ¹⁽²⁾ Kiežby som mal na púšti
vandrovnícku kolibu,
opustil by som svoj ľud
a odišiel by som od nich,
⁽³⁾ veď sú to všetko cudzoložníci, (tlupa odbojníkov).
2 „Naťahujú si kušu - svoj jazyk,

klam, a nie spravodlivosť
 zavládli v krajine,
 veď sa vrhajú z hriechu do hriechu,
 mňa však nepoznajú, hovorí Pán.
 3(4) Chráňte sa každý svojho blížneho,
 nedôverujte vlastnému bratovi,
 lebo každý brat podvádza
 a každý priateľ zháňa ohovárky.
 4(5) Všetci sa podvádzajú vzájomne,
 pravdu neprehovoria,
 jazyk si cvičia v Iživých rečiach,
 sú skazení, nechcú sa obrátiť.
 5(6) Útlak za útlakom,
 podvod za podvodom!
 Zdráhali sa poznať ma, hovorí Pán.
 6(7) Nuž toto hovorí Pán zástupov:
 „Hľa, ja ich roztápam a skúmam;
 veď akože mám konať
 pre zločinnosť dcéry môjho ľudu?
 7(8) Ich jazyk je smrtiaci šíp,
 ich ústa hovoria podvodne.
 „Pokoj!“ hovorí priateľovi,
 v sebe však zamýšľa lešť.
 8 Či ich nemám za to potrestať? -
 hovorí Pán.
 Či sa nemám pomstiť
 na takomto národe?“
 9 Na vrchoch spustím plač a kvílenie
 a na lúkach púšte žalospev,
 veď sú vyhorené, nik tam neprejde,
 ani nepočuť hlasy stád;
 nebeské vtáčky a zverina
 ušla, utiekla.
 10 „A Jeruzalem obrátim na hrbu skál,
 na brloh šakalov,
 z júdskych miest urobím púšť
 bez obyvateľov.“

Novšie výstrahy

11 Kto je taký múdry, že to pochopí?
 Komu vraveli ústa Pánove, aby to zvestoval?
 Pretože hynie krajina
 ako vyhorená púšť, ktorou nik neprejde.

¹² A Pán hovorí: „Pretože opustili môj zákon, ktorý som im predložil,
 nepočúvali môj hlas, nešli za ním, ¹³ ale išli za svojím zatvrdnutým srdcom a za
 bálmi, čomu ich priúčali ich otcovia. ¹⁴ Preto takto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela:

„Hľa, ja nakrímim tento ľud palinou

15 a napojím ich otrávenou vodou,
rozptýlim ich medzi národmi, ktoré nepoznajú ani oni,
ani ich otcovia; a pošlem za nimi meč, kým ich nevyhubím.

16 Toto vraví Pán zástupov:
Pozorujte a zavolajte nariekačky, nech prídu;
po najmúdrejšie pošlite, nech sa dostavia.“

17 Nech sa náhlia a začnú nad nami nárek,
aby naše oči ranili slzy
a spod našich mihalníc vyvierala vlaha.

18 Ved' čuj ! Nárek počuť zo Siona:
„Ako sme znivočení
a zahanbení veľmi!
Ved' opúšťame krajinu,
rozhádzali nám príbytky.“

19 Počujte, ženy, slovo Pánovo,
vaše uši nech načúvajú slová jeho úst;
naučte svoje dcéry nariekať
a družka družku žalospev.

20 Lebo smrť vchádza našimi oknami,
vstupuje do našich palácov,
vybíja deti z ulice
a mladíkov z námestí.

21 Hovor! (Toto hovorí Pán:)
„Mŕtvoly ľudí padajú
ako hnoj na poli,
ako snop za žencom,
a nik ich nezdvihne.“

Nechváliť sa ničomnosťami

22 Toto hovorí Pán:
„Múdry nech sa nechváli múdrosťou,
silák nech sa nehonosí silou,
boháč nech sa nechváli svojím bohatstvom,

23 ale kto sa chváli, nech sa chváli tým,
že je rozumný a pozná mňa,
že ja som Pán, ktorý sa zľutúva,
prisluhuje právo a pravdu na zemi,
lebo v týchto mám záľubu, hovorí Pán.

²⁴ Hľa navštívim všetkých obrezaných neobrezancov: ²⁵ Egypt, Júdsko, Edom, synov Amonových, Moab a všetkých, ktorí si holia okraje a bývajú na púšti, pretože všetky národy sú obrezané, ale celý dom Izraelov má neobrezané srdce.“

Jer10

X. Ničomnosť modiel. - ¹ Počujte slovo, ktoré Pán hovorí k vám, dom Izraelov. ² Toto hovorí Pán:

„Cestám národov sa nepriúčajte
a znamení nebies sa neľakajte,
ako sa ich ľakajú národy.
3 Ved' zákony národov sú nič,
je to drevo zoťaté v hore,
dielo rúk umelca sekerou.
4 Krášlia ich striebrom a zlatom,
upevňujú ich klinmi a kladivom,
aby sa neknísali.
5 Sú ako mátoha na uhorkovisku: nehovoria;
treba ich nosiť, lebo nechodia.
Nebojte sa ich, ved' neublížia,
ale ani dobro konať nevládzu.“

6 Nič ti nie je podobné, Pane, ty si veľký
a veľké i mocné je tvoje meno.
7 Kto by sa ťa nebál, kráľ národov?
Áno, tebe to patrí,
ved' medzi všetkými mudrcmi národov
a vo všetkých ich kráľovstvách
nie je ti nič podobné.
8 Hlúpi a sprostí sú dovedna,
ich náuka je ničomná. Drevo je to,
9 striebro kované, donesené z Taršišu,
a zlato z Ofíru;
dielo umelca a rúk zlievača.
Červený a fialový purpur je ich odev,
všetko je to dielo umelcov.
10 Ale Pán je opravdivý Boh,
on je Boh živý a večný kráľ,
od jeho prchkosti trasie sa zem,
národy nevydržia jeho hnev.

¹¹ Takto budete o nich hovoriť: „Bohovia, ktorí nestvorili nebo a zem, tí sa stratia zo zeme a spod neba.“

12 Zem stvoril svojou mocou,
svojou múdrosťou postavil svet
a svojím dôvtipom rozpäl nebesá.
13 Keď sa ozve, na nebi zahučia vody,
od končín zeme dvíha oblaky,
k dažďu pripája hromy
a vietor zo svojich skladíšť vypúšťa.
14 Osprostel každý človek, vedomosti nemá,
hanby sa dožil pre modlu každý zlievač,
lebo klamom sú jeho liatiny
a ducha nieto v nich.
15 Ničotou sú, dielom na posmech,
v deň svojho navštívenia zahynú.

16 Jakubov údel nie je takýto,
ním je Stvoriteľ všetkého.
A Izrael je kmeň jemu vlastný,
Pán zástupov je jeho meno.

Výstraha a ponosa

17 Pozberaj zo zeme svoj batoh,
občan obliehaného mesta.
18 Lebo toto hovorí Pán:
„Hľa, tento raz vyhodím ďaleko obyvateľov krajiny
a dopustím na nich úzkosť, aby (ma) našli.“

19 Beda mi pre moju skazu,
moja rana je bolestná!
Predsa som povedal:
20 „Áno, to je moja nemoc, unesiem ju.“
Môj stan je zvalený,
roztrhané všetky povrázky,
synovia ma nechali, niet ich;
niet, kto by mi znova stan rozťahol
a rozvinul moje plachty.

21 Ved' pastieri konali nerozumne
a nehľadali Pána;
preto neprospievali,
ich stáda sú rozprášené všetky.
22 Čuj! Ide akýsi chýr:
veľký lomoz zo severnej krajiny,
aby z miest Júdska urobil púšť,
príbytok šakalov.

Odovzdanosť

23 „Ja viem, Pane,
že človek nemá v moci svoju cestu,
človek nemá v moci svoju púť
ani usmernenie svojich krokov.
24 Karhaj ma, Pane, ale mierne,
nie v svojom hneve, aby si ma nerozdrvil.“

25 Vylej svoj hnev na národy, ktoré ťa nepoznajú,
a na pokolenia, ktoré nevzývajú tvoje meno,
veď vyjedli Jakuba, vyjedli ho, zničili
a spustošili jeho nivy.

hovorí Pán, Boh Izraelov: Prekliaty je človek, ktorý nepočúva slová tejto zmluvy, ⁴ ktorú som uložil vašim otcom v deň, v ktorý som ich vyviedol z egyptskej krajiny, zo železnej pece, slovami: Počúvajte môj hlas a robte všetko, ako vám prikážem, a budete mojím ľuďom, ja však budem vašim Bohom, ⁵ aby som splnil prísahu, ktorú som prisahal vašim otcom, že im dám krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom, ako je tomu dnes.“

Odpovedal som slovami: „Tak je, Pane!“

⁶ A Pán mi povedal: „Rozhlás všetky tieto slová v júdskych mestách a po uliciach Jeruzalema; povieš: Počúvajte slová tejto zmluvy a zachovávajte ich! ⁷ Pretože som zdôrazňoval vašim otcom; v deň, keď som ich vyviedol z egyptskej krajiny, až po dnešný deň ustavične som zdôrazňoval toto: Počúvajte môj hlas! ⁸ Ale nepočúvali a nenaklonili si ucho, lež každý išiel za tvrdosťou svojho podlého srdca. Vtedy som priviedol na nich všetky slová tejto zmluvy, ktorú som im predložil na zachovanie, ktorú však nezachovali.“

⁹ I povedal mi Pán: „Zistilo sa sprisahanie ľudí Júdu a obyvateľov Jeruzalema. ¹⁰ Vrátili sa k hriechom svojich praotcov, ktorí odopreli poslušnosť mojím slovám; aj oni chodili za inými bohmi, aby im slúžili. Dom Izraelov a dom Júdov zrušil zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami. ¹¹ Preto toto hovorí Pán: Hľa, ja privediem na nich nešťastie, ktorému nebudú môcť uniknúť! Vtedy budú volať na mňa, ale ja ich nevyslyším. ¹² Nato pôjdu mestá Júdska a obyvatelia Jeruzalema a budú volať k bohom, ktorých okiadzali, oni ich však nijako nezachránia v čase nešťastia. ¹³ Veď máš, Júda, toľko bohov, koľko miest; a koľko ulíc má Jeruzalem, toľko oltárov ste postavili Hanbe, oltáre na okiadzanie Bála.

¹⁴ A ty sa neprihováraš za tento ľud a nevysielaj za nich prosbu a modlitbu, pretože ich nevyslyším, keď budú vo svojom nešťastí volať ku mne.

¹⁵ Čo chce môj miláčik v mojom dome?

Strojí úklady.

Či sľuby a posvätné mäso
odstráni tvoje nešťastie,
že zasa zaplesáš?“

¹⁶ Rozzelenená oliva,
zdobená krásnym ovocím,
to meno ti dal Pán;
za zvuku veľkej vravy
podpálil pod ňou oheň
i znehodnotili sa jej vetvy.

¹⁷ A Pán zástupov, ktorý ťa zasadil, ustanovil proti tebe nešťastie pre zločinnosť domu Izraelovho a domu Júdovho, ktorú páchali, aby urážali mňa a okiadzali Bála.

Jeremiáša prenasledujú

¹⁸ Pán ma poučil a pochopil som;
vtedy si mi ukázal ich výčiny.

¹⁹ Ja som bol ako krotký baránok,
vedený na zabitie;
ani som nevedel,
že stroja proti mne úklady:

„Zmárnime strom v jeho miazge,
vykoreňme ho zo zeme živých,
nech sa viac ani nespomenie jeho meno!“
20 Ale, Pane zástupov, ty súdiš spravodlivo,
ty skúmaš myseľ a srdce,
uvidím na nich tvoju pomstu,
veď tebe som postúpil svoj spor.

21 Preto Pán takto hovorí ľuďom z Anatotu, ktorí mi stroja o život so slovami:
„Neprorokuj v mene Pánovom tak nezomrieš našou rukou!“ 22 Takto teda hovorí Pán
zástupov: „Hľa, navštívim ich: mladíci pod mečom, ich synovia a dcéry pomrú od
hladu. 23 Neostane z nich ani zvyšok, lebo privediem na Anatotčanov nešťastie v roku
ich navštívenia.

Jer12

Prečo sa darí hriešnikom?

XII. 1 Pravdu máš ty, Pane,
keď sa súdim s tebou,
jednako chcem s tebou hovoriť o práve:
Prečo sa darí ceste zločincov,
v pokoji si žijú všetci odbojníci?
2 Zasadil si ich a zakorenili sa,
rástli a priniesli ovocie;
si blízky ich ústam,
ale ďaleký ich srdcu.
3 Ty ma však, Pane poznáš, vidíš ma,
skúmaš, aké mám voči tebe srdce.
Veď ich ako ovce na jatku
a zasväť ich pre deň zabíjania!
4 Dokedy bude smútiť zem
a vädnúť zeleň všetkých polí
pre zlobu jej obyvateľov?
Hynú zvieratá i vtáctvo,
lebo vravia: „Nevidí našu budúcnosť.“

Pánova odpoveď

5 „Ak ustaneš, keď bežíš s pešiakmi,
ako sa budeš pretekať s koňmi?
Keď dôveruješ len bezpečnej krajine,
čo budeš robiť v húštinách Jordánu?
6 Veď i tvoji bratia, dom tvojho otca
aj tí sa odvrátili od teba,
aj oni kričia za tebou naplno;
never im, keď hovoria k tebe láskavo.“

Žalospev Pánov

7 „Opustil som svoj dom,

odvrhol svoje dedičstvo,
 vydal som miláčika, svoj ľud,
 do rúk jeho nepriateľov.
 8 Moje dedičstvo je ku mne
 ako lev v lese:
 pozdvihlo proti mne svoj hlas,
 preto ho nenávidím.
 9 Strakatý vták je pre mňa moje dedičstvo,
 dravce sú vôkol neho:
 Nože, zhromaždite všetku poľnú zver,
 poberte sa k pokrmu!
 10 Mnohí pastieri mi spustošili vinohrad,
 pošliapali mi dedičstvo,
 obrátili moju nivu rozkošnú
 na znivočenú púšť.
 11 Obrátili ju na púšť,
 smúti spustošená predou mnou;
 celá krajina je zničená,
 ale nik si to k srdcu neberie.“
 12 Na všetky hole na pustatine
 prichádzajú lúpežníci.
 Lebo Pán má meč, ktorý požiera
 od jedného konca zeme po druhý;
 nijaké telo nemá pokoja.
 13 Siali pšenicu, no žali trnie,
 namáhali sa bez výsledku,
 utŕžili hanbu so svojou úrodou
 pre Pánov blčiaci hnev.

Proti zlým susedom Júdska. - ¹⁴ Toto hovorí Pán: „Proti všetkým podlým susedom, ktorí siahali na dedičstvo, ktoré som dal svojmu ľudu, Izraelovi: Hľa, vytrhnem ich z ich krajiny a Júdov dom vytrhnem sprostred nich. ¹⁵ A keď ich už vytrhnem, znovu sa zľutujem nad nimi a vrátim každého k jeho dedičstvu, každého do jeho krajiny. ¹⁶ A až sa priučia cestám môjho ľudu a budú prisahať na moje meno: „Ako žije Pán!“ - tak ako oni naučili môj ľud prisahať na Bála -, budú upevnení uprostred môjho ľudu. ¹⁷ Ale ak nebudú počúvať, vykorením ten národ, vykorením a znivočím,“ hovorí Pán.

Jer13

XIII. Podobenstvo o opasku. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: „Choď a kúp si plátenný opasok a opáš si ním bedrá, ale do vody ho nedaj!“ ² Kúpil som si teda podľa Pánovho slova opasok a opásal som si ním bedrá. ³ I prehovoril Pán ku mne po druhý raz takto: ⁴ „Vezmi opasok, ktorý si kúpil, ktorý máš na bedrách, a zober sa, choď k Eufratu a schovaj ho tam, do skalnej pukliny! ⁵ Išiel som teda a schoval som ho pri Eufrate, ako mi prikázal Pán. ⁶ Po uplynutí mnohých dní mi Pán povedal: „Zober sa, choď k Eufratu a zober odtiaľ opasok, ktorý som ti rozkázal schovať tam.“ ⁷ Išiel som

teda k Eufratu, hrabal som a vzal som opasok z miesta, kde som ho bol schoval. A hľa, opasok bol skazený, nebol súci na nič!

⁸ Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ⁹ „Toto hovorí Pán: Podobne pokazím pýchu Júdu a veľkú pýchu Jeruzalema. ¹⁰ Tento podlý ľud, ktorý sa zdráha počúvať moje slová, ktorý chodí v zatvrdnutosti svojho srdca a vláči sa za cudzími bohmi, aby im slúžil a klaňal sa im, bude ako tento opasok, ktorý nie je na nič. ¹¹ Veď ako sa vinie opasok k bedrám muža, tak som vinul k sebe celý dom Izraela a celý dom Júdu, hovorí Pán, aby boli mojím ľuďom, mojou chýrečnosťou, mojou chválou a mojou ozdobou, ale nepočúvali.

Podobenstvo o krčahoch. - ¹² Prehovor k nim teda tieto slová: Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Každý krčah naplní sa vínom. Nato ti povedia: „Či nevieme dobre, že sa každý krčah vínom naplní?“ ¹³ I povieš im: Toto hovorí Pán: Hľa, ja naplním opojením všetkých obyvateľov tejto krajiny, kráľov, ktorí sedia na Dávidovom tróne, i kňazov a prorokov i všetkých obyvateľov Jeruzalema. ¹⁴ A porozbíjam ich druha o druha, otcov i synov spolu - hovorí Pán. Bez ohľadu, bez milosti a bez ľútosti ich zničím.“

Nebyť pyšným

- ¹⁵ Počúvajte, nachýľte si ucho, nevypínajte sa,
pretože Pán hovorí:
¹⁶ Vzdajte chválu Pánovi, svojmu Bohu,
kým sa nezotmie
a kým vám nohy nenarazia
na mračné vrchy;
potom budete čakať na svetlo,
obrátí ho však na noc,
urobí z neho tmú.
¹⁷ Ak toto neuposlúchnete,
v skrytosti mi bude plakať duša,
pre pýchu usedavo nariekať,
oči mi budú roniť slzy,
lebo je Pánovo stádo zajaté.

Zajatie Júdu

- ¹⁸ „Povedz kráľovi a kráľovnej:
Posaďte sa nižšie,
pretože vám spadne z hlavy
vaša skvostná koruna.
¹⁹ Mestá juhu sú uzavreté,
nik ich neotvorí.
Odvedú celé Júdsko,
dôkladne odvedú.

Zajatie je trest za hriech

- ²⁰ Zdvihnite svoje oči a viďte
tých, čo idú od severu!
Kdeže je stádo, ktoré si dostal,
tvoje prekrásne ovečky?
²¹ Čo povieš, keď ťa navštívia?

Ved' sám si ich učil proti sebe
ako priateľov - nad hlavu! (?)
Či ťa nezachvátia bolesti ako rodiacu ženu?
22 A ak si v srdci pomyslíš:
„Prečo ma toto postihlo?“
Pre tvoj veľký hriech ti odhalili vlečku,
zmocnili sa tvojej päty.
23 Či aj Etióp zamení kožu
a leopard svoje pásy?
Ako budete môcť konať dobro vy,
privyknutí na podlosť?
24 Rozprášim ich ako plevu
do vetra na pustatinu.
25 Toto je tvoj údel,
časť, čo som ti nameral,
hovorí Pán,
lebo si na mňa zabudol
a na klam si sa spoliehal.
26 Nuž aj ja ti prehodím cez tvár vlečky,
nech sa zjaví tvoja hanba.
27 Tvoje cudzoložstvá, tvoje erdžanie,
tvoje smilstvá hanebné.
Na kopcoch, na poli
som videl tvoje ohavnosti.
Beda, Jeruzalem, neočistíš sa;
ako dlho ešte?“

Jer14

XIV. Suchota. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi pre suchotu:

2 Smúti Júda
a jeho brány vysychajú,
zarmucujú sa po zem,
vypína sa výkrik Jeruzalema.
3 Ich páni poslali sluhov po vodu:
išli k cisternám,
vody nenašli,
vrátili sa s prázdnyimi nádobami.
Sú zahanbení a potupení,
zahaľujú si hlavy.
4 Pretože pôda je dopraskaná,
lebo nebolo dažďa v krajine:
zahanbení sú roľníci,
zahaľujú si hlavu.
5 Ved' aj jelenica na poli
porodí a opustí mláďa,
pretože niet zelene.

6 A divé osly stoja na holiach,
lapajú vzduch sťa šakaly,
oči im omdlievajú,
pretože nieto trávy.

Prosba o odpustenie

7 „Ak naše hriechy svedčia proti nám,
konaj, Pane, kvôli svojmu menu.
Veď mnoho je našich vzbúr,
zhrešili sme proti tebe.
8 Nádej Izraela,
jeho záchranca v čase úzkosti,
prečo si v krajine ako cudzinec,
ako pútnik, ktorý sa na noc uchýli?
9 Prečo si ako zarazený človek,
ako silák, ktorý nevládze zachrániť?
Predsa, Pane, ty si medzi nami,
podľa tvojho mena sa voláme,
neopúšťaj nás!“
10 Toto hovorí Pán o tomto ľude:
„Radi sa takto kolíšu,
nohy si nešetria,
Pán však nemá v nich záľubu,“
teraz si spomenul na ich hriech
a trestá ich viny.

Proti lžiprorokom. - ¹¹ Pán mi povedal: „Neprihováraj sa za blaho tohto ľudu!
¹² Keď sa postia, nevyslyším ich prosbu, keď prinášajú celopal a obeť, nemám v tom záľubu. Ba zničím ich mečom, hladom a morom.“ ¹³ I povedal som: Ach, Pane, Jahve, hľa proroci im hovoria: Meč neuvidíte, hlad u vás nebude, lebo vám dám pravý pokoj na tomto mieste.“ ¹⁴ A Pán mi odpovedal: „Lož prorokujú proroci v mojom mene. Neposlal som ich, ani som im neprikázal, ani som nehovoril k nim; lživé videnie, ničomné veštenie a výmysly svojho srdca vám prorokujú.“ ¹⁵ Nuž takto hovorí Pán o prorokoch, ktorí prorokujú v mojom mene, hoci som ich neposlal, a ktorí hovoria: „Meč la hlad nebude v tejto krajine.“ Mečom a hladom skončia títo proroci.
¹⁶ A ľud, ktorému prorokujú, bude vyvrhnutý na uliciach Jeruzalema od hladu a od meča a nebude, kto by ich pochoval; ich a ich ženy, ich synov a ich dcéry. Na nich teda vylejem ich zločinnosť.

Prorokov žiaľ

17 Povieš im túto reč:
slzy roniam moje oči,
neprestávajú noc a deň,
lebo veľká skaza stihla
pannu, dcéru môjho ľudu,
rana veľmi bolestná.
18 Ak vyjdem na pole,
hľa, preklatí mečom,
ak vojdem do mesta,

hľa, muky hladu!
Veď i prorok, i kňaz
blúdia krajinou a nechápu!“

Žiaľ ľudu

19 Azda si celkom zavrhol Júdu
či sa tvojej duši zhnusil Sion?
Prečo si nás udrel,
že niet pre nás uzdravenia?
Čakáme na pokoj - a blaha niet,
na čas uzdravenia - ale, hľa, zdesenie!
20 Poznáme, Pane, svoju zlobu,
vinu našich otcov,
veď sme zhrešili proti tebe.
21 Nezavrhni nás pre svoje meno,
neznevažuj trón svojej slávy;
pamätaj a nezruš svoju zmluvu s nami!
22 Či sú medzi ničotami národov tí,
ktorí dajú dážď?
Alebo či dajú nebesá pršku?
Či si to nie ty, Pane, Bože náš?
A v teba dúfame,
lebo toto všetko si ty stvoril.

Jer15

XV. Neúprosný Boh. - ¹ Pán mi povedal: „Keby Mojžiš a Samuel stáli predomnou, moja duša nie je pre tento ľud. Pošli ich preč odo mňa, nech odídu! ² A ak sa ťa opýtajú: „Kdeže pôjdeme?“ odpovieš im: Toto hovorí Pán:

Kto je pre smrť, na smrť,
kto je pre meč, pod meč,
kto je pre hlad, na hlad,
kto je pre zajatie, do zajatia.

³ Štyri pokolenia vzbudím proti nim - hovorí Pán: meč, aby zabíjal, psy, aby vláčili, vtáky nebies a zverinu zeme, aby žrali a ničili. ⁴ A urobím ich postrachom všetkých kráľovstiev zeme pre Manassesa, syna Ezechiášovho, kráľa júdskeho, pre to, čo robil v Jeruzaleme.

Boh bude trestať

5 Nuž, ktože sa zmiluje nad tebou, Jeruzalem?
A ktože ťa bude ľutovať?
Kto sa u teba ohlási
spýtať sa: „Ako sa máš?“
6 Ty si ma odvrhol, hovorí Pán,
chrbát si mi ukázal,

nuž vystrel som proti tebe ruku a zničím ťa,
zunoval som zľutúvať sa.

7 Budem ich viať vejačkou
v bránach krajiny,
zbavím detí, znivočím svoj ľud:
nevrátili sa zo svojich ciest.

8 Mám u nich viac vdov,
ako je piesku v mori,
proti matkám mladíkov
privediem ničiteľa na pravé poludnie,
znenazdajky na nich uvalím
hrôzu a zdesenie.

9 Sedemnásobná rodička uvädla,
vydýchla dušu
ešte za dňa jej zašlo slnko,
zahanbená je a potupená.

Čo zvýši z nich, to vydám meču
pred ich nepriateľmi,“ hovorí Pán.

Žaloby proroka

10 Beda mi, mať moja, že si ma zrodila,
muža škriepok a muža hádok pre celú krajinu.
Nepožičiaval som, ani neprijal pôžičku,
jednako ma preklínajú všetci.
11 Nech je tak, Pane, slúžil som ti dobre
a naliehal som na teba
v čase nešťastia a v čase úzkosti
aj za nepriateľa.
12 Či sa zlomí železo, železo zo severu a kov?

¹³ („Tvoj majetok a tvoje poklady dám na lúpež bez náhrady za všetky tvoje hriechy a na celom tvojom území. ¹⁴ A urobím ťa otrokom tvojich nepriateľov v krajine, ktorú nepoznáš, lebo sa rozpálil môj hnev a blčí proti vám.“)

15 Ty to vieš, Pane, pamätaj na mňa, navštív ma,
pomsti sa za mňa na mojich prenasledovateľoch,
pre svoju zhovievavosť nedaj ma uchvátiť,
vedz, že pre teba znášam potupu.
16 Našli sa tvoje slová a zjedol som ich,
tvoje slová sú mi slasťou a radosťou srdca,
veď sa nazývam tvojím menom,
Pane, Bože zástupov.
17 Nevysedávam v krúžku rozosmiatych,
aby som plesal...
Po tvojej ruke sedím osamelý,
lebo si ma naplnil nevôľou.

18 Prečo je moja bolesť bez konca
a moja rana nevyliciteľná,
nechce sa zahojiť?
Azda si mi klamným potokom,
na vodu ktorého sa nemožno spoľahnúť?
19 Preto takto hovorí Pán:
„Ak sa obrátiš, obrátim ťa,
budeš stáť predou mnou;
ale oddelíš vzácne od bezcenného,
budeš akoby mojimi ústami.
Nech sa títo obrátia k tebe,
ale ty sa neobracaj k nim!
20 Urobím ťa pre tento ľud
pevným múrom kovovým;
budú proti tebe bojovať, no nepremôžu ťa,
lebo s tebou som ja, aby som ťa spasil
a oslobodil, hovorí Pán.
21 Vyslobodím ťa z rúk zločincov
a vykúpim z moci násilníkov.“

Jer16

XVI. Jeremiáš, obraz nešťastného národa. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² Nevezmi si manželku a nemaj synov ani dcéry na tomto mieste! ³ Lebo toto hovorí Pán o synoch a dcérach, narodených na tomto mieste, a o ich matkách, ktoré ich zrodia, a o ich otcoch, ktorí ich splodia v tejto krajine: ⁴ Zomrú smrťou plnou múk, neoplačú ich, ani nepochovajú, budú na zemi ako hnoj; zahynú mečom a hladom, ich mŕtvolky budú pokrmom vtákov nebies a zvierat zeme.“

⁵ Áno, toto hovorí Pán: „Nevkroč do domu hluku a nechod' nariekať, ani im nevyslov sústrasť, pretože som odňal od toho ľudu svoj pokoj, milosť a zľutovanie - hovorí Pán. ⁶ Veľkí i malí pomrú v tejto krajine, nepochovajú ich, ani ich neoplačú a nik sa neporaní, ani neostrihá pre nich. ⁷ A nebudú lámať smútočný chlieb, aby ich potešili pre mŕtvych, ani im nedajú piť kalich útechy za otcom a za matkou.

⁸ Ani do domu hostiny nevkroč, aby si si posedel s nimi a jedol a pil. ⁹ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, ja odstránim vo vašich dňoch z tohto miesta viditeľne spreď vašich očí hlas plesania a hlas radosti, hlas ženícha a hlas mladuchy.

¹⁰ A keď zvestuješ tomuto ľudu všetky tieto reči a oni sa ťa opýtajú: „Prečo Pán oznamuje proti nám všetko toto nešťastie? Čo je naša vina a čo je náš hriech, ktorým sme sa previnili proti Pánovi, nášmu Bohu?“ ¹¹ ty im odpovieš: Pretože vaši otcovia opustili mňa - hovorí Pán, išli za cudzími bohmi, slúžili im a klaňali sa im mňa však opustili a môj zákon nezachovávali. ¹² Nuž a vy ste robili horšie ako vaši otcovia; hľa, chodíte každý za svojím zatvrdnutým srdcom a nepočúvate mňa. ¹³ Vysotím vás teda z tejto krajiny do krajiny, ktorú nepoznáte ani vy, ani vaši otcovia, a budete tam deň a noc slúžiť cudzím bohom, keďže vám neudelím milosť. ¹⁴ Preto hľa, prídu dni, hovorí Pán, že už nebudú viac hovoriť: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol synov Izraela z egyptskej krajiny,“ ¹⁵ ale len: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol synov Izraela zo

severnej krajiny a zo všetkých krajín, do ktorých ich porozhadzoval.“ A ja ich privediem späť do krajiny, ktorú som dal ich otcom.

¹⁶ Hľa, ja pošlem mnohých rybárov - hovorí Pán, a vychytajú ich, potom však pošlem veľa poľovníkov a vylovia ich zo všetkých vrchov a zo všetkých kopcov i zo skalných puklín. ¹⁷ Lebo mám oči na všetkých ich cestách, predo mnou sa neschovávajú a ich hriech nie je skrytý pred mojím zrakom. ¹⁸ A odplatím (najprv) dvojnásobne ich hriech a ich vinu, pretože znesvätili moju krajinu mŕtvolami svojich ohavností a svojimi ošklivosťami preplnili moje dedičstvo.“

¹⁹ Pane, sila moja a pevnosť moja,
útočisko moje v čase úzkosti!
K tebe pristúpia národy
od končín sveta a povedia:
„Len klam dedili naši otcovia,
ničomnosť a veci neužitočné.“
²⁰ Nuž či si človek urobí bohov?
Veď sú to nie bohovia!
²¹ Preto, hľa, ja ich naučím
tento raz im dám poznať
svoju ruku a silu
a poznajú, že mám meno Jahve.“

Jer17

Vina Júdu

XVII. ¹ Vina Júdova je napísaná
železným rydlom, diamantovým hrotom,
je vyrytá do tabule ich srdca
a na rohy ich oltárov
² takže ich synovia pamätajú na ich oltáre,
na ašery, na zelené stromy,
na vysoké pahorky
³ na vrchoch v poli.

„Tvoj majetok, všetky tvoje poklady
vydám na lúpež:
tvoje hriešne výšiny
na celom tvojom území.
⁴ Vypustím z ruky svojej dedičstvo,
ktoré som ti dal;
spravím ťa otrokom tvojich nepriateľov
v krajine, ktorú nepoznáš;
veď ste zapálili oheň môjho hnevu,
blčať bude naveky.“

Múdre poučenie

⁵ Toto hovorí Pán:
„Zlorečený je muž, ktorý dôveruje v človeka

a telo urobil svojou oporou,
ale od Pána sa mu srdce vzdialilo.

6 Je ako tamariška na púšti,
neuzrie prichádzať blaho,
býva v púšti na vyhoreniskách,
v zemi soľnatej, neobývanej.

7 Požehnaný je muž, ktorý dôveruje v Pána,
Pán bude jeho nádejou.

8 Je ako strom, zasadený pri vode,
čo si vystiera k potoku korene,
nebojí sa, keď prichádza horúčosť,
lístie mu ostáva zelené.
V suchom roku nemá starosti
a neprestáva rodiť ovocie.

9 Srdce je klamlivé nado všetko
a rozjatrené, kto sa v ňom vyzná?

10 Ja, Pán, skúmam myseľ
a skúšam srdce:
odplatím každému podľa jeho ciest,
podľa ovocia jeho skutkov.“

11 Prepelicou, ktorá vyliahne, čo nezniesla,
je ten, kto nespravodlivo zhŕňa bohatstvo
v polovici svojich dní ho opustí
a na konci bude ako hlupák.

12 Vyvýšený trón slávy
je od začiatku miesto našej svätyne.

13 Nádej Izraela, Pane,
všetci, čo teba opustia, budú zahanbení,
čo sa vzbúria, budú zapísaní v zemi,
lebo opustili prameň živých vôd, Pána.

Prorok prosil o pomoc

14 Uzdrav ma, Pane, a budem zdravý,
zachráň ma a budem zachránený,
lebo ty si moja chvála.

15 Hľa, títo mi vravia:
„Kdeže je Pánovo slovo? Nech príde!“

16 Ja som však nebol zahanbený,
keď som išiel za tebou, pastierom,
a po dni človeka som netúžil.
Ty vieš, čo vychádza z mojich úst,
je správne pred tvojou tvárou.

17 Nebudeš mojou záhubou,
nádejou si mi v deň nešťastia,

18 Nech sa zahanbia moji prenasledovatelia,
a nech sa nezahanbím ja!

Nech sa trasú oni, a netrasiem sa ja!
Prived' na nich deň nešťastia,
dvojnásobným úderom ich znič!

Zasvätenie soboty. - ¹⁹ Toto mi povedal Pán: „Chod', zastaň si v „Bráne synov ľudu“, ktorou vchádzajú a vychádzajú júdski králi, i vo všetkých bránach Jeruzalema ²⁰ a povieš im: Počujte slovo Pánovo, králi júdski, celé Júdsko a všetci obyvatelia Jeruzalema, ktorí vstupujete touto bránou“ ²¹ Toto hovorí Pán: Chráňte si duše a nenoste v deň sobotný bremená a nevnašajte ich cez brány Jeruzalema. ²² A nevynášajte zo svojich domov bremená v deň sobotný a nerobte nijakú robotu, ale zasväťte sobotný deň, ako som prikázal vašim otcom. ²³ Ale oni neposlúchali, ani si nenachýlili uchu, ba vzopreli si šiju, nepočuli a neprijali výstrahu. ²⁴ Ak naozaj budete počúvať - hovorí Pán, a nebudete vnašať bremená cez brány tohto mesta v deň sobotný, ale zasväťte sobotný deň a nebudete cezeň robiť nijakú robotu: ²⁵ tak králi (a kniežatá), ktorí sedia na Dávidovom tróne, vojdú cez brány tohto mesta, vezúc sa na vozoch a na koňoch, sami aj ich kniežatá, mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, a toto mesto bude večne obývané. ²⁶ I prídu z miest Júdska a z okolia Jeruzalema, z Benjamínovej krajiny, z roviny a z pohoria i z juhu; prinesú celopaly, obety, dary a tymian, prinesú tiež chválu do Pánovho domu. ²⁷ Ale ak neposlúchnete môj príkaz zasvätiť sobotný deň a nenosiť v sobotný deň bremená pri vstupe do brán Jeruzalema, zapálím oheň v jeho bránach, ktorý strávi jeruzalemské paláce a nevyhasne.“

Jer18

XVIII.Podobenstvo o hrnčiarovi. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi: ² Vstaň a chod' do hrnčiarovho domu, tam ti oznámim svoj rozkaz. ³ Zostúpil som teda do hrnčiarovho domu. Ten práve pracoval na hrnčiarskom kruhu. ⁴ Ak sa skazila nádoba, ktorú práve formoval, ako to býva s hlinou v hrnčiarových rukách, urobil z nej zas inú nádobu, akú uznal za dobré urobiť.

⁵ A Pán prehovoril ku mne takto: ⁶ „Či ja nemôžem, dom Izraela, naložiť s vami tak ako hrnčiar? - hovorí Pán. Áno, ako je hlina v hrnčiarových rukách, tak ste vy v mojich rukách, dom Izraela. ⁷ Zrazu ohlasujem niektorému národu a niektorému kráľovstvu, že ho vykynožím, zničím a vyhubím. ⁸ Ak sa však ten národ odvráti od zla, ktoré som mu vytýkal, oľutujem nešťastie, ktoré som zamýšľal naň dopustiť. ⁹ Inokedy zasa ohlásim niektorému národu a kráľovstvu, že ho zbudujem a vysadím. ¹⁰ Ale ak bude robiť, čo je v mojich očiach zlé, že nebude počúvať na môj hlas, oľutujem dobro, ktoré som mu mienil urobiť.“

¹¹ Teraz však povedz mužom Júdska a obyvateľom Jeruzalema toto: Toto hovorí Pán: Hľa, ja chystám na vás nešťastie a pripravujem plán proti vám. Obráťte sa každý zo svojej zlej cesty a napravte svoje cesty a svoje skutky!“ ¹² Ale odpovedali: „Ani myslieť! Áno, my si pôjdeme za svojimi plánmi a budeme konať každý podľa zatvrdnutosti svojho zlého srdca.“

Odpad je nepochopiteľný

¹³ Nuž toto hovorí Pán:
„Spytujteže sa národov,
kto počul čosi podobné?
Čosi hrozného spáchala

panna Izraelova.
14 Či sa zo skaly stratí prst',
z Libanonu sneh?
Či vyschnú z pohorí vody,
chladné, žblnkotajúce?
15 Veru, môj ľud na mňa zabudol,
okiadzali ničomnosť
a potkýnali sa po cestách,
po dávných stopách,
chodili po chodníkoch,
cestách nevysypaných,
16 aby obrátili zem na púšť,
na výsmech večný;
kto len tadiaľ prejde,
zhrozí sa a pokrúti hlavou.
17 Ako východný vietor
rozprášim ich pred nepriateľom,
ukážem im chrbát, a nie tvár,
v deň ich nešťastia.“

Prošba proroka proti nepriateľom

18 I povedali: „Pod'ťe a zosnujme
proti Jeremiášovi plány!
Ved' u kňaza nezhylnul zákon
ani u mudrca rada,
ani u proroka reč.
Pod'ťe, porazme ho jazykom
a nedbajme na jeho slová!“
19 Pozri, Pane, na mňa
a počuj hlas mojich protivníkov!
20 Či sa za dobro platí zlom
- Ved' vykopali pre mňa jamu!
Spomeň, že som stál pred tebou,
aby som hovoril k ich dobru
a odvrátil od nich tvoj hnev.
21 Preto oddaj ich synov hladu
a vydaj ich do moci meča,
nech sú ich ženy bezdetné a vdovy,
ich mužov nech pobije smrť,
ich mladíkov nech porazia mečom v boji.
22 Nech sa z ich domov ozýva krik,
keď zrazu privedieš na nich lupičov,
lebo vykopali jamu, aby ma chytili,
a pod nohy mi skryli osídla.
23 Ale, ty, Pane, poznáš
všetky ich smrteľné plány proti mne.
Neodpusť im ich vinu
a ich hriech si nezotri spred tváre!
Nech padajú pred tebou;

v čase svojho hnevu konaj proti nim!

Jer19

XIX. Rozbitý krčah a Tofet. - ¹ Toto hovorí Pán: „Chod' a kúp hlinený krčah, pojmi niektorých starších z ľudu a starších z kňazov, z chod' do údolia Ben-Hinom, ktoré je pri vchode Hrnčiarskej brány, a vyhlás tam slová, ktoré ti budem hovoriť.“ ³ Povieš: Počujte slovo Pánovo, králi Júdu a obyvatelia Jeruzalema! Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, privediem na toto miesto pohromu, že zacvendží v ušiach každému, kto o tom počuje. ⁴ Pretože ma opustili a odcudzili mi toto miesto, okiadzali na ňom cudzích bohov, ktorých nepoznali ani oni, ani ich otcovia, ani júdski králi, a naplnili toto miesto nevinnou krvou; ⁵ budovali výšiny Bálovi, aby v ohni spaľovali svoje diety na obeť Bálovi - čo som im neprikazoval a nenariaďoval, ani na myseľ mi to neprišlo. ⁶ Preto, hľa, prídu dni - hovorí Pán, a toto miesto sa už nebude volať Tofetom a údolím Ben-Hinom, ale Údolím vraždenia. ⁷ Zmarím na tomto mieste radu Júdu a Jeruzalema, pozrážam ich pred ich nepriateľom mečom rukou tých, čo im siahajú na život, ale ich mŕtvolu vydám na pokrm vtákovi neba a zverine zeme. ⁸ A toto miesto obrátim na hrôzu a výsmech: každý, kto popri ňom prejde, zhrozí sa a bude sa posmievať jeho ranám. ⁹ Budem ich kŕmiť mäsom ich synov a mäsom ich dcér, každý bude jesť mäso svojho blížneho v obliehaní a úzkosti, keď ich budú zvierat' nepriatelia a tí, čo im siahnu na život.

¹⁰ Potom rozbi krčah pred očami mužov, ktorí išli s tebou. ¹¹ I povieš im: Toto hovorí Pán zástupov: Tak rozbijem tento ľud a toto mesto, ako sa rozbije hlinená nádoba, že sa viac nescelí. A v Tofete budú pochovávať pre nedostatok pohrebišťa. ¹² Takto naložím s týmto miestom a s jeho obyvateľmi - hovorí Pán. Toto mesto urobím podobným Tofetu. ¹³ Domy Jeruzalema a domy júdskeho kráľov budú teda znečistené ako pôda Tofetu: všetky domy, na strechách ktorých okiadzali všetky nebeské vojská a liali nápoje cudzím bohom.“

V chráme. - ¹⁴ Jeremiáš potom prišiel z Tofetu, kam ho poslal prorokovať Pán, zastal na nádvorí Pánovho domu a vravel celému národu: ¹⁵ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, privediem na toto mesto a na všetky mestá v jeho okolí každú pohromu, ktorou som im pohrozil. Ved' vzopreli svoju šiju a nechcú poslúchať moje slová!“

Jer20

XX. ¹ Lenže kňaz Pášur, syn Imerov - bol dozorca, hodnostár v dome Pánovom -, počul, keď Jeremiáš ohlasoval toto proroctvo. ² Vtedy dal Pášur proroka Jeremiáša zbičovať a dal ho vložiť do klady, ktorá bola vedľa Hornej, Benjamínovej brány, pri Pánovom chráme. ³ Nasledujúce ráno však Pášur Jeremiáša z klady vypustil. A Jeremiáš mu povedal: „Pán ťa nebude volať Pášur, ale „Hrôza zôkol-vôkol“. ⁴ Lebo toto hovorí Pán: Veru, urobím ťa hrôzou tebe samému a všetkým tvojim priateľom. Padnú pod mečom svojich nepriateľov a tvoje oči budú hľadiť na to. Celého Júdu však vydám do rúk babylonského kráľa, presídli ich do Babylonu a pobije ich mečom. ⁵ A vydám všetok majetok tohto mesta, všetok jeho zisk i všetky jeho cennosti; aj všetky poklady júdskeho kráľov vydám do rúk ich nepriateľov, vyplienia ich, vezmú a

odnesú do Babylonu. ⁶ A ty, Pášur, aj všetci obyvatelia tvojho domu pôjdete do zajatia. Do Babelu pôjdeš, tam zomrieš a tam ťa pochovajú, teba i všetkých tvojich priateľov, ktorým si falošne prorokoval.“

Trpká ponosa proroka

7 Zvádzať si ma, Pane, nuž dal som sa zviest',
uchopil si ma a premohol.
Som na posmech celý deň,
každý sa mi posmieva.

8 Kedykoľvek hovorím, len kričím:
„Násilie a lúpež!“ volám.
Veď Pánovo slovo mi slúži
na hanbu a výsmech celý deň!

9 I myslel som: „Nespomeniem si naň
a nebudem viac hovoriť v jeho mene,
ale v srdci mi bol sŕa horiaci oheň,
zovretý v mojich kostiach;
namáhal som sa, aby som to vydržal,
no nevládal som.

10 Veď počúvam potupy mnohých
(hrôza zôkol-vôkol):
„Udávajte, nech ho oznámime!“
Aj každý, kto mi bol priateľom,
striehne na môj pád“
„Hádám sa dá zviest', premôžeme ho
a vypomstíme sa na ňom!“

11 Ale Pán je so mnou ako mocný hrdina,
nuž moji prenasledovatelia sa potknú a nič nezmôžu,
zahanbia sa veľmi, že nič nedosiahli,
hanbou večnou, nezabudnuteľnou.

12 Pane zástupov, čo skúmaš spravodlivého,
čo prezrieš myseľ a srdce,
nechže vidím na nich tvoju pomstu,
veď som tebe zveril svoj spor.

13 Spievajte Pánovi,
oslavujte Pána,
veď život bedára vytrhol
z ruky zločincov!

Prorok zlorečí svojmu osudu

14 Prekliaty deň, v ktorý som sa narodil!
Deň, v ktorý ma porodila matka,
nech nie je požehnaný!

15 Prekliaty muž, ktorý oznámil môjmu otcovi:
„Dieťa sa ti narodilo, chlapček!“ -

a naplnil ho radosťou.
16 Nech je muž ten ako mestá,
ktoré rozvrátil Pán bez milosti.
Za rána nech počuje krik
a lomoz v poludňajšom čase!
17 Pretože ma neusmrtil v lone,
aby mi bola matka hrobom,
jej život večne ťarchavý.
18 Pretože som vyšiel z lona
vidieť bolesť a utrpenie,
aby sa v hanbe míňali moje dni?

Reči a udalosti z neskoršej doby hl. 21 - 36

Jer21

XXI. Odpoveď proroka Sedekiášovi. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi, keď kráľ Sedekiáš poslal k nemu Pášura, syna Makijášovho, a kňaza Sofoniáša, syna Másiášovho, s odkazom: ² „Vypyť sa o nás u Pána, lebo babylonský kráľ Nabuchodonozor zaútočil na nás; azda Pán s nami naloží podľa svojich rozličných skutkov zázračných, aby od nás odtiahol“ ³ Jeremiáš im však odpovedal: „Toto povedzte Sedekiášovi: ⁴ Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Hľa, ja obrátim v ruke vaše vojnové zbrane, ktorými vonku, za múrmi bojujete proti kráľovi Babelu a proti Chaldejcom, ktorí vás obliehajú, a zhromaždím ich uprostred tohto mesta. ⁵ A sám budem proti vám bojovať vystretou rukou a mocným ramenom, veľkým hnevom, rozpálený prchivosťou. ⁶ A porazím obyvateľov tohto mesta, i ľudí, i zvieratá; pomrú na prudký mor. ⁷ A potom - hovorí Pán - Sedekiáša, júdskeho kráľa, jeho sluhov a ľud a tých, ktorých v meste ušetrí mor, meč a hlad, vydám do rúk babylonského kráľa Nabuchodonozora, do rúk ich nepriateľov a do rúk, čo im striehnu na život. I porazí ich bezohľadne ostrím meča, bez ľútosti a bez milosti.

⁸ A tomuto ľudu povedz: Toto hovorí Pán: Hľa, predkladám vám cestu života a cestu smrti. ⁹ Kto ostane v tomto meste, zomrie pod mečom, od hladu alebo na mor; kto však vyjde a poddá sa Chaldejcom, ktorí vás obliehajú, ostane žiť, korisťou mu bude vlastný život. ¹⁰ Lebo som si obrátil tvár proti tomuto mestu na nešťastie, nie na blaho - hovorí Pán, dostane sa do rúk babylonského kráľa a on ho spáli ohňom.

Výzva kráľovskému dvoru. - ¹¹ A domu júdskeho kráľa povedz: Počujte slovo Pánovo, ¹² dom Dávidov: Toto hovorí Pán:

Od rána súd'ťe spravodlivo,
vyslobod'ťe utláčaného z rúk násilníka,
aby nevypukol s'ťa oheň môj hnev
a neblčal neuhasiteľne
pre zločinnosť vašich skutkov.

Proti mestu

13 Hľa proti tebe som, čo bývaš v údolí,
pevnosť roviny! - hovorí Pán.
Vy vravíte: „Ktože k nám vnikne
a vojde do našich príbytkov?“

14 Potrestám vás podľa ovocia vašich skutkov
- hovorí Pán,
a zapálím oheň v jeho lese
takže strávi všetko jeho okolie.

Jer22

XXII. Výstraha kráľovskému rodu. - ¹ Toto hovorí Pán: „Zostúp do domu júdskeho kráľa a povedz tam toto slovo: ² Povieš teda: Kráľ júdsky, ktorý sedíš na Dávidovom tróne, počuj slovo Pánovo ty i tvoji sluhovia i tvoj ľud, ktorí vchádzate cez tieto brány. ³ Toto hovorí Pán: Vysluhujte právo a spravodlivosť, vyslobodte utlačeného z rúk násilníka, cudzinca, sirotu a vdovu neprenasledujte a neutláčajte a nevinnú krv nevyliievajte na tomto mieste. Lebo ak budete bedlivo zachovávať tento príkaz, vtedy králi, ktorí sedia na Dávidovom tróne, budú vchádzať cez brány tohto domu, vezú sa na vozoch a na koňoch, oni, ich sluhovia aj ich ľud. ⁵ Ale ak neposlúchnete tieto príkazy, prisahám na seba - hovorí Pán, že tento dom bude zboreniskom. ⁶ Lebo toto hovorí Pán o dome júdskeho kráľa:

Galaádom si mi,
temenom Libanonu:
jednako ťa obrátim na púšť,
na mestá neobývané.
7 A zasväťím proti tebe zhubcov,
mužov s výzbrojou.
Vyrúbu tvoje vyberané cédre
a pohádzu na oheň.

⁸ I prejdú mnohé národy popri tomto meste a budú si hovoriť: „Prečo Pán naložil takto s týmto veľkým mestom?“ ⁹ A odpovedia: „Preto, že opustili zmluvu Pána, svojho Boha, klaňali sa iným bohom a slúžili im.“

O Joachazovi (Selumovi)

10 Neplačte za zomrelým
a nenariekajte za ním;
plačte radšej za odchádzajúcim,
pretože sa už nevráti
a neuvidí svoj rodný kraj.

¹¹ Lebo toto hovorí Pán o Joziášovom synovi Selumovi, júdskom kráľovi, ktorý panuje namiesto svojho otca Joziáša: „Kto z tohto miesta odišiel, nevráti sa viac sem, ¹² ale zomrie na mieste, kam ho odvedli, a túto krajinu už viac neuvidí.“

Proti Joakimovi

13 Beda tomu, kto stavia svoj dom nespravodlivo
a svoje izby neprávom,
bezplatne si zotročuje blížneho
a nedá mu jeho mzdu;
14 kto hovorí: „Postavím si veľký dom

a priestranné izby;“
vylomí si obloky,
pokryje cédom, zafarbí na červeno.
15 Či si kráľom, aby si sa chvastal cédami?
Či tvoj otec nejedol a nepil?
Ale vykonával právo a spravodlivosť,
a preto mu bolo dobre.
16 Rozsúdil spor nízkeho a biedneho:
(vtedy bolo dobre).
„Či to neznamená: poznať mňa?“ -
hovorí Pán.
17 No ty nemáš oči ani srdce,
iba pre svoj vlastný zisk,
pre vylievanie nevinnej krvi
a pre páchanie násilia a útlaku.

¹⁸ Preto takto hovorí Pán o Joakimovi, Joziášovom synovi, júdskom kráľovi:

„Nebudú za ním nariekať:
„Ach brat! Ach sestra!“
Nebudú za ním nariekať:
„Ach pane, ach veličenstvo!“
19 Pochovajú ho ako osla,
vyvlečú ho a vyhodia
von za brány Jeruzalema.

Proti Jeruzalemu

20 Vystúp na Libanon a krič,
i na Bášane vydaj svoj hlas
a volaj z Abarimu,
veď sú zlomení všetci tvoji priatelia!
21 Hovoril som ti, keď si bol v bezpečí,
povedal si: „Nechcem počuť!“
To je tvoj spôsob od mladosti,
nepočúval si môj hlas.
22 Všetkých tvojich pastierov bude pásť vietor,
tvoji milovníci pôjdu do zajatia;
vtedy sa zahanbíš a zmätieš
pre všetku svoju zlobu.
23 Ty, ktorý bývaš na Libanone,
ktorý máš hniezdo na cédroch,
budeš stenať, až prídu na teba bôle
ako bolesti na rodičku.

Proti Jechoniášovi. - ²⁴ „Ako žijem - hovorí Pán, aj keby júdsky kráľ Choniáš, syn Joakimov, bol pečatným prsteňom na mojej pravici, strhol by som ťa odtiaľ. ²⁵ A vydám ťa do ruky tých, čo ti striehnu na život, do ruky tých, ktorých sa bojíš, do ruky babylonského kráľa Nabuchodonozora a do ruky Chaldejcov. ²⁶ A zahodím teba i

matku, ktorá ťa porodila, do cudzej krajiny, v ktorej ste sa nenarodili, a tam zomriete.
27 Do krajiny však, do ktorej sa im duša túži vrátiť, sa nevrátia.“

28 Či je nádobou bezcennou, odhodenou
tento muž, Choniáš?
Či je nádobou, ktorú nik nechce?
Prečo sú odvrhnutí, on a jeho semä,
zahodení do krajiny, ktorú nepoznajú?

29 Zem, zem, zem, počuj slovo Pánovo:
30 Toto hovorí Pán:
„Zapíšte tohto muža: Bezdetný,
človek, ktorý nemal zdaru vo svojich dňoch,
lebo z jeho potomstva sa nepodarí nikomu
sediť na Dávidovom tróne
a znovu panovať v Júdsku.“

Jer23

XXIII. Proti zlým pastierom. - ¹ „Beda pastierom, ktorí strácajú a rozháňajú stádo mojej pastviny, hovorí Pán. ² Preto takto hovorí Pán, Boh Izraela, proti pastierom, ktorí pasú môj ľud: Vy ste rozohnali moje ovce a rozplašili ste ich, nedohliadali ste na ne, nuž ja dohliadnem na vás, na zlobu vašich skutkov - hovorí Pán. ³ Ale ja pozbieram zvyšky svojich oviec zo všetkých krajín, do ktorých som ich roztratil, a privediem ich späť na ich nivy; budú plodné a rozmnožia sa. ⁴ A vzbudím im pastierov, ktorí ich budú pásť; viac sa teda nebudú báť ani strachovať a nebude z nich chýbať - hovorí Pán.

Výhonok Pánov - Mesiáš

5 Hľa, prídu dni - hovorí Pán,
že vzbudím Dávidovi spravodlivý výhonok
a bude ako kráľ panovať múdro,
v krajine bude prisluhovať
právo a spravodlivosť.
6 Za jeho dní Júda dosiahne spásu,
Izrael bude bývať v bezpečí.
A toto je meno, ktorým ho budú volať:
„Pán je naša spravodlivosť.“

⁷ Preto, hľa, prídu dni - hovorí Pán, že už nebudú vravieť: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol synov Izraela z egyptskej krajiny,“ ⁸ ale: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol potomstvo Izraelovho domu zo severnej krajiny a zo všetkých krajín, do ktorých ich rozohnal,“ i vrátia sa do vlastnej krajiny.“

Reči o prorokoch

9 Srdce sa zlomilo vo mne,
trasú sa mi všetky kosti,
som ako opitý človek,

ako muž presiaknutý vínom
pred Pánom a pred jeho svätými slovami.
10 Ved' cudzoložníkmi je preplnená krajina,
lebo od kliatby smúti zem,
uschýnajú nivy roviny,
ich úsilím je zloba,
ich silou je nepravosť.
11 „Ved' i prorok, i kňaz sú hriešni
a vo svojom dome som našiel ich zločin
- hovorí Pán.
12 Preto budú ich cesty sť'a kĺzačka,
vo tme sa pošmyknú a padnú na nej,
áno, privediem na nich pohromu
v roku ich navštívenia -
hovorí Pán.

13 U prorokov Samárie som videl nerozum,
prorokovali menom Bála
a zavádzali môj ľud, Izrael.
14 Na jeruzalemských prorokoch som však videl ohavnosť:
cudzoložstvo a zhon za klamstvom.
Utvrdovali zločincov,
aby sa nik neodvrátil od hriechu;
ku mne boli všetci ako Sodoma,
jeho obyvatelia ako Gomora.“
15 Nuž takto vraví Pán zástupov o prorokoch:
„Hľa ja ich nakrímim palinou
a napojím ich otrávenou vodou,
lebo od prorokov Jeruzalema
vyšla hriešnosť na celú zem.
16 Toto hovorí Pán zástupov:
Nepočúvajte na slová prorokov,
ktorí vám prorokujú.
Oni vás zavádzajú,
vidinu svojho srdca hovoria,
a nie z Pánových úst.
17 Jednostaj hovoria tým,
čo opovrhujú slovom Pánovým:
„Pokoj budete mať!“
A každému, kto kráča
v tvrdosti svojho srdca, vravia:
„Nepríde na vás pohroma.“
18 Ved' ktože stál v rade Pánovej,
videl a počul jeho reč?
Kto pozoroval a počúval jeho reč?
19 (Hľa, zúri Pánova víchrica, hnev;
a rozvírený víchor
víri nad hlavou bezbožníkov.
20 Neodvráti sa Pánov hnev,

kým nesplní a neustáli
plány svojho srdca.
(Na konci dní to pochopíte jasne.)

- 21 Neposlal som prorokov,
oni však utekajú,
neprehovoril som k nim,
oni však prorokujú.
- 22 Ak stáli v mojej rade,
nech oznámia môjmu ľudu moje slová,
nech ich odvrátia od ich zlej cesty
a od ich zločinných skutkov!
- 23 Či som ja Bohom iba zblízka
- hovorí Pán,
a zd'aleka nie som Boh?
- 24 A keď sa kto čo ako dobre skryje,
či ho ja nevidím? - hovorí Pán.
Nuž či nezaplňujem ja nebesá? -
hovorí Pán.

Sny prorokov. - ²⁵ Počul som, čo hovoria proroci, ktorí v mojom mene prorokujú klamstvo. Hovoria: „Mal som sen! Mal som sen!“ ²⁶ Dokedyže budú takto zmýšľať proroci, ktorí predpovedajú klamstvo a prorokujú výmysel svojho srdca? ²⁷ Títo svojimi snami, ktoré si medzi sebou rozprávajú, chcú dať môjmu ľudu zabudnúť moje meno, ako ich otcovia zabudli moje meno pre Bála. ²⁸ Prorok, ktorý má sen, nech rozpráva sen, a ktorý má moje slovo, nech pravdivo hovorí moje slovo! Čo má slama so zrnom? - hovorí Pán. ²⁹ Či nie je moje slovo ako oheň - hovorí Pán, a ako kladivo, ktoré drví skalú?

³⁰ Nuž preto som ja proti prorokom - hovorí Pán, ktorí si vzájomne kradnú moje slová. ³¹ Hľa, som proti prorokom - hovorí Pán, ktorí použijú svoj jazyk, a vravia: „Hovorí Pán.“ ³² Hľa, som proti tým, čo prorokujú klamné sny - hovorí Pán, rozprávajú ich a zavádzajú môj ľud svojím klamstvom a chvastúnstvom. Ja som ich veru neposlal, ani nepoveril; a nijako neosožia tomuto ľudu - hovorí Pán.

Pánovo bremeno. - ³³ Ale ak sa ťa tento ľud alebo kňaz, alebo prorok spýta: „Čo je Pánovo bremeno?“, odpovieš im: „Vy ste bremeno, ale vás odhodím“ - hovorí Pán. ³⁴ Keď prorok, kňaz alebo niekto z ľudu povie: „Pánovo bremeno,“ vezmem na zodpovednosť toho človeka i jeho dom. ³⁵ Takto hovorte medzi sebou a druh druhovi: „Čo odpovedal Pán?“ a: „Čo hovoril Pán?“ ³⁶ Ale Pánovo bremeno nespomínajte viac, lebo bremenom bude každému jeho slovo. I prevrátili ste slová živého Boha, Pána zástupov, nášho Boha. ³⁷ Toto povieš prorokovi: „Čo ti odpovedal Pán?“ a: „Čo hovoril Pán?“ ³⁸ Ale ak budete hovoriť: „Bremeno Pánovo,“ ³⁹ zodvihnem vás s ťa bremeno a zahodím vás i mesto, ktoré som dal vám i vašim otcom, preč od seba. ⁴⁰ A zahrniem vás večnou hanbou a večnou potupou, na ktorú sa nezabudne.“

XXIV. Videnie dvoch košov fíg. - ¹ Pán mi dal videnie: Hľa, dva koše fíg boli postavené pred Pánovým chrámom, keď už babylonský kráľ Nabuchodonozor zajal z

Jeruzalema Jechoniáša, syna Joakimovho, júdskeho kráľa, a júdske kniežatá, kováčov a zámočníkov a odviedol ich do Babylonu.² V jednom koši boli figy veľmi dobré, ako figy včasné, v druhom koši zasa figy veľmi zlé, také zlé, že sa nedali jesť.³ A Pán sa ma spýtal: „Čo vidíš, Jeremiáš?“ Odpovedal som: „Figy. Dobré figy sú veľmi dobré, zlé však sú veľmi zlé, také zlé, že sa nedajú jesť.“⁴ Vtedy Pán prehovoril ku mne takto:⁵ „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Ako na tieto dobré figy, tak dobrotivo zhlíadnem na zajatcov Júdu, ktorých som z tohto miesta poslal do krajiny Chaldejcov.⁶ Môj zrak teda spočinie na nich dobrotivo a prinavrátim ich do tejto krajiny. Zveľadím ich a nezrúcam, zasadím ich a nevytrhám.⁷ Dám im srdce, aby ma poznali, veď ja som Pán; budú teda mojím ľuďom a ja im budem Bohom, pretože sa vrátia ku mne celým srdcom.

⁸ Ale ako zlé figy, ktoré sú také zlé, že sa nedajú jesť - toto hovorí Pán, takými urobím júdskeho kráľa Sedekiáša i jeho kniežatá, i zvyšky Jeruzalema, ktoré ostali v tejto krajine a ktoré bývajú v Egypte.⁹ Urobím ich postrachom a nešťastím pre všetky kráľovstvá zeme, hanbou a prislovím, posmechom a kliatbou na každom mieste, kam ich len zaženiem.¹⁰ Dopustím na nich meč, hlad a mor, kým ich nevyhubím zo zeme, ktorú som dal im a ich otcom.“

Jer25

XXV. Predpoveď o sedemdesiatročnom zajatí. - ¹ Slovo, ktoré dostal Jeremiáš o celom júdskom ľude vo štvrtom roku Joakima, syna Joziášovho, kráľa júdskeho - to bol prvý rok babylonského kráľa Nabuchodonozora -, ² a ktoré prorok Jeremiáš oznámil celému júdskeму ľudu a všetkým obyvateľom Jeruzalema:

³ „Od trinásteho roku Joziáša, syna Amonovho, kráľa júdskeho, až podnes je to dvadsaťtri rokov, čo Pán hovorí ku mne. I hovoril som k vám bez prestania, no nepočúvali ste.⁴ Pán k vám jednoducho posielal rozličných svojich sluhov, prorokov, ale nepočúvali ste a ucho ste pozorne nenaklonili.⁵ Hovoril: „Vráťte sa každý zo svojej zlej cesty a od svojich zlých skutkov, tak ostanete bývať v krajine, ktorú dal Pán vám a vašim otcom od vekov naveky.⁶ A nechod'te za cudzími bohmi, neslúžte im a nekľanajte sa im; nedráždite ma dielom svojich rúk, potom vás nebudem trestať.“⁷ Ale nepočúvali ste na mňa - hovorí Pán -, chceli ste ma hnevať dielom svojich rúk na vlastné nešťastie.“

⁸ Nuž toto hovorí Pán zástupcov: Pretože ste nepočúvali moje slová,⁹ hľa pošlem a zoberiem všetky kmene severu (hovorí Pán - aj Nabuchodonozorovi, kráľovi Bábela, svojmu sluhovi) a privediem ich proti tejto krajine a proti jej obyvateľom i proti všetkým týmto okolitým národom. Splním na nich kliatbu, obrátim ich na hrôzu a posmech a na večnú púšť.¹⁰ Odstránim spomedzi nich hlas plesania a hlas radosti, hlas ženícha a hlas nevesty, hlas mlynčekov a svetlo lampy.¹¹ Celá táto krajina bude vyhnanstvom a hrôzou a tieto národy budú slúžiť sedemdesiat rokov babylonskému kráľovi.¹² A až uplynie sedemdesiat rokov, potrescem babylonského kráľa i ten ľud - hovorí Pán - pre ich hriech, aj krajinu Chaldejcov a obrátim ju na púšť.¹³ Privediem na tú krajinu všetky svoje hrozby, ktoré som proti nej vyhlásil, všetko, čo je napísané v tejto knihe, čo Jeremiáš prorokoval proti všetkým národom.¹⁴ Lebo aj ich samých zotročia mnohé národy a veľkí králi; odplatím im podľa ich skutkov a podľa diela ich rúk.“

Pánov kalich. - ¹⁵ Lebo toto mi povedal Pán, Boh Izraela: „Vezmi z mojej ruky tento vínový kalich hnevu a daj ho piť všetkým národom, ku ktorým ťa pošlem.“

¹⁶ Napijú sa a budú sa tacať a šaliť pred mečom, ktorý medzi nich pošlem. ¹⁷ Vzal som teda z Pánovej ruky kalich a napojil som všetky národy, ku ktorým ma Pán poslal. ¹⁸ Jeruzalem, mestá Júdska, jeho kráľov, jeho kniežatá, aby som ich vydal na zbornisko, na hrôzu, na posmech a na kliatbu (ako je tomu dnes); ¹⁹ faraóna, egyptského kráľa, jeho sluhov, jeho kniežatá a celý jeho ľud; ²⁰ celú zmiešaninu národov a všetkých kráľov krajiny Us; všetkých kráľov filistínskej krajiny: Askalon, Gazu, Akaron a zvyšky Azotu. ²¹ Edom, Moab a synov Amonových, ²² všetkých kráľov Týru, všetkých kráľov Sidonu a kráľov pobrežia, ktoré je za morom. ²³ Dedan, Temu, Buz a všetkých, čo si holia okraj. ²⁴ Všetkých kráľov Arabska (a všetkých kráľov miešaniny), ktorí bývajú v púšti. ²⁵ Všetkých kráľov Zimriho, všetkých kráľov Elamu a všetkých kráľov Médey, ²⁶ všetkých kráľov severu, blízkych i vzdialených od seba, a všetky kráľovstvá sveta, ktoré sú na povrchu zeme. Kráľ Sesak však bude piť po nich. ²⁷ „A povieš im: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Pite a opite sa, dajte a padnite, aby ste nevstali pre meč, ktorý pošlem medzi vás. ²⁸ A ak sa budú zdráhať vziať z tvojej ruky kalich a piť, povieš im: Toto hovorí Pán zástupov: Veruže budete piť! ²⁹ Lebo, hľa, ja začínam nešťastie v meste, ktoré sa volá mojím menom, a vy by ste boli ušetrení? Nebudete ušetrení, pretože ja zavolám meč na všetkých obyvateľov zeme - hovorí Pán zástupov. ³⁰ Ty im však prorokuj všetky tieto veci a povedz im:

Pán kričí z výsosti,
zo svojho svätého príbytku vydáva hlas,
hlasno kričí nad svojimi nivami,
rozozvučí ujúkanie ako šliapači
proti všetkým obyvateľom zeme.
³¹ Hrmot preniká až do končín zeme,
pretože Pán má spor s národmi;
on sa súdi s každým človekom,
zlých odovzdá meču
- hovorí Pán.
³² Toto hovorí Pán zástupov:
Hľa pohroma ide z národa na národ,
zo strání zeme dvíha sa veľká búrka!“
³³ A Pán ich porazí v ten deň
od jedného konca zeme po druhý;
neoplačú, nezoberú a nepochovajú ich,
budú hnojom na povrchu poľa.
³⁴ Kvíľte, pastieri, a volajte,
zvíjajte sa, vodcovia stád,
je zvrchovaný čas pozrážať (a rozohnať) vás,
popadáte sťa vybrané barany.
³⁵ Zhynulo útočisko pastierov
a útulok vodcov stáda.
³⁶ Čuj, krik pastierov,
kvílenie vodcov stáda!
Veď Pán spustošil ich pastvu!
³⁷ A pre blčiaci Pánov hnev
zmlknu nivy pokojné.
³⁸ Opustil ako lev svoju húštinu,
veď ich krajina ostala púšťou

pre ničiaci meč
a pre blčiaci Pánov hnev.

Jer26

XXVI. Reč o chráme. - ¹ Na začiatku panovania Joakima, syna Joziášovho, kráľa júdskeho, oznámil Pán túto reč: ² „Toto hovorí Pán: Zastaň si v predsieni Pánovho domu a hovor všetkým mestám Júdska, ktoré prichádzajú pokloniť sa v dome Pánovom, všetky slová, ktoré som ti rozkázal povedať im; nevynechaj ani slovíčko! ³ Hádám počúvnu a vráti sa každý zo svojej zlej cesty a ja oľutujem nešťastie, ktoré pre ich zločinné skutky zamýšľam na nich dopustiť. ⁴ A povieš im: Toto hovorí Pán: Ak ma nepočúvnate a nebudete kráčať podľa zákona, ktorý som vám dal, ⁵ ak nebudete počúvať slová mojich sluhov, prorokov, ktorých ustavične k vám posielam, hoci ich neposlúchate, ⁶ vtedy naložím s týmto domom ako so Šíлом a toto mesto dám ako kliatbu všetkým národom zeme.“

⁷ Kňazi, proroci a všetok ľud počuli Jeremiáša hovoriť tieto slová v dome Pánovom. ⁸ A keď Jeremiáš dopovedal všetko, čo mu Pán kázal povedať celému ľudu, chytili ho kňazi, proroci a všetok ľud s výkrikom: „Musíš zomrieť! ⁹ Prečo si prorokoval v mene Pánovom: „Tento dom bude ako Šílo a toto mesto spustne, nebude obývané.“ A všetok ľud sa zhrnul v Pánovom dome k Jeremiášovi. ¹⁰ Keď sa do počuli o týchto veciach júdske kniežatá, vybrali sa z kráľovho domu hore do Pánovho domu a zasadli si pri vchode Novej brány Pánovho domu. ¹¹ Vtedy kňazi a proroci hovorili kniežatám a všetkému ľudu: „Výrok smrti si zasluhuje tento človek, pretože prorokoval proti tomuto mestu, ako ste počuli na vlastné uši.“

¹² Ale Jeremiáš povedal všetkým kniežatám a všetkému ľudu: „Pán ma poslal prorokovať proti tomuto domu a proti tomuto mestu všetky slová, ktoré ste počuli. ¹³ Napravte teda svoje cesty a svoje činy a počúvajte hlas Pána, svojho Boha, potom Pán oľutuje zlo, ktoré ohlásil proti vám. ¹⁴ Ja však, pozrite, som vo vašej moci, urobte so mnou, čo pokladáte za dobré a správne. ¹⁵ Ale dobre si uvedomte, že ak ma usmríte, nevinnú krv uvalíte na seba, na toto mesto a na jeho obyvateľov, lebo ma naozaj Pán poslal k vám, aby som vám povedal do uší všetky tieto slová.“

¹⁶ Tu povedali kniežatá a všetok ľud kňazom a prorokom: „Tento človek nezasluhuje smrť, pretože nám hovoril v mene Pána, nášho Boha.“ ¹⁷ Vstali aj mužovia spomedzi starších krajiny a povedali celému zhromaždenému národu: ¹⁸ „Micheáš z Morešetu bol prorok v dňoch júdskeho kráľa Ezechiáša a povedal celému júdskeму ľudu:

„Toto hovorí Pán zástupov:
Sion zorú ako roľu,
Jeruzalem bude zborenisko
a chrámový vrch lesná výšina.“

¹⁹ Nuž či ho júdsky kráľ Ezechiáš alebo niekto z Júdska usmrtil? Či sa nebál Pána a neprosil ho, takže Pán oľutoval nešťastie, ktoré proti nim ohlásil? A my máme spáchať veľký zločin proti sebe samým?“

Smrť proroka Uriáša. - ²⁰ Ešte prorokoval v mene Pánovom akýsi muž, Uriáš, syn Semeiášov, z Kariatiarimu. A prorokoval proti tomuto mestu a proti tejto krajine všetko to isté, čo Jeremiáš. ²¹ I počul jeho slová Joakim, všetci jeho dôstojníci a

všetky kniežatá, takže ho kráľ hľadal, aby ho usmrtil. Keď to Uriáš počul, bál sa, utiekol a uchýlil sa do Egypta.²² Kráľ Joakim poslal do Egypta mužov, (Elnatana, syna Achoborovho, a mužov s ním do Egypta).²³ I vyvliekli Uriáša z Egypta a priviedli ho ku kráľovi Joakimovi; ten ho dal zabiť mečom a jeho mŕtvolu dal hodiť do hrobky pospolitých ľudí.²⁴ Ale Achikam, syn Safanov, držal ruku nad Jeremiášom, aby ho nevydali na smrť do rúk ľudu.

Jer27

XXVII. Nabuchodonozorovo jarmo. - ¹ Na začiatku panovania júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, oznámil Pán Jeremiášovi tieto slová: ² Toto mi hovoril Pán: „Urob si povrazy a jarmo a polož si ich na šiju. ³ A odkáž kráľovi Edomu, kráľovi Moabu, kráľovi Arnonových synov, kráľovi Týru a kráľovi Sidonu prostredníctvom poslov, ktorí prišli do Jeruzalema k júdskeму kráľovi Sedekiášovi,⁴ a daj im tento príkaz pre ich pánov: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Toto povedzte svojim pánom: ⁵ Ja som svojou veľkou mocou a svojím vystretým ramenom urobil zem, človeka i zver, ktorá je na zemi, a dal som ju, komu sa mi páčilo. ⁶ Teraz som však dal všetky tieto krajiny do ruky svojho sluhu, babylonského kráľa Nabuchodonozora; dal som mu aj poľnú zver, nech mu slúži! ⁷ Všetky národy budú poddané jemu i jeho synovi, i jeho vnukovi, kým nepríde čas aj pre jeho krajinu. Budú mu slúžiť mnohé národy a veľkí králi. ⁸ Národ však a kráľovstvo, ktoré jemu, babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi, nebude poddané, a národ, ktorý si nevloží šiju do jarma babylonského kráľa, budem stíhať mečom, hladom a morom - hovorí Pán, kým ho nevydám do jeho ruky. ⁹ Preto vy nepočúvajte svojich prorokov, veštcov, snárov, hádačov a čarodejov, ktorí vám hovoria: „Nebudete poddaní babylonskému kráľovi!“, ¹⁰ lebo vám prorokujú, klamstvo, aby vás vyhnali z vašej krajiny a aby som vás rozohnal tak, že zahyniete. ¹¹ Národ však, ktorý vloží šiju do jarma babylonského kráľa a bude mu poddaný, nechám v pokoji na jeho zemi - hovorí Pán, bude ju obrábať a na nej bývať.“

¹² Júdskeму kráľovi Sedekiášovi som však povedal podobné slová: „Vložte si šiju do jarma babylonského kráľa a buďte mu i jeho ľudu poddaní, tak ostanete žiť. ¹³ Prečo by ste mali zomrieť ty i tvoj ľud pod mečom, od hladu a na mor, ako hovoril Pán o národe, ktorý sa nepoddá babylonskému kráľovi? ¹⁴ A nepočúvajte reči prorokov, ktorí vám hovoria: „Nepoddajte sa babylonskému kráľovi!“, pretože vám prorokujú klamstvo. ¹⁵ Ja som ich vskutku neposlal - hovorí Pán, takže falošne prorokujú v mojom mene, aby som vás odvrhol a aby ste zahynuli aj vy, aj proroci, ktorí vám prorokujú.

¹⁶ Kňazom však a všetkému tomuto ľudu som vravel: Toto hovorí Pán: „Nepočúvajte reči prorokov, ktorí vám prorokujú: „Veru, nádoby Pánovho domu sa teraz čoskoro vrátia z Babylonu,“ pretože vám prorokujú klamstvo. ¹⁷ Nepočúvajte ich, poddajte sa babylonskému kráľovi, tak ostanete nažive; prečo by toto mesto malo byť zboreniskom? ¹⁸ Ak sú prorokmi a ak majú slovo Pánovo, nech sa prihovárajú u Pána zástupov, aby nešli do Babylonu nádoby, ktoré zostali v Pánovom dome, v kráľovom dome a v Jeruzaleme. ¹⁹ Lebo toto hovorí Pán zástupov o stĺpoch, mori, o podstavcoch a ostatnom náradí, ktoré zostalo v tomto meste, ²⁰ ktoré nevzal babylonský kráľ Nabuchodonozor, keď odviedol júdskeho kráľa Jechoniáša, syna Joziášovho, a všetkých šľachticov Júdu a Jeruzalema do zajatia z Jeruzalema do Babylonu: ²¹ Áno, toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: „Čo zostalo v dome

Pánovom a v dome kráľovom v Jeruzaleme, ²² odnesú do Babylonu a tam ostanú, kým ich nevyhľadám - hovorí Pán, a nezoberiem a neprinesiem späť na toto miesto.“

Jer28

XXVIII. Jeremiáš a Hananiáš. - ¹ V tom roku, na začiatku panovania júdskeho kráľa Sedekiáša - v piatom mesiaci štvrtého roku -, mi Hananiáš, syn Azurov, prorok z Gabaonu, povedal v Pánovom dome v prítomnosti kňazov a všetkého ľudu toto: ² „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Zlámem jarmo babylonského kráľa. ³ Ešte dva roky a vrátim na toto miesto všetky nádoby Pánovho domu, ktoré babylonský kráľ Nabuchodonozor vzal z tohto miesta a odniesol do Babylonu. ⁴ A júdskeho kráľa Jechoniáša, syna Joakimovho, a všetkých júdskeých zajatcov, ktorí odišli do Babylonu, privediem späť na toto miesto - hovorí Pán -, pretože zlámem jarmo babylonského kráľa.“

⁵ Prorok Jeremiáš odpovedal prorokovi Hananiášovi v prítomnosti kňazov a v prítomnosti všetkého ľudu, ktorý stál v Pánovom dome. ⁶ Prorok Jeremiáš povedal: „Amen! Nech tak urobí Pán! Nech Pán uskutoční tvoje slová, ktoré si prorokoval, že prinavráti nádoby Pánovho domu a všetkých zajatcov z Babylonu na toto miesto. ⁷ Ale počuj slová, ktoré ti ja poviem do uší a do uší všetkého ľudu. ⁸ Proroci, ktorí boli odpradáva pred mnou a pred tebou, predpovedali mnohým krajinám a veľkým kráľovstvám vojnu, nešťastie a mor. ⁹ Ak prorok predpovedá pokoj, až keď sa splní prorocké slovo, pozná sa, že toho proroka naozaj poslal Pán.“

¹⁰ Vtedy prorok Hananiáš sňal jarmo zo šije proroka Jeremiáša a polámal ho. ¹¹ A Hananiáš povedal v prítomnosti všetkého ľudu: „Toto hovorí Pán: Takto zlámem jarmo babylonského kráľa Nabuchodonozora ešte do dvoch rokov zo šije všetkých národov.“ - Nato prorok Jeremiáš išiel svojou cestou.

¹² Keď už prorok Hananiáš zlámal jarmo zo šije proroka Jeremiáša, prehovoril Pán k Jeremiášovi takto: ¹³ „Chod' a povedz Hananiášovi toto: Takto hovorí Pán: Drevené jarmo si zlámal, nuž urobím miesto neho jarmo železné. ¹⁴ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Železné jarmo položím na šiju všetkých týchto národov, aby slúžili babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi. Budú mu teda slúžiť; dal som mu ešte aj poľnú zver.“ ¹⁵ A prorok Jeremiáš povedal prorokovi Hananiášovi: „Počujže, Hananiáš! Neposlal ťa Pán, ty si falošnou nádejou zavádzal tento ľud. ¹⁶ Preto toto hovorí Pán: Pošlem ťa zo zeme preč, tohto roku zomrieš, pretože si hlásal vzburu proti Pánovi.“

¹⁷ A prorok Hananiáš zomrel v tom roku, v siedmom mesiaci.

Jer29

XXIX. List babylonským zajatcom. - ¹ Toto je znenie listu, čo poslal prorok Jeremiáš (zvyškom) starcov v zajatí, kňazom, prorokom a všetkému ľudu - ktorých odviezol z Jeruzalema do Babylonu Nabuchodonozor, ² keď z Jeruzalema odišiel kráľ Jechoniáš a kráľovná, eunuchovia, júdske a jeruzalemské kniežatá, kováči a zámočníci - ³ prostredníctvom Elasa, syna Safanovho, a Gamariáša, syna Helkiášovho, ktorých júdskeý kráľ Sedekiáš poslal do Babylonu k babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi: ⁴ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela, všetkým zajatcom,

ktorých som poslal do zajatia z Jeruzalema do Babylonu: ⁵ Stavajte domy a bývajte v nich, sadzte záhrady a jedzte ich ovocie, ⁶ berte si manželky a plodte synov a dcéry; i pre svojich synov berte manželky a dcéry vydávajte, nech rodia synov a dcéry, aby ste sa tam rozmnožili a neumenšili. ⁷ Usilujte sa o blaho mesta, kde som vás poslal do zajatia, a modlite sa zaň k Pánovi, pretože v jeho blahu je i vaše blaho.

⁸ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Nech vás nezavedú vaši proroci, ktorí sú medzi vami, ani veštci; ani nepočúvajte svoje sny, ktoré sa vám prisnijú, ⁹ pretože vám falošne prorokujú v mojom mene; neposlal som ich, hovorí Pán.

¹⁰ Lebo takto hovorí Pán: Až sa sedemdesiat rokov pre Babylon bude chýliť ku koncu, navštívim vás a splním na vás svoje prisľúbenie, že vás privediem späť na toto miesto. ¹¹ Ved' ja poznám zámer, ktorý mám s vami - hovorí Pán. Sú to myšlienky pokoja a nie súženia: dám vám budúcnosť a nádej. ¹² Keď budete volať ku mne, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vyslyším vás. ¹³ Budete ma hľadať a nájdete ma; ak ma budete hľadať celým svojím srdcom, ¹⁴ dám sa vám nájsť - hovorí Pán -, vrátim vás zo zajatia a zhromaždím vás zo všetkých národov a zo všetkých miest, kde som vás roztratil - hovorí Pán -, a vrátim vás na miesto, odkiaľ som vás odvedol do zajatia.

¹⁵ Lebo vy hovoríte: „Pán nám vzbudil v Babylone prorokov.“ ¹⁶ Ale toto hovorí Pán kráľovi, ktorý sedí na Dávidovom tróne, a všetkému ľudu, ktorý býva v tomto meste, vašim bratom, ktorí nešli s vami do zajatia: ¹⁷ Toto hovorí Pán zástupov: Áno, pošlem na nich meč, hlad a mor a urobím ich podobnými odporným figám, takým zlým, že ich nemožno jesť. ¹⁸ A budem ich stíhať mečom, hladom a morom. Urobím ich postrachom pre všetky kráľovstvá zeme, kliatbou hrôzou posmechom a potupou medzi všetkými národmi, kde som ich roztratil, ¹⁹ pretože nepočúvali moje slová - hovorí Pán, keď som im opätovne posielal svojich sluhov, prorokov; nepočúvali ste ich, hovorí Pán. ²⁰ Počujte teda slovo Pánovo, všetci zajatci, ktorých som poslal z Jeruzalema do Babylonu:

²¹ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela, o Achabovi, synovi Koliášovom, a Sedekiášovi, synovi Masiášovom, ktorí vám falošne prorokujú v mojom mene: Hľa, vydám ich do rúk babylonského kráľa Nabuchodonozora; pred vašim zrakom ich zabije. ²² A všetci júdski zajatci ktorí sú v Babylone, vezmú si z nich túto kliatbu: „Nech s tebou naloží Pán ako so Sedekiášom a Achabom, ktorých babylonský kráľ piekol na ohni.“ ²³ Pretože spáchali v Izraeli hanebnosť, cudzoložili so ženami svojich blížnych a v mojom mene hovorili falošné reči, ktoré som im neprikázal. Ja to viem a som im toho svedkom, hovorí Pán.“

Jeremiáš a Semeiáš. - ²⁴ A Nechelamitovi Semeiášovi povieš: ²⁵ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela, pretože si vlastným menom poslal všetkému ľudu, ktorý je v Jeruzaleme, a kňazovi Sofoniášovi, synovi Masiášovmu, i všetkým kňazom list v znení: ²⁶ „Pán ťa urobil kňazom namiesto kňaza Jojadu, aby si v Pánovom dome dozeral na každého šialenca, ktorý prorokuje, a aby si ho dal do klady a do okov. ²⁷ Nuž prečo si teraz nepokarhal Jeremiáša z Anatotu, ktorý vám prorokuje? ²⁸ Ved' nám odkázal do Babylonu toto: Dlhé to bude. Stavajte domy a bývajte v nich, vysádzajte záhrady a jedzte ich ovocie!“ ²⁹ Kňaz Sofoniáš prečítal tento list samému Jeremiášovi. ³⁰ Pán však riekol Jeremiášovi: ³¹ „Odkáž všetkým zajatcom: Toto hovorí Pán o Nechelamitovi Semeiášovi: Pretože vám Semeiáš prorokoval, hoci som ho neposlal, a budil vo vás falošné nádeje, ³² preto takto hovorí Pán: Hľa, potrestám Semeiáša a jeho potomstvo. Nebude mať nikoho, kto by býval uprostred tohto ľudu, a neuvidí blaho, ktoré ja dám svojmu ľudu - hovorí Pán -, pretože hlásal odboj proti Pánovi.“

Budúca spása Izraela

Jer30

XXX. Oslobodenie vo veľký deň Pána. - ¹ Slovo, ktoré Pán povedal Jeremiášovi: ² „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Napíš si do knihy všetky slová, ktoré som ti povedal. ³ Lebo, hľa, prídu dni, vraví Pán, keď obrátim osud svojho ľudu, Izraela a Júdu, hovorí Pán, a navrátim ich do krajiny, ktorú som dal ich otcom, i budú ňou vládnuť.“ ⁴ Toto sú slová, ktoré Pán hovoril o Izraeli a o Júdsku: ⁵ „Áno, toto hovorí Pán:

Počuli sme strašný hlas;
úzkosť a niet pokoja.
⁶ Spytujte sa, pozrite,
či porodí muž?
Prečo vidím, že každý muž
má ruky na bedrách sťa rodička
a každá tvár sa zmenila, zbledla.
⁷ Ach, veľký je to deň,
podobného mu niet,
je to čas úzkosti pre Jakuba,
ale vyslobodí sa z toho.

⁸ V ten deň, hovorí Pán zástupov, zlámem jarmo, ktoré má na šiji, a jeho putá roztrhám, že ho nebudú viac zotročovať cudzinci. ⁹ Pánovi, svojmu Bohu, budú slúžiť a svojmu kráľovi Dávidovi, ktorého im ustanovím.

¹⁰ Ty sa však neboj, sluha môj, Jakub,
hovorí Pán,
nestrachuj sa - Izrael,
lebo, hľa, ja ťa zachránim z diaľky
a tvoje potomstvo z krajiny zajatia;
i vráti sa Jakub a odpočinie si,
v bezpečí bude, nezastraší ho nik.
¹¹ Veď som s tebou ja, hovorí Pán,
aby som ťa zachránil.
Áno, zničím všetky národy,
medzi ktoré som ťa roztrúsil,
iba teba nezničím,
ale budem ťa karhať spravodlivo
a bez trestu ťa nenechám.

Národ sa vylieči

¹² Lebo toto hovorí Pán:
Nezhojiteľný je tvoj úraz,
nevyliciteľná tvoja rana.
¹³ Nik sa nechce ujať tvojho vredu,
nemáš lieku na zhojenie.
¹⁴ Všetci tvoji milovníci zabudli na teba,
nevyhľadávajú ťa;

ved' som t'a udrel nepriateľskou ranou,
príkrym karhaním
pre množstvo tvojich hriechov,
silu tvojich zločinov.
15 Čo kričíš pre svoj úraz? -
Tvoja bolesť je nezhojiteľná;
pre množstvo tvojich hriechov,
silu tvojich zločinov
som ti to urobil.
16 Ale všetci, čo t'a hlcú, budú pohltení,
všetci tvoji nepriatelia pôjdu do zajatia,
všetci, čo t'a koristia, budú korisťou
a všetci, čo t'a plienia, budú plenom.
17 Lebo ti zaceľím jazvu
a rany ti vyliečim,
hovorí Pán,
ved' t'a volajú Odohnaná,
Sion, ktorý nik nehľadá.

Obnova národa

18 Toto hovorí Pán:
Hľa, obrátim osud Jakubových stanov,
nad jeho šiatrami sa zľutujem,
mesto sa zbuduje na svojich kopcoch
a palác bude stáť na pravom mieste.
19 Chválospev sa bude z nich ozývať
a hlas veselosti,
rozmnožím ich, neumenšia sa,
oslávim ich, neoslbnú.
20 Jeho synovia budú ako kedysi,
ich obec sa upevní predom mnou
a navštívim všetkých, čo ich utláčajú.
21 Vládcu bude mať z vlastných radov
a panovníka si sám zrodí.
Priblížim si ho a príde ku mne,
ved' ktože by nasadzoval život
a priblížil by sa mi - hovorí Pán.
22 I budete mojím ľuďom
a ja budem vašim Bohom.
23 Hľa, zúri Pánova víchrica, hnev,
víchor sa rúti,
zúri nad hlavou bezbožníkov!
24 Neodvráti sa Pánov hnev
kým nesplní a neustáli
plány svojho srdca,
na konci dní to pochopíte.

XXXI. ¹ V tom čase, hovorí Pán,
budem Bohom všetkým rodom Izraela
a oni budú mojím ľudom.

Božie milosrdenstvo zachráni národ

² Toto hovorí Pán:
Na pustatine našiel milosť
národ, ušetrený mečom,
do svojho odpočinku išiel Izrael.“
³ Zďaleka sa mu zjavil Pán:
„Láskou odvekou som ťa miloval,
preto som ti zachoval priazeň.
⁴ Ešte ťa zbudujem, vystavia ťa,
panna, Izrael;
ešte sa ozdobíš bubnami,
vykročíš do tanca natešených.
⁵ Ešte budeš sadiť vinice
na vrchoch Samárie:
čo sadzači zasadia, aj užijú.
⁶ Lebo príde deň, keď budú kričať
strážnici na vrchoch Efraima:
„Hor’ sa, poďme na Sion
k Pánovi, svojmu Bohu!“

Návrat zo zajatia

⁷ Lebo toto hovorí Pán:
Jasajte pre Jakuba v radosti
a plesajte nad hlavou národov!
Rozhlasujte, oslavujte a hovorte:
„Pán vyslobodil svoj ľud,
zvyšky Izraela.“
⁸ Hľa, privediem ich zo severnej krajiny
a z končín zeme ich zhromaždím;
medzi nimi i slepých a chromých,
samodruhé i šestonedielky:
veľký zástup sa vráti sem.
⁹ Prichádzajú s plačom,
no vediem ich s potechou,
zavediem ich k potokom vôd
po rovnej ceste, kde sa nepotknú,
lebo som Izraelov otec
a Efraim je môj prvorodený.“

Žiaľ sa zmení na radosť

¹⁰ Národy, čujte slovo Pánovo;
ohlasujte na ďalekých ostrovoch
a vravte: „Ten, čo rozosial Izrael, pozbiera ho

a ustráži ho ako pastier stádo.“
11 Áno, Pán vykúpi Jakuba,
vyslobodí ho z ruky, čo ho premohla.
12 Prídu a zaplesajú na výšine Siona,
budú sa hrnúť k darom Pánovým,
k obilii, muštu a oleju,
k mláďatám oviec a statku.
Ich duša bude ako zavodnená záhrada,
nebudú viac mrieť túžbou.
13 Vtedy sa bude panna tešiť v tanci,
mladíci a starci pospolu.
„Ich smútok zmením na radosť,
poteším ich, rozveselím po žiali.
14 Opojím dušu kňazov hojnosťou
a môj ľud sa nasýti mojimi darmi“ -
hovorí Pán.

Ráchelin žiaľ

15 Toto hovorí Pán:
„Čuj, v Ráme počuť vzdychanie,
prehorký plač,
Ráchel narieka nad svojimi deťmi,
nedá sa potešiť
nad deťmi, pretože ich niet.“

16 Toto hovorí Pán:
„Zabraň svojmu hlasu plač
a svojim očiam slzy,
veď tvoja námaha dostane odmenu,
hovorí Pán,
vrátia sa z nepriateľskej krajiny.
17 Je nádej pre tvoju budúcnosť
- hovorí Pán,
synovia sa vrátia na svoje územie.“

18 Počujem Efraima vzdychať:
„Šľahal si ma, nuž dal som sa šľahať
ako neskrotený junec.
Prived' ma späť a navrátim sa,
veď ty si Pán, môj Boh!
19 Už som oželel svoj odpad,
a keď som uznal, bil som si stehno,
hanbil som sa a červenal,
lebo som niesol hanbu svojej mladosti.“
20 Či mi je Efraim drahým synom?
Či je rozkošným dieťaťom?
Veď kedykoľvek mu hrozím,
znovu si musím naň spomenúť
a trasie sa mi preň vnútro,

musím sa nad ním zmilovať“
- hovorí Pán.
21 Postav si stĺpy,
zasad' si kamene,
daj pozor na cestu,
na chodník, ktorým si kráčal;
vráť sa späť, panna, Izrael,
vráť sa sem do týchto svojich miest!
22 Dokedyže budeš blúdiť,
dcéra odbojná?
Veď Pán stvorí čosi nové na zemi:
Žena obkľúči muža.

Požehnanie budúcich čias. - ²³ Toto hovorí Pán zástupcov, Boh Izraela: „V júdskej krajine a v jej mestách, až obrátim ich osud, budú ešte hovoriť toto slovo:

„Pán nech ťa požehná,
spravodlivá niva, svätý vrch!“
24 A budú tam bývať spolu
Júda a všetky jeho mestá,
roľníci a sprievodcovia stád.
24 Áno, opojím unavenú dušu
a každú roztúženú dušu naplním.“
26 (Preto som sa zobudil a pozeral,
môj sen mi bol sladký.)

²⁷ Hľa, prídu dni - hovorí Pán, keď zasejem dom Izraelov a dom Júdov semenom ľudí a semenom zvierat. ²⁸ A ako som nad nimi bedlil, keď som mal vytrhávať, rúcať, pustošiť, nivočiť a pôsobiť nešťastie, tak budem bedliť, keď budem mať budovať a sadiť, hovorí Pán. ²⁹ V tých dňoch nebudú viac hovoriť:

„Otcovia jedli plánky
a synom stúpili zuby.“

³⁰ Každý zomrie len pre svoj hriech; zuby stúpnu každému človeku, ktorý je plánky.

Nová zmluva. - ³¹ Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, keď uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu! ³² Nie ako zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami, keď som ich chytil za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta. Tú moju zmluvu oni zrušili, hoci som im bol Pánom - hovorí Pán. ³³ Ale toto bude zmluva, ktorú po týchto dňoch uzavriem s domom Izraela - hovorí Pán. Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca. A budem im Bohom a oni budú mojím ľuďom. ³⁴ Už sa nebudú vzájomne poučovať a brat bratovi nebude hovoriť: „Poznajte Pána!“, pretože ma všetci poznajú od najmenšieho po najväčších - hovorí Pán. Lebo im odpustím vinu a na ich hriech si viac nespomeniem.“

Nový národ

35 Toto hovorí Pán,
ktorý dáva slnko za svetlo dňu,
určuje mesiac a hviezdy za svetlo noci,
pobúri more, že hučia jeho vlny,
Pán zástupov má meno:
36 „Ak sa tieto zákony otrasú predomnou,
hovorí Pán,
aj semä Izraela prestane byť národom
predomnou po všetky dni.“
37 Toto hovorí Pán:
„Ak sa hore dajú zmerať nebesá
a dolu preskúmať základy zeme,
aj ja zavrhnem celé semä Izraela
pre všetko, čo urobili - hovorí Pán.

Nové mesto. - ³⁸ Hľa, prídu dni, hovorí Pán, a mesto sa vybuduje pre Pána od veže Chananel až po Rožnú bránu. ³⁹ Meracia šnúra však pôjde ďalej rovno ku kopcu Gareb a skrúti sa ku Goe. ⁴⁰ Celé Údolie mŕtvol a popola a celé pole až po potok Kedron a po uhol Konskej brány na východ, bude zasvätené Pánovi. Nikdy viac nebude zbúrané ani zrúcané.“

Jer32

XXXII. Kúpa poľa ako obraz obnovy. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi v desiatom roku júdskeho kráľa Sedekiáša - to bol osemnásty rok Nabuchodonozora. ² Vojsko babylonského kráľa vtedy obliehalo Jeruzalem, prorok Jeremiáš bol však uväznený v strážnom nádvorí ktoré bolo v paláci júdskeho kráľa. ³ Uväznil ho júdsky kráľ Sedekiáš s výčitkou: „Prečo prorokuješ: „Toto hovorí Pán: Hľa, ja vydám toto mesto do rúk babylonského kráľa, zaujme ho! ⁴ Sedekiáš júdsky kráľ však neunikne moci Chaldejcov, ba určite sa dostane do rúk babylonského kráľa, bude s ním hovoriť z úst do úst a bude mu hľadiť z očí do očí. ⁵ Odvedie Sedekiáša do Babylonu a tam aj ostane, kým ho nenavštívim, hovorí Pán. Ak budete bojovať proti Chaldejcom, nebudete mať úspech.““

Jeremiáš povedal: „Pán prehovoril ku mne takto: ⁷ Hľa, príde k tebe Hanameel, syn tvojho strýca Seluma, s návrhom: „Kúp si moje pole, ktoré je v Anatote, veď máš na kúpu príbuzenské prednostné právo!“ ⁸ Prišiel teda ku mne Hanameel, syn môjho strýca, ako povedal Pán, do strážneho nádvorja a povedal mi: „Kúp si moje pole, ktoré je v Anatote na území Benjamínovom, veď ty máš prednostné právo nadobudnúť si ho, tebe patrí vymeniť ho, kúp si ho!“ Vedel som, že je to Pánovo slovo. ⁹ Kúpil som teda od Hanameela, syna svojho strýca, pole, ktoré je v Anatote, a odvážil som mu peniaze, sedemnást šeklov striebra. ¹⁰ Napísal som listinu, zapečatil som ju, pribral som svedkov a na vážkach som odvážil striebro. ¹¹ Vzal som zapečatenú kúpnu zmluvu podľa predpisov a nariadení aj otvorenú zmluvu ¹² a pred očami svojho bratanca Hanameela, pred očami v, kúpnej listine podpísaných svedkov a pred očami všetkých Júdovcov, ktorí sa zdržovali v strážnom nádvorí, som ju odovzdal Baruchovi, synovi Masiášovho syna Nériho. ¹³ A pred ich očami som dal Baruchovi tento príkaz: ¹⁴ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Vezmi tieto listiny,

túto zapečatenú kúpnu zmluvu, aj zmluvu otvorenú a ulož ich do hlinenej nádoby, aby sa zachovali na dlhý čas.¹⁵ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Ešte sa budú v tejto krajine kupovať domy, polia a vinohrady.

¹⁶ Keď som odovzdal kúpnu listinu Baruchovi, synovi Nériho, takto som sa modlil k Pánovi. Ach, Pane, Jahve pozri; ty si svojou veľkou mocou a svojím vystretým ramenom učinil nebo i zem a tebe nie je nemožná nijaká vec.¹⁸ Tisícim preukazuješ milosrdenstvo, vinu otcov však, keď sa pominú, odplatíš ich synom; Boh veľký a mocný, ktorého meno je Pán zástupov!¹⁹ Veľký v ustanoveniach a mocný v skutkoch, ktorého oči sú otvorené nad každou cestou ľudských synov, aby si každému dal podľa jeho ciest a podľa ovocia jeho skutkov;²⁰ ktorý si robil znamenia a divy v egyptskej krajine a podnes (robíš) na Izraeli i na ľuďoch a urobil si si meno, aké máš dnes,²¹ a vyviedol si svoj ľud, Izrael, z egyptskej krajina znameniami a zázrakmi, mocnou rukou a vystretým ramenom i veľkou hrôzou.²² A dal si im túto krajinu, ktorú si prisahou prisľúbil ich otcom, krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom.²³ Prišli a zaujali ju, ale nepočúvali tvoj hlas a nekráčali podľa tvojich príkazov, nič, čo si im kázal robiť, nerobili, nuž stíhal si ich všetkým týmto nešťastím.²⁴ Pozri, násypy postúpili až k mestu, aby ho zaujali, a mesto sa dostáva do ruky Chaldejcov, ktorí naň útočia mečom, hladom a morom. Spĺňa sa, čo si povedal, a ty to uvidíš.²⁵ A ty si mi povedal, Pane, Jahve: „Kúp si to pole!“, no mesto sa jednako dostáva do ruky Chaldejcov.“

²⁶ I prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo:²⁷ „Hľa, ja som Pán, Boh každého tvora; či je mne nejaká vec nemožná?²⁸ Preto takto hovorí Pán: Hľa, ja vydám toto mesto do ruky Chaldejcov a do ruky babylonského kráľa Nabuchodonozora; zmocní sa ho!²⁹ Chaldejci, ktorí na toto mesto útočia, vniknú a podpália toto mesto a spália ho i domy, na strechách ktorých okiadzali Bála a liali nápojové obety cudzím bohom, aby ma dráždili.³⁰ Veď synovia Izraela a synovia Júdu robia od mladí iba to, čo je v mojich očiach zlé; synovia Izraela ma dielami svojich rúk iba dráždia - hovorí Pán.³¹ Odkedy ho postavili, až po dnešný deň bolo mi toto mesto iba na hnev a na zlosť, že si ho musím odstrániť pred tváre³² pre všetku zlobu synov Izraela a synov Júdu, ktorú popáchali sami, ich králi, kniežatá, kňazi a proroci, mužovia Júdu a občania Jeruzalema, aby ma dráždili.³³ Obrátili ku mne šiju, a nie tvár; jednotaj som ich poučoval, ale nepočúvali, výčitku neprijali.³⁴ Svoje ohavnosti umiestili v dome, ktorý sa volá mojím menom, aby ho zneuctili.³⁵ A postavili výšiny v údolí Ben Hinom, aby zasväcovali svojich synov a svoje dcéry Molochovi, hoci som im to nekázal, ani na myseľ mi neprišlo, žeby páchali túto ošklivosť a Júdu priviedli do hriechu.“

³⁶ Teraz teda toto hovorí Pán, Boh Izraela, o tomto meste, o ktorom vy hovoríte, že sa pomocou meča, hladu a moru dostáva do ruky babylonského kráľa:³⁷ „Hľa, ja ich pozbieram zo všetkých krajín, do ktorých som ich rozhádzal vo svojom hneve, vo svojom zápale a veľkej prchkosti; privediem ich späť na toto miesto a usadím ich v bezpečnosti.³⁸ Budú mojím ľuďom a ja budem ich Bohom.³⁹ A dám im jedno srdce a jednu cestu, aby sa ma po všetky dni báli pre svoje - a potom aj pre deti svojich detí - blaho.⁴⁰ Uzavriem s nimi večnú zmluvu, ktorou im neprestanem robiť dobro; vložím im do srdca svoju bázeň, aby sa odo mňa neodklonili.⁴¹ Radosť z nich budem mať, keď im budem preukazovať dobro; zasadím ich verne v tejto krajine, celým svojím srdcom a celou svojou dušou.⁴² Lebo toto hovorí Pán: Ako som na tento ľud dopustil všetko toto veľké nešťastie, tak im spôsobím všetko blaho, o ktorom im hovorím.⁴³ Bude sa teda kupovať pole v tejto krajine o ktorej vy hovoríte: „Spustošená je, bez ľudí a zvierat, dostáva sa do ruky Chaldejcov.“⁴⁴ Budú kupovať polia za peniaze, písať listiny, pečatíť a priberať svedkov v krajine Benjamínovej i v

okolí Jeruzalema, v mestách Júdska, v horských mestách, v mestách na rovine i v mestách na juhu, až obrátim ich osud“ - hovorí Pán.

Jer33

XXXIII. Lepšia budúcnosť Júdu a Jeruzalema. - ¹ A Pán znova takto prehovoril k Jeremiášovi, keď bol ešte uväznený v strážnom nádvorí: ² „Toto hovorí Pán, ktorý stvoril zem, utvoril ju a upevnil - Pánom sa volá: ³ Volaj ku mne a vyslyším ťa a oznámim ti veľké, nevystihnuteľné veci, o ktorých nevieš. ⁴ Lebo toto hovorí Pán, Boh Izraela, o domoch tohto mesta, o zrúcaných júdskych domoch na násypy a o meči: ⁵ Idú bojovať proti Chaldejcom a naplniť ich mrtvolami ľudí, ktorých som porazil vo svojom hneve a svojej prchkosti, pretože som - pre ich veľkú zlobu - zakryl pred týmto ľudom svoju tvár. ⁶ Hľa, ja mu obviažem ranu, vyliečim a uzdravím ich a odhalím im poklady pokoja a pravdy. ⁷ Zmením osud Júdu a osud Izraela a zbudujem ich ako kedysi. ⁸ Očistím ich od všetkých hriechov, ktoré spáchali proti mne, a odpustím im všetky hriechy, ktoré spáchali proti mne, keď sa mi spreneverili. ⁹ A bude mi to na slávu, radosť, chválu a ozdobu pred všetkými národmi zeme, keď počujú všetko dobro, ktoré som im urobil. Budú sa báť a triasť pre všetko dobro a pre všetko blaho, ktoré som im dal.

¹⁰ Toto hovorí Pán: Na tomto mieste, o ktorom vy hovoríte: „Pusté je, bez ľudí a bez zvierat,“ v mestách Júdska a na uliciach Jeruzalema, ktoré sú spustošené, bez ľudí, bez obyvateľov a bez zvierat, ešte zazneje ¹¹ hlas plesania a hlas radosti, hlas ženícha a hlas mladuchy, hlas tých, čo hovoria: „Oslavujte Pána zástupov, pretože Pán je dobrý, pretože jeho milosrdenstvo trvá naveky“ a čo nesú obeť vďaka do Pánovho domu, lebo zmením osud krajiny ako na začiatku, hovorí Pán.

¹² Toto hovorí Pán zástupov: Na tomto pustom mieste bez ľudí a bez dobytká a vo všetkých jeho mestách budú ešte nivy pastierov, kde budú odpočívať s ovcami. ¹³ V horských mestách, v mestách na rovine i v mestách na juhu, v Benjamínovej krajine, v okolí Jeruzalema i v mestách Júdska budú ešte prechádzať ovce rukami počítača, hovorí Pán.

¹⁴ Hľa, prídu dni - hovorí Pán -, že upevním slovo blaha, ktoré som prisľúbil Izraelovmu domu a domu Júdovmu. ¹⁵ V tých dňoch a v tom čase dám Dávidovi vykličiť spravodlivý výhonok, ktorý bude konať v krajine právo a spravodlivosť. ¹⁶ V tých dňoch Júda dosiahne spásu a Jeruzalem bude bývať v bezpečí a budú ho volať: „Pán, naša spravodlivosť“. ¹⁷ Lebo toto hovorí Pán: Dávidovi nebude chýbať muž, ktorý zasadne na jeho trón. ¹⁸ A levitským kňazom nebude predom mnou chýbať muž, ktorý bude obetovať celopaly, spaľovať žertvy a prinášať obety po všetky dni.“

¹⁹ I prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ²⁰ „Toto hovorí Pán: Keď zrušíte moju zmluvu s dňom a moju zmluvu s nocou, že nebude deň a noc vo svojom čase, ²¹ vtedy sa zruší aj moja zmluva s Dávidom, mojím sluhom, takže nebude mať syna, ktorý by kraloval na jeho tróne, a s levitskými kňazmi, mojimi sluhami. ²² Ako nemožno spočítať vojsko nebies ani zmerať piesok mora, tak rozmnožím semä Dávida, svojho sluhu, a levitov, ktorí mi slúžia.“

²³ A Pán prehovoril k Jeremiášovi toto slovo: ²⁴ „Či si nezbadal, že títo ľudia vravia: „Pán zavrhol dva rody, ktoré si vyvolil“ a opovrhujú mojím ľudom, že pred nimi už ani nie je národom? ²⁵ Toto hovorí Pán: Ak nemám zmluvu s dňom a nocou a ak som nedal svoje zákony nebu a zemi, ²⁶ tak zavrhnem aj potomstvo Jakuba a

svojho sluhu Dávida, že pre Abrahámovu, Izákova a Jakubovo potomstvo nevezmem panovníka z jeho rodu. Áno, zmením ich osud a zmilujem sa nad nimi.“

XXXIV. Výstraha Sedekiášovi. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi, keď babylonský kráľ Nabuchodonozor, celé jeho vojsko, všetky kráľovstvá zeme podrobené jeho moci a všetky národy bojovali proti Jeremiášovi a proti všetkým jeho mestám: ² „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Chod' a povedz júdskeму kráľovi Sedekiášovi: Toto hovorí Pán: Hľa ja vydám toto mesto do ruky babylonského kráľa a on ho spáli ohňom! ³ Ani ty sa z jeho moci nevyšľobíš, určite ťa chytia a odovzdajú do jeho ruky; z očí do očí budeš vidieť babylonského kráľa a z úst do úst bude s tebou hovoriť; potom pôjdeš do Babylonu. ⁴ Jednako počuj slovo Pánovo, júdsky kráľ Sedekiáš! Toto ti hovorí Pán: Nezomrieš pod mečom. ⁵ Zomrieš v pokoji a ako páliť (voňavky) tvojim otcom, prvším kráľom, tvojim predchodcom, tak (ich) budú páliť aj tebe a budú za tebou nariekať: „Ach, pane!“ To je slovo, ktoré som povedal ja“ - hovorí Pán.

⁶ Prorok Jeremiáš povedal všetky tieto slová júdskeému kráľovi Sedekiášovi v Jeruzaleme: ⁷ A vojsko babylonského kráľa bojovalo proti Jeruzalemu a proti všetkým júdskym mestám, ktoré ostali: proti Lachisu a Azeke. Z júdskych miest ostali tieto opevnené mestá.

Výčitka otrokom. - ⁸ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi keď kráľ Sedekiáš uzavrel so všetkými ľuďmi v Jeruzaleme dohodu, aby vyhlásili prepustenie, ⁹ aby každý prepustil na slobodu svojho hebrejského sluhu a svoju hebrejskú slúžku, aby nik nezotročoval Judejca, svojho brata. ¹⁰ I poslúchli všetci veľmoži a všetci ľudia, ktorí pristúpili k dohode, že každý prepustí na slobodu svojho sluhu a svoju slúžku, že ich nebudú viac zotročovať. Poslúchli a poprepúšťali ich. ¹¹ Ale potom priviedli späť sluhov a slúžky, ktorých prepustili na slobodu, a nútili ich za sluhov a za slúžky.

¹² Pán teda prehovoril k Jeremiášovi toto slovo: ¹³ „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Ja som uzavrel zmluvu s vašimi otcami v deň, keď som ich vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva, slovami: ¹⁴ Po siedmich rokoch nech každý prepustí svojho hebrejského brata, ktorý sa mu predal. Šesť rokov nech ti slúži, potom ho prepust' od seba na slobodu! Ale vaši otcovia ma nepočúvali, nenaklonili si ucho. ¹⁵ Vy ste sa teraz obrátili a urobili ste, čo je správne v mojich očiach, keď ste každý svojmu blížnemu ohlásili slobodu a uzavreli ste dohodu predo mnou, v dome, ktorý sa volá mojím menom. ¹⁶ Potom ste opäť znesvätili moje meno, keď ste priviedli späť každý svojho sluhu a svoju slúžku, ktorých ste prepustili celkom na slobodu, a nútili ste ich, aby vám boli sluhami a slúžkami.

¹⁷ Preto takto hovorí Pán: Vy ste ma nepočúvali, aby ste vyhlásili prepustenie každý svojmu bratovi a každý svojmu blížnemu. Nuž ja vám ohlasujem prepustenie - hovorí Pán - pre meč, pre mor a pre hlad a urobím vás postrachom všetkým kráľovstvám zeme. ¹⁸ Mužov však, ktorí prestúpili moju zmluvu a nespĺnili podmienky dohody, ktorú uzavreli predo mnou, keď preťali teľa na dvojce a prechádzali pomedzi jeho časti: ¹⁹ Júdske kniežatá a kniežatá jeruzalemské, eunuchov a kňazov i všetkých ľudí krajiny, ktorí prechádzali pomedzi časti teľaťa, ²⁰ vydám do ruky ich nepriateľov a do ruky tých, čo im striehnu na život, takže ich mŕtvoly budú pokrmom nebeských vtákov a zemskej zveri. ²¹ Aj júdskeho kráľa Sedekiáša a jeho

kniežatá vydám do rúk ich nepriateľov a do rúk tých, čo im striehnu na život, do rúk vojska babylonského kráľa, ktoré od vás ustúpilo.²² Hľa vydám rozkaz, hovorí Pán, a vrátim ich k tomuto mestu; budú naň útočiť, zmocnia sa ho a spália ho ohňom; a mestá Júdska obrátim na neobývanú púšť.“

Jer35

XXXV. Svedomitost' Rechabovcov. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi v dňoch júdskeho kráľa Joakima, Joziášovho syna: ² „Chod' k rodu Rechabovcov, prehovor s nimi, zaved' ich do Pánovho domu, do niektorej z miestností, a ponúkni ich vínom.“ ³ I vzal som Jezoniáša, syna Jeremiášovho, syna Habsaniášovho, jeho bratov, všetkých jeho synov a celý rod Rechabovcov ⁴ a priviedol som ich do Pánovho domu, do miestnosti synov Hanana, syna Jegedeliáša, Božieho muža, ktorá bola vedľa miestnosti kniežat, nad izbou strážcu prahu Másiáša, syna Selumovho. ⁵ I predložil som pred synov rodu Rechabovcov čaše plné vína a kalichy a vyzval som ich: „Pite víno!“ ⁶ Odpovedali však: „Nepijeme víno, pretože Rechabov syn Jonadab, náš otec, nám prikázal: „Nikdy nepite víno ani vy, ani vaši synovia! Ani domy nestavajte, nesejte semeno, nesad'te a nevlastnite vinice, ale bývajte celý svoj život v stanoch, aby ste sa dožili dlhého veku na zemi, na ktorej ste pútnikmi.“ ⁸ I poslúchli sme svojho otca, Rechabovho syna Jonadaba, vo všetkom, čo nám prikázal, takže celý svoj nepijeme víno ani my, ani naše ženy, ani naši synovia, ani naše dcéry. ⁹ A pre svoje obydlie nestavujeme domy, nemáme viníc ani poľa, ani osiva, ¹⁰ ale bývame v stanoch. Poslúchame a robíme všetko podľa toho, ako nám prikázal náš otec Jonadab. ¹¹ Keď však vojsko babylonského kráľa Nabuchodonozora napredovalo proti krajine, povedali sme: Pod'ťe, vojdime pred vojskom Chaldejcov a pred vojskom Aramejcov do Jeruzalema! Preto bývame v Jeruzaleme.“

¹² Vtedy takto prehovoril Pán k Jeremiášovi: ¹³ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Id' a povedz mužom Júdska a obyvateľom Jeruzalema: Nevezmete si poučenie a nebudete poslúchať moje slová? - hovorí Pán. ¹⁴ Zachovávajú sa slová Rechabovho syna Jonadaba; ten prikázal svojim synom nepiť víno, nuž nepili až po dnešný deň, pretože poslúchajú rozkaz svojho otca. Ja však neprestajne hovorím k vám, ale nepočúvate ma. ¹⁵ Ustavične k vám posielam rozličných svojich sluhov, prorokov, s odkazom: Odvráťte sa každý od svojej zlej cesty, napravte svoje skutky a nechod'ťe za cudzími bohmi slúžiť im, tak budete bývať v krajine, ktorú som dal vám a vašim otcom, ale nenaklonili ste si sluch a nepočúvali ste ma. ¹⁶ Áno potomci Rechabovho syna Jonadaba zachovali príkaz svojho otca, ktorý im dal, tento ľud však nepočúval mňa. ¹⁷ Preto takto hovorí Pán, Boh zástupov, Boh Izraela: Hľa, ja dopustím na Júdu a na obyvateľov Jeruzalema všetko nešťastie, ktorým som im hrozil, pretože som hovoril k nim, ale nepočúvali, volal som, ale neodpovedali.“

¹⁸ Rodu Rechabovcov však povedal Jeremiáš: „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Pretože ste poslúchli príkaz svojho otca Jonadaba, zachovali ste všetky jeho nariadenia a robili ste všetko podľa toho, čo vám prikázal, ¹⁹ preto takto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Jonadabovi, synovi Rechabovmu, nebude chýbať muž, ktorý bude stáť pred mojou tvárou.“

Jer36

XXXVI. Joakim spáli Jeremiášovu knihu. - ¹ Vo štvrtom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ² „Vezmi si zvitkovú knihu a napíš do nej všetky slová, ktoré som ti hovoril o Izraeli, o Júdovi a o všetkých národoch odo dňa, čo som k tebe za čias Joziáša hovoril, až po dnešný deň. ³ Hádám si dom Júdov povšimne rozličné nešťastia, ktorými ich zamýšľam postihnúť, takže sa odvráti každý od svojej zlej cesty a odpustím im ich vinu a ich hriech.“

⁴ Jeremiáš teda zavolať Barucha, syna Nériho, a Baruch z Jeremiášových úst napísal do zvitkovej knihy všetky Pánove slová, ktoré mu hovoril. ⁵ I prikázal Jeremiáš Baruchovi: „Ja som hatený, nemôžem ísť do Pánovho domu. ⁶ Choď teda ty a v Pánovom dome v pôstny deň čítaj do uší ľudu Pánove slová zo zvitku, ktorý si napísal z mojich úst; čítaj ich aj do uší všetkých Júdovcov, ktorí prídu zo svojich miest. ⁷ Hádám prenikne ich modlitba k Pánovi a odvráti sa každý od svojej zlej cesty. Lebo veľký je hnev a prchivosť, ktorou Pán hrozil tomuto ľudu.“ ⁸ Baruch, syn Nériho, urobil všetko tak, ako mu rozkázal prorok Jeremiáš a čítal z knihy Pánove slová v Pánovom dome.

⁹ V piatom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, v deviatom mesiaci vyhlásili pôst pred Pánom všetkému jeruzalemskému ľudu a všetkému ľudu, ktorý z júdskeho miest prichádzal do Jeruzalema. ¹⁰ Vtedy Baruch v Pánovom dome, v izbe Gamariáša, syna pisára Safana, v hornom nádvorí pri vchode Novej brány Pánovho domu čítal z knihy do uší všetkému ľudu Jeremiášove slová. ¹¹ Všetky Pánove slová z knihy však počul Micheáš, syn Gamariáša, syna Safanovho. ¹² Zostúpil teda do kráľovho domu, do pisárovej izby, kde práve zasadali všetky kniežatá: pisár Elisama, Semeiášov syn Dalaiáš, Achoborov syn Elnatán, Safanov syn Gamariáš, Hananiášov syn Sedekiáš a všetky kniežatá. ¹³ Micheáš im oznámil všetky reči, ktoré počul, keď ich Baruch čítal z knihy pred ľuďmi. ¹⁴ Vtedy kniežatá poslali k Baruchovi Júdiho, syna Nataniáša, syna Selemiáša, syna Chusiho, s odkazom: „Vezmi si do ruky zvitok, z ktorého si čítal ľudu a príd! A Baruch, syn Nériho, vzal do ruky zvitok a išiel k nim. ¹⁵ I povedali mu: „Nože si sadni a čítaj pred nami! Nato Baruch čítal pred nimi. ¹⁶ Keď však počuli všetky reči, zarazení pozerali na seba a povedali Baruchovi: „Všetky tieto reči musíme oznámiť kráľovi. ¹⁷ A vypytovali sa Barucha: „Povedz nám, ako si napísal z jeho úst všetky tieto slová?“ ¹⁸ Baruch im odpovedal: „Ústne mi hovoril všetky tieto slová a ja som písal atramentom do knihy.“ ¹⁹ Vtedy kniežatá povedali Baruchovi: „Choď a schovaj sa aj ty, aj Jeremiáš; aby nik nevedel, kde ste.“

²⁰ Potom vošli ku kráľovi do nádvorja, ale zvitok nechali v izbe pisára Elisamu, a všetko oznámili kráľovi. ²¹ Kráľ poslal Júdiho, aby doniesol zvitok. Júdi ho doniesol z izby pisára Elisamu a čítal ho pred kráľom a pred všetkými kniežatami, ktoré stáli vedľa kráľa. ²² Kráľ však sedel v zimnom dome - bol deviaty mesiac - a pred ním bolo rozpálené ohnisko. ²³ Keď Júdi prečítal tri alebo štyri stĺpce, odrezal ich pisárskym nožom a hodil na oheň, ktorý bol na ohnisku, kým celý zvitok nezhorel v ohni na ohnisku. ²⁴ Kráľ a všetci jeho služobníci, ktorí počúvali všetky tieto reči, sa teda nebáli a neroztrhli si rúcho. ²⁵ Ba hoci Elnatán, Dalaiáš a Gamariáš naliehali na kráľa, aby zvitok nepálil, neposlúchol ich. ²⁶ A kráľ prikázal Jeremielovi, kráľovmu synovi, Saraiášovi, synovi Ezriela, a Selemiášovi, synovi Abdeela, aby chytili pisára Barucha a proroka Jeremiáša; ale Pán ich skryl.

²⁷ Keď kráľ spálil zvitok so slovami, ktoré z Jeremiášových úst napísal Baruch, prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ²⁸ „Vezmi si zasa iný zvitok a napíš doň všetky predošlé slová z prvého zvitku ktorý spálil júdskeho kráľ Joakim. ²⁹ Júdskeho kráľovi Joakimovi však povedz: Toto hovorí Pán: Ty si spálil ten zvitok s

výčitkou: „Prečo si napísal doň slová: Určite príde babylonský kráľ, znivočí túto krajinu a odstráni z nej ľudí i zvieratá!“³⁰ Nuž toto hovorí Pán júdskeму kráľovi Joakimovi: Nebude mať nikoho, kto by zasadol na Dávidov trón a jeho mŕtvolu vyhodí vo dne na horúčavu, v noci na mráz.³¹ A strescem na ňom, na jeho potomstve i na jeho sluhoch ich hriech a dopustím na nich, na obyvateľov Jeruzalema a na mužov Júdska všetky nešťastia, ktorými som im hrozil, no nepočúvali.“

³² Jeremiáš vzal teda iný zvitok a dal ho pisárovi Baruchovi, synovi Nériho, ktorý doň napísal z úst Jeremiáša všetky slová knihy, ktorú júdsky kráľ Joakim spálil na ohni, a ešte doložil mnohé podobné reči.

Pád Jeruzalema hl. 37 - 44

Jer37

XXXVII. Posolstvo kráľa Jeremiášovi. - ¹ Po Joakimovom synovi Jechoniášovi nastúpil kráľ Sedekiáš; za kráľa v júdskej krajine ho ustanovil babylonský kráľ Nabuchodonozor. ² Ale ani on, ani jeho služobníci, ani ľud krajiny nepočúvali reči Pánove, ktoré hovoril prostredníctvom proroka Jeremiáša.

³ I poslal kráľ Sedekiáš Juchala, syna Selemiášovho, a kňaza Sofoniáša, syna Másiášovho, k prorokovi Jeremiášovi s odkazom: „Modli sa za nás k Pánovi, nášmu Bohu!“⁴ Jeremiáš však chodil sem-tam medzi ľuďom; nedali ho totiž do väzenia.⁵ Vtedy vyrazilo z Egypta faraónovo vojsko. Keď Chaldejci, obliehajúci Jeruzalem, počuli túto zvesť, ustúpili od Jeruzalema.

⁶ A Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi: ⁷ „Toto hovorí pán, Boh Izraela: Toto povedzte júdskeму kráľovi, ktorý vás poslal ku mne vypytať sa: Veruže sa faraónovo vojsko, ktoré vyrazilo vám na pomoc, vráti do svojej krajiny, do Egypta.⁸ Chaldejci sa však vrátia, budú útočiť na toto mesto, zaujmú ho a vypália ohňom.⁹ Toto hovorí Pán: Neklamte samých seba slovami: „Chaldejci od nás nadobro odišli,“ pretože neodišli.¹⁰ I keby ste porazili celé vojsko Chaldejcov, ktorí bojovali proti vám, že by neostali u nich iba ranení chlapi: zdvihne sa každý vo svojom stane a spália ohňom toto mesto.“

Uväznenie proroka a jeho rozhovor s kráľom. - ¹¹ Keď vojsko Chaldejcov ustúpilo od Jeruzalema pred faraónovým vojskom, ¹² odchádzal Jeremiáš z Jeruzalema do Benjamínovej krajiny usporiadať tam medzi ľuďom dedičstvo(?).¹³ Keď bol v Benjamínovej bráne, bol tam strážca menom Jeriáš, syn Selemiáša, syna Hananiášovho. Ten zadržal Jeremiáša s obvinením: „Chceš utiecť k Chaldejcom.“¹⁴ Jeremiáš však odpovedal: „Lož! Nejdem k Chaldejcom.“ Ale Jeriáš ani nepočúval naň, zajal Jeremiáša a predviedol ho pred kniežatá.¹⁵ Kniežatá sa rozzlostili na Jeremiáša, dali ho zbitť a uvrhli ho do väzenia v dome pisára Jonatána; z toho totiž urobili väznicu.¹⁶ Jeremiáš teda išiel do cisternovej miestnosti v sklepení a Jeremiáš tam sedel dlhé dni.

¹⁷ Ale kráľ Sedekiáš ho dal odtiaľ vyvieť a potajomky sa ho vo svojom dome vypytoval: „Či je nejaký výrok od Pána?“ Jeremiáš odpovedal: „Je.“ A doložil: „Dostaneš sa do rúk babylonského kráľa.“¹⁸ Nato sa Jeremiáš opýtal kráľa Sedekiáša: „Čím som sa previnil proti tebe, proti tvojim sluhom a proti tvojmu ľudu, že ste ma uvrhli do väzenia?“¹⁹ A kde sú vaši proroci, ktorí vám prorokovali: Babylonský kráľ nepríde proti vám a proti tejto krajine?“²⁰ Nuž teraz počúvaj, môj pane, kráľu; nech nájde u teba vyslyšanie moja prosba: Nevráť ma do domu pisára Jonatána, aby som tam neumrel.²¹ Kráľ Sedekiáš preto vydal rozkaz a Jeremiáša umiestnili v strážnom

nádvorí a z Pekárskej ulice mu dávali denne peceň chleba, kým sa v meste neminul všetok chlieb. A Jeremiáš ostal v strážnom nádvorí.

Jer38

XXXVIII. Jeremiáš v cisterne. - ¹ Safatiáš, syn Mátanov, Gedeliáš, syn Pášurov, Juchal, syn Selemiášov, a Pášur, syn Melchiášov, počuli slová, ktoré Jeremiáš hovoril všetkému ľudu, a to: ² „Toto hovorí Pán: Kto ostane v tomto meste, zomrie pod mečom, od hladu a na mor; kto však prejde k Chaldejcom, ostane žiť, vlastný život bude jeho korisťou a bude žiť.“ ³ Toto hovorí Pán: Určite sa toto mesto dostane do rúk vojska babylonského kráľa, ktorý si ho podmaní. ⁴ Vtedy kniežatá povedali kráľovi: „Nech usmrtia tohto človeka; veď takto len podlamuje odolnosť bojovníkov, ktorí v tomto meste zostali, aj odolnosť všetkého ľudu, keď im hovorí podobné reči. Veď tento človek nehľadá blaho tohto ľudu, ale len nešťastie.“ ⁵ Kráľ Sedekiáš im odpovedal: „Veď ho máte v rukách! A kráľ nemôže nič proti vám.“ ⁶ Vzali teda Jeremiáša a hodili ho do cisterny kráľovho syna Melchiáša, ktorá bola v strážnom nádvorí. Jeremiáša spustili po povrazoch; v cisterne však nebola voda, ale iba blato, nuž Jeremiáš sa ponoril do bahna.

⁷ V kráľovskom dome zamestnaný eunuch, Etiópec Abdemelech, sa dopyčul, že Jeremiáša spustili do cisterny. Kráľ práve sedel v Benjamínovej bráne. ⁸ Keď Abdemelech vychádzal z kráľovského domu, oslovil kráľa: ⁹ „Pane môj, kráľu, zlo spáchali tí mužovia všetkým, čo urobili prorokovi Jeremiášovi, keď ho hodili do cisterny, aby tam dolu umrel od hladu, veď v meste už niet chleba!“ ¹⁰ Nato kráľ rozkázal Etiópcovi Abdemelechovi: „Vezmi odtiaľto so sebou tridsať chlapov a vytiahni proroka Jeremiáša z cisterny skôr, ako zomrie.“ ¹¹ Abdemelech vzal teda so sebou chlapov, išiel do kráľovho domu do odevného skladu, vzal odtiaľ handry zo šiat a staré zdrapy a spustil ich po povrazoch Jeremiášovi do cisterny. ¹² Etiópec Abdemelech povedal Jeremiášovi: „Daj si tieto staré handry a zdrapy pod pazuchu pod povrazy!“ Jeremiáš urobil tak ¹³ a Jeremiáša vytiahli povrazmi a vyviedli ho z cisterny. Potom ostal Jeremiáš v strážnom nádvorí.

Posledný rozhovor Jeremiáša s kráľom. - ¹⁴ Kráľ Sedekiáš dal však Jeremiáša priviesť k sebe k tretiemu vchodu Pánovho domu a kráľ povedal Jeremiášovi: „Spýtam sa ťa čosi, nezataj predomnou nič!“ ¹⁵ Jeremiáš odpovedal Sedekiášovi: „A nedáš ma usmrtiť, ak ti to poviem? A ak ti dám radu, nepočúvneš ma.“ ¹⁶ Sedekiáš sa teda tajne zaprisahal Jeremiášovi: „Ako žije Pán, ktorý nám dal tento život, nedám ťa usmrtiť ani ťa nedám do rúk mužov, ktorí ti číhajú na život.“ ¹⁷ Nato Jeremiáš povedal Sedekiášovi: „Toto hovorí Pán, Boh zástupov, Boh Izraela: Ak sa poddáš vojvodcom babylonského kráľa, zachrániš si život a toto mesto nevypália; budeš žiť ty i tvoj dom.“ ¹⁸ Ak sa však nepoddáš vojvodcom babylonského kráľa, toto mesto sa dostane do ruky Chaldejcov, vypália ho a ty sa nevyslobodíš z ich ruky.“ ¹⁹ Kráľ Sedekiáš odpovedal Jeremiášovi: „Mám starosti pre Júdovcov, ktorí prešli k Chaldejcom, aby ma nevydali do ich rúk; oni by ma znevážili.“ ²⁰ Jeremiáš povedal: „Nevydajú! Počúvni Pánov hlas vo veci, o ktorej ti hovorím, bude sa ti dobre vodiť a ostaneš nažive.“ ²¹ Ale ak sa budeš zdráhať prejsť, tak mi Pán zjavil toto: ²² Hľa, všetky ženy, ktoré ešte zostali v dome júdskeho kráľa, vyvedú k vojvodcom babylonského kráľa a samy budú hovoriť:

„Zaviedli ťa a premohli ťa
tvoji dôverní priatelia.

Keď sa ti nohy zaborili do blata,
ukázali ti chrbát.“

²³ Všetky tvoje ženy a tvojich synov vyvedú k Chaldejcom a ty sa nevyslobodíš z ich rúk, padneš do ruky babylonského kráľa a toto mesto vypália ohňom.“ ²⁴ Nato Sedekiáš povedal Jeremiášovi: „Nech sa nik nedozvie o týchto veciach, vtedy nezomrieš. ²⁵ Ak sa však kniežatá dozvedia, že som s tebou hovoril, a prídu k tebe a budú sa ťa spytovať: „Povedz nám, čo si vravel kráľovi i čo tebe povedal kráľ, nezataj to pred nami a neusmrtíme ťa“ ²⁶ - odpovedz im: „Predložil som kráľovi svoju prosbu, aby ma neposlal naspäť do Jonatánovho domu, aby som tam neumrel.“

²⁷ A kniežatá prišli k Jeremiášovi a vypytovali sa ho a on im povedal všetko tak, ako mu rozkázal kráľ. Nechali ho teda na pokoji, vec sa totiž nerozchýrila. ²⁸ Jeremiáš však ostal v strážnom nádvorí až do dňa, keď sa zmocnili Jeruzalema.

Keď zaujali Jeruzalem...

Jer39

XXXIX. Súd nad Sedekiášom. - ¹ (V deviatom roku júdskeho kráľa Sedekiáša, v desiatom mesiaci, pritiahol babylonský kráľ Nabuchodonozor a celé jeho vojsko k Jeruzalemu a obliehal ho. ² V jedenástom roku Sedekiáša, v štvrtom mesiaci, piaty deň mesiaca, prelomili hradby), ³ vošli všetci vojvodcovia babylonského kráľa a usadili sa v strednej bráne: veliteľ telesnej stráže Nabuzardan, rab-saris Nabušerban, rab-mág Nergalsareser a všetci ostatní vojvodcovia babylonského kráľa. ⁴ Keď ich však júdsky kráľ Sedekiáš a všetci bojovníci uvideli, ušli; v noci vytiahli z mesta cestou cez kráľovskú záhradu, cez bránu medzi dvoma múrmi, a dali sa smerom k Arabe. ⁵ Chaldejské vojsko ich prenasledovalo, Sedekiáša dochytili na Jerišských poliach, zajali ho, zaviedli k babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi do Rebly v krajine Emat a on vyriekol nad ním súd. ⁶ Babylonský kráľ dal v Reble pobiť Sedekiášových synov pred jeho očami; aj všetkých jeruzalemských šľachticov dal babylonský kráľ pobiť. ⁷ Sedekiášovi oslepil oči a spútal ho okovami, aby ho odviezol do Babylonu. ⁸ Kráľov dom a domy ľudí Chaldejci vypálili a múry Jeruzalema zručali. ⁹ Zvyšok ľudí, ktorí ešte zostali v meste, utečencov, ktorí ušli k nemu, a všetok ostatný ľud odviezol veliteľ telesnej stráže Nabuzardan do Babylonu. ¹⁰ Ale najchudobnejších ľudí, ktorí nemali nič, nechal veliteľ telesnej stráže Nabuzardan v júdskej krajine a dal im v ten deň vinice a polia.

Prisľúbenie Abdemelechovi. - ¹¹ Ohľadne Jeremiáša prikázal však babylonský kráľ Nabuchodonozor veliteľovi telesnej stráže Nabuzardanovi toto: ¹² „Zaujmi sa ho, maj na ňom svoje oči a neurob mu nič zlé, ale zaobchádzaj s ním tak, ako ti on povie.“

¹³ A veliteľ telesnej stráže Nabuzardan, rab-saris Nabušerban, rab-mág Nergalsareser a všetci veľmoži babylonského kráľa ¹⁴ dali priviesť Jeremiáša zo strážneho nádvorja a odovzdali ho Godoliášovi, synovi Achikama, syna Safanovho, aby ho prepustil domov. Zostal teda uprostred ľudu.

¹⁵ K Jeremiášovi však, keď bol uväznený v strážnom nádvorí, prehovoril Pán takto: ¹⁶ „Choď a povedz Etiópcovi Abdemelechovi: Toto hovorí Pán zástupcov, Boh Izraela: Hľa, ja splním svoje slová proti tomuto mestu na jeho nešťastie, nie na blaho; splnia sa pred tebou v tento deň. ¹⁷ Ale teba vyslobodím v ten deň - hovorí Pán -, nedostaneš sa do rúk mužov, ktorých sa bojíš. ¹⁸ Áno, naisto ťa vyslobodím, nepadneš

pod mečom, svoj život budeš mať za korisť, pretože si dôveroval vo mňa“ - hovorí Pán.

Jer40

XL. Jeremiáš u Godoliáša. - ¹ Slovo, ktoré Pán hovoril k Jeremiášovi, keď ho veliteľ telesnej stráže Nabuzardan prepustil z Rámy. - Keď sa ho ujal, bol spútaný reťazami uprostred všetkých jeruzalemských a júdskech zajatcov, ktorých zajímali do Babylonu. ² Veliteľ telesnej stráže teda Jeremiáša predviedol a hovoril mu: „Pán, tvoj Boh, vyhlásil nad týmto miestom toto nešťastie. ³ Pán splnil a urobil, ako povedal, lebo ste zhrešili proti Pánovi a nepočúvali ste jeho hlas, preto vás postihla táto vec. ⁴ A teraz, hľa, dnes ťa oslobodím od reťazí, ktoré máš na rukách. Ak sa ti páči ísť so mnou do Babylonu, poď, budem mať na tebe svoje oči; ak sa ti však nepáči ísť so mnou do Babylonu, ostaň! Pozri, celá krajina je pred tebou, choď, kde uznáš za správne a dobré. ⁵ Ak nechceš ísť so mnou, vráť sa ku Godoliášovi, synovi Achikama, syna Safanovho, ktorého babylonský kráľ postavil nad júdske mestá, bývaj s ním uprostred ľudu, alebo choď, kdekoľvek sa ti zapáči ísť. Nato mu veliteľ telesnej stráže dal potraviny a dary a prepustil ho. ⁶ A Jeremiáš šiel k Achikamovmu synovi Godoliášovi do Masfy a býval s ním uprostred ľudu, ponechaného v krajine.

⁷ Všetci vojvodcovia oddielov, ktoré sa zdržovali v poli, a ich mužovia sa dopočuli, že babylonský kráľ postavil na čelo krajiny Achikamovho syna Godoliáša a že mu zveril mužov, ženy, deti a chudobných krajiny, ktorých neodviedli do Babylonu. ⁸ I prišli do Masfy ku Godoliášovi Izmael, syn Nataniáša, Johanan a Jonatán, synovia Kareho, Sareáš, syn Tanehumeta, synovia Ofího z Netofy a Jezoniáš, syn Machtiho, sami aj so svojimi chlapmi. ⁹ A Godoliáš, syn Achikama, syna Safanovho, sa zaprisahal im a ich chlapom: „Nebojte sa slúžiť Chaldejcom; ostaňte v krajine a slúžte babylonskému kráľovi, a bude vám dobre. ¹⁰ Pozrite, ja bývam v Masfe, aby som bol v službách Chaldejcov, ktorí prichádzajú k nám, vy však zoberte víno, ovocie a olej, uložte si to do komôr a ostaňte vo svojich mestách, ktoré obsadíte. ¹¹ Ale aj Júdovci, ktorí boli v Moabsku, medzi Amončanmi, v Edomsku a v rozličných krajinách, počuli, že babylonský kráľ nechal zvyšky z Júdu a že im na čelo postavil Godoliáša, syna Achikama, syna Safanovho. ¹² Nato sa vrátili všetci Júdovci zo všetkých krajín, sa boli rozprchli, a prišli do júdskej krajiny ku Godoliášovi do Masfy a nazbierali veľmi mnoho vína a ovocia.

¹³ Jochanan, syn Kareho, a všetci vojvodcovia oddielov, ktoré sa zdržovali v poli, prišli ku Godoliášovi do Masfy a povedali mu: ¹⁴ „Vieš, že Bális, kráľ Amončanov, poslal Nataniášovho syna Izmaela, aby ťa zabil?“ Ale Godoliáš, syn Achikamov, im neveril. ¹⁵ Jochanan, syn Kareho, však povedal v Masfe potajomky Godoliášovi: „Pôjdem a zabijem Izmaela, syna Nataniášovho; nik sa o tom nedozvie. Prečo by mal zabiť on teba? To by sa rozprchli všetci Júdovci, zhromaždení okolo teba, a zahynuli by zvyšky Júdu.“ ¹⁶ Ale Godoliáš, syn Achikamov, povedal Jochananovi, synovi Kareho: „Nerob to! Ved' nehovoríš o Izmaelovi pravdu.“

Jer41

XLI. Izmaelove výčiny. - ¹ V siedmom mesiaci však išiel Izmael, syn Nataniáša, syna Elisamovho, z rodu kráľovského, a s ním kráľovskí veľmoži a desať chlapov ku Godoliášovi, synovi Achikama, do Masfy a jedli spoločne v Masfe. ² Tu sa Nataniášov syn Izmael zdvihol aj desiati chlapi, ktorí boli s ním, a zabili Godoliáša, syna Achikama, syna Safanovho, mečom. Zabili teda toho, ktorého babylonský kráľ postavil na čelo krajiny. ³ A Izmael pobil aj všetkých Júdovcov, ktorí boli s ním - s Godoliášom - v Masfe, i Chaldejcov, bojovníkov, ktorí sa tam nachádzali.

⁴ Nasledujúci deň po zabití Godoliáša, keď ešte nik nič nevedel, ⁵ prišli zo Sichemu, zo Šíla a zo Samárie mužovia - osemdesiat chlapov - s oholenými bradami, roztrhaným rúchom a so zárezmi; mali v rukách dary a tymian a chceli to zaniest' do Pánovho domu. ⁶ Vtom im vyšiel z Masfy v ústrety Izmael, syn Nataniáša, a ako išiel, plakal. Keď sa s nimi stretol, povedal im: „Pod'te ku Godoliášovi, Achikamovmu synovi!“ ⁷ Keď potom prišli do stredu mesta, Izmael, syn Nataniáša, ich pobil a pohádzal do jamy sám s chlapmi, ktorí boli s ním. ⁸ Ale našlo sa medzi nimi desať mužov, ktorí povedali Izmaelovi: „Nezabíjaj nás, lebo máme v poli zásoby pšenice, jačmeňa, oleja a medu. Nechal ich teda a nepobil ich spolu s ich bratmi. ⁹ Cisterna však do ktorej Izmael pohádzal všetky mŕtvolky mužov, čo zabil pre Godoliáša, bola tá, čo dal urobiť kráľ Asa proti izraelskému kráľovi Básovi. Nataniášov syn Izmael ju naplnil mŕtvolami. ¹⁰ Potom Izmael zajal všetky zvyšky ľudu, čo boli v Masfe, kráľove dcéry a všetok ľud, ktorý zostal v Masfe, nad ktorým veliteľ telesnej stráže Nabuzardan postavil Godoliáša, syna Achikamovho. Nataniášov syn Izmael ich zajal, potom vyrazil a chcel prejsť k Amončanom.

¹¹ Keď Jochanan, syn Kareho, a všetci vojvodcovia oddielov, ktoré boli s ním, počuli o všetkých nerestiach, čo popáchal Nataniášov syn Izmael, ¹² vzali všetkých chlapov, išli proti Izmaelovi, synovi Nataniášovmu, do boja a našli ho pri veľkých vodách pri Gabaone. ¹³ A keď všetok ľud, ktorý bol s Izmaelom, zazrel Jochanana, syna Kareho, a všetkých veliteľov oddielov, ktoré boli s ním, zaradoval sa. ¹⁴ A všetok ľud, ktorý Izmael zajal z Masfy, vrátil sa späť a šiel k Jochananovi, synovi Kareho. ¹⁵ Nataniášov syn Izmael sa však s ôsmimi chlapmi zachránil pred Jochananom a odišiel k Amončanom. ¹⁶ Potom Jochanan, syn Kareho, a všetci velitelia oddielov, ktoré boli s ním, zachytil celý zvyšok ľudu, ktorý Izmael, syn Nataniášov, po zabití Achikamovho syna Godoliáša zajal z Masfy: mužov, udatných bojovníkov, ženy, deti a eunuchov, ktorých priviedol späť z Gabaonu, ¹⁷ odišli a zdržali sa v hostinci Chamaám pri Betleheme. Chceli ísť do Egypta ¹⁸ pre Chaldejcov, lebo sa ich báli, pretože Nataniášov syn Izmael zabil Achikamovho syna Godoliáša, ktorého babylonský kráľ postavil na čelo krajiny.

XLII. Boh zakazuje útek do Egypta. - ¹ Tu pristúpili všetci velitelia oddielov, tiež Jochanan, syn Kareho, a Jezoniáš, syn Ozaiášov, a všetok ľud od najväčšieho po najmenších z a povedali prorokovi Jeremiášovi: „Prijmi našu prosbu a modli sa za nás k Pánovi, nášmu Bohu, za celý tento zvyšok, veď nás z množstva ostalo iba máličko, ako nás vidíš na vlastné oči; ³ nech nám Pán, tvoj Boh, označí cestu, ktorou máme ísť, a čo si máme počať.“ ⁴ Prorok Jeremiáš im odpovedal: „Počujem. Hľa, modlím sa k Pánovi, vášmu Bohu, ako si žiadate, a oznámim vám všetko, čo vám Pán odpovie, nič nezatajím pred vami. ⁵ Oni však odpovedali Jeremiášovi: „Nech je Pán proti nám pravdivý a verný svedok, ak nebudeme robiť podľa toho, čo nám Pán, tvoj Boh, od

teba odkáže. ⁶ Či v zlom, či v dobrom budeme počúvať hlas Pána, svojho Boha, ku ktorému ťa posielame, aby sa nám dobre viedlo, keď budeme počúvať hlas Pána, svojho Boha.“

⁷ Po desiatich dňoch však prehovoril Pán k Jeremiášovi. ⁸ I zavolal Jochanana, syna Kareho, všetkých veliteľov oddielov, ktoré boli s ním, i všetok ľud od najmenšieho po najväčšieho ⁹ a povedal im: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela, ku ktorému ste ma poslali, aby som mu predniesol vašu prosbu. ¹⁰ Ak natrvalo zostanete v tejto krajine, zveľadím vás a nespustoším, zasadím vás a nevytrhám, lebo som oľutoval zlo, čo som vám urobil, ¹¹ Nebojte sa babylonského kráľa, pred ktorým máte strach; nebojte sa ho - hovorí Pán, veď som s vami ja, aby som vás chránil a aby som vás vyslobodil z jeho ruky. ¹² Získam vám milosť, takže sa zľutuje nad vami a ponechá vás na vašej pôde. ¹³ Ale ak poviete: „Nebudeme bývať v tejto krajine“ a nebudete počúvať hlas Pána, svojho Boha; ¹⁴ ak poviete: „Nie, ale pôjdeme do egyptskej krajiny, kde nebudeme vidieť vojnu, ani nepočujeme hlas trúby a nebudeme mrieť za chlebom; tam budeme bývať“: ¹⁵ nuž potom počujte slovo Pánovo, zvyšky Júdu: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Ak si ozaj k Egyptu obraciate tváre a chcete tam ísť bývať, ¹⁶ tak vás meč, ktorého sa bojíte, zasiahne tam - v egyptskej krajine; a hlad, ktorého sa strachujete; zmocní sa vás tam v Egypte a tam pomriete. ¹⁷ A všetci mužovia, ktorí sú odhodlaní ísť do Egypta a bývať tam, pomrú pod mečom, od hladu a na mor. Nik z nich neunikne a nezachráni sa pred hladom, ktorý ja na nich dopustím. ¹⁸ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Ako sa rozpálil môj hnev a moja prchivosť na obyvateľov Jeruzalema, tak sa moja prchivosť rozpáli na vás, ak pôjdete do Egypta; budete na kliatbu, na pustošenie, na zlorečenie a na hanbu a toto miesto viac nevidíte. ¹⁹ Pán hovoril k vám, zvyšky Júdu: Nechoďte do Egypta! A vedzte, že som vám to dnes dosvedčil. ²⁰ Veď zavádzate sami seba! Lebo vy ste ma poslali k Pánovi, nášmu Bohu, vraviac: „Modli sa za nás k Pánovi, nášmu Bohu, a všetko nám oznám tak, ako povie Pán, náš Boh; urobíme to.“ ²¹ Nuž oznámil som vám to dnes, a nepočúvate hlas Pána, svojho Boha v ničom z toho, pre čo ma k vám poslal. ²² Teraz však, aby ste o tom vedeli, pomriete pod mečom, od hladu a na mor na mieste, kde chcete ísť bývať.“

Jer43

XLIII. Ľud odchádza do Egypta. - ¹ Keď Jeremiáš dohovoril celému ľudu všetky slová Pána, ich Boha, ktoré im Pán, ich Boh, po ňom odkázal - (všetky tie slová) -, ² Azariáš, syn Ozaiášov, Jochanan, syn Kareho, a všetci odbojní mužovia povedali Jeremiášovi: „Hovoríš lož. Neposlal ťa Pán, náš Boh, s odkazom: „Nechoďte bývať do Egypta ako cudzinci.“ ³ Ale Baruch, syn Nériho, ťa štvie proti nám; chce nás vydať do ruky Chaldejcov, aby nás usmrtili, alebo odviedli do Babylonu.“ ⁴ Jochanan, syn Kareho, velitelia oddielov a všetok ľud nepočúvali teda na Pánov hlas, aby zostali v júdskej krajine. ⁵ Jochanan, syn Kareho, a všetci velitelia oddielov pojali zvyšky Júdu, ktoré sa spomedzi rozličných národov, kde sa roztratil, vrátili bývať do júdskej krajiny, ⁶ mužov, ženy, deti, kráľove dcéry a každého, koho veliteľ telesnej stráže Nabuzardan nechal s Godoliášom, synom Achikama, syna Safanovho, s prorokom Jeremiášom a s Nériho synom Baruchom ⁷ a išli do egyptskej krajiny, lebo nepočúvali Pánov hlas. Išli až po Tafnes.

⁸ V Tafnese však prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ⁹ „Vezmi do ruky veľké kamene a schovaj ich do tehlovej malty, ktorá je pri vchode do faraónovho

domu v Tafnese tak, aby to júdski mužovia videli. ¹⁰ A povedz im: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, ja pošlem a privediem svojho sluhu, babylonského kráľa Nabuchodonozora, a postavím jeho trón nad tieto kamene, ktoré som schoval, a rozťahne nad nimi svoj baldachýn. ¹¹ Príde a porazí egyptskú krajinu. Kto je na smrť - na smrť! Kto je na zajatie - do zajatia! A kto je pod meč - pod meč! ¹² Podloží oheň pod domy egyptských bohov, vypáli ich a odvečie ich do zajatia; i vyčistí egyptskú krajinu, ako si pastier vyčistí odev; potom v, pokoji odíde odtiaľto. ¹³ Doláme stĺpy domu slnka, ktorý je v Egypte, a domy egyptských božstiev spáli ohňom.“

Jer44

XLIV. Hriech a trest utečencov. - ¹ Slovo, ktoré Jeremiáš dostal pre všetkých Júdovcov, ktorí bývajú v egyptskej krajine, ktorí bývajú v Magdole, Tafnese, Nófe a v krajine Patros.

² „Vy ste videli všetko nešťastie, ktoré som dopustil na Jeruzalem a na všetky júdske mestá. Pozrite, dnes sú opustené, niet v nich obyvateľov ³ pre zločin, ktorý páchali, aby ma popudzovali, keď chodili okiadať a uctievať cudzích bohov, ktorých nepoznali ani oni, ani vy, ani vaši otcovia. ⁴ I posielal som k vám rozličných svojich sluhov, prorokov; jednoducho som ich posielal s odkazom: Nerobte tú ohavnú vec, ktorú nenávidím! ⁵ Ale nepočúvali a nepriklonili si ucho, aby sa odvrátili od svojho zločinu a aby neokiadzali cudzích bohov. ⁶ Preto vzkypela moja zlosť a môj hnev sa rozpálil na júdske mestá a na jeruzalemské ulice, takže zostali zrúcaniskom a púšťou, ako sú dnes. ⁷ Teraz však toto hovorí Pán, Boh zástupov, Boh Izraela: Prečo páchate proti sebe samým taký veľký zločin? Chcete si z Júdu vykynožiť mužov i ženy, deti i dojčence, aby z vás neostal ani zvyšok, ⁸ keď ma popudzujete dielami svojich rúk a okiadzate cudzích bohov v egyptskej krajine, do ktorej ste šli bývať? Chcete sa vyhubiť, chcete byť kliatbou a posmechom medzi všetkými národmi zeme? ⁹ Nuž či ste zabudli na zločiny svojich otcov, na zločiny júdskeho kráľa, na zločiny kniežat, na svoje vlastné zločiny a na zločiny svojich žien, ktoré popáchali v júdskej krajine a na uliciach Jeruzalema? ¹⁰ Do tohto dňa sa nepokorujú, ani sa neboja, ani nekráčajú podľa môjho zákona a mojich slov, ktoré som dal im a ich otcom. ¹¹ Preto takto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Obrátim svoju tvár proti vám na nešťastie; chcem vyhubiť celého Júdu. ¹² Vezmem zvyšky Júdu, ktoré sa vybrali na cestu do Egypta bývať tam, a vyhynú všetci v egyptskej krajine, padnú pod mečom a od hladu, vymrú od najmenších po najväčších; pod mečom a od hladu pomrú a budú na zlorečenie, na hrôzu, na kliatbu a na potupu. ¹³ I navštívim obyvateľov Egypta, ako som navštívil obyvateľov Jeruzalema mečom, hladom a morom. ¹⁴ A zo zvyškov Júdu, ktoré išli bývať do egyptskej krajiny, nebude oslobodených ani zachránených, čo by sa vrátili do júdskej krajiny, hoci ich túžba tiahne vrátiť sa a bývať tam. No nevrátia sa, iba tí, čo utečú.“

¹⁵ Nato všetci mužovia, ktorí vedeli, že ich ženy okiadzajú cudzích bohov, i ženy, ktoré stáli vo veľkom zástupe, a všetok ľud, ktorý býval v egyptskej krajine a v Patrose, odpovedal Jeremiášovi takto: ¹⁶ „Vo veci, ktorú si nám hovoril v mene Pána, ťa neposlúchneme. ¹⁷ Naopak, budeme robiť všetko, čo naše ústa posľubovali: budeme páliť kadidlo kráľovnej neba, budeme jej liať nápojové obety, ako sme to robili my i naši otcovia, naši králi i naše kniežatá v mestách Júdska a po uliciach Jeruzalema. Vtedy sme mali chleba dosýta, boli sme blažení a nepoznali sme nešťastie. ¹⁸ Odkedy sme však prestali páliť kadidlo kráľovnej neba a vylievať jej

nápojové obety, všetko nám chýba a nivočí nás meč i hlad. ¹⁹ A keď pálime kadidlo kráľovnej neba a vylievame jej na obeť nápoje, robíme vari bez svojich mužov koláčiky s jej obrazom a lejeme jej nápojové obety?“

²⁰ Vtedy Jeremiáš hovoril celému národu, mužom, ženám a všetkým, čo mu odpovedali: ²¹ „Nuž či to nebolo kadidlo, ktoré ste aj vy, aj vaši otcovia, vaši králi, vaše kniežatá i ľud krajiny pálili v mestách Júdska a po uliciach Jeruzalema, na čo sa Pán rozpamätal a vystúpilo mu to k srdcu? ²² A Pán už nevládal znášať vaše zločinné skutky a vaše ohavnosti, ktoré ste páchali, preto vám ostala krajina púšťou, hrôzou a kliatbou bez obyvateľov, ako je dnes. ²³ Pretože ste pálili kadidlo, že ste hrešili proti Pánovi, nepočúvali ste Pánov hlas a nekráčali ste podľa jeho zákona, jeho príkazov a jeho nariadení: áno, preto vás postihlo všetko toto nešťastie, v ktorom ste dnes.“

²⁴ I vrazil Jeremiáš k celému národu a ku všetkým ženám: „Čujte slovo Pánovo, všetci Júdovci, ktorí ste v egyptskej krajine: ²⁵ Toto hovorí Pán zástupcov, Boh Izraela: Vy a vaše ženy ste svojimi ústami vyhlásili, čo svojimi rukami konáte: „Veru splníme svoje sľuby, ktoré sme zložili, že budeme páliť kadidlo kráľovnej neba a vylievať jej nápojové obety.“ Plňte len svoje sľuby a zachovávajte svoje sľuby! ²⁶ Čujte teda slovo Pánovo, všetci Júdovci, ktorí bývate v egyptskej krajine: Hľa, na svoje veľké meno prisahám - hovorí Pán: V celej egyptskej krajine nebude nijaký júdsky človek vzývať moje meno slovami: „Tak, ako žije Pán, Jahve!“ ²⁷ Hľa, budem bedliť nad nimi na nešťastie, nie na šťastie; a všetci júdski mužovia, ktorí sú v egyptskej krajine, budú hynúť mečom a hladom, kým nevyhynú. ²⁸ A tí, čo uniknú meču - niekolkí mužovia -, vrátia sa z egyptskej krajiny do krajiny júdskej. A všetky zvyšky Júdu, čo išli bývať do egyptskej krajiny, sa dozvedia, čie slovo sa splnilo, či moje, či ich. ²⁹ A toto vám bude znamením - hovorí Pán -, že vás navštívim na tomto mieste, aby ste vedeli, že sa určite na vás splnia moje slová na vaše nešťastie. ³⁰ Toto hovorí Pán: Hľa, ja vydám egyptského kráľa, faraóna Hofru, do ruky jeho nepriateľov a do ruky tých, čo mu striehnu na život, ako som vydal júdskeho kráľa Sedekiaša do ruky babylonského kráľa Nabuchodonozora, nepriateľa, ktorý mu striehol na život.“

Jer45

XLV. Proroctvo o Baruchovi. - ¹ Slovo, ktoré prorok Jeremiáš povedal Nériho synovi Baruchovi, keď z Jeremiášových úst napísal tieto slová do knihy vo štvrtom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho: ² „Toto hovorí Pán, Boh Izraela, tebe, Baruch: ³ Povedal si: „Beda mi, lebo Pán mi pridáva k rane bolesť. Vyčerpaný som od vzdychania a nenachádzam odpočinku.“ ⁴ (Toto mu povieš:) Takto hovorí Pán: Hľa, čo som zbudoval, zrúcam, a čo som zasadil, vytrhám; (je to celá krajina). ⁵ A ty žiadaš veľké veci! Nežiadať ich! Lebo, hľa, dopustím nešťastie na každého človeka - hovorí Pán -, tebe však dám tvoj život za korisť na každom mieste, kdekoľvek pôjdeš.“

Proroctvá proti pohanom

Jer46

XLVI. ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi proti národom.

Proti Egyptu. - ² O Egypte. Proti vojsku egyptského kráľa, faraóna Nechaa, ktoré bolo pri rieke Eufrat a ktoré porazil babylonský kráľ Nabuchodonozor vo štvrtom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho.

- 3   „Chystajte pancier a štít
a pochodujte do boja!
4   Kantáre na kone!
Sadajte, jazdci, nastúpte v prilbách,
ostrite kopije, oblečte pancier!
- 5   Čože to vidím?
Veď zakolísali,
ustupujú nazad.
Ich siláci sú porazení,
utekajú behom
a neobrátia sa.
Hrôza zôkol-vôkol! -
hovori Pán.
- 6   Neutečie rýchlobežec,
neunikne silák!
Na severe, pri brehu rieky Eufrat
zaváhali, klesajú.
- 7   Kto to vystupuje ako Níl,
ako rieky mu hučia vody?
- 8   Egypt vystupuje ako Níl,
ako rieky hučia jeho vody
a vraví: Vystúpim, zaplavím zem,
zničím mesto i jeho občanov.
- 9   Hor' sa, paripy!
Rúťte sa, vozy!
Na pochod, bojovníci!
Kuš a Pút, čo nosia štít,
a Lýdovia, čo nosia a naťahujú kušu.
- 10   Nuž ten deň je pre Pána, Jahveho zástupov,
dňom pomsty, aby sa vyvršil na svojich nepriateľoch.
- Meč bude hltat' a nasýti sa,
opojí sa ich krvou.
Veď obetu bude mať Pán, Jahve zástupov,
v severnej krajine pri rieke Eufrat.
- 11   Hor' sa do Galaádu a dones balzam,
panna, dcéra Egypta!
Nadarmo hromadíš lieky,

niet zacelenia pre teba.
12 Národy sa dozvedia tvoju hanbu,
tvojím krikom sa preplní zem,
veď silák sa potkýna o siláka
a padnú naraz obaja.“

13 Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi o tom, že babylonský kráľ Nabuchodonozor pôjde poraziť egyptskú krajinu.

14 „Ohláste v Egypte, oznámte v Magdole,
povedzte v Nofe a Tafnese,
povedzte: „Nastupuj, chystaj sa,
veď meč hlce okolo teba!“

15 Prečože je zvrhnutý tvoj silák?
Neobstál, lebo ho zrútil Pán,
zakolísal sa veľmi a padol.
Druh hovorí druhovi:
Hore! Vráťme sa k svojmu národu,
do svojej rodnej krajiny
pred pustošiacim mečom.
17 Nazvite faraóna, egyptského kráľa:
„Zúrenie, ktoré premeškalo čas.“

18 Ako žijem - hovorí Kráľ,
ktorý sa volá Pánom zástupov.
Ako Tábor medzi vrchmi
a ako Karmel pri mori, príde!

19 Prichystaj si výstroj do zajatia,
obyvateľka, dcéra Egypta,
lebo Nóf bude pustatinou,
vyhorí, nebude mať občanov.

20 Nádhernou jalovicou bol Egypt,
prepadol ju ovad zo severu.
21 V jeho strede boli aj žoldnieri
ako tučné jalovice,
lež aj ti sa obrátili,
utiekli zaraz, nezastali,
lebo prišiel na nich čas ich biedy,
doba ich navštívenia.

22 Čuj, ide ako had;
áno, idú v sile,
sekerami ho prepadajú
ako drevorubači.

23 Stínajú jeho les, hovorí Pán,
lebo ním nemožno preniknúť.
Veď ich je viac ako kobyliiek,
nemajú konca-kraja.

24 Potupená je dcéra Egypta,
dostala sa do rúk severného národa.“

25 Pán zástupov Boh Izraela, hovorí: „Hľa, navštívim Amona z No aj Faraóna,
(aj Egypt, aj jeho bohov, aj jeho kráľov, aj faraóna), i všetkých, čo sa naň spoliehajú.

26 A vydám ich do ruky tých, čo im striehnu na život, do ruky babylonského kráľa
Nabuchodonozora a do ruky jeho služobníkov. Potom však bude zasa obývaný ako za
dávnych čias, hovorí Pán.

27 Ty sa však neboj, sluha môj, Jakub,
nestrachuj sa, Izrael,
lebo, hľa, ja ťa zachránim z diaľky
a tvoje potomstvo z krajiny zajatia;
i vráti sa Jakub a odpočinie si,
v bezpečí bude, nezastraší ho nik.

28 Ty sa neboj, sluha môj, Jakub,
hovorí Pán, veď som s tebou ja;
áno, zničím všetky národy,
medzi ktoré som ťa roztratil,
iba teba nezničím,
ale budem ťa karhať spravodlivo
a bez trestu ťa nenechám.“

Jer47

XLVII. *Proti Filištíncom.* - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi
Jeremiášovi o Filištíncoch skôr, než faraón porazil Gazu. ² Toto hovorí Pán:

„Hľa, vystupujú vody od severu,
stávajú sa rozvodneným potokom,
zaplavujú zem a všetko, čo je na nej,
mesto i jeho obyvateľov.
A ľudia volajú,
kvília všetci obyvatelia zeme
3 od dupotu kopýt jeho žrebčov,
od lomozu vozov, od hrkotu kolies.
Otcovia sa neobrátia k deťom,
lebo im klesajú ruky
4 pre deň, ktorý prišiel
zničiť všetkých Filištíncov
a vyhubiť Týru a Sidonu
posledné zvyšky spojencov.
Áno, Pán zničí Filištíncov,
zvyšky ostrova Kaftor.
5 Na Gazu príde plešivosť,
Askalon je znivočený;
pozostatky Enakovcov,
dokedyže sa budete zraňovať?

6 Ó, Pánov meč,
dokedy nebudeš mať odpočinku?
Vráť sa do svojej pošvy,
oddýchni si a prestaň!
7 Akože si odpočinie,
keď mu Pán dal rozkaz?
Proti Askalonu a brehu mora,
kam ho postavil.“

Jer48

XLVIII. Proti Moabčanom. - ¹ O Moabe. Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela:

Beda Nebu, veď je zničené,
potupený a podmanený je Kiriataim,
potupený je hrad a zrúcaný.
2 Slávy Moabu už niet.
V Hesebone mu stroja nešťastie:
Podme, zničme ho, nech nie je národom.
Aj ty, Madmen, zamĺkneš,
príde za tebou meč.
3 Čuj krik z Horonaimu,
veľké pustošenie a rúcanie.
4 Zlomený je Moab,
kričia, že ich počuť až do Segoru.
5 Áno, hore svahom Luitu
vystupujú v plači.
Áno, na svahu Horonaimu
počuť krik pre skazu.
6 Bežte a zachráňte si život
a buďte ako tamariška na púšti.
7 Pretože si dúfal v svoje diela a poklady,
aj teba podmania!
Kamoš pôjde do zajatia,
jeho kňazi a kniežatá tiež.
8 A ničiteľ vnikne do každého mesta,
ani len jediné mesto sa nezachráni;
zhynie údolie a skazu vezme pláň,
ako riekol Pán.
9 Dajte krídla Moabu,
nech letom unikne!
Jeho mestá obrátia sa na púšť,
že nebude v nich obyvateľov.
10 Zlorečený, kto koná Pánovo dielo nedbalo,
zlorečený, kto si odťahuje meč od krvi!
11 Moab bol nerušený od mladosti,
spočíval na svojich kvasniciach,

neprelieval sa z nádoby do nádoby
a do zajatia nešiel,
preto trvala jeho chuť
a vôňa sa mu nezmenila.

¹² Preto veru prídu dni, hovorí Pán, keď pošlem prelievačov a nachýlia ho, vyprázdnia jeho nádoby a krčahy mu porozbíjajú. ¹³ Moab ostane v hanbe pre Kamoša, ako Izraelov dom ostal v hanbe pre Betel, svoju nádej.

¹⁴ Čo vravíte: „Hrdinovia sme
a mocní chlapi do boja“?
¹⁵ Moab bude zničený, vystupujú do jeho miest
jeho vybraná mladá zostupuje na jatku,
hovorí Kráľ,
volá sa Pán zástupov.
¹⁶ Blíži sa skaza Moabu,
jeho nešťastie sa veľmi ponáhľa.
¹⁷ Lutujte ho všetci z jeho okolia
a všetci, čo poznáte jeho meno,
vraťte: „Ako sa len zlomila
silná palica, berla okrasná.“
¹⁸ Dolu z nádhery, sed' o smäde,
obyvateľka, dcéra Dibonu,
veď ničiteľ Moabu útočí na teba,
zrúca tvoje pevnosti!
¹⁹ Postav sa na cestu a vyzeraj,
obyvateľka Aroeru,
pýtaj sa bežcov a utečencov.
Povedz: „Čo sa stalo?“
²⁰ V hanbe je Moab, áno, podlomil sa,
kvíľte a volajte,
zvestujte pri Arnone,
že Moab je zničený.

²¹ Príde súd na krajiny roviny, na Helon, na Jasu, na Mefaat, ²² na Dibon, na Nebo, na Bet-Debelaim, ²³ na Kiriataim, na Bet-Gamul, na Bet-Maon, ²⁴ na Kariot, na Bozru a na všetky mestá moabskej krajiny, či sú ďaleko blízko.

²⁵ Odrazený je roh Moabu
a jeho rameno je zlomené,
hovorí Pán.
²⁶ Opojte ho, veď sa dvíhal nad Pána,
nech sa Moab váľa v tom, čo vydával,
nech je aj on na posmech.
²⁷ A či ti Izrael nebol na posmech?
Či ho dochytili medzi zlodejmi,
že si vždy pokyvoval hlavou, keď si s ním hovoril?
²⁸ Opustite mestá a bývajete v bralách,

obyvatelia Moabu,
buďte ako holub,
ktorý hniezdi na okraji dier.

- 29 Počuli sme o pýche Moabu, veľmi pyšný je,
o jeho namyslenosti, pýche, nadutosti, povýšenosti srdca.
- 30 Ja poznám - hovorí Pán - jeho prchkosť;
má nezmyselné reči, nezmyselné činy.
- 31 Preto kvílím pre Moab,
pre celý Moab volám,
pre ľudí z Kir Cheresu vzdychám.
- 32 Viac ako Jazer oplakávam
vinohrad Sabamy.
Tvoje výhonky prekračovali more,
siahali až k (moru) Jazeru:
do tvojej obaračky a tvojho vinobrania
vpadol ničiteľ.
- 33 I zmizla radosť a plesanie
zo záhrad a z krajiny moabskej.
Urobím koniec vínu v lisoch,
šliapač nešliape,
ujúkanie nie je ujúkaním.
- 34 Krik znie od Hesebonu k Eleále,
až k Jase vydávajú hlas.
Od Segoru až k Horonaimu,
k tretiemu Eglatu;
veď aj vody Nimrimu
sa na púšť obrátia.
- 35 A urobím v Moabe koniec
- hovorí Pán,
tým, čo vystupujú na výšinu
a okiadzajú bôžikov.
- 36 Preto moje vnútro vzlyká
pre Moaba ako flauta,
moje srdce pre ľudí z Kír Cheresu
ako flauta vzlyká,
lebo stratili svoje zvyšky.
- 37 Veď každá hlava je plešivá
a každá brada oholená,
na každej ruke zárezy
a na každých bedrách vrecovina.
- 38 Na všetkých strechách Moabu
i na jeho uliciach všetko narieka,
lebo som zlomil Moab
ako odpornú nádobu
- hovorí Pán.
- 39 Ako je zničený! Kvíľte!
Ako Moab obrátil s hanbou šiju!

Moab bude posmechom a hrôzou
všetkým, ktorých má vôkol seba.

40 Lebo toto hovorí Pán:
Pozri, letí ako orol,
rozprestiera krídla nad Moabom.
41 Podmanené sú mestá
a zaujaté pevnosti.
Srdce hrdinov Moabska však ten deň bude
ako srdce ženy, ktorá rodí.

42 Moab bude zničený, nebude národom,
pretože sa vyvyšoval nad Pána.
43 Strach, jama a osídlo
pre teba, obyvateľ Moabu
- hovorí Pán.
44 Kto unikne hrôze, padne do jamy,
a kto vystúpi z jamy, chytí sa do osídla;
áno, toto dopustím na Moab
v roku jeho navštívenia
- hovorí Pán.

45 V tieni Hesebonu zastanú
utečenci bez moci.
Veď z Hesebonu vyšľahne oheň
a plameň z domu Sehona
i strávi sluchy Moabu
a temä zúrivcov.
46 Beda ti, Moab,
zahynul ľud Kamoša,
veď ti synov odvedli do zajatia
a tvoje dcéry do vyhnanstva.

47 Ale obrátim osud Moabu
na konci dní,“ hovorí Pán.

Potiaľto je súd nad Moabom.

Jer49

XLIX. Proti Amončanom. - ¹ O synoch Amona. Toto hovorí Pán:

„Či Izrael nemá synov?
Či nemá dedičov?
Prečo dedí po Gadovi Melchom
a jeho ľud býva v jeho mestách?
2 Preto, hľa, prídu dni, hovorí Pán,
keď vyvolám lomoz vojny

proti Rabat Amonu:
premení sa na hľbu zrúcanín,
jeho dcéry vyhoria ohňom
a Izrael zdedí po svojich dedičoch,
hovori Pán.

- 3 Kvíľ, Hesebon, lebo zničený je Hai,
volajte, dcéry Raby,
oblečte si vrecovinu, nariekajte,
pobehujte po ohradách,
lebo Melchom pôjde do zajatia,
tiež jeho kňazi a kniežatá.
- 4 Čo sa pýšiš dolinami,
(Odplávalo ti údolie!)
dcéra odbojná!?
Spoliehaš sa na svoje poklady:
„Ktože príde proti mne?“
- 5 Hľa, dopustím na teba strach,
hovori Pán, Jahve zástupov,
zo všetkých strán
a roztratíte sa každý svojím smerom:
utečencov nepozbiera nik.
- 6 Ale potom obrátim osud synov Amona“ - hovori Pán.

Proti Edomu. - ⁷ O Edome. Toto hovori Pán zástupov:

- „Či v Temane už niet múdrosti?
Či mudrci ostali bezradní?
Či sa ich múdrosť skazila?
- 8 Bežte, ujdite, usad'te sa v nížinách,
obyvatelia Dedanu,
veď na Ezaua dopustím nešťastie,
čas jeho navštívenia.
- 9 Ak prídu k tebe oberači,
nenechajú ani stebielka,
ako zloději v noci
narobia škody, koľko chcú.
- 10 Lebo ja odhalím Ezaua,
objavím jeho skrýše,
nebude sa môcť schovať,
zahynie jeho rod i bratia,
i jeho susedia a nebude ho viac.
- 11 Nechaj svoje siroty, ja ich uživím,
a tvoje vdovy nech dúfajú vo mňa!

¹² Lebo toto hovori Pán: Hľa, tí, ktorým nebolo súdené piť kalich, musia ho piť, a ty, ty by si ostal bez trestu? Bez trestu neostaneš, ale musíš ho piť. ¹³ Na seba som prisahal, - hovori Pán, pustatinou a potupou, púšťou a kliatbou bude Bozra a všetky jej mestá budú večnými zboreniskami.“

14 Počul som zvest' od Pána
a hlásateľ je vyslaný k národom:
„Zhromaždite sa, choďte proti nemu
a pozdvihnite sa do boja!“
15 „Bo, hľa, malým som ťa urobil medzi národmi,
opovrhnutým medzi ľuďmi.
16 Strach, čo si šíril, ťa sklamal
aj pýcha tvojho srdca,
čo bývaš v trhlinách skál,
obsadzuješ vysoké kopce.
Postav si hniezdo vysoko sťa orol,
zrútim ťa odtiaľ - hovorí Pán.
17 A Edom bude na hrôzu,
každý, kto prejde popri ňom, zhrozí sa
a zapískne nad jeho ranami.
18 Podobne ako v spustošenej Sodome a Gomore
a v susedných mestách, hovorí Pán,
nik tam nebude bývať,
neusadí sa tam človečik.
19 Hľa, vystupuje sťa lev z nádhery Jordána
na nivy trvalé.
V okamihu ich odožením odtiaľ
a ustanovím tam vyvolenca.
Veď ktože je ako ja
a kto ma vezme na zodpovednosť?
A kto je tým pastierom,
čo obstojí predo mnou?

20 Preto čujte rozhodnutie Pána,
ktoré vyniesol proti Edomu,
a jeho úmysly, ktoré uvážil
proti obyvateľom Temanu:
Áno, odvedú ich sťa najmenšie z oviec,
áno, ich nivy sa zdesia nad nimi.
21 Hrmotom ich pádu otrasie sa zem,
krik je na Červenom mori
- to počuť ich hlas!

22 Hľa, ako orol sa dvíha, letí,
rozprestiera si krídla nad Bozrou;
a srdce hrdinov Edomu bude v ten deň
ako srdce ženy, ktorá rodí.“

Proti Damasku. - ²³ O Damasku.

„V hanbe je Emat a Arfad,
pretože počuli zlú zvest',
stonú ako more, desia sa,

24 uspokojit' sa nemôžu.
Skleslý je Damask,
dáva sa na útek,
hrôza sa ho chytá,
úzkosť a bolesti
zmocňujú sa ho sť'a rodičky.
25 Ako by nebolo opustené
oslavované mesto,
obec rozkoše?
26 Preto budú padať jeho mladíci na uliciach,
v ten deň zahynú všetci bojovníci
- hovorí Pán.
27 Pod múrmi Damasku podpálím oheň,
ktorý strávi Benhadadove paláce.“

Proti Kedaru. - ²⁸ O Kedare a kráľovstvách Chasoru, ktoré porazil babylonský kráľ Nabuchodonozor. Toto hovorí Pán:

„Hor' sa, tiahnite proti Kedaru,
spustošte synov Východu!
29 Ich stany a stáda zoberú,
ich kože a všetko ich náradie,
aj ich ťavy si vezmú
a privolávajú im:
„Hrôza zo všetkých strán!“
30 Bežte, utekajte veľmi,
usaďte sa v nížinách, občania Chasoru,
hovorí Pán,
pretože babylonský kráľ Nabuchodonozor
vyniesol proti vám rozhodnutie
a vymyslel proti vám plán.
31 Hor' sa, tiahnite proti pokojnému národu,
ktorý býva v bezpečí, hovorí Pán,
nemá dverí ani závor,
bývajú osamote.
32 Ich ťavy budú na lúpež,
a množstvo ich stád na korisť
a roztrúsím do všetkých vetrov
tých, čo si strihajú sluchy,
zo všetkých strán im privediem nešťastie,
hovorí Pán.
33 Chasor bude bydliskom šakalov,
pustatinou naveky;
nebude tam bývať nik,
neusadí sa tam človečik.“

Proti Elamu. - ³⁴ Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi proti Elamu na začiatku panovania júdskeho kráľa Sedekiáša. ³⁵ „Toto hovorí Pán zástupov:

Veru zlámem kušu Elamu,
 jeho hlavnú silu,
 36 a privediem na Elam štyri vetry
 zo štyroch končín nebies
 a rozprášim ich do všetkých týchto vetrov,
 takže nebude národa,
 ku ktorému by nešli utečenci Elamu.
 37 Podesím Elam pred jeho nepriateľmi
 a pred tými, čo im striehnu na život.
 Privediem na nich nešťastie:
 svoj rozpálený hnev - hovorí Pán,
 a pošlem za nimi meč,
 kým ich nevyhubím.
 38 Potom postavím v Elame svoj trón,
 odstránim odtiaľ kráľa i kniežatá, hovorí Pán.
 39 Ale na konci dní zmením osud Elamu,“ hovorí Pán.

Jer50

L. *Proti Bábelu.* - ¹ Slovo, ktoré prostredníctvom proroka Jeremiáša povedal Pán proti Babylonu, proti krajine Chaldejcov.

2 „Rozhláste medzi národmi, oznámte,
 (zdvihnite zástavu, oznámte),
 nebojte sa, povedzte: „Podmanený je Bábel,
 v hanbe je Bél, zrútil sa Merodach.
 V hanbe sú jeho sochy,
 zrútili sa jeho modly.“
 3 Lebo tiahne proti nemu národ od severu,
 ten obráti na púšť, jeho krajinu,
 že v nej nebude obyvateľ:
 ľudia i zvieratá ušli, utiekli.
 4 V tých dňoch a v tom čase
 - hovorí Pán -
 pôjdu synovia Izraela,
 oni a synovia Júdu spolu,
 pôjdu v ustavičnom plači
 a budú hľadať Pána, svojho Boha.
 5 Budú sa vypytovať na cestu k Sionu,
 kam budú obrátení:
 „Podťe, pripojme sa k Pánovi
 zmluvou večnou, nezabudnuteľnou!“
 6 Strateným stádom bol môj ľud,
 ich pastieri sa s nimi tárali:
 vodili ich sem-tam po horách,
 chodili z vrchu na kopec,
 na košiarenie zabudli.

- 7 Hltal ich každý, kto ich našiel,
ich nepriatelia vraveli: „Neprehrešíme sa,
pretože zhrešili proti Pánovi, spravodlivej nive,
proti Pánovi, nádeji svojich otcov.“
- 8 Bežte zo stredy Bábela,
vyjdite z chaldejskej krajiny
ako barany v čele stáda.
- 9 Lebo, hľa, ja popudím
a privediem proti Bábela
zhluk veľkých národov zo severnej krajiny,
nastúpia proti nemu, podmania ho;
ich šípy sťa obratný bojovník,
ktorý sa naprázdno nevráti.
- 10 Chaldejsko bude na plen,
nasýtia sa všetci, čo ho plienia,“
hovorí Pán.
- 11 Len sa radujte a jasajte,
vy, čo ste olúpili moje dedičstvo;
len vyskakujte ako teľa na tráve
a erdžite ako žrebce.
- 12 Veľmi sa vaša matka zahanbí,
červenat' sa bude vaša rodička.
Hľa, bude posledný medzi národmi,
púšťou, spáleninou, pustatinou.
- 13 Pre Pánov hnev nebudú v ňom bývať,
bude osamelý celý,
každý, kto prejde popri Bábeli, zhrozí sa
a zapískne nad jeho ranami.
- 14 Nastupujte dookola proti Bábela,
všetci, čo naťahujete kušu;
strielajte naň, nešetrite šípmi,
lebo sa prehrešil proti Pánovi.
- 15 Volajte proti nemu zôkol-vôkol,
dvíha si ruky,
stĺpy mu padajú, rúcajú sa mu múry.
Áno, to je pomsta Pánova,
pomstite sa na ňom,
robte s ním, čo on robil.
- 16 Vyhubte z Babylonu rozsievačov
aj tých, čo sa v čase žatvy chytajú kosáka.
Pred mečom ničiacim
každý sa obráti k vlastnému národu
a každý pobeží do vlastnej krajiny.
- 17 Izrael je rozohnané stádo,
rozohnali ho levy:
asýrsky kráľ ho hltal prvý

a babylonský kráľ Nabuchodonozor
mu na konci dolámal kosti.
18 Preto takto hovorí Pán zástupov,
Boh Izraela:
„Veru navštívím babylonského kráľa
i jeho krajinu,
ako som navštívil kráľa asýrskeho.
19 Izrael však vrátim na jeho nivy:
bude vypásat' Karmel a Bášan;
na vrchu Efraim a v Galaáde sa nasýti.
20 V tých dňoch a v tom čase - hovorí Pán -
budú hľadať vinu Izraela, no nebude jej;
a hriechy Júdu, ale ich nenájdu,
lebo odpustím tým, ktorých ponechám.

21 Vystúp proti krajine Merataim
a proti obyvateľom Pekodu,
nivoč a pustoš ich, hovorí Pán,
urob všetko, ako som ti rozkázal.“
22 Vojnový lomez je v krajine
a veľká pohroma.
23 Ako sa rozbilo, rozdrúzgalo
kladivo celej zeme!
Ako sa hrôzou stal
Bábel medzi národmi!
24 Postavil som ti osídlo a chytil si sa,
Babylon, ani si to nezbadal,
dolapili ťa a chytili,
lebo si vyzýval Pána.
25 Pán otvoril svoju pokladnicu
a vytiahol nástroje svojho hnevu,
veď Pán, Jahve zástupov,
má robotu v krajine Chaldecov.
26 Poďte proti nemu od končín,
otvorte jeho sypárne,
hromadzte ho akoby do kôp
a ničte ho, nech z neho neostane nič!
27 Zabite mu všetky býky,
nech idú na jatku,
beda im, veď prišiel ich deň,
čas ich navštívenia!

28 Čuj, utečenci a zachránenci
z babylonskej krajiny:
majú oznámiť na Sione
pomstu Pána, nášho Boha,
(pomstu za jeho chrám).
29 Zvolajte proti Babylonu množstvo
všetkých, čo napínajú kušu,

táborte okolo neho,
aby z neho neunikol nik;
odplaťte mu podľa jeho skutkov,
robte s ním všetko tak, ako on robil,
pretože bol pyšný voči Pánovi,
voči svätému Izraelovmu.
30 „Preto budú jeho mladíci padať po uliciach
a všetci jeho bojovníci zahynú v ten deň,
hovorí Pán.
31 Hľa, som proti tebe, ty pýcha,
hovorí Pán, Jahve zástupov,
áno, prišiel tvoj deň,
čas tvojho navštívenia.
32 Potkne sa pyšný, padne
a nezdvihne ho nik,
podložil som oheň pod jeho mestá,
ten strávi všetko jeho okolie.“

33 Toto hovorí Pán zástupov:
„Utláčaní sú synovia Izraela
a synovia Júdu zároveň,
všetci, čo ich zajali, ich zdržujú,
zdráhajú sa ich prepustiť.
34 Ich vykupiteľ je mocný,
volá sa Pán zástupov,
on sám povedie ich spor,
aby získal odpočinok zemi
a podesil obyvateľov Bábelu.

35 Meč na Chaldejcov, hovorí Pán,
a na obyvateľov Babylonu,
na jeho kniežatá i na jeho mudrcov.
36 Meč na tárajov, nech zošalejú,
meč na jeho hrdinov, nech popadajú!
37 Meč na jeho kone i jeho vozy
a na všetku luzu, čo je v ňom,
nech sú ako ženy!
38 Meč na jeho poklady, nech sú vyplienené!
Meč na jeho vody, nech vyschnú!

Lebo je to krajina modiel
a strašidkami sa vychvaľujú.
39 Preto bude bývať zver púšte s hyenami,
pštrosy v ňom budú bývať,
nebude už nikdy obývaný,
ani zaľudnený na večné pokolenia.
40 Ako keď Boh rozvrátil Sodomu
a Gomoru a susedné mestá, hovorí Pán,
nebude tam bývať nik,

neusadí sa tam človečik.

- 41 Hľa, prichádza od severu ľud,
veľký národ a mnohí králi,
dvíhajú sa zo strání zeme!
- 42 Chápu sa kuše a oštepá,
sú ukrutní a bez milosti,
ich hlas hučí ako more
a nesú sa na koňoch,
sú vystrojení ako muž do vojny
proti tebe, dcéra Bábely.
- 43 Babylonský kráľ počul chýr,
ovisli mu ruky,
úzkosť sa ho zmocnila,
bôle ako rodičky.
- 44 Hľa, vystupuje ako lev z nádhery Jordána
na nivy trvalé!
V okamihu ich odožením odtiaľ
a ustanovím tam vyvolenca.
Veď ktože je ako ja
a kto ma vezme na zodpovednosť?!
Kto je tým pastierom,
čo obstojí predo mnou?!
- 45 Preto čujte rozhodnutie Pánovo,
ktoré vyniesol nad Babylonom,
a jeho úmysly, ktoré uvážil
proti krajine Chaldejcov.
Áno, odvedú ich ako najmenšie z oviec,
ich nivy sa zdesia nad nimi.
- 46 Od hrmotu: „Podmanený je Bábely!“
zem sa otrasie
a krik počujú medzi národmi.

Jer51

LI. ¹ Toto hovorí Pán:

- „Hľa, vzbudím proti Bábely
a proti obyvateľom Chaldejska
ducha nivočenia!
- 2 Pošlem do Babylonu
vejačov a prevejú ho,
vyprázdnia jeho krajinu.
Budú proti nemu zôkol-vôkol
v deň nešťastia.
- 3 Strelec nech si nenapína kušu,

- nech nenastupuje vo svojom pancieri!
Nešetrite jeho mladíkov,
vyhubte celé jeho vojsko!“
4 Nech padajú zabití na chaldejskú zem
a prebodnúť na jeho ulice!
- 5 Lebo Izrael a Júda neovdovel
po svojom Bohu, Pánovi zástupov.
- Lebo ich krajina je plná hriechu
pred Svätým Izraelovým.
- 6 Bežte zo stredy Bábela,
každý si chráňte život,
nech nezahyniete jeho vinou,
lebo pre Pána je to deň pomsty,
odpláca mu, čo si zaslúžil.
- 7 Bábel bol zlatým kalichom
v Pánovej ruke,
ktorý opájaj celú zem,
z jeho vína pili národy,
preto sa pomiatli.
- 8 Odrazu padol Bábel, zlomil sa,
nariekajte nad ním,
doneste balzam na jeho rany,
azda sa uzdraví.
- 9 „Liečili sme Bábel, no neuzdravil sa,
nechajme ho, poďme každý do svojej vlasti;
jeho pravota siaha až k nebesám,
až k oblakom nesie sa.
- 10 Pán dokázal našu pravdu,
poďme a hlásajme na Sione
dielo Pána, nášho Boha!“
- 11 Ostrite šípy, naplňujte tulce,
Pán vzbudil ducha médskeho kráľa,
proti Babelu smeruje jeho plán, chce ho zničiť!
Áno, to je pomsta Pánova,
pomsta za jeho chrám.
- 12 Zdvihnite zástavu proti múrom Babelu,
zosilnite stráž, postavte hliadky,
zriadte postriežky,
lebo Pán zamýšľal aj urobí,
čo prehlasoval o občanoch Bábela.
- 13 Ty, čo bývaš nad veľkými vodami,
v hojnosti pokladov:
prišiel tvoj koniec, koniec tvojim ziskom.
- 14 Pán zástupov sa zaprisahal sám na seba:
„Preplním ťa ľuďmi ako kobyčkami,

15 prepuknú v jasot nad tebou.“
Zem stvoril svojou mocou,
svojou múdrosťou svet postavil
a svojím dôvtipom rozpál nebesá.
16 Keď sa ozve, na nebi vody zahučia,
od končín zeme dvíha oblaky,
k dažďu tvorí blesky,
zo svojich skladíšť vietor vypúšťa.
17 Osprostel každý človek, vedomosti nemá,
dožil sa hanby každý zlievač pre modlu,
lebo je klam jeho liatina,
nieto ducha v nej.
18 Ničotou sú, dielom na posmech,
v deň svojho navštívenia zahynú.
19 Takýto nie je údel Jakubov,
ním je Stvoriteľ všetkého,
Izrael je jeho vlastným kmeňom;
Pán zástupov je jeho meno.

20 „Kladivom si mi,
vojnovým nástrojom,
tebou rozdrvím národy
a tebou zničím kráľovstvá.
21 Tebou rozdrvím koňa i jazdca,
tebou rozdrvím voz i pohoniča,
22 tebou rozdrvím muža i ženu,
tebou rozdrvím starca i chlapca,
tebou rozdrvím mládenca i pannu,
23 tebou rozdrvím pastiera i stádo,
tebou rozdrvím roľníka i záprah,
tebou rozdrvím vojvodcov i správcov.

24 Ale odplatím Bábelu
a všetkým občanom Chaldejska
všetok ich zločin, čo spáchali na Sione,
pred vašimi očami - hovorí Pán.
25 Hej, som proti tebe, vrch nivočenia,
hovorí Pán,
ktorý nivočíš celú zem,
vystriem proti tebe ruku
a zrútim ťa z brál,
urobím ťa vrchom požiaru.
26 Nevezmú z teba kameň do uhla
ani kameň do základov,
ale budeš večným zboreniskom,“
hovorí Pán.

27 Zdvihnite zástavu v krajine,
trúbte na trúbe medzi národmi,

zasväcujte národy proti nemu,
zvolajte proti nemu kráľovstvá:
Ararat, Meni a Askenez,
ustanovte proti nemu tafsara,
žeňte kone, naježené sťa kobyľky.
28 Zasväcujte proti nemu národy,
kráľa Médey s jeho vojvodcami
a všetkými jeho správcami
a s celou krajinou, nad ktorou vládne.
29 Zem sa zatrasie a zachveje,
lebo sa splnía Pánov plán proti Bábelu
urobiť babylonskú krajinu
pustou a neobývanou.

30 Siláci Bábelu prestali bojovať,
vysedávajú v pevnostiach,
vyschla im sila, stali sa ženami.
Jeho príbytky podpálili,
dolámali jeho závory.
31 Bežec beží proti bežcovi
a posol proti poslovi
oznámiť kráľovi Bábelu,
že mu zo všetkých strán zaujali mesto.
32 Brody obsadili,
mláky vyhoreli ohňom,
bojovníci sú zdesení.
33 Lebo toto hovorí Pán zástupov,
Boh Izraela:
„Dcéra Bábelu je ako humno,
keď šliapu po ňom,
už len máličko
a príde deň jeho žatvy.“

34 „Pohlti, strovi ma
Nabuchodonozor, kráľ Bábelu,
a odložil ma sťa prázdnu nádobu,
prehltol ma ako drak,
naplnil si brucho,
od mojich dobrôt ma odsotil.“
35 „Nepravosť proti mne a moje telo
nech je na Bábeli,“
povie obyvateľstvo Siona;
„a moja krv na obyvateľoch Chaldejska,“
povie Jeruzalem.
36 Preto takto hovorí Pán:
„Hľa, ja povediem tvoj spor
a ja vyplním tvoju pomstu,
vysuším jeho more,
aj jeho pramene vysuším.“

37 Nuž Babylon bude hrbou skál,
príbytkom šakalov,
hrôzou a posmechom,
bez obyvateľov.

38 Spoločne budú ručať ako lev,
revat' ako mláďatá levíc.

39 Keď budú v horúčke, pripravím im hostinu,
napojím ich, až budú jasať,
potom zaspia spánkom večným
a neprebudia sa - hovorí Pán.

40 Povediem ich ako baránky na jatku,
ako barany a capy.“

41 Ako bol podmanený Sesak
a zaujatá sláva celej zeme!
Ako sa stal hrôzou
Bábel medzi národmi!

42 More vystúpilo proti Bábelu,
pokryl ho nával jeho vln.

43 Jeho mestá zostali púšťou,
krajinou vyschnutou, pustou,
krajinou, v ktorej nik nebýva,
človek ani po nej neprejde.

44 „Navštívim Béla v Bábeli
a vytrhnem mu z úst, čo prehltol,
nebudú sa viac k nemu hrnúť národy.
Aj múr Babylonu padne.

45 Ľud môj, ujdí z jeho stredu,
každý si zachráňte život
pred blížiacim sa hnevom Pánovým.

46 Nech sa vám neplaší srdce a nebojte sa
zvesti, ktorú počuť v krajine,
keď jeden rok príde chýr
a nasledujúci rok chýr iný,
keď bude v krajine násilie,
vladár proti vladárovi.

47 Preto, hľa, prídu dni
a strescem modly Bábelu,
zahanbí sa celá jeho krajina
a jeho zabití padnú v jeho strede.

48 Plesat' bude nad Bábelom nebo a zem
i všetko, čo je na nich,
lebo od severu prídu proti nemu
ničitelia - hovorí Pán.

49 Aj Bábel musí padnúť
pre zabitých Izraela;
aj pre Bábel padali
zabití celej zeme.

50 Vy, čo ste unikli meču, choďte, nezastaňte,
 spomeňte si zďiaľky na Pána,
 nech vám príde Jeruzalem na myseľ.

51 „Hanbíme sa, čuli sme o potupe,
 tvár nám pokrýva pohana,
 pretože cudzinci vnikli
 do svätých miest Pánovho domu.“

52 Preto, hľa, prídu dni, hovorí Pán,
 keď strescem jeho modly
 a v celej jeho krajine
 budú stenat' ranení.

53 Keby sa Bábel vyvýšil do nebies
 a vo výsosti upevňoval svoju moc:
 odo mňa prídu jeho ničiteľa,
 hovorí Pán.

54 Čuj! Krik z Bábelu
 a veľký lomoz z krajiny Chaldejcov!

55 Lebo Pán pustoší Babylon,
 udúša v ňom veľký krik.
 Ich vlny sa valia s'á veľké vody,
 hukot vydáva ich hlas.

56 Veď (proti nemu), proti Bábelu prichádza ničiteľ,
 chytia jeho hrdinov, zlámu ich kuše,
 veď Bohom odplaty je Pán,
 odpláca s určitosťou.

57 „Opojím jeho kniežatá i mudrcov,
 jeho vojvodcov, správcov a hrdinov,
 potom zaspia večným spánkom
 a neprebudia sa,“ hovorí Kráľ,
 ktorý sa volá Pánom zástupov.

58 Toto hovorí Pán zástupov:
 „Širočizný múr Bábela
 sa do základov zrúti
 a jeho vysokánske brány
 ohňom vyhoria,
 takže národy pracujú nadarmo
 a kmene robia pre oheň.“

Hrozbopis proti Babylonu. - ⁵⁹ Vec, ktorou prorok Jeremiáš poveril Saraiáša, syna Neriášovho, syna Másiášovho, keď s júdskym kráľom Sedekiášom išiel do Babylonu vo štvrtom roku jeho panovania. Saraiáš bol náčelníkom ubytovania. ⁶⁰ Jeremiáš napísal do knihy všetko nešťastie, ktoré malo prísť na Babylon, všetky tieto slová napísané proti Babylonu. ⁶¹ A Jeremiáš povedal Saraiášovi: „Keď prídeš do Babylonu, hľad' prečítať všetky tieto slová. ⁶² A povedz: „Pane, ty si riekol o tomto mieste, že ho zničia, že v ňom nebude obyvateľov - ani ľudí, ani zvierat -, bude večnou púšťou.“ ⁶³ A keď dočítaš túto knihu, priviaž o ňu kameň a hod' ju do

prostriedku Eufratu⁶⁴ a povedz: „Takto sa ponorí Babel a nevstane z nešťastia, ktoré naň ja dopustím, ale zahynie.“

Potiaľto sú Jeremiášove slová.

HISTORICKÝ DODATOK

Jer52

LII. ¹ Sedekiáš mal dvadsaťjeden rokov, keď začal kraľovať, a jedenásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Amital, dcéra Jeremiáša z Lobny. ² Robil čo sa Pánovi nepáči, celkom tak, ako robil Joakim. ³ S Jeruzalemom a Júdskom sa toto dialo pre Pánov hnev, kým ich konečne neodvrhol od seba. - Sedekiáš sa vzbúril proti babylonskému kráľovi.

⁴ V deviatom roku jeho kraľovania, v desiatom mesiaci, na desiaty deň mesiaca prišiel babylonský kráľ Nabuchodonozor a celé jeho vojsko proti Jeruzalemu, utáboril sa proti nemu a postavil okolo neho násyp. ⁵ Mesto bolo v stave obliehania až do jedenásteho roku kráľa Sedekiáša. ⁶ Na deviaty deň štvrtého mesiaca sa v meste tak rozmohol hlad, že vidiecky ľud nemal chleba. ⁷ Mesto dostalo trhlínu a všetci bojovníci ušli; v noci vytiahli z mesta cestou cez bránu medzi dvoma múrmi, ktorá bola pri kráľovskej záhrade - hoci Chaldejci obkľučovali mesto -, a dali sa smerom k Arabe. ⁸ Chaldejské oddiely prenasledovali kráľa a dochytili Sedekiáša na Jerišskej rovine. Všetky jeho oddiely sa však rozprchli od neho. ⁹ I zajali kráľa a zaviedli ho k babylonskému kráľovi do Reby v krajine Emat a on vyniesol nad ním rozsudok.

¹⁰ Babylonský kráľ zabil Sedekiášových synov pred jeho očami a pozabíjal v Reble aj všetky júdske kniežatá. ¹¹ Sedekiášovi oslepil oči a spútal ho okovami; babylonský kráľ ho odviezol do Babylonu, kde ho vrhol do žalára až do dňa jeho smrti.

¹² V piatom mesiaci, na desiaty deň mesiaca - v jedenástom roku kráľa Nabuchodonozora, babylonského kráľa - prišiel do Jeruzalema veliteľ telesnej stráže Nabuzardan, osobný minister babylonského kráľa. ¹³ I podpálil Pánov chrám aj kráľovský palác a všetky jeruzalemské domy. Všetky veľké domy spálil. ¹⁴ Všetko chaldejské vojsko, ktoré bolo s veliteľom telesnej stráže, zrúcalo všetky múry okolo Jeruzalema. ¹⁵ Veliteľ telesnej stráže Nabuzardan odviezol do zajatia (aj chudobných ľudu) a zvyšok ľudí, ktorí ostali v meste, tiež i prebehľíkov, ktorí prebehli k babylonskému kráľovi, ako aj zvyšok zástupu. ¹⁶ Z chudobných krajiny však nechal veliteľ telesnej stráže Nabuzardan niektorých za vinohradníkov a roľníkov.

¹⁷ Kovové stĺpy, ktoré boli v Pánovom chráme, podstavce a kovové more, ktoré bolo v Pánovom chráme, Chaldejci polámali a všetok kov z nich odniesli do Babylonu. ¹⁸ Vzali aj hrnce, lopatky, nože, kropáče a misky a všetky kovové nádoby, ktorými sa vykonávala služba. ¹⁹ Kotlíky, uhoľníky, kropáče, hrnce, svietniky, misky a čaše, či boli zo zlata, alebo zo striebra, zbral veliteľ telesnej stráže. ²⁰ Dva stĺpy, jedno more a dvanásť býkov, ktoré boli pod podstavcami, ktoré dal spraviť kráľ Šalamún v Pánovom chráme. Kov týchto predmetov nebolo možno odvážiť. ²¹ Čo sa stĺpov týka: výška každého stĺpa bola osemnásť lakt'ov a obopínala ich dvanásťlakt'ová stuha. Ich hrúbka bola štyri prsty, boli duté. ²² Mali kovové hlavice, výška jednej hlavice bola päť lakt'ov. Mriežkovanie a granátové jablká boli na hlavici dookola. Taký bol aj druhý stĺp s granátovými jablkami. ²³ Granátových jabĺk bolo deväťdesiatšesť, viseli voľne. Vcelku bolo na mrežiach sto granátových jabĺk.

²⁴ Veliteľ telesnej stráže zajal aj veľkňaza Saraiáša a druhého kňaza Sofoniáša a troch strážcov prahu. ²⁵ Z mesta vzal jedného komorníka, ktorý bol veliteľom bojovníkov, sedem mužov z osobnej kráľovej služby, ktorí boli v meste, vojvodcovho pisára, ktorý odvádzal ľud krajiny, a šesťdesiat mužov z vidieckeho ľudu, ktorí boli v meste. ²⁶ Veliteľ telesnej stráže Nabuzardan ich zajal a zaviedol k babylonskému kráľovi do Rebly. ²⁷ A babylonský kráľ ich dal pobiť; usmrtil ich v Reble v ematskej krajine. Júdu však odviedol z jeho pôdy do zajatia.

²⁸ Toto je ľud, ktorý Nabuchodonozor v siedmom roku odviedol do zajatia: tritisíc dvadsaťtri Júdocov. ²⁹ V osemnástom roku Nabuchodonozora osemstotridsaťdva duší z Jeruzalema. ³⁰ V dvadsiatom treťom roku Nabuchodonozora zajal veliteľ telesnej stráže Nabuzardan z Júdocov sedemstoštyridsaťpäť duší, vcelku štyritisíc duší.

³¹ V tridsiatom siedmom roku zajatia júdskeho kráľa Joachima, v dvanástom mesiaci, na dvadsiaty piaty deň mesiaca babylonský kráľ Evil Merodach v roku svojho nastúpenia omilostil júdskeho kráľa Joachina a vyviedol ho zo žalára. ³² Hovoril s ním láskavo a jeho trón postavil nad tróny kráľov, ktorí boli s ním v Babylone. ³³ Zamenil mu zajatecký odev a jedol s ním stále, po všetky dni svojho života. ³⁴ Zaopatrenie, a to zaopatrenie trvalé, dostával každodenne od kráľa po všetky dni svojho života.

KNIHA NÁREKY

Nár1

Keď odviedli Izrael do zajatia a Jeruzalem ostal opustený, sedel Jeremiáš v plači a týmito žalospevmi nariekal nad Jeruzalemom. Zatrpknutou dušou si vzdychol, zakvílil a prehovoril:

I. *Prvá elégia*

Alef	¹	Ach, ako sedí osamelé mesto (kedysi) plné ľudu, postihol osud vdovy paniu národov, kňazná medzi krajinami ostala poplatnicou.
Bet	²	Prehorko plače v noci, líca má zaslzené, niet, kto by ju potešil zo všetkých jej milencov; priatelia, tí ju opustili, prešli k jej nepriateľom.
Gimel	³	Pod nátlakom sa sťahoval Júda, vo veľkom nevoľníctve;